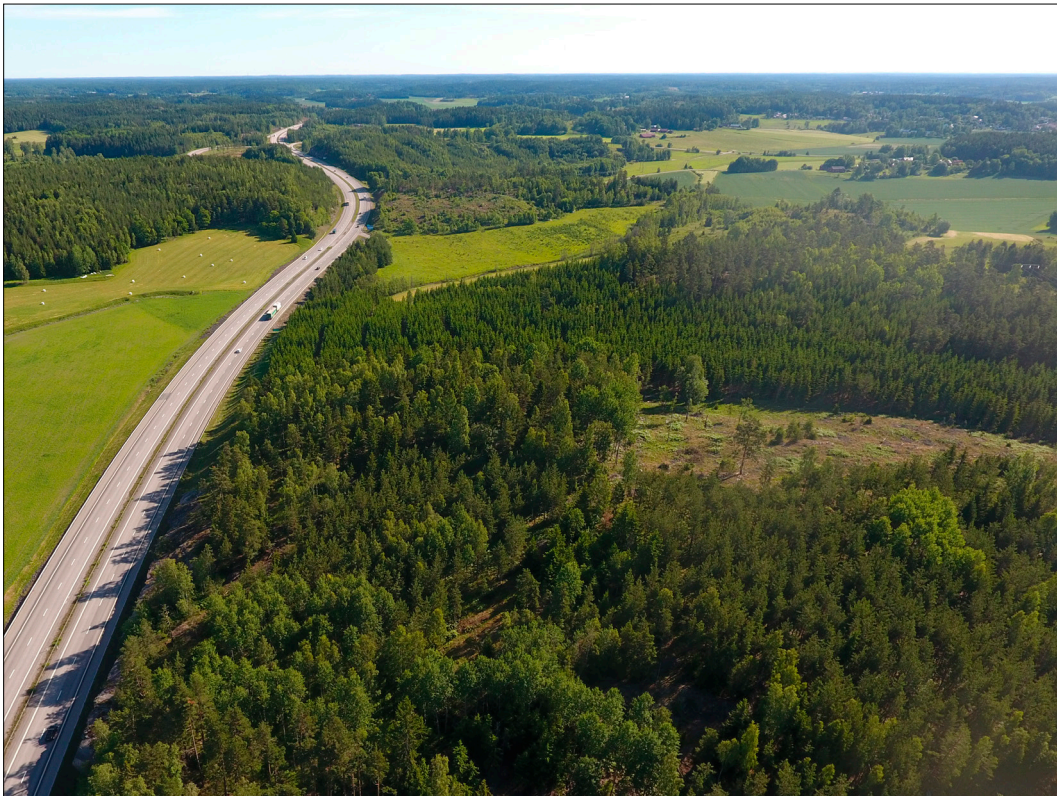

ARKEOLOGISK UTREDNING, ETAPP 2

OSTLÄNKEN

Sträckan Vretstugan–Nyköpings kommungräns,
Bogsta, Tystberga och Lästringe socknar
Södermanlands län

BJÖRN HJULSTRÖM

Rapporter från Arkeologikonsult 2020:3205

ARKEOLOGIKONSULT
Optimusvägen 14
194 34 Upplands Väsby
Tel: 08-590 840 41

www.arkeologikonsult.se

OMSLAGSBILD: Drönarfoto över utredningskorridoren längs E4:an, i höjd med objekt AK 32. Foto från sydväst. Spridningstillstånd från Lantmäteriet LM2020/005598.

ALLMÄNT KARTMATERIAL:

Fastighetskartan: © Lantmäteriet Dnr: 50007066_140003
Terrängkartan, samt GSD-Översiktskartan: Lantmäteriet (CC0)

© Arkeologikonsult 2020

Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY.
Villkor finns tillgänglig på <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

ARKEOLOGISK UTREDNING, ETAPP 2

OSTLÄNKEN

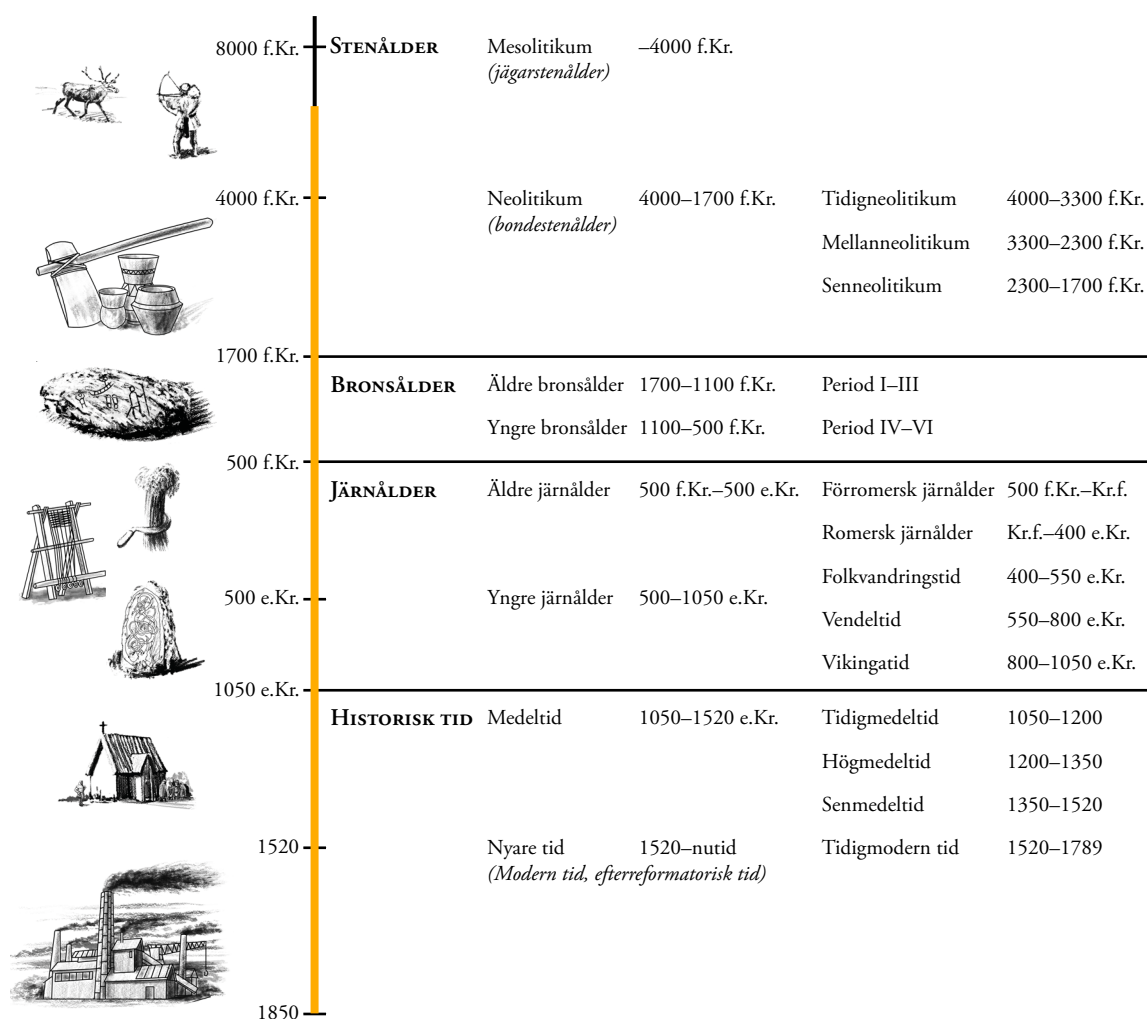
Sträckan Vretstugan–Nyköpings kommungräns,
Bogsta, Tystberga och Lästringe socknar
Södermanlands län

BJÖRN HJULSTRÖM

Rapporter från Arkeologikonsult 2020:3205

ARKEOLOGISK PERIODINDELNING

ANTIKVARISK BEDÖMNING

Antikvarisk bedömning anger hur man enligt kulturmiljölagen (1988:950), och till viss del även skogsvårdslagen (1979:429), bedömt lämningen och dess eventuella lagskydd vid registreringstillfället. Den slutgiltiga bedömningen görs alltid av Länsstyrelsen.

Fornlämning är en lämning som omfattas av skydd enligt kulturmiljölagen. För att en lämning ska kunna bedömas som fornlämning krävs att den tillkommit före 1850, är en lämning efter människors verksamhet under forna tider, som har tillkommit genom äldre tiders bruk och som är varaktigt övergiven. Det är förbjudet att utan tillstånd från länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut eller på annat sätt ändra eller skada en fast fornlämning.

Möjlig fornlämning innebär att man vid registreringstillfället inte kunnat ta ställning till om lämningen är en fornlämning

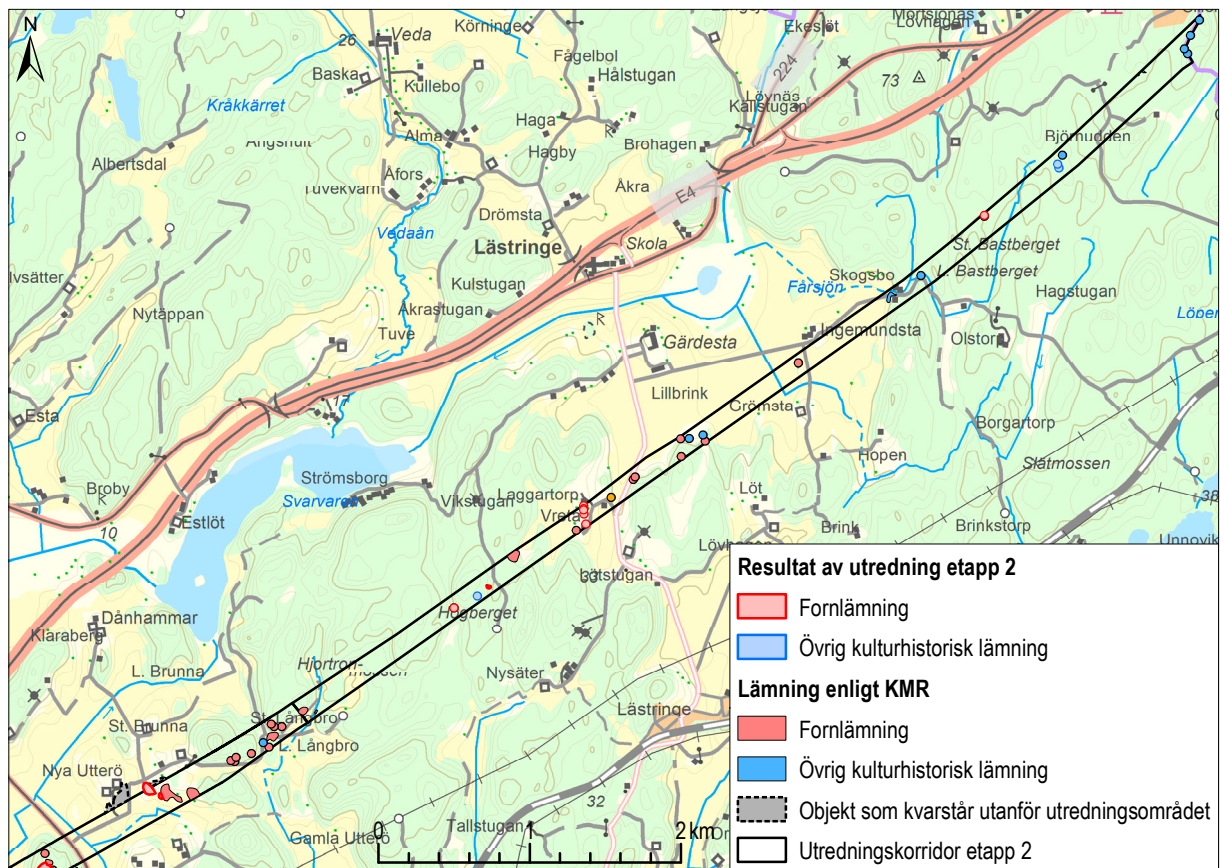
eller inte. Lämningen måste vara bekräftad i fält. Möjlig fornlämning kan även anges för en lämning som har undersökts i samband med en arkeologisk undersökning, men där man inte fastställt lämningens utbredning.

Övrig kulturhistorisk lämning används för kulturhistoriska lämningar som har tillkommit efter 1850, men som ändå anses ha ett antikvariskt värde. Bedömningen används även för vissa lämningar som inte uppvisar fysiska spår, t.ex. fyndplats eller plats med tradition.

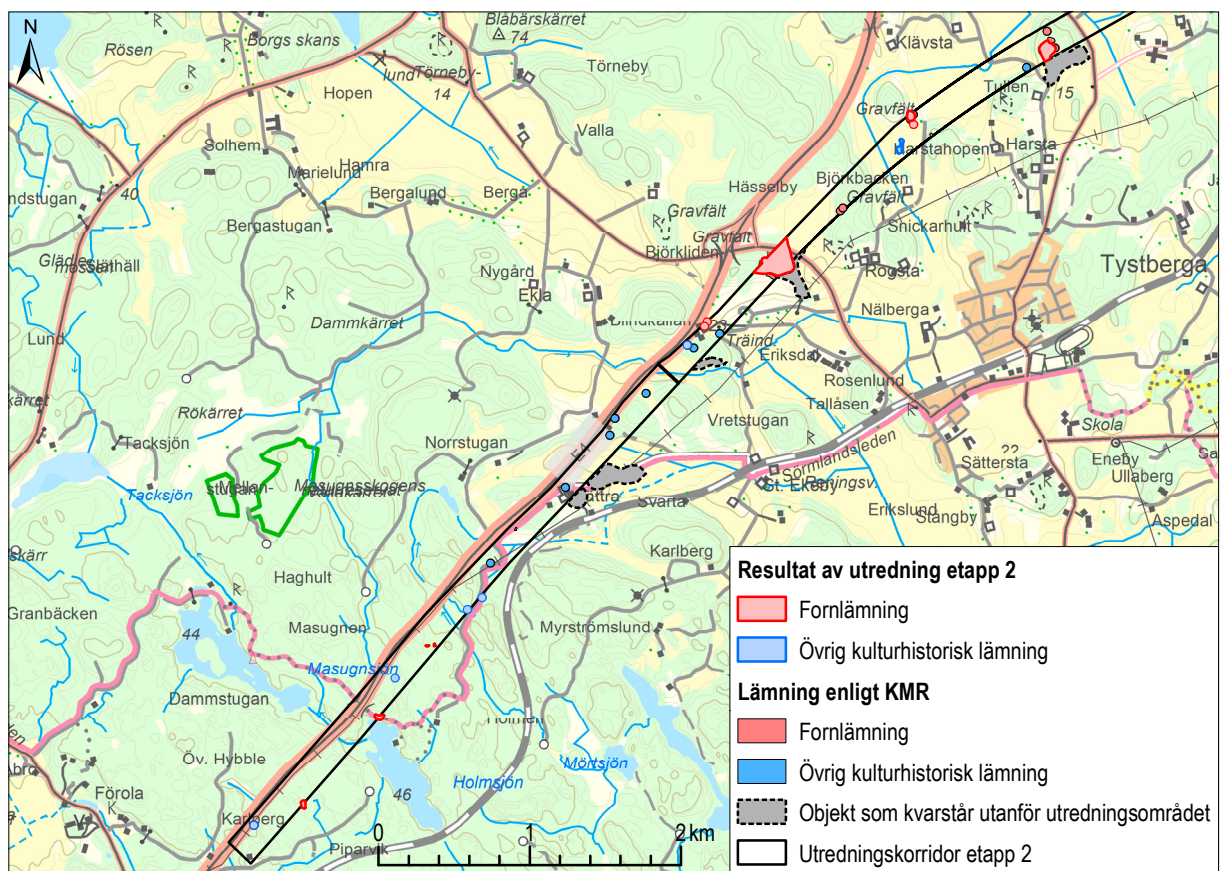
Ingen antikvarisk bedömning används för lämningar som blivit helt borttagna genom en arkeologisk undersökning eller förstörda. Inget skydd enligt kulturmiljölagen kvarstår. Lämningar som endast är kända via kartmaterial, skriftlig eller muntlig källa och inte har kunnat återfinnas i fält kan inte heller ha en antikvarisk bedömning.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING.....	7
INLEDNING	9
BAKGRUND.....	9
MÅLSÄTTNING.....	9
METOD OCH GENOMFÖRANDE	9
Kommentar till objektsnumreringen	10
UTREDNINGENS RESULTAT.....	10
Objekt registrerade som fornlämning eller övrig kulturhistorisk lämning efter utredning etapp 2.....	17
Utgick.....	38
NATURMILJÖ	39
KULTURMILJÖ.....	39
UTVÄRDERING	40
REFERENSER	41
Arkiv och register	41
ADMINISTRATIVA UPPGIFTER.....	43
BILAGOR	44
Bilaga 1. Objektbeskrivningar	45
Bilaga 2. Schakttabell	50
Bilaga 3. Ruttabell.....	63
Bilaga 4. Schaktplaner.....	75
Bilaga 5. Anläggningstabell	137
Bilaga 6. ¹⁴ C- och vedartsanalys	143
Bilaga 7. Samtliga objekt.....	144
Bilaga 8. Kvartärgeologisk analys.....	147

Figur 1. Översiktskarta med samtliga lämningar inom norra delen av utredningsområdet, både tidigare kända och nyregistrerade efter utredningen etapp 2. Skala 1:50 000.

Figur 2. Översiktskarta med samtliga lämningar inom södra delen av utredningsområdet, både tidigare kända och nyregistrerade efter utredningen etapp 2. Skala 1:50 000.

SAMMANFATTNING

Arkeologikonsult genomförde arkeologiska utredningar, etapp 2, år 2018 och 2019 inför fortsatt planering av järnvägssträckningen Ostlänken i Nyköpings kommun, Södermanlands län. Den aktuella etapp 2-utredningen berörde en smalare korridor än den föregående etapp 1-utredningen. Utredningsresultaten som presenteras i den här rapporten kommer från tre delsträckor. Delsträckorna var Vretstugan–Uttersjön (som gjordes tillsammans med underkonsulten Stiftelsen Kulturmiljövård), Långbrostugan–Vretstugan och Nyköpings kommungräns–Långbrostugan.

Vid utredningen undersöktes totalt 55 objekt varav 21 registrerades som fornlämning och 10 som övrig kulturhistorisk lämning (se figurerna 1–3).

Fornlämningarna bestod av 5 stenåldersboplatser, 2 boplatser från brons- och/eller järnålder, 2 grav-

och boplatssområden från brons- och järnålder, 1 bytomt/gårdstomt, 1 skärvtenshö, 4 härdar, 2 stensättningar, 1 stensträng, 1 boplat övrig och 2 tjärdalar. Fyra utredningsobjekt resulterade i flera fornlämningar och därför stämmer inte antalet utredda objekt överens med antalet fornlämningar och ej fornlämningar i tabellen nedan.

De *övriga kulturhistoriska lämningarna* bestod av 7 fyndplatser av slagen kvarts, 1 röjningsröse, 1 område med fossil åkermark och 1 fossil åker.

32 objekt klassificerades som *ej fornlämning*. Tre av dessa kvarstår som möjliga fornlämningar utanför utredningskorridoren. Objekt 136 vid Gärdesta undantogs utredning etapp 2 i det här skedet på grund av att vi inte fick tillträde till fastigheten.

Bedömning efter etapp 1		Bedömning efter etapp 2			
Typ av objekt	Antal objekt	Fornlämning	Övrig kulturhistorisk lämning	Ej fornlämning	Ej undersökt
Boplatssläge	14	12	0	7 (varav 3 ej fornlämning inom UO)	3
Boplatssläge stenålder	22	5	7	10	0
Fornlämningsliknande lämning	6	0	0	6	0
Fossil åker	2	0	2	0	0
Grav- och boplatssområde	1	2	0	0	0
Gravläge-/uppgift om grav	1	0	0	1	0
Lägenhetsbebyggelse	4	0	0	4	0
Övrig kulturhistorisk lämning	4	2	1	1	0

Figur 3. Tabell med samtliga utredningsobjekt samt deras bedömning efter arkeologisk utredning etapp 2.

Figur 4. Översiktsfoto av höjden med grav- och boplotsområdet L1983:5747/Tystberga 69:1. I den bakomliggande skogsmarken syns Rogsta grustäkt som en stor försänkning. Boplotsen fortsatte även på norra sidan om vägen hitom i bild. Foto från nordost. Spridningstillstånd från Lantmäteriet LM2020/005598.

INLEDNING

På uppdrag av länsstyrelsen i Södermanlands län har Arkeologikonsult genomfört arkeologiska utredningar etapp 2 för sträckorna Vretstugan–Uttersjön, Långbrostugan–Vretstugan och Nyköpings kommungräns–Långbrostugan i Nyköpings kommun. Uppdragsgivare var Trafikverket. Resultatet ska fungera som planeringsunderlag inför byggandet av Ostlänken.

Delsträckan Vretstugan–Uttersjön gjordes med Stiftelsen Kulturmiljövård som underkonsult med

ansvar för stenålderslägen. Delsträckan Vretstugan–Uttersjön utreddes under våren 2018 medan de två andra sträckorna utreddes under hösten 2018.

Uppdraget omfattade sammanlagt 55 objekt varav 51 registrerades vid etapp 1 utredning av Arkeologikonsult (Björklund & Hed-Jakobsson 2015) och 4 registrerades vid etapp 1 utredning av SAU och Sörmlands museum (Svensson & Svensson-Hennius 2015). Objekt 136 undantogs från den aktuella utredningen etapp 2.

BAKGRUND

Den antikvariska bakgrunden finns utförligt beskriven i rapporten från etapp 1 (Björklund & Hed-Jakobsson 2015).

MÅLSÄTTNING

Syftet var att fastställa om de utpekade objekten var fornlämningar eller inte. Objekten bestod av bedömt gynnsamma topografiska lägen utan synlig markering ovan mark, objekt utpekade utifrån det

historiska kartmaterialet samt fornlämningsliknande strukturer. Utredningsresultaten ska fungera som besluts- och planeringsunderlag inför byggandet av Ostlänken.

METOD OCH GENOMFÖRANDE

En fördjupad kart- och arkivstudie utfördes. Kartstudien berörde främst utpekade lägenhetsbebyggelser, fossila åkrar och en nyfunnen bytomt/gårdstomt. Även arkivstudien berörde främst lämningar från historisk tid men även tidigare undersökningar inom området samt aktiviteter som kan ha påverkat objekten. Inför utredningen delades objekten upp i olika grupper där olika metoder användes beroende på vad som skulle undersökas och vad som förväntades.

På samtliga objekt schaktades tills fornlämningsstatus var fastställd. Vid boplatslägen sökschaktades minst 2–3 % av ytan, vid övriga objekt sökschaktades en större andel av ytan. Vid boplatslägen me-

talldetekterades en yta motsvarande den schaktade ytan. Dock metalldetekterades 4–6 % av ytan vid objekt belägna på moränmark och/eller en förväntad datering till yngre järnålder.

Vid det större grav- och boplatsoområdet Tystberga 69:1 (objekt AK 71, se figur 4) gjordes först en inledande inventering och kartering. Eftersom bedömningen efter inventeringen var att boplatslämningarna hade en avsevärt större utbredning beslutades i samråd med länsstyrelsen att en alltför omfattande utredningsschaktning inte var nödvändig. Därefter grävdes ett begränsat antal utredningsschakt för att undersöka hypotesen.

Vid lägen för stenåldersboplatser användes främst rutgrävning för hand. Rutgrävningen kompletterades med maskinrävda schakt där det var möjligt för att söka efter anläggningar. Under fältarbetet visade det sig att fler boplatslägen av stenålderskaraktär gick att nå med maskin än vad som ursprungligen bedömts. Vid sökschaktning på dessa platser sållades en del av den bortschaktade jorden för eftersöka fynd, framförallt kvarts. Undergrunden genomsöktes och finrensades för hand.

Övriga objekt utredningsgrävdes i första hand med maskin. Dessa var uppdelade i grupper bestående av fornlämningsliknande objekt, fossila åkrar samt platser med uppgifter om bebyggelseämningar enligt äldre kartmaterial. Utredningsgrävningen skedde i stort sett på samma sätt vid samtliga objekt i de olika grupperna, men antalet schakt, kartering och metalldetektering skiljde sig något åt mellan de olika grupperna. Vid samtliga objekt sökschaktades tills dess status kunde fastställas. Metalldetektering gjordes i större omfattning vid lägenhetsbebyggelserna.

De fossila åkrarna karterades först och ingick i en fördjupad kartanalys. Om de inte kunde dateras utifrån form på odlingsmarken eftersökte vi daterbart material med maskinunderstöd där det bedömdes som möjligt.

Samtliga ingrepp och kontexter mättes in med RTK-GPS och beskrevs på digitala blanketter. Efter inmätning och dokumentation lades schakten igen. Påträffade fynd återdeponerades. I enstaka fall togs kvarts in för bedömning. Lod- och översiktsfotografering med drönare gjordes vid samtliga objekt.

Kommentar till objektsnumreringen

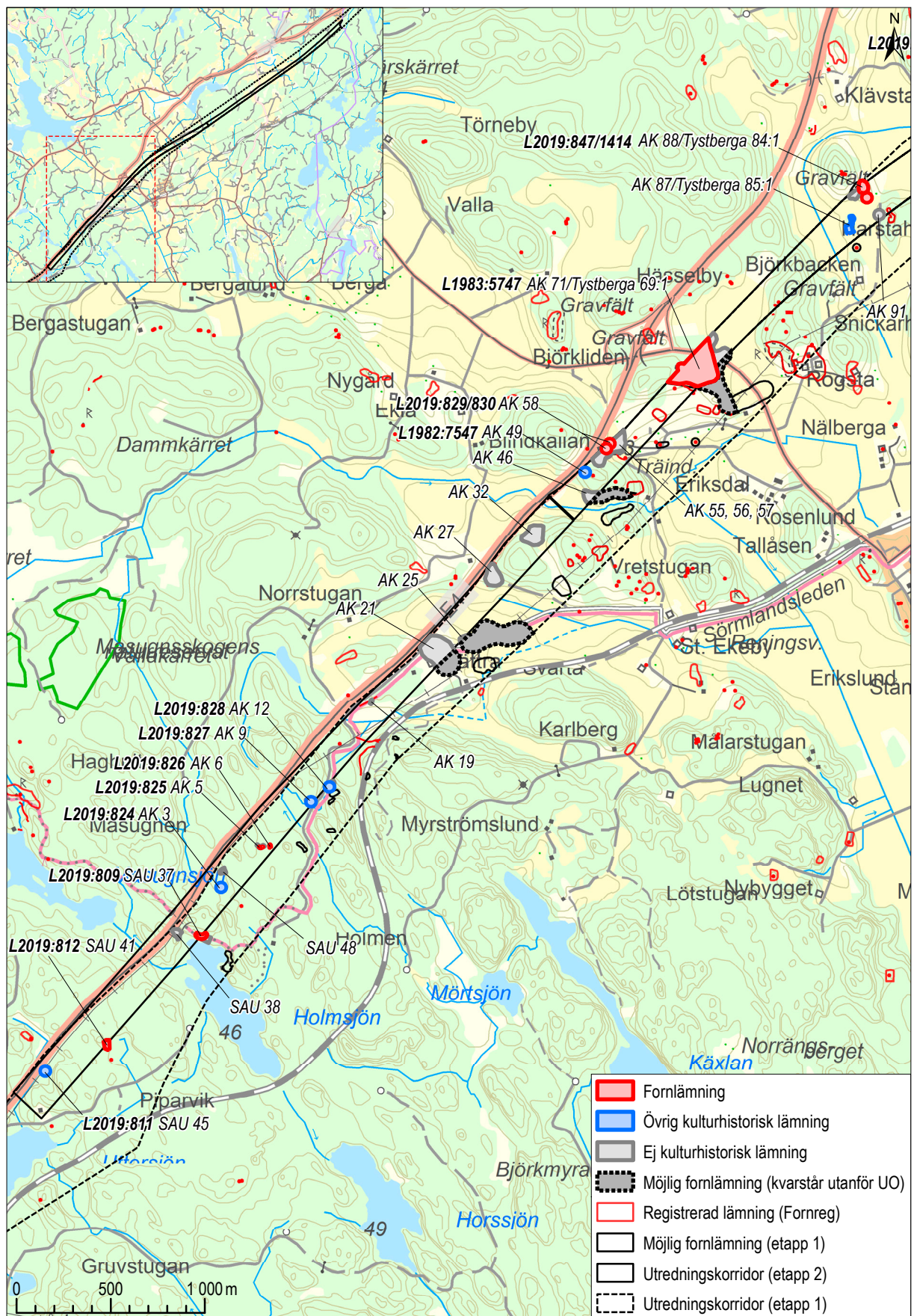
Samtliga nu utredningsgrävda objekt har i den här rapporten behållit den objektidentitet de fick vid utredningen etapp 1 med prefixen SAU för de objekt som framkom vid SAU:s utredning etapp 1, och prefixen AK för de objekt som framkom vid Arkeologikonsults utredning etapp 1.

Fornminnesregistret har genomgått en omstrukturering (från FMIS till kulturmiljöregistret [KMR]) och en del objekt har därför mer än ett identitetsnummer. De objekt som registrerades som fornlämning eller övrig kulturhistorisk lämning erhöll efter fältarbetet ett nummer i KMR, t.ex. *L2019:809*. Några objekt hade ett fornlämningsnummer i FMIS sedan tidigare eftersom de var kända innan utredning etapp 1, t.ex. *Tystberga 69:1*. Även dessa har fått ett nummer i KMR fast med ett äldre årtal, t.ex. *L1983:5747*. I rapporten och tabellerna anges både objektsnummer från utredningen, äldre fornlämningsnummer och nya KMR-nummer.

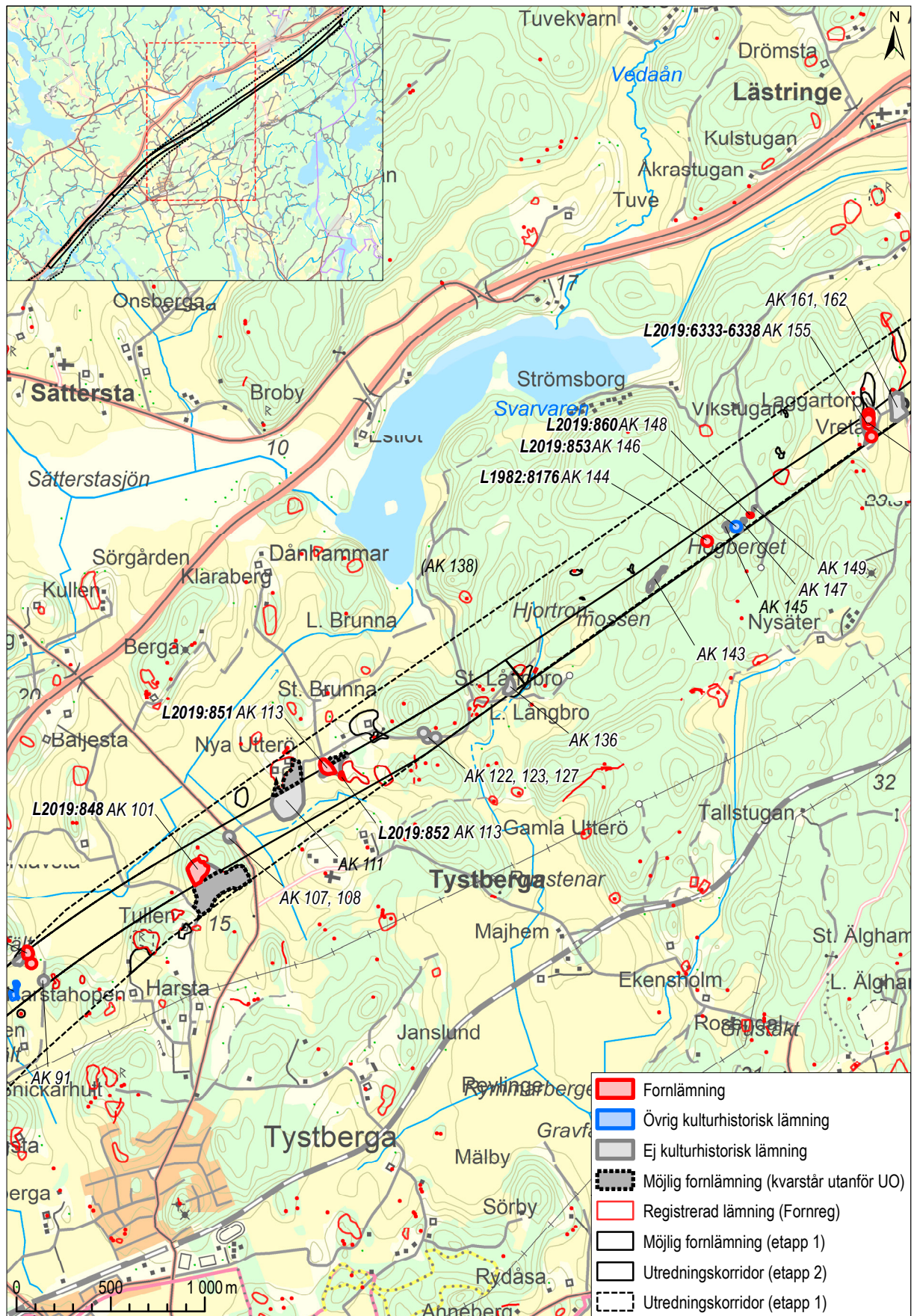
UTREDNINGENS RESULTAT

55 objekt ingick i utredningen. 21 har klassats som lagskyddade fornlämningar. 3 utredningsobjekt resulterade i flera lagskyddade fornlämningar (AK 58, AK 113 och AK 155). 10 objekt klassades som övrig kulturhistorisk lämning. Sammanlagt klassificerades 32 objekt som ej fornlämning. Ett objekt (AK 136) undantogs den arkeologiska utredningen i det här skedet eftersom Arkeologikonsult inte fick tillträde till objektet.

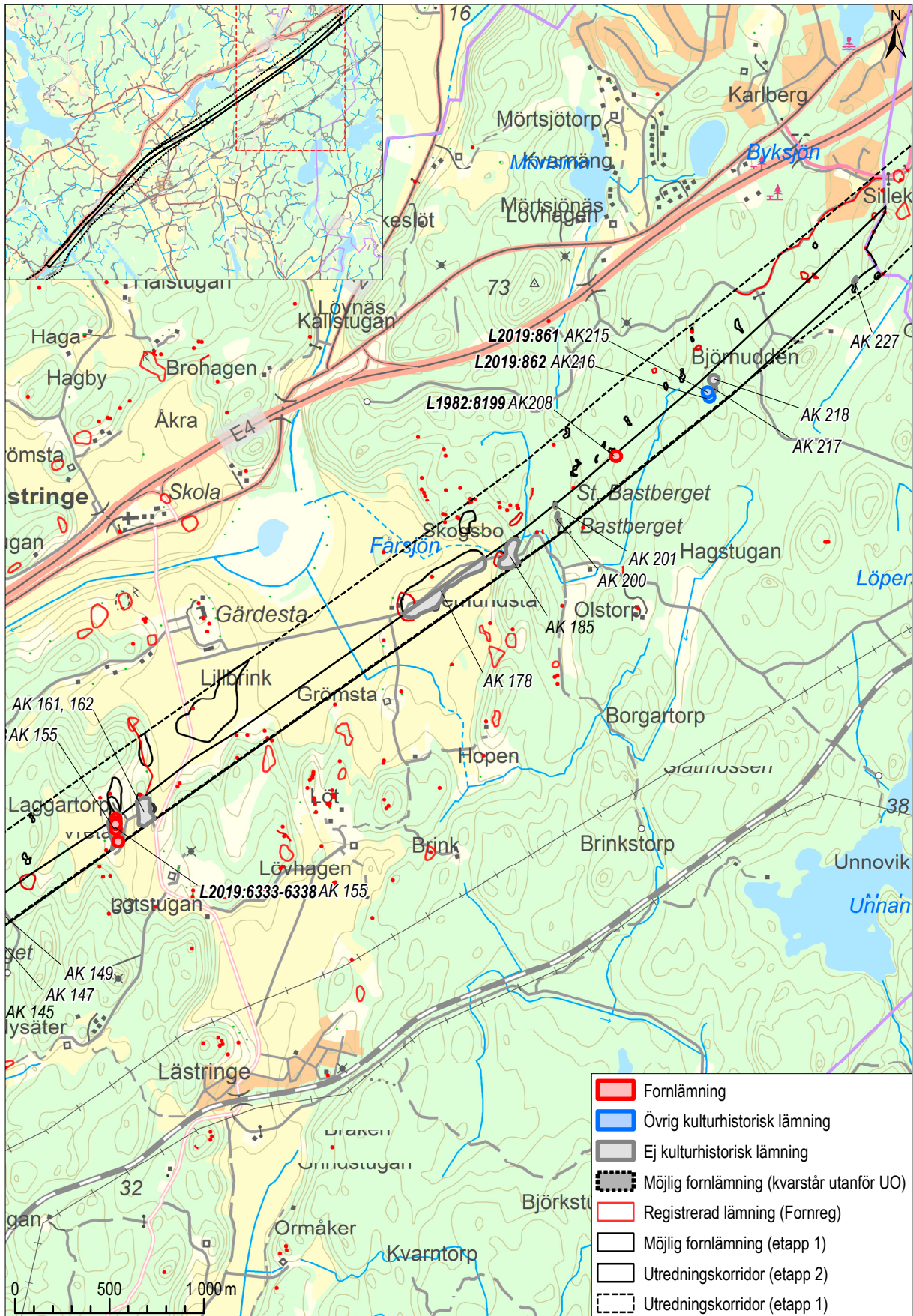
Resultatet presenteras först på översiktskartor i skala 1:30 000 (figurerna 5–7) och i tabellform (figur 8). Därefter görs en beskrivning med områdeskartor för alla objekt som blev fornlämning följt av en kortare beskrivning av en del av objekten som utgick. Schaktplaner över samtliga objekt, schakt och anläggningar samt schakt- och anläggningstabeller visas i bilagor sist i rapporten.

Figur 5. Utredda objekt i södra delen av utredningsområdet markerade på Fastighetskartan. Skala 1:30 000.

Figur 6. Utredda objekt i mellersta delen av utredningsområdet markerade på Fastighetskartan. Skala 1:30 000.

Figur 7. Utredda objekt i norra delen av utredningsområdet markerade på Fastighetskartan. Skala 1:30 000.

Obj.nr.	Lämningsnr (KMR) / fornlämningnr (RAÄ)	Lämningsstyp	Källa	Antikvarisk bedömning	Kommentar
SAU 37	L2019:809	Boplats	Utredningsgrävning	Fornlämning	Boplats, stenålder. Fynd av slagen kvarts och splitter av flinta.
SAU 38	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
SAU 41	L2019:812	Boplats	Utredningsgrävning	Fornlämning	Boplats, stenålder. Fynd av kvarts och kvartssplitter i flera rutor.
SAU 45	L2019:811	Röjningsröse	Häradsekoniska kartan 1897-1901 (RAK id J112-66-25), äldre ekonomiska kartan 1958 (RAL J133-9H4f60)	Övrig kulturhistorisk lämning	–
AK 3	L2019:824	Fyndplats	Utredningsgrävning	Övrig kulturhistorisk lämning	Endast fynd av enstaka kvartsavslag
AK 4	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
AK 5	L2019:825	Boplats	Utredningsgrävning	Fornlämning	Boplats, stenålder. Fynd av kvartsavslag med framförallt bipolär slagteknik.
AK 6	L2019:826	Boplats	Utredningsgrävning	Fornlämning	Boplats, stenålder. Fynd av en liten skrapa och avslag med bipolärteknik och plattformsteknik.
AK 9	L2019:827	Fyndplats	Utredningsgrävning	Övrig kulturhistorisk lämning	Endast fynd av enstaka kvartsavslag.
AK 12	L2019:828	Fyndplats	Utredningsgrävning	Övrig kulturhistorisk lämning	Endast fynd av enstaka kvartsavslag
AK 19	–	Fornlämningsliknande lämning	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	Jordkällare
AK 21	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	Boplatsläget kvarstår som möjlig fornlämning utanför utredningsområdet. Inom boplatsläget låg bytomten Tystberga 340 som kvarstår som fornlämning.
AK 25	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	Boplatsläget kvarstår som möjlig fornlämning utanför utredningsområdet.
AK 27	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
AK 32	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
AK 46	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	Boplatsläget kvarstår som möjlig fornlämning utanför utredningsområdet.
AK 49	L1982:7547	Fyndplats	Utredningsgrävning	Övrig kulturhistorisk lämning	Endast fynd av enstaka kvartsavslag.
AK 55	–	Lägenhetsbebyggelse	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
AK 56	–	Lägenhetsbebyggelse	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
AK 57	–	Lägenhetsbebyggelse	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
AK 58:1	L2019:829	Härd	Utredningsgrävning/ ¹⁴ C-datering	Fornlämning	Anläggning i form av en härd daterad till yngre bronsålder.
AK 58:2	L2019:830	Boplatslämning övrig	Utredningsgrävning/ ¹⁴ C-datering	Fornlämning	Anläggning i form av en nedgrävning daterad till sen medeltid - tidig modern tid.
AK 71	L1983:5747/ Tystberga 69:1	Grav- och boplatsområde	Utredningsgrävning/ Inventering, kartering/ ¹⁴ C-datering	Fornlämning	Mycket omfattande grav- och boplatsområde. En härd ¹⁴ C-daterad till 130–350 e.Kr. Del av boplatsläget kvarstår som möjlig fornlämning utanför utredningsområdet.

Figur 8. Tabell över utredningens resultat.

Obj.nr.	Lämningsnr (KMR) / fornlämningnr (RAÄ)	Lämningsstyp	Källa	Antikvarisk bedömning	Kommentar
AK 87	L1983:5030	Område med fossil åkermark	Utredningsgrävning/ Inventering/Kartering	Övrig kulturhistorisk lämning	De tydligaste strukturerna tillhörde senare täktverksamhet. Stenfria ytor fanns dock som bör ha tillhört äldre åkrar.
AK 88:1	L2019:847/Tystberga 84:1(L1983:5224, L1983:5223)	Gravfält	Utredningsgrävning/ Inventering/Kartering	Fornlämning	Större delen av ursprungliga utredningsområde var ej fornlämning. Istället påträffades gravar och boplatslämningar öster om objektet. Stensättningarna vid Tystberga 84:1-2 ingår nu i ett grav- och boplatksområde med cirka 8 stensättningar och 2 stenhägnader.
AK 88:2	L2019:1414	Härd	Utredningsgrävning och C14.	Fornlämning	Härden innehöll brända ben och skulle kunna vara en brandgrav. Eftersom det inte fanns någon överbyggnad och anläggningen inte undersöktes gick det inte att säkert avgöra om det var en grav eller boplatslämning. Kol från härden 14C-daterades till 20 f.Kr.–210 e.Kr.
AK 91	L1982:8170	Lägenhetsbebyggelse	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	Det fanns inga spår kvar av torpet. Vägen har rätats ut i sen tid och troligen har torpet då avlägsnats helt.
AK 101	L2019:848	Boplat	Utredningsgrävning/ ¹⁴ C-datering	Fornlämning	Stolphål, kulturlager, härdar. Möjlig smedja. Två härdar ¹⁴ C-daterades till sen vandel-tid-tidig vikingatid. Del av boplatsläget kvarstår som möjlig fornlämning utanför utredningsområdet.
AK 107	L1983:4849/ Tystberga 309	Fornlämningsliknande lämning	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
AK 108	L1983:4849	Fornlämningsliknande lämning	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
AK 111	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	Boplatsläget kvarstår som möjlig fornlämning utanför utredningsområdet.
AK 113:1	L2019:851	By-/gårdstomt	Utredningsgrävning	Fornlämning	2 spisrösen med bränd lera, 2 stenkonstruktioner, 1 husgrund. Bebyggelselämningarna finns inte med på några historiska kartor.
AK 113:2	L2019:852	Boplat	Utredningsgrävning/ ¹⁴ C-datering	Fornlämning	Skärvstenslager och härd. ¹⁴ C-datering 250–410 e.Kr.
AK 122	L1983:4810/ Tystberga 207:1	Fornlämningsliknande lämning	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
AK 123	L1983:5469/ Tystberga 207:2	Fornlämningsliknande lämning	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
AK 127	L1982:8138	Fornlämningsliknande lämning	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
AK 136	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
AK 138	L1982:8153/ Tystberga 362	Fossil åker	Inventering	Övrig kulturhistorisk lämning	Inget lämpligt dateringsobjekt. Tillhör troligen torpet Långbrostugan 1743–1916.
AK 143	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–

Figur 8, forts. Tabell över utredningens resultat.

Obj.nr.	Lämningsnr (KMR) / fornlämningnr (RAÄ)	Lämningsstyp	Källa	Antikvarisk bedömning	Kommentar
AK 144	L1982:8176	Tjärdal	Utredningsgrävning/ ¹⁴ C-datering	Fornlämning	Ett kolprov ¹⁴ C-daterades till 1660–1950 e.Kr.
AK 145	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
AK 146	L2019:853	Fyndplats	Utredningsgrävning	Övrig kulturhistorisk lämning	Ett bipolärt och två svårbedömda kvartsavslag påträffades.
AK 147	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
AK 148	L2019:860	Boplats	Utredningsgrävning	Fornlämning	Boplats, stenålder. Flera bipolärt bearbetade avslag, en bipolär kärna och ett plattformsavslag påträffades.
AK 149	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
AK 155:1	L2019:6333	Skärvstenshög	Utredningsgrävning/ ¹⁴ C-datering	Fornlämning	Skärvstensflak. Ett kolprov ¹⁴ C-daterades till 1400–1190 f.Kr.
AK 155:2	L2019:6334	Stensättning	Utredningsgrävning	Fornlämning	Stensättningsliknande
AK 155:3	L2019:6335	Stensättning	Utredningsgrävning	Fornlämning	Stensättningsliknande
AK 155:4	L2019:6336	Härd	Utredningsgrävning/ ¹⁴ C-datering	Fornlämning	¹⁴ C-daterad till 90 f.Kr.–80 e.Kr.
AK 155:5	L2019:6337	Härd	Utredningsgrävning/ ¹⁴ C-datering	Fornlämning	¹⁴ C-daterad till 240–400 e.Kr.
AK 155:6	L2019:6338	Hägnad	Inventering	Fornlämning	29 meter lång stensträng.
161	-	Grav- boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
162	-	Uppgift om hög	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
178	-	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
AK 185	–	Boplatsläge	–	Möjlig fornlämning	Objektet kvarstår som möjlig fornlämning i väntan på tillträde till fastigheten.
AK 200	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
AK 201	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
AK 208	L1982:8199	Tjärdal	Utredningsgrävning/ ¹⁴ C-datering	Fornlämning	Ett kolprov från tjärdalen ¹⁴ C-daterades till 1260–1390 e.Kr.
AK 215	L2019:861	Fyndplats	Utredningsgrävning	Övrig kulturhistorisk lämning	Ett kvartsavslag.
AK 216	L2019:862	Fyndplats	Utredningsgrävning	Övrig kulturhistorisk lämning	Ett bipolärt bearbetat kvartsavslag och en del splitter.
AK 217	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
AK 218	–	Övrig kulturhistorisk lämning	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–
AK 227	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	–

Figur 8, forts. Tabell över utredningens resultat.

Objekt registrerade som fornlämning eller övrig kulturhistorisk lämning efter utredning etapp 2

Här redovisas de objekt som registrerades som *fornlämning* eller *övrig kulturhistorisk lämning* efter utredning etapp 2. Presentationen görs från söder.

L2019:811 (SAU 45)

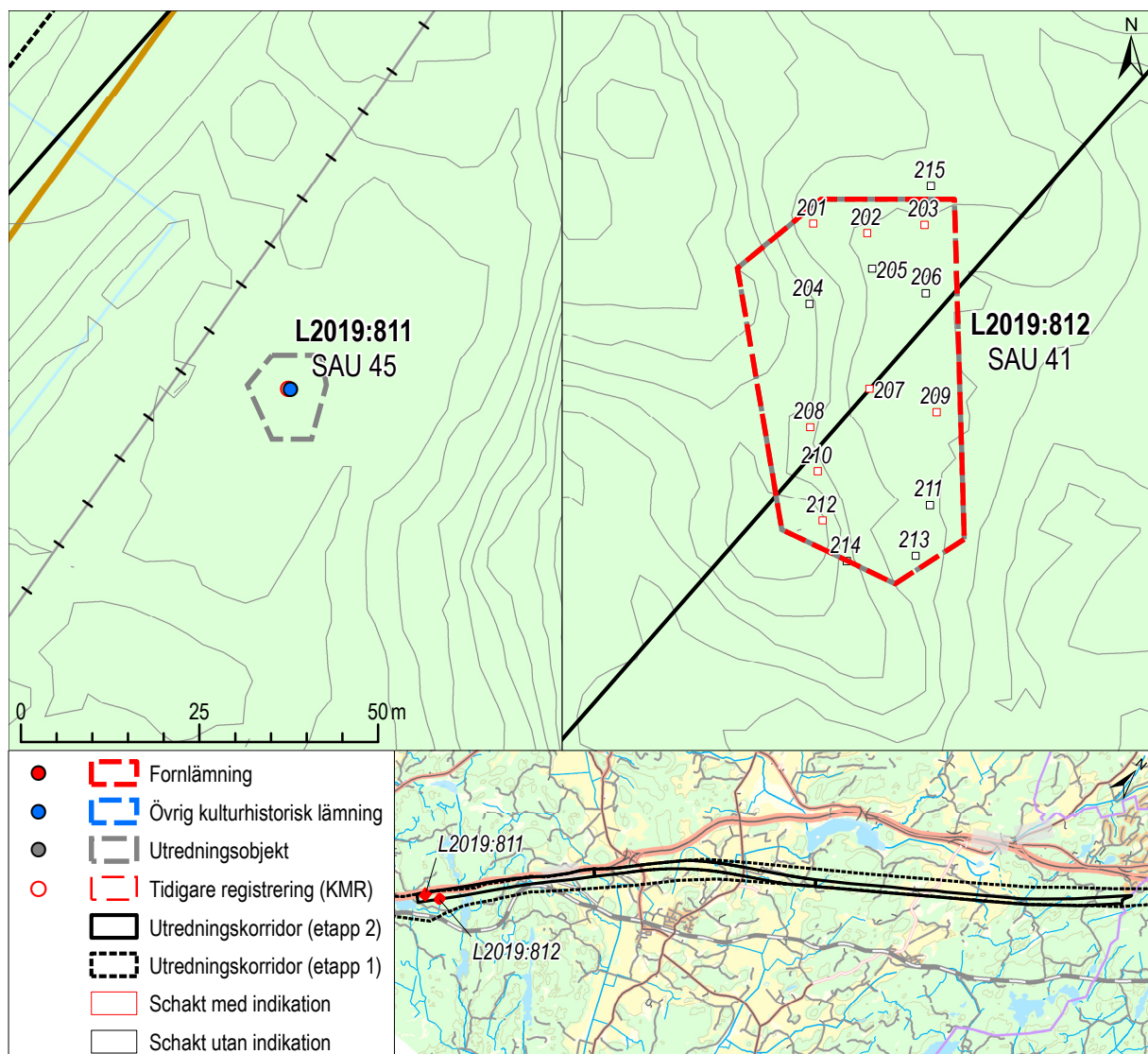
Röjningsröse (övrig kulturhistorisk lämning)

Det fanns inget lämpligt dateringsobjekt att undersöka vid L2019:811. Odlingsmarken och odlingsröset dateras enligt kartmaterialet till äldre än 1897–1901 (RAK id J112-66-25). Vår bedömning är att röjandet av odlingsmarken är relativt sentida men det går inte att utesluta att den tagits i bruk innan år 1850.

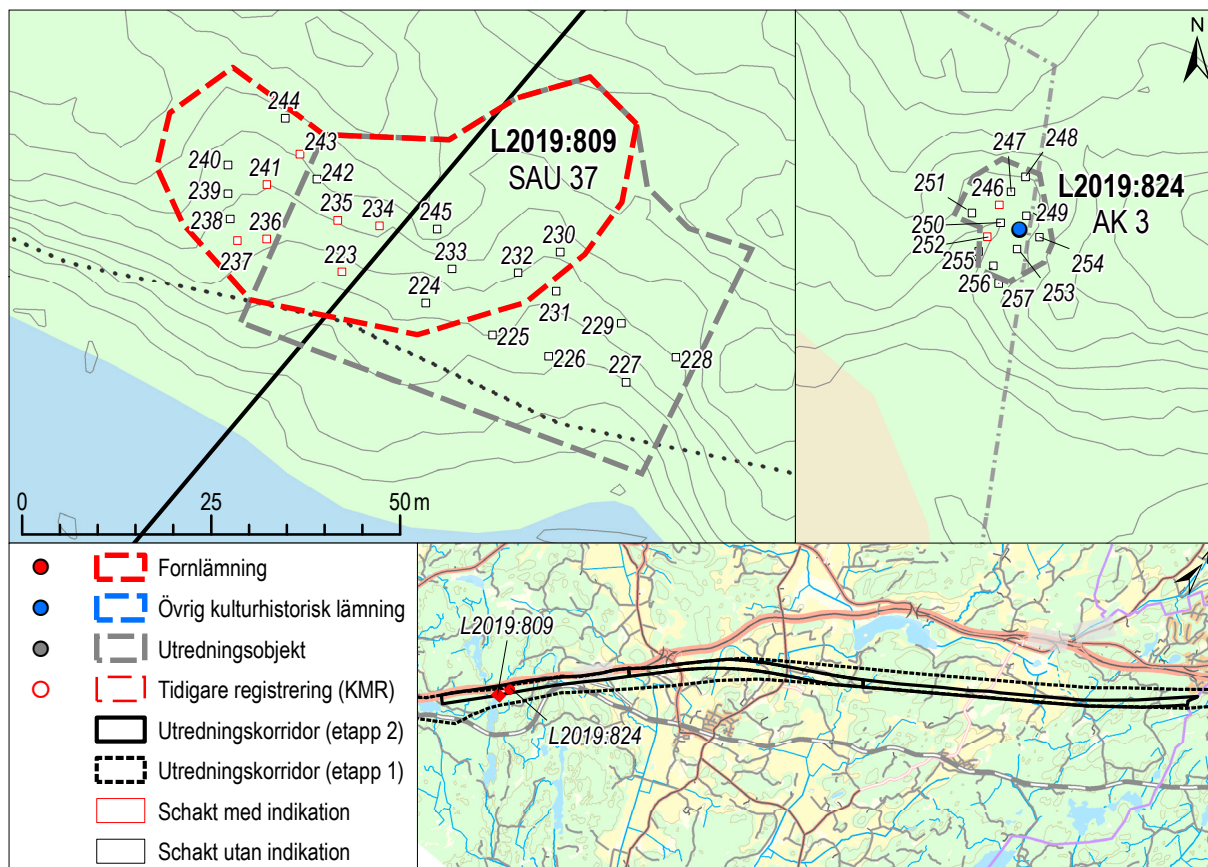
L2019:812 (SAU 41)

Boplats (fornlämning)

Vid L2019:812 påträffades slagen kvarts och kvartssplitter i flera rutor. Kvartssavslagen fanns främst i en sandig slänt i objektets norra del och på en mindre platå mot bergsryggen i sydväst. Även om kvartsmaterialet var mer omfattande än vid objekten som registrerades som övrig kulturhistorisk lämning var det svårt att bedöma slagtekniken. En tolkning är att fynden som hittades på platsen var det som lämnats kvar efter att de lyckade avslagen tagits om hand.

Figur 9. Detaljkartor över L2019:811 och L2019:812. Skala 1:1 000.

Figur 10. Detaljkartor över L2019:809 och L2019:824. Skala 1:1 000.

L2019:809 (SAU 37)

Boplats (fornlämning)

Vid objektet påträffades både flinta och slagen kvarts. Flintan bestod endast av splitter men var ändå en god indikator på boplats eftersom flinta inte förekommer naturligt i Mellansverige. Tre av de fem flintfragmenten var eldpåverkade. I kvartsmaterial kunde bipolär slagteknik identifieras på fyra av avslagen samt relativt mycket splitter. Utifrån fyndmaterialet bedöms L2019:809 ha störst potential för att påträffa anläggningar av stenålderslokalerna. Objektet fortsätter troligen ytterligare åt nordväst. Stora delar av de östra delarna av området kan uteslutas men en förundersökning behövs för att avgränsa lämningen åt öster.

L2019:824 (AK 3), L2019:827 (AK 9) och L2019:828 (AK 12)

Fyndplats (övrig kulturhistorisk lämning)

Vid dessa objekt påträffades enstaka fragment av slagen kvarts. De registrerades som fyndplatser med den antikvariska bedömningen övrig kulturhistorisk lämning. Vid L2019:824 provborrades för att undersöka platsens lämplighet för våtmarksarkeologi.

L2019:825 (AK 5) och L2019:826 (AK 6)

Boplats (fornlämning)

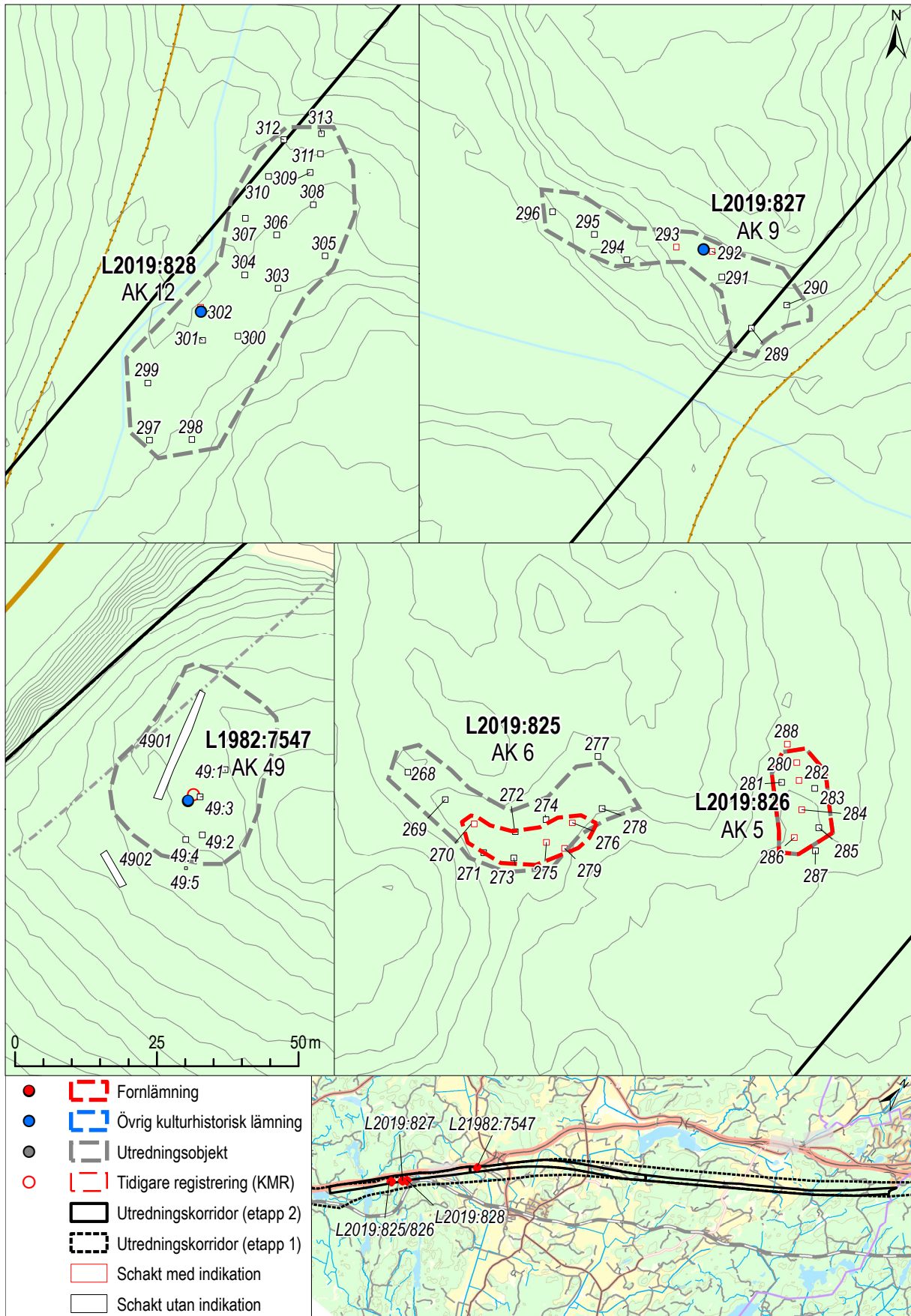
De två objekten låg intill varandra och var intressanta att jämföra med varandra på grund olikartad karaktär på fyndmaterialet och fyndspridningen trots närheten. Vid L2019:825 påträffades slagen kvarts i 4 av 12 rutor, men med en stor koncentration till ruta 275. Rikliga mängder avslag och splitter påträffades, men inga föremål. Den slagteknik som identifierades var framförallt bipolär slagteknik, men ett avslag bedömdes vara slaget med plattformsteknik. Områdets sandigaste och mest stenfria yta låg vid 275.

Vid L2019:826 kom fynden över ett större område men med en koncentration i ruta 286. Vid objektet fanns avslag med både bipolärteknik och plattformsteknik samt en liten skrapa utan retuschering.

L1982:7547 (AK 49)

Fyndplats (övrig kulturhistorisk lämning)

Två kvartsavslag påträffades och objektet registrerades som fyndplats med den antikvariska bedömningen övrig kulturhistorisk lämning.

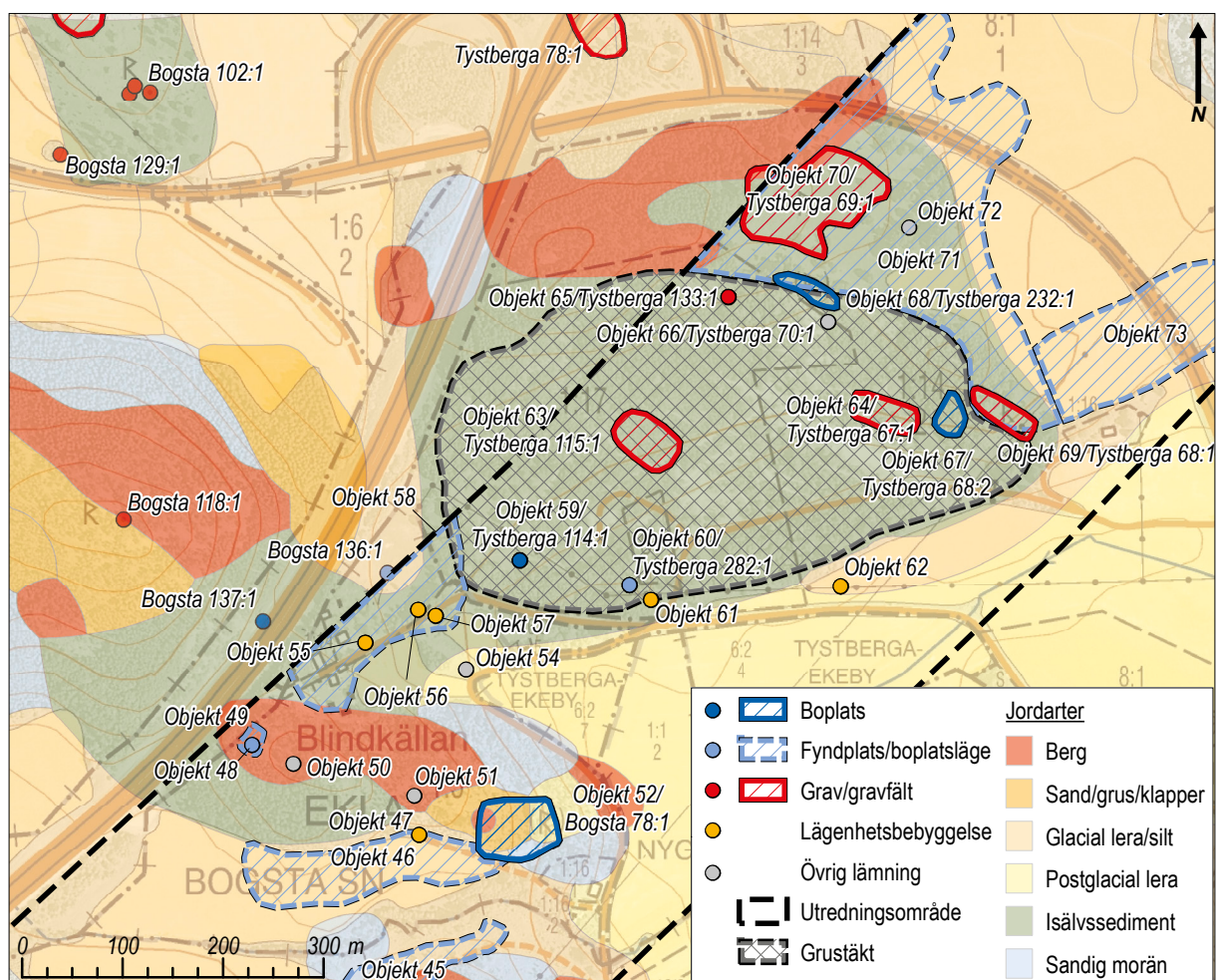
Figur 11. Detaljkartor över L2019:826–828 och L1982:7547. Skala 1:1 000.

OMRÅDET KRING ROGSTA TÄKT

Tidigare arkeologiska undersökningar och industriella aktiviteter

Rogsta grustäkt ligger öster om E4:an strax söder om avfarten till Tystberga samhälle. Området kring täkten är mycket intressant ur arkeologisk synpunkt. Vid flera olika tillfällen har boplatsslämningar från sten-, brons- och järnålder samt gravar från brons- och järnålder undersökt (figur 12). Täcktgropen, där man tagit sand och grus från isälvsavlagringarna, är 15 hektar stor och har varit i bruk åtminstone sedan järnvägen mellan Nyköping och Gnesta byggdes på 1910-talet (figur 13), men inte under senare decennier. Täkten gjorde att Blindkällan fick en speciell ställning när järnvägen byggdes. Där fanns ett folkets hus med dansbana byggt av rallare, ett bönehus, en smedja och lagerbyggnad (häfte från Tystberga hembygdsförening). Vid Eriksdal fanns även ett mejeri och en handelsbod.

På 1940-talet upptäcktes en stenåldersboplats vid Tystberga 114. Boplatsten undersöktes under ledning av Sten Florin 1945. Vid undersökningen grävdes långsmala schakt från den centrala delen ned mot åkermarken söderut, se figur 14. Bland fyndmaterialet fanns en stor mängd krukskärvor tillhörande typerna Säter II–IV, en tunnackig grönstensyx, två tjockackiga grönstensyxor, två skifferspetsar, fragment av slipstenar och knackstenar. Materialet av gropkeramisk typ påträffades på nivåer mellan 24–37 m ö.h. Säter III och IV-keramiken påträffades strax under markytan, medan Säter II-keramiken var överlagrade med upp till tre meter tjocka sedimentlager (ATA 3236/45). Det saknas en utförlig rapport med planritningar från undersökningen och det är svårt att utläsa schaktens exakta placering utifrån fotodokumentationen eftersom platsen ser helt annorlunda ut idag.

Figur 12. Området vid Rogsta grustäkt. Ur Hed Jakobsson & Björklund 2015. Skala 1:7 500.

Figur 13. Rogsta grusgrop år 1912 med bland annat landshövding Rehnsköld. Foto är taget vid ett stickspår som fraktade grus från grusgropen till järnvägen. Källa: Bygdeband.se.

Av särskilt intresse för oss är ett omnämnande om att ”på andra sidan landsvägen hittades bitar av sen, porös stenålderskeramik, ehuru här i ringa mängd” (ATA 3236-45, sidan 7). Utifrån de höjder över havet som omtalas och ett försök att tolka fotomaterialet så är det troligt att keramikfynden gjordes i den nordligaste delen av AK objekt 58 (Björklund & Hed-Jakobsson 2015). I närheten ligger Bogsta 136:1, som är en fyndplats av en grönstensyx.

Gravfältet Tystberga 115:1 undersöktes 1939 av Ivar Schnell och 1945 av E.B Lundberg. Gravfältet bestod av 30 gravar, mestadels stensättningar varav 25 stycken undersöktes 1945. Föremålen av keramik, hartstättning, en bronsten och några bronsfragment dateras till sen romersk järnålder enligt fyndförteckningen (SHM 234504), men Knape & Ringquist (1975) daterar gravfältet till övergången bronsålder/äldre järnålder.

Tystberga 67:1 var ett grav- och boplatssområde som delundersöktes 1960. Sammantaget undersöktes ett röse, en hög och tre stensättningar samt man noterade ett underliggande boplatsslager med bland annat en stor mängd lerklining. Gravfältet daterades till vendeltid men dock angavs äldre järnålder i Forn-

vännen 1960, s. 305. I dokumentationen nämns att det fanns ett röse och ett antal husgrundsterrasser nordöst om gravfältet som undantogs vid undersökningen. Idag finns inget röse och inga husgrundsterrasser kvar och troligen har de blivit bortschaktade.

Röset Tystberga 133:1, som bör ha legat kring områdets högsta punkt undersöktes 1970-71. Den övre stenpackningen överlagrade en inre kantkedja. I röset påträffades små koncentrationer av brända ben och krukskärvor men inga daterande fynd (ATA 7314/73).

Tystberga 78:1 ligger en bit ifrån våra objekt men är ändå värt ett omnämnande då det vittnar om det stora antal gravar som kan dölja sig kring de synliga gravarna. Gravfältet undersöktes inför byggandet av motorvägen. Före undersökningen syntes sex runda övertorvade stensättningar, 5-8 meter i diameter och 0,3-0,6 meter höga. När området undersöktes påträffades 56 gravar som daterades till slutet av yngre bronsålder. Vid undersökningen påträffades även tre härdar och två stolphål (Knape & Ringquist 1975). Gravfältet har senare bearbetats i en avhandling som i stort daterat gravfältet till cirka 900-500 f.Kr. (Röst 2016).

L2019:829 (AK 58:1) och L2019:830 (AK 58:2)
Härd (fornlämning), boplatzlämning övrig (fornlämning)

Boplatzläget var utpekade utifrån höjden över havet, som delvis överensstämde med stenåldersboplatserna Tystberga 114, närheten till fyndplatsen Bogsta 136:1 samt uppgifter från ATA som kan tolkas som att man hittat keramik i norra delen av området. Området var även markerat som bestående av isälvsediment på jordartskartan, det vill säga samma material som vid boplatserna Tystberga 114.

Den nordligaste delen av objekt AK 58, som låg nordväst om en mindre väg och på fastighet Tystberga-Rogsta 1:17, visade sig vara störd av täktverksamheten (schakt 5801). Även i den södra delen av objektet var ett stort område kraftigt stört av markberedning vid hus byggda kring sekelskiftet och 1900-tal. Flera av husen revs under senhösten 2018.

Utifrån det historiska kartmaterialet var tre torp inom objekt AK 58 utpekade som lägenhetsbebyggelse (AK 55, 56 och 57). Inga bebyggelse lämningar återstod vid objekten.

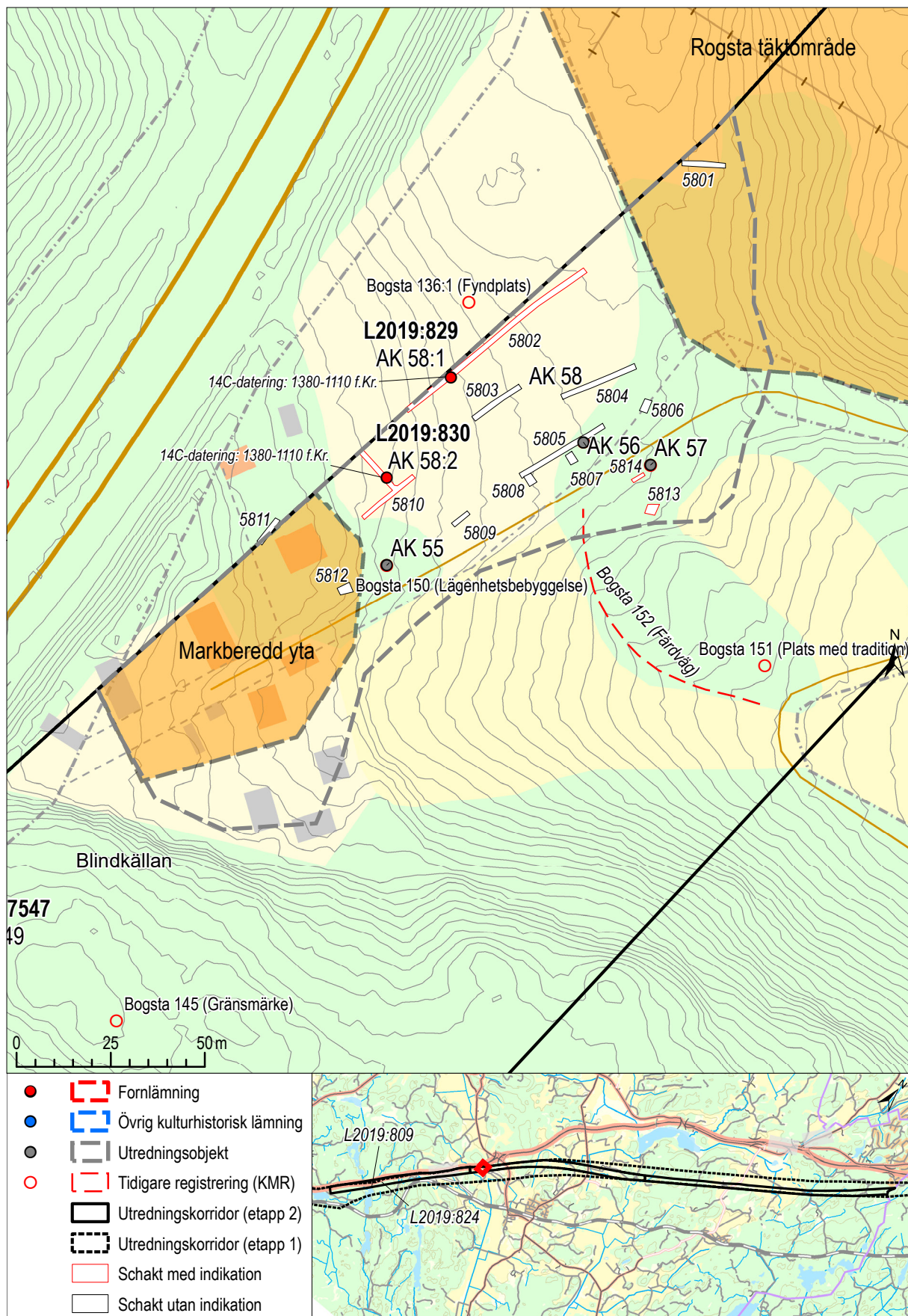
Nio schakt av varierande storlek undersöktes inom det cirka 5 000 m² stora området som inte var förstört av senare tiders verksamhet. Matjorden var sandig över hela ytan medan undergrunden var sandig i objektets norra del men fick ett allt större lerinslag söderut.

I schakt 5802 påträffades en härd. Ett hasselnötsskal från härden ¹⁴C-daterades till 1380–1110 f.Kr. (2σ). Den registrerades som härd L2019:829.

I schakt 5810 påträffades en nedgrävning som ¹⁴C-daterades till 1480–1660 e.Kr. (2σ). Nedgrävningen registrerades som boplatzlämning övrig L2019:830.

Figur 14. Foto av undersökningsschakt A vid Rogsta grustäkt 1945. Fotot är taget från söder. Idag är höjden i bakgrunden urschaktad och en del av den stora täktgropen. ATA dnr 6236/45.

Figur 15. Detaljkartor över L2019:829 och 830. Skala 1:1 500.

L1983:5747 (AK 71)/Tystberga 69:1
Grav- och boplatssområde (fornlämning)

L1983:5747/Tystberga 69:1 består av ett stort antal gravar och flera skärvtenshögar. I fornminnesregistret nämns 10 högar, 50 runda stensättningar, 7 skärvtenshögar, 1 skärvtensvall och cirka 2 skärvtensförekomster. Utredningen visade att antalet dolda gravar troligen är mycket stort, och att det finns boplatlämningar både inom och utanför gravområdet. Fornlämningens avgränsning har därför utvidgats, framförallt åt norr och öster men även mot sydväst. I söder ansluter fornlämningen till stenåldersboplaten Tystberga 232:1. I figur 4 visas ett foto över området.

Vid utredningen karterades först höjden inom utredningsområdet. Säkra synliga gravar påträffades främst inom den tidigare fornlämningsbegränsningen. Alla de 50 stensättningar som nämns i fornminnesregistret kunde inte återfinnas, men det var inte heller karteringens syfte och beror troligen på att gräset var högt inom delar av gravfältet.

Stensamlingar, röjningsrösen, möjliga gravar, stenröjda ytor och hägnader påträffades både norr och öster om den tidigare fornlämningsbegränsningen. Samtliga karterade lämningar som visas i figur 18 bedömdes vara tillkomna före 1850 e.Kr. men det var inte alltid möjligt att avgöra vad de haft för funktion. Två terrasserings tolkades som påbättrade naturliga avsatser och avgränsade något planare och stenfria ytor. De hör troligen samman med boplaten men kan inte beskrivas som husterrasser. De karterade lämningarna fortsatte utanför utrednings-

Figur 16. Hästbrodd påträffad vid metalldetektering i utkanten av stensättning 71040 vid schakt 7119. Brodden återdeponerades.

området i öster. Där fanns det främst tydligt agrara lämningar men även en mindre skärvtenskonzentration (71006) och några svårbedömda konstruktioner.

Flera av de karterade kontexterna var avlånga stensamlingar som varken påminde om stensträngar eller andra hägnader/murar (71001, 71003, 71004 och 71023). Stenmaterialet var likt stensättningarna, men de kan inte tolkas som gravar utan vidare undersökning. Några av stenarna i de avlånga stensamlingarna hade borrhål i sig. Markägaren vid Rogsta gård berättade att hans far sagt att stensamlingarna använts som stentäkt under första halvan av 1900-talet. Vi bedömde dock stenkonstruktionerna i sig som klart äldre.

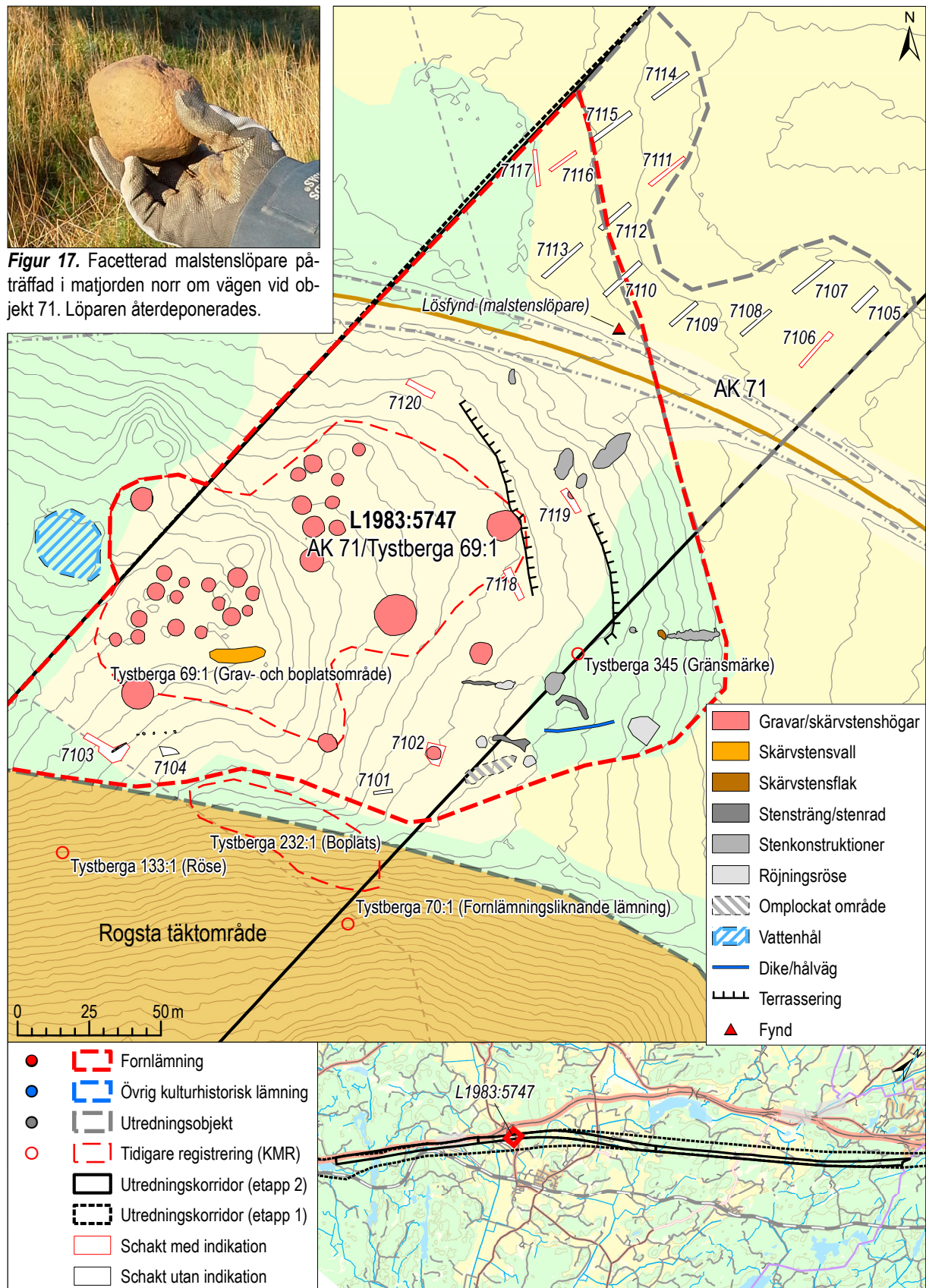
För att undersöka hypotesen att gravfältet var något större och att boplaten inte var avgränsad grävdes sju schakt på höjden i anslutning till, men utanför tidigare fornlämningsbegränsning och tolv schakt i åkermark norr om vägen. Gravur påträffades i tre schakt öster om den tidigare fornlämningsavgränsningen (schakten 7102, 7118 och 7119). Stensättningen i schakt 7102 bestod av stora stenar, de båda övriga stensättningarna hade mindre stenar men var tätare lagda. Troligen var det en tidsskillnad mellan gravarna där den i schakt 7102 tillhör ett äldre skikt med datering till yngre bronsålder/äldsta järnålder och de andra tillhör mellersta och yngsta järnåldern. Vid stensättningen i schakt 7119 påträffades en hästbrodd av en typ som främst dateras till vendel och vikingatid (figur 16). Brodden återdeponerades.

På höjden påträffades, förutom gravarna, även boplatlämningar i tre schakt (schakt 7103, 7118 och 7120). Anläggningarna som bestod av mindre stolphål, kulturlager och en kokgrop visade att det finns flera överlagrande faser med boplat och gravar.

I åkermarken norr om vägen grävdes 13 schakt. Boplatlämningar i form av härdar och stolphål påträffades främst i den västra delen (schakt 7116 och 7117). Övriga schakt med anläggningar bedömdes som ett utkantsområde dit den egentliga boplaten inte sträckte sig. Förutom anläggningarna i schakt 7116 och 7117 grundade sig avgränsningen på att det var sandigare undergrund i området samt ett lösfynd av en malstenslöpare strax söder om schakt 7110 (figur 17). En härd i schakt 7117 ¹⁴C-daterades till 130–350 e.Kr. (2σ).

Figur 17. Facetterad malstenslöpare påträffad i matjorden norr om vägen vid objekt 71. Löparen återdeponerades.

L2019:847 (AK 88:1)/Tystberga 84:1-2

Gravfält (fornlämning)

Objekt AK 88 var utprickat som ett boplatsläge i sadelläge väster om stensättningarna Tystberga 84:1-2. Vid utredningsschaktningen inom det ursprungliga utredningsområdet påträffades inga boplatslämningar. Vid en inventering av området påträffades flera stensättningar och en stenhägnad öster om ursprungliga utredningsområdet. Därför beslutades i samråd med länsstyrelsen att utredningsområdet utökades österut.

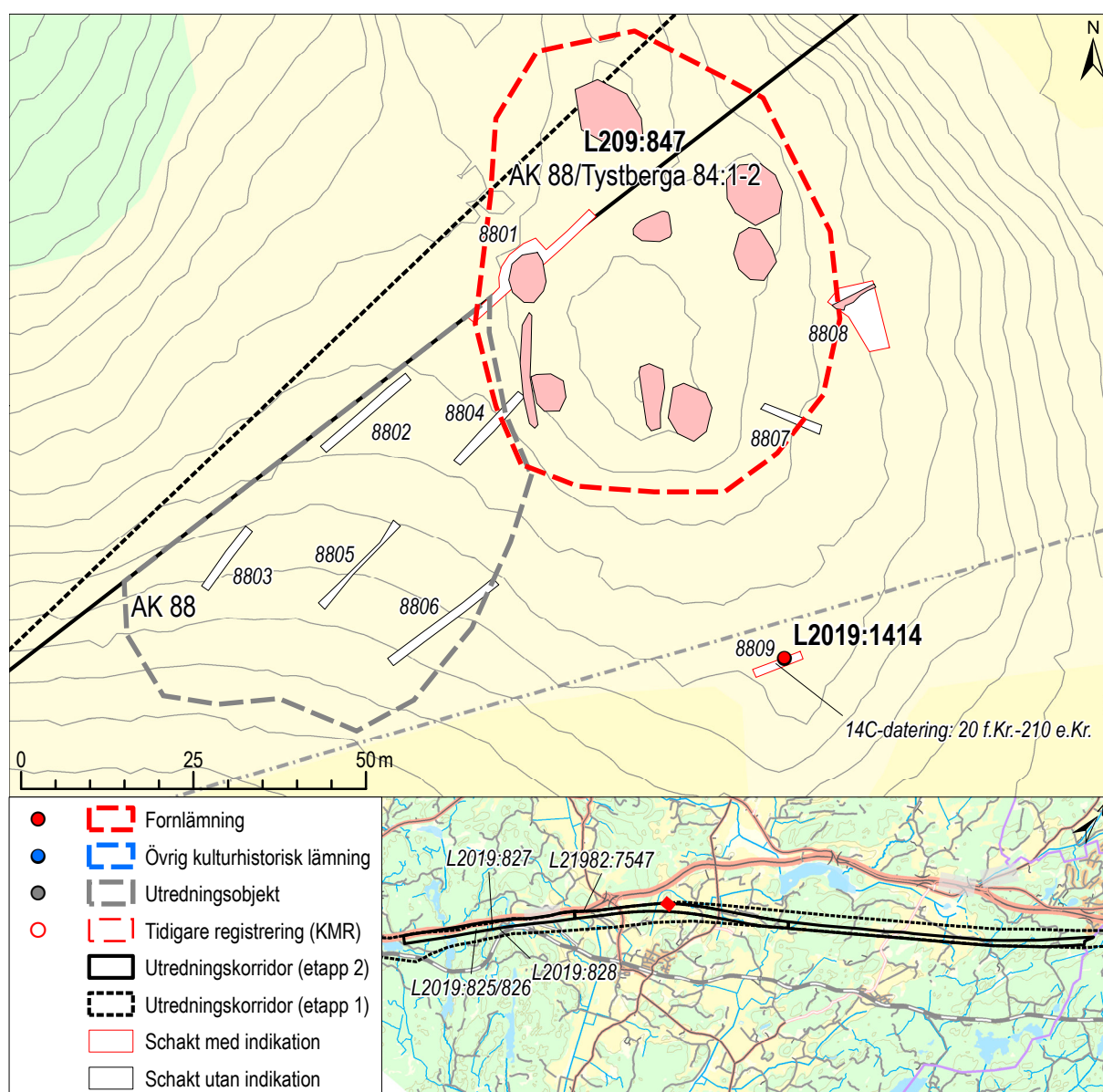
Tre schakt placerades öster om gravarna för att se om gravfältet var mer omfattande och för att undersöka

om det fanns boplatslämningar. I schakt 8801 påträffades en stensättning och i schakt 8808 påträffades en enklare stenrad. Stenraden och stenhägnaden tolkas som att de kan ha tillhört gravfältet.

L2019:1414 (AK 88:2)

Härd (fornlämning)

I schakt 8809 söder om gravfältet påträffades en härd. I ytan av härden påträffades fragment av brända ben. Kanske var det en brandgrav utan överbyggnad. Kol från härden ¹⁴C-daterades till 20 f.Kr.–210 e.Kr. (2σ). Härden registrerades som Härd L2019:847. Stensättningarna 84:1-2 överfördes till L2019:847.

Figur 19. Detaljkarta över L2019:847 och 1414. Skala 1:1 000.

Figur 20. Gravfältet L2019:847 låg på den trädbevuxna höjden centralt i fotot. Schakt 8809 med härden L2019:1414 låg till höger om åkergipen som går upp centralt i fotots nederkant. Foto från söder. Spridningstillstånd från Lantmäteriet LM2020/005598.

Figur 21. En stensättning i schakt 8801 på gravfältet L2019:847. Foto från nordost.

L2019:848 (AK 101)

Boplats (fornlämning)

Endast den norra delen av det utpekade boplatsläget AK 101 berördes av etapp 2-utredningen. Stolphål, härdar, nedgrävningar och/eller kulturlager påträffades i 6 av 12 schakt på platsen som verkar vara en väl sammanhållen vendeltida/vikingatida boplats.

Schakt 10108 var det mest anläggningstäta med åtta anläggningar och två kulturlager. I en av anläggningarna påträffades vällslagg (figur 22). Anläggningarna undersöktes inte men vällslaggen tyder på att lämningarna kan höra samman med smidesverksamhet. I övriga schakt påträffades enstaka härdar och stolphål.

Eftersom boplatsen bedömdes kunde fortsätta väster om utredningsområdet placerades två schakt utanför området (schakt 10112 och 10113) för att göra en bättre begränsning. I schakt 10112 påträffades omedelbart en härd varefter schaktningen avbröts. Boplatsområdet avgränsades sedan åt väster utifrån topografin och det tomma schaktet 10113. I nordost går boplatsen fram till gravfält Tystberga 109:1.

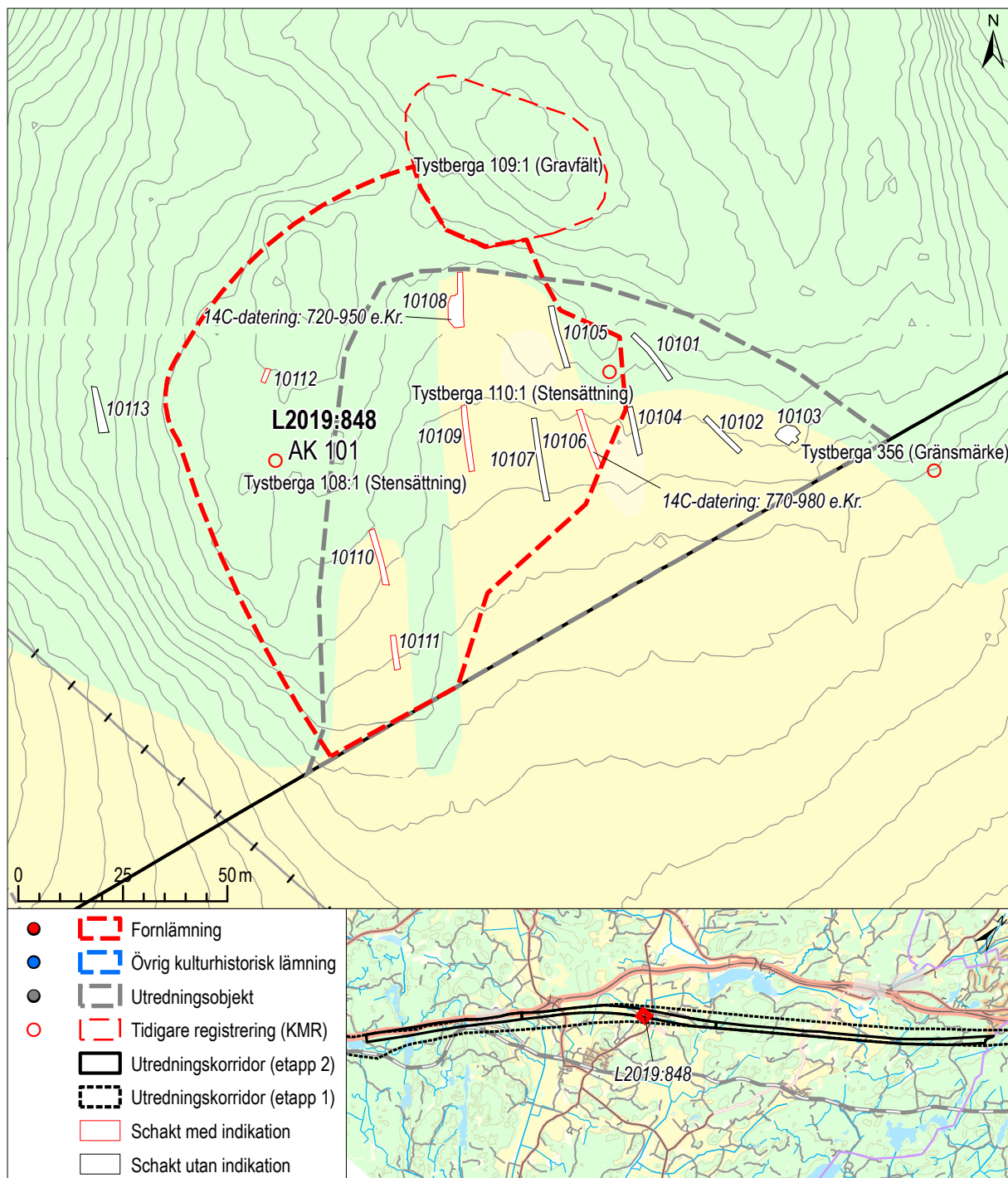
Det kan även finnas enstaka äldre gravar inom boplatsområdet. Det intilliggande gravfältet uppvisar flera olika sorters gravar. Möjligen har gravar från

Figur 22. Sintrade vällslaggen påträffades i schakt 10108, vilket indikerar att smide bedrivits på platsen. En anläggning i schaktet ¹⁴C-daterades till 720–950 e.Kr.

Figur 23. Foto över boplatsen L2019:848. Området som var mest intensivt på lämningar låg i fotots nedre högra halva. Gården längst bort är Harsta. Foto från norr. Spridningstillstånd från Lantmäteriet LM2020/005598.

yngre järnålder placerats intill en äldre stensättning. Tystberga 110:1 är en stensättning som ligger på ett impediment inom boplatssområdet. I anslutning till stensättningen och på ett impediment strax väster om denna kan det finnas fler stensättningar som överlagrats av odlingssten.

Två ¹⁴C-analyser gjordes på härदार och båda gav dateringar till sen vendeltid–vikingatid. En härd (101001) i schakt 10106 daterades till 770–980 e.Kr. (2σ) och en härd (101010) i det anläggningstättas schakt 10108 daterades till 720–950 e.Kr. (2σ).

L2019:851 (AK 113:1)

By-/gårdstomt (fornlämning)

Objektet AK 113 var beläget på en höjd i anslutning till gravfältet L1983:5318/Tystberga 59:1. Inom objektet, men norr om utredningsområdet, låg en husgrund (Tystberga 307:1). Vid utredningstillfället bestod området av betesmark. Den östra delen av objektet har tidigare varit åkermark vilket syntes dels som en stenfri/stenröjd yta men även på två odlingsterrasser som byggts på under lång tid när man vänt med plogen. Den västra delen av området låg något högre och bestod av moränmark och berg i dagen.

Ett schakt (11301) placerades vid en förhöjning i betesmarken som bedömdes vara mänskligt skapad. Det visade sig vara ett spisröse/ugn som bestod av en stenkonstruktion i botten och en stor mängd bränd lera. Schaktet utvidgades och en rektangulär och en långsmal stenkonstruktion påträffades. Den rektangulära stenkonstruktionen hade ingen tydlig syllsten utmed sidorna utan hela konstruktionen var stenfylld. Strax utanför stenkonstruktionen påträffades en överliggare till en rund handkvarn av en typ som vanligen dateras till yngre vikingatid–medeltid, (figur 25). Den långsmala stenkonstruktionen kan ha utgjort en syll. Det gick inte att avgöra om stenkonstruktionerna ingått i samma hus som spisröset eller om det var olika byggnader. Vid metalldetektering kring spisröset påträffades 2 söljor av typer som var ganska allmänna typer under historisk tid och inte tillåter någon snäv datering (figur 26). Den D-formade söljan kan dock vara äldre än medeltid.

Figur 25. Strax norr om stenkonstruktionen 113002 i schakt 11301 påträffades överliggaren till en handkvarn.

Fynden hade ingen tydlig koppling till konstruktionerna och kunde därmed inte datera dessa, men gav ändå en fingervisning om objektets datering. Ytterligare ett schakt (11309) placerades på en liknande förhöjning. Även denna visade sig vara ett spisröse/ugn med en stor mängd bränd lera. Inga fler liknande förhöjningar kunde iaktas.

Sju schakt placerades i den gamla åkermarken öster om moränhöjden. Nedgrävningar påträffades i schakt 11306, närmast höjden i väster. Övriga schakt i åkermarken var tomma.

I det historiska kartmaterialet finns det inte någon bebyggelse markerad på platsen. Fyndmaterialet och kartstudien tyder på att by- eller gårdstomten ska dateras till medeltid eller möjligen 1600-tal. Det gick inte att se någon äldre bebyggelse men en vikingatida fas kan inte uteslutas.

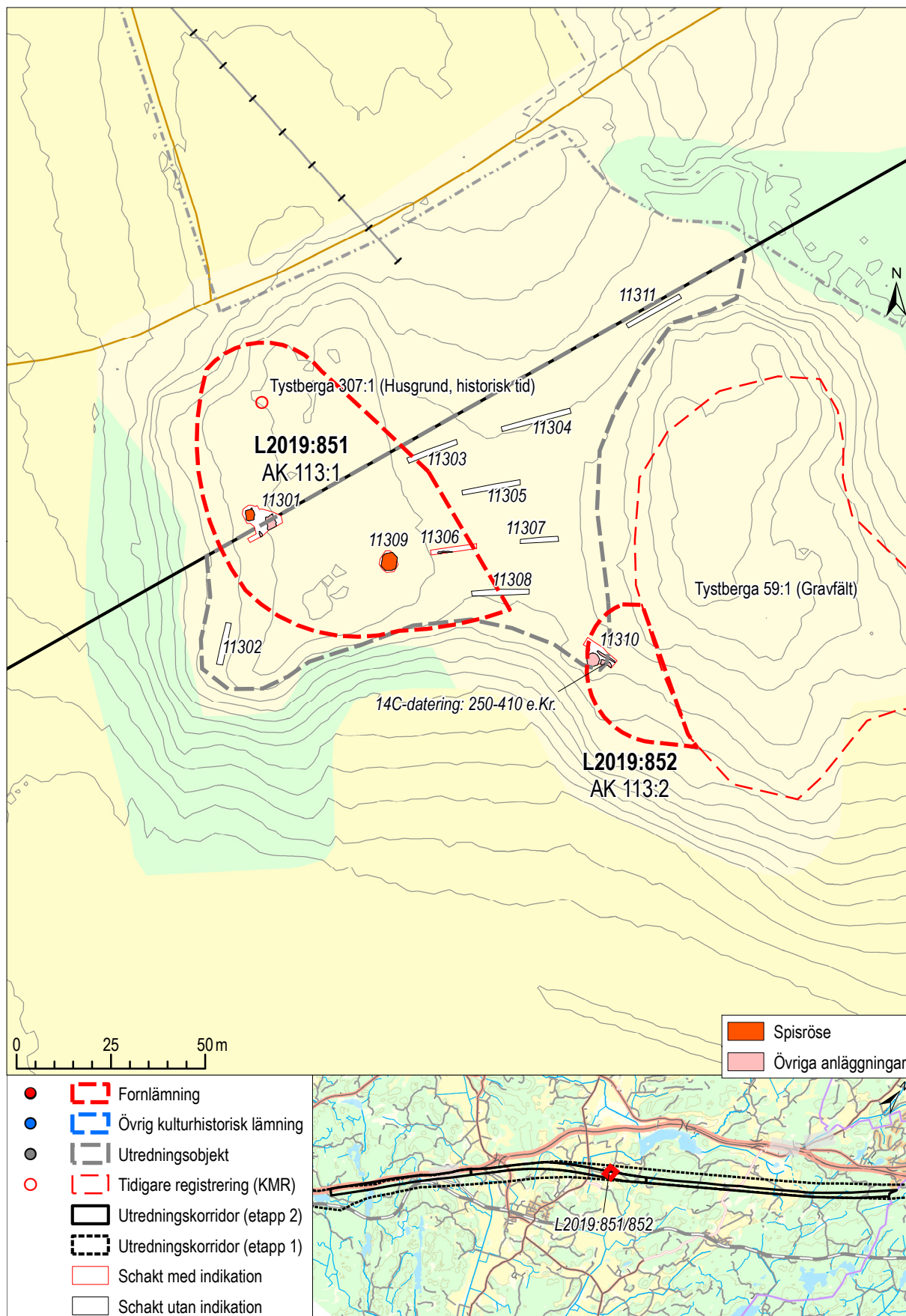
L2019:852 (AK 113:2)

Boplats (fornlämning)

I den södra delen av objekt 113 identifierades ett möjligt röjningsröse. Strax sydöst om röset var ett stenröjt område som bedömdes som möjlig boplats eller äldre åker. I ett schakt (11310) strax intill röset påträffades ett skärvtenslager och en härd. Härden ¹⁴C-daterades till 250–140 e.Kr. (2σ). Boplatslämningarna låg i anslutning till gravfältet L1983:5318/Tystberga 59:1 och det grävdes inte några fler schakt i avgränsade syfte.

Figur 26. Kring spisröset i schakt 11301 påträffades bland annat två remspännen.

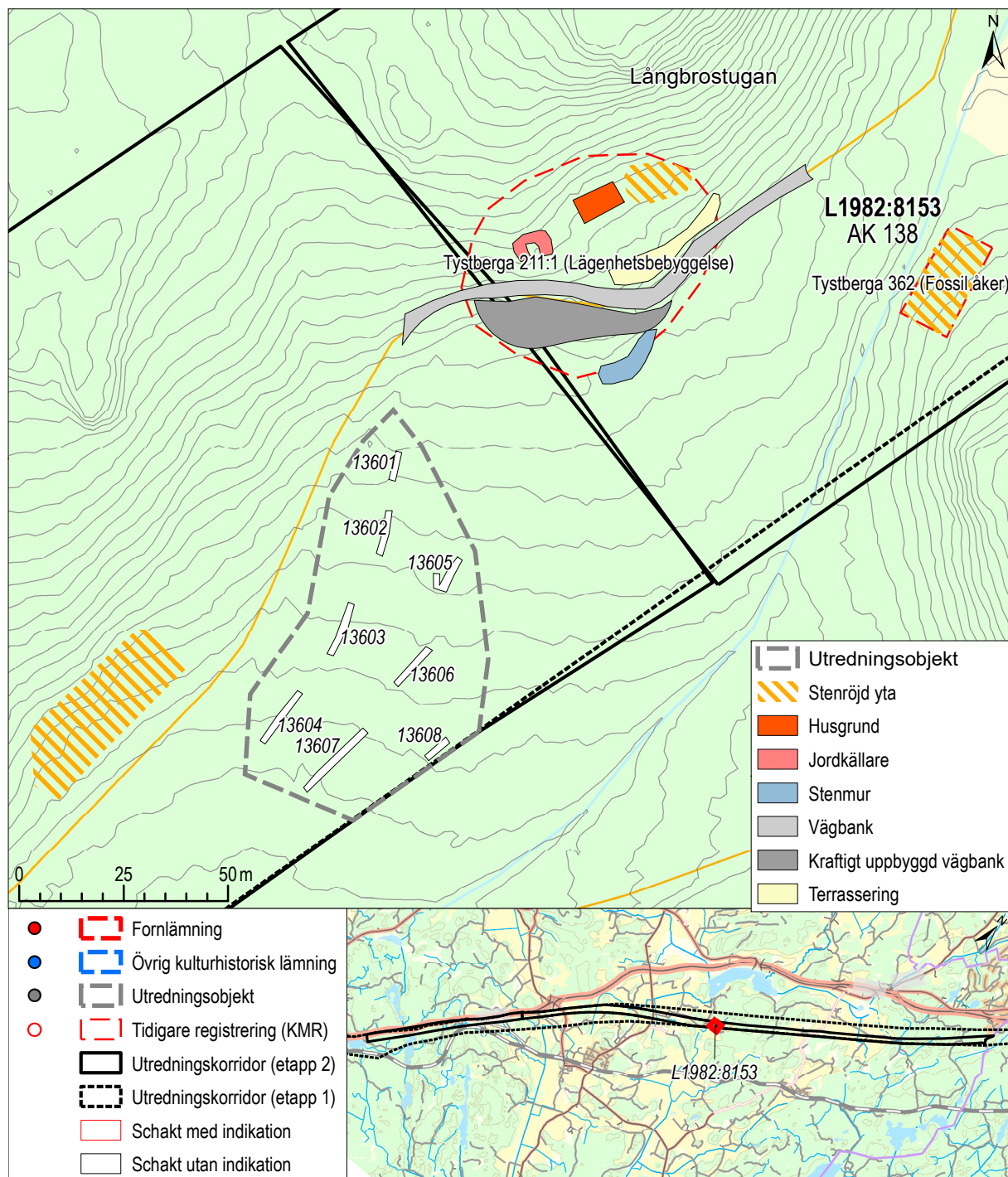
Figur 27. Detaljkarta över L2019:851 och 852. Skala 1:1 500.

L1982:8153 (AK 138)

Fossil åker (övrig kulturhistorisk lämning)

Det gick inte att identifiera någon kontext som var lämplig att undersöka i syfte att datera åkermarken. Utifrån läge och form på den fossila åkern L1982:8153 är det troligt att den hör samman med Långbrostugan, som återfinns i källmaterialet mellan år 1743–1916. Lämningarna efter torpet

Långbrostugan med husgrund, jordkällare och flera terrasserings- och stenmurar karterades. Ytterligare en fossil åker påträffades väster om boplatssläget AK 136. Den uppvisade likheter med L1982:8153, och hör liksom denna sannolikt till perioden sent 1700-tal–tidigt 1900-tal.

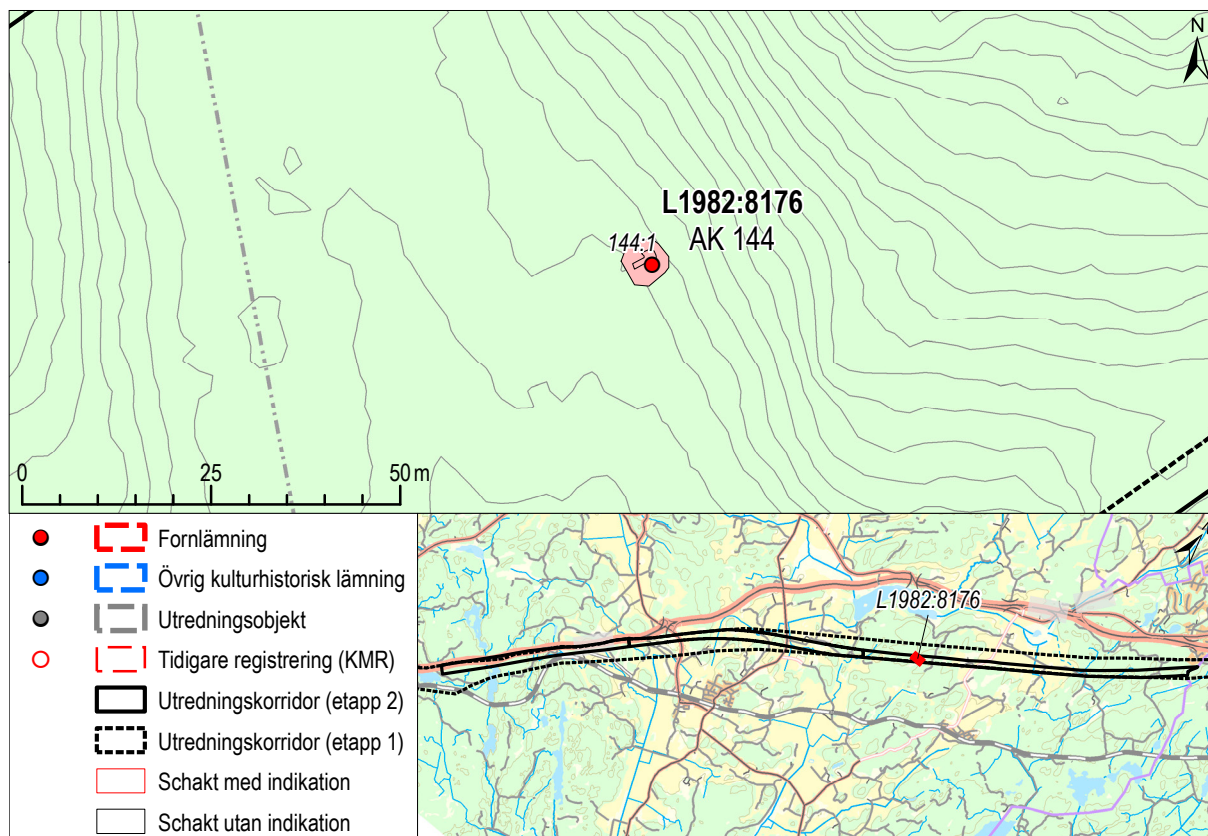
Figur 28. Detaljkarta med objekt och schakt vid AK 136, 137 och 138. Skala 1:1 500.

L1982:8176 (AK 144)

Tjärdal (fornlämning)

Tjärdalen undersöktes med ett mindre schakt i anslutning till vallen med syfte att samla in dateringsmaterial. Kol från tjärdalen ^{14}C -daterades till

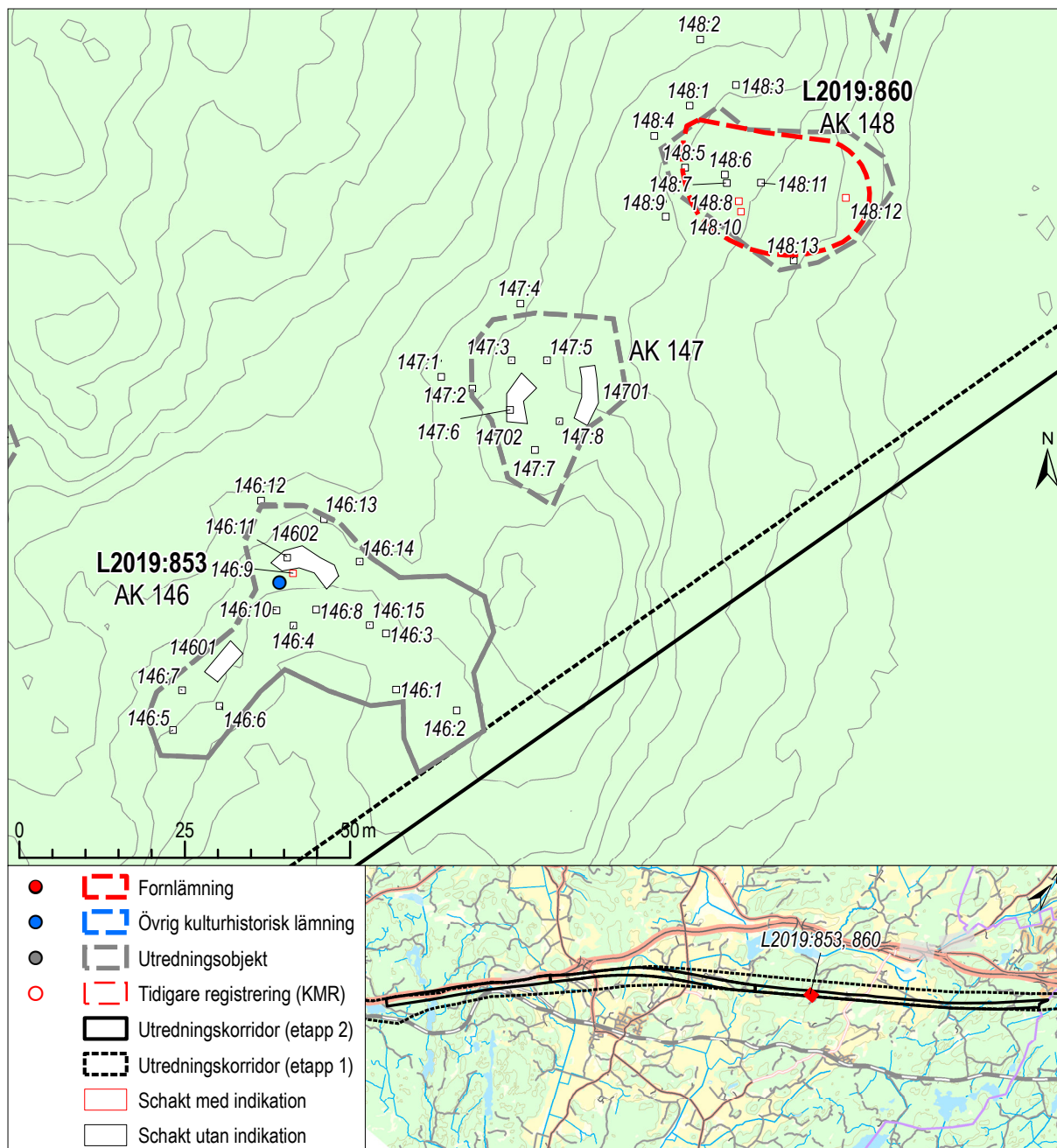
1660–1950 e.Kr. (2 σ). ^{14}C -dateringen gav alltså inte ett självklart svar på om tjärdalen var äldre eller yngre än 1850. Troligen ska den dateras till ^{14}C -intervallets äldre del.

Figur 29. Detaljkarta över tjärdalen L1982:8176. Skala 1:1 000.

Figur 30. Tjärdalen L1982:8176. Foto från söder.

Figur 31. Detaljkarta över L2019:853 och 860. Skala 1:1 000.

L2019:853 (AK 146)

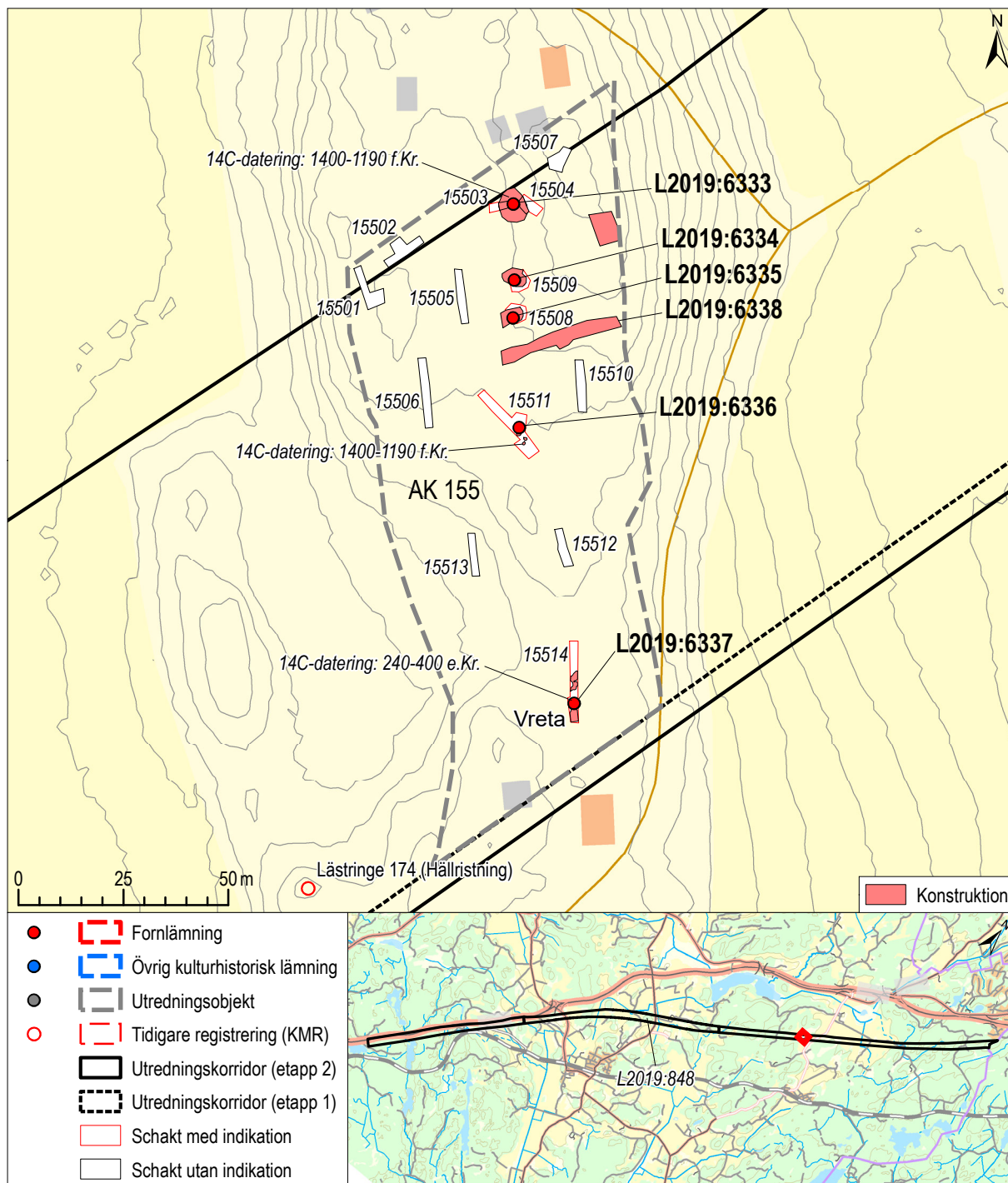
Fyndplats (övrig kulturhistorisk lämning)

Vid L2019:853 påträffades tre kvartsavslag. Ett var bipolärt bearbetat och de två övriga var svårbedömda. Avslagen påträffades i sandig morän i centrala delen av objektet. I övrigt bestod marken av stenig morän.

L2019:860 (AK 148)

Boplats (fornlämning)

Den sandiga moränen på platsen gjorde att läget bedömdes som bättre än de flesta andra närliggande objekt som innehöll stora mängder stenig morän, även om det inte syntes i markytan. Fragment av bearbetad kvarts påträffades i tre rutor. I ruta 148:7 fanns både en bipolär kärna och bipolära avslag och fragment, och i ruta 148:8 fanns bipolärt bearbetade bitar och ett plattformsavslag. Objektet bedöms ha varit en tillfällig uppehållsplats.

Figur 32. Detaljkarta över L2019:6333–6338. Skala 1:1 500.

Objekt 155

Objekt AK 155 var utpekad som boplatssläge utifrån sitt gynnsamma topografiska läge. Ytan innefattar ett sadelläge med tidigare åkermark samt en sydsluttning av bergs- och moränrygg, ca 33–40 meter ö.h. Idag öppen hagmark med enstaka lövträd och enbuskar. Vid utredningsschaktningen påträffades spridda härdar, en husgrund från historisk tid samt en skärvstenshöj och två möjliga stensättningar.

L2019:6333 (AK 155:1)

Skärvstenshöj (fornlämning)

I schakt 15503 och 15504 påträffades en skärvstenshöj. Skärvstenshöjen ligger i en sydsluttning, mellan åkerkanten och ett högre morän- och bergsimpediment. Skärvstenen kunde anas som en oval förhöjning i markytan innan schaktning, och dess diameter bedöms till ca 6x8 meter. Högen är oval och svagt välvd, och består av skarpkantade, porösa

skärvstenar, ca 0,01–0,2 meter stora (merparten ca 0,05–0,1 meter). Inslag av kol och bränd lera observerades. Kol från skärvstenshögen ¹⁴C-daterades till 1400–1190 f.Kr. (2σ). Lämningen registrerades som Skärvstenshög L2019:6333.

L2019:6334 (AK155:2)

Stensättning (fornlämning)

Möjlig stensättning belägen i sluttning av bergs- och moränimpediment, mot åkerkant, cirka 10 meter söder om skärvstenshög L2019:6333. Synlig i markytan. Uppskattad diameter cirka 5 meter. Tydligt rundad form mot höjden i öster, mer utdragen mot åkern i väster. Möjligen fanns det även påförd röjningssten. Består av cirka 0,4–1 meter stora stenar, samt ett markfast block. I stensättningens fyllning i norr framkom också skörbrända stenar, ca 0,05–0,1 meter stora. Fynd av spik, klackjärn och plåtbitar vid metalldetektering. Lämningen registrerades som Stensättning L2019:6334.

L2019:6335 (AK155:3)

Stensättning (fornlämning)

Möjlig stensättning belägen i sluttning av bergs- och moränimpediment, mot åkerkant, cirka 20 meter söder om skärvstenshög L2019:6333. Synlig i markytan. Uppskattad diameter cirka 5–6 meter. Tydligt rundad form mot höjden i öster, mer utdragen (påförd odlingssten?) mot åkern i väster. Består av 0,4–1,6 meter stora stenar. Lämningen registrerades som Stensättning L2019:6335.

L2019:6336 (AK 155:4)

Härd (fornlämning)

I schakt 15511 framkom tre anläggningar i form av två härdar och en grop. Härdarna hade kolrik fyllning med inslag av bränd lera och skärvsten. En av härdarna ¹⁴C-daterades till 60 f.Kr.–80 e.Kr. (2σ). Lämningarna registrerades som Härd L2019:6336.

L2019:6337 (AK 155:5)

Härd (fornlämning)

I schakt 15514 på ett sadelläge i söder påträffades en härd (155012). I anslutning till härden fanns sentida lagerrester med bränd lera, kol och tegel. Härden innehöll sot och skärvstenar. Den var mycket flack och kan närmast betecknas som en härdbotten. Kol från härden ¹⁴C-daterades till 240–400 e.Kr. (2σ). Härden registrerades som Härd L2019:6337.

L2019:6338 (AK 155:6)

Hägnad (fornlämning)

Flerskiktad stensträng, 29 meter lång. Stensträngens funktion var inte helt klar. Den kan höra samman med stensättningarna L2019:6334 och L2019:6335. I stensträngens förlängning västerut ansluter den till ett åkerhak och området söder om stensträngen kan vara äldre åker och det är troligt att den hade en agrar funktion.

L1982:8199 (AK 208)

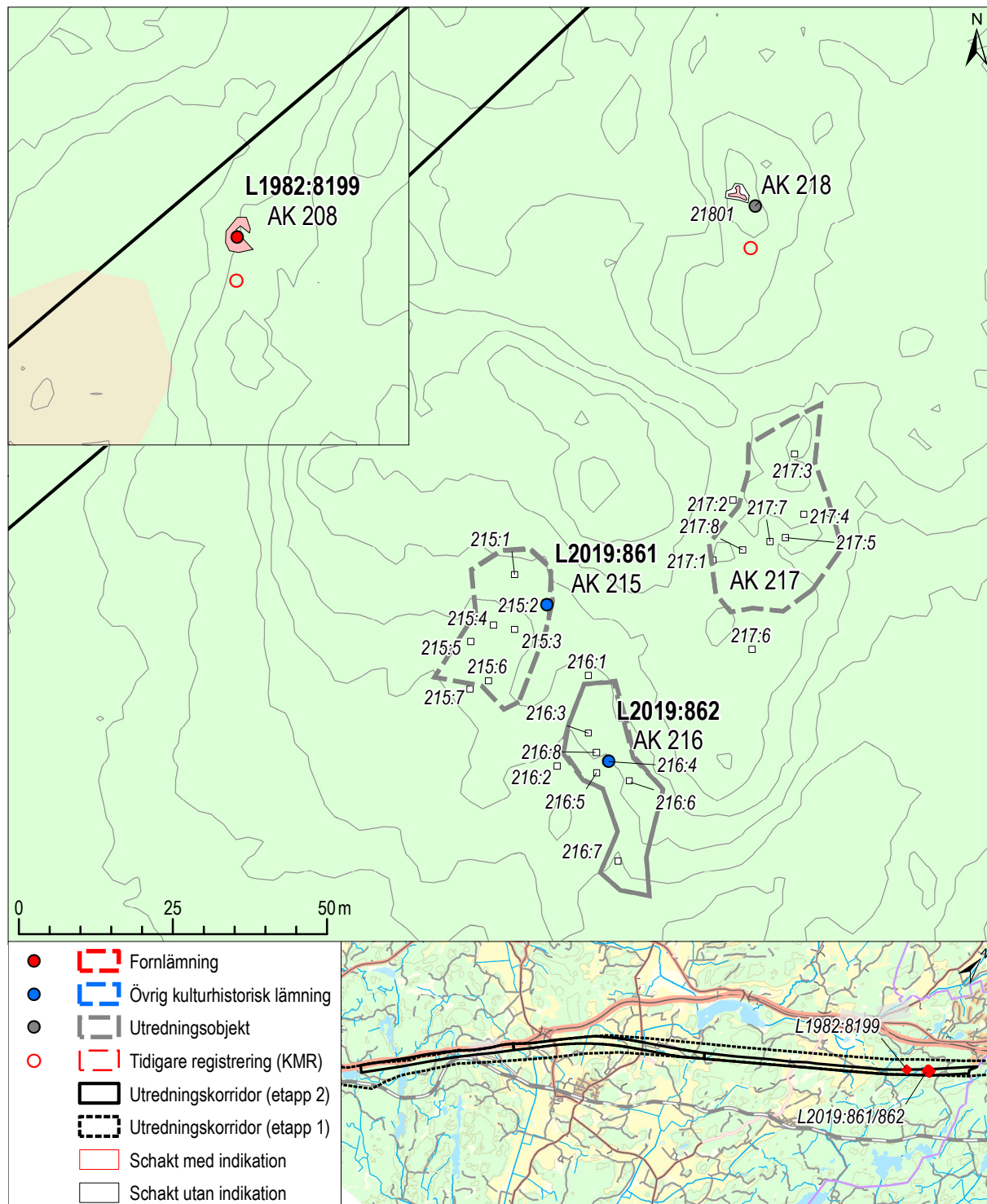
Tjärdal (fornlämning)

Tjärdalen undersöktes med ett mindre schakt i anslutning till vallen med syfte att samla in dateringsmaterial. Ett kolprov från tjärdalen ¹⁴C-daterades till 1260–1390 e.Kr. (2σ).

L2019:861 och L2019:862 (AK 215 och AK 216)

Fyndplats (övrig kulturhistorisk lämning)

Ett bipolärt bearbetat kvartsavslag påträffades vid båda objekten. Marken, som i ytan såg relativt stenfri ut, visade sig vid undersökningen bestå av stengmorän vid båda objekten.

Figur 33. Detaljkartor över L1982:8199, L2019:861 och 862. Skala 1:1 500.

Utgick

Objekten som utgick beskrivs i objekttabellen (figur 8), här görs en kort sammanfattning. Boplatslägena SAU 4, 37 och 38 samt AK 143, 145, 147, 149, 200, 201, 217 och 227 hade valts ut utifrån sina goda topografiska förutsättningar för boplatslämningar från äldre och/eller yngre stenålder. Ett annat kriterium var att marken skulle bestå av relativt sandig morän. Marken vid flera av de utredningsobjekt som avskrevs visade sig vid utredningsgrävningen bestå av mer stenig morän än vad en okulär besiktning gav vid handen. I några fall utgick även objekt med sandig morän.

Objekten AK 27, 32, 46, 146, 161 och 178 som bedömdes vara boplatslägen med möjlig bebyggelse från bronsålder och/eller järnålder var inte fornlämningar. Boplatslägena AK 21, 25 och 111 var inte fornlämning inom utredningsområdet, men kvarstår som möjliga fornlämningar utanför utredningsområdet. Vid objekt AK 21 är dessutom Sättra bytomt L1982:7506/Tystberga 340 en fornlämning.

De tre utredningsobjekten L1982:7601 (AK 55), L1982:7577 (AK 56) och L1982:7579 (AK 57) var

lägenhetsbebyggelser utprickade från äldre kartor. Torpet Förderfart (AK 56) är det torp som dyker upp först, på en karta för Laga delning år 1789 (LMS akt C8-5:4). Enligt en laga skifteskarta från år 1844 (LMS akt C8-5:6) hade torpet Förderfart flyttat till platsen för AK 55. Samma karta redovisar äventorpet Blindkälla vid AK 57. Det syns inte några lämningar ovan mark vid något av objekten. Vid utredningsgrävningen påträffades inga spår på platserna, som kunde konstateras vara markberedda.

Även lägenhetsbebyggelsen L1982:8170 (AK 91), platsen för torpet Grindstugan som utprickats utifrån en storskifteskarta över Rogsta från år 1770 (LMS akt C86-54:5), var förstörd och inga lämningar påträffades vid utredningsgrävningen. Någon gång efter storskiftet hade en grusväg rätats ut och går nu rakt över platsen för torpet. Samtliga torplämningar registrerades som förstörda lägenhetsbebyggelser.

Sex objekt som utreddes som möjliga gravar eller skärvtenshögar utgick. Objekt AK 19, 107, 108, 122, 123 och 127 hade samtliga tillkommit i sen tid.

NATURMILJÖ

Naturmiljön beskrivs utförligt i MKB-rapporten och i rapporten för den arkeologiska utredningen etapp 1 (Björklund & Hed-Jakobsson 2015). För att sammanfatta naturmiljön inom utredningsområdet för etapp 2 så är topografin variationsrik och småkuperad. Utredningskorridoren kan delas in i fem delområden. Två av dessa är odlingsbygder där sedimentära avlagringar dominerar och tre är skogtäckta utmarksområden. Från sydväst till nordöst är dessa: Gränsskogen mot Svärta, mellan Holmsjön och Sättra; Odlingsbygden från Sättra till Långbro; Lästringeskogen sydöst om sjön Svarvaren; Odlingsbygden vid Lästringe mellan Laggartorp och skogsbo; Silleskogen från Skogsbo till Sillekrog i nordöst.

Utmarksområdena är mestadels belägna på nivåer mellan 35 och 65 m ö.h. bergrunden går i dagen på krön och i branta sluttningar medan flackare sluttningar består av morän. Idag är det främst skog i området. I odlingsbygderna följer den nutida åkermarkens utbredning i hög grad de sedimentära jordarternas utbredning medan den nutida bebyggelsen främst ligger på moränimpediment.

Vid Blindkällan väster om Rogsta i Tystberga socknen består marken av isälvssediment och sand- och grusavlagringar. Större delen av isälvssedimentens ursprungliga markyta är borttaget i samband med en grustäkt.

KULTURMILJÖ

Kulturmiljön är mer utförligt beskriven i den arkeologiska utredningsrapporten för etapp 1. Kortfattat kan nämnas att utredningsområdet berör socknarna Tystberga, Bogsta och Lästringe. Dessa socknar bildar tillsammans med Sättersta och Bälinge en tämligen väl avgränsad bygd som idag är sammanslagna till en församling med namnet Tystbergabygden.

Även om församlingen Tystbergabygden är relativt sen kan man betrakta socknarna som en bygd inom Rönö härad redan under järnålder då de avgränsas av större skogsområden i norr, öster och sydväst samt att socknarna är/var förbundna med havet genom smala dalgångar mot Sibbo- och Trobbo-fjärdarna i sydöst.

UTVÄRDERING

De nyregistrerade fornlämningarna och övriga kulturhistoriska lämningarna återfinns i hela utredningsområdet. Boplatser och fyndplatser från stenålder återfinns i tre skogsområden som ligger över 45 m ö.h.: Svärta skog i södra delen av utredningsområdet; skogsområdet öster om sjön Svarvarn, mellan Utterö och Gärdesta i mellersta delen av utredningsområdet; och i Silleskog i norra delen av utredningsområdet. Vid stenåldersboplatserna har det påträffats kvartsavslag och i ett fall även flinta (L2019:809) men inga anläggningar.

Lämningen L2019:829 var inte särskilt omfattande, men en datering av härden till bronsålder samt närheten till de tidigare undersökta yngre stenåldersboplatserna vid Rogsta grustäkt gör att platsen kan generera mer vid en förundersökning.

De flesta och största objekten registrerades i odlingsbygden norr och väster om Tystberga samhälle, mellan Blindkällan och Lilla Långbro. I Tystberga fanns framförallt tre objekt som är värda att nämnas extra med tanke på deras vetenskapliga värde, L1983:5747, L2019:848 och L2019:851.

Grav- och boplatsoområdet L1983:5747 (Tystber-

ga 69:1/objekt 71) är en av de mest komplexa och omfattande lämningarna inom hela Ostlänkens utredningskorridor etapp 2 i Södermanland. Ett stort tidsdjup kan förväntas med både gravar och boplatslämningar från bronsålder fram till yngre järnålder. Strax intill ligger även stenåldersboplatserna L1983:5508.

En annan plats med hög vetenskaplig potential är boplatserna L2019:848 (objekt 101) som verkar vara ett relativt välbevarat boplatsoområde från sen venedeltid/tidig vikingatid med inslag av smideshantering. Boplatserna angränsar till och sammanfaller delvis med ett gravfält.

Även by/gårdstomten L2019:851 vid Utterö har ett högt vetenskapligt värde eftersom relativt få medeltida gårdar har undersökts i Södermanland. Vid Utterö har det legat en fornsjö norr och väster om nya Utterö. Kring fornsjön och längre österut finns det fler gravfält och ytterligare en by/gårdstomt som berörs av Ostlänken vilket gör att lämningarna extra intressanta ur forskningshänseende då man kan få en bättre förståelse av hur gårdarna sett ut och samverkat under sen vikingatid och medeltid.

REFERENSER

BJÖRKLUND, S. & HED JAKOBSSON, A. 2015. *Arkeologisk utredning, etapp 1. Ostlänken, delsträcka Sjösa – Sillekrog. Tystberga, Bogsta och Lästringe socknar, Nyköpings kommun, Södermanlands län*. Rapporter från Arkeologikonsult 2015:2821.

KNAPE, A. & RINGQUIST, P-O. 1975. Fornlämning 78, ett gravfält. Rogsta, Tystberga sn, Södermanland. Arkeologisk undersökning 1970. Riksantikvarieämbetet rapport 1975 B15. ATA

RÖST, A. 2016. *Fragmenterade platser, ting och människor. Stenkonstruktioner och depositioner på två gravfältlokaler i Södermanland, ca 1000 – 300 f.Kr.* Stockholm Studies in Archaeology, 71.

SVENSSON, I. & SVENSSON-HENNIUS, J. 2015. *Ostlänken. Delen Stigtomtavägen (väg 608) – Sjösa. Svärta, Helgona, Nyköping, Stigtomta & Tuna socknar, Nyköpings kommun, Södermanlands län*. Sörmlands museum Arkeologiska meddelanden 2015:01.

Arkiv och register

ARKIV DIGITAL (<http://www.arkivdigital.se/>)

ATA – Antikvarisk-topografiska registret,

FMIS – Fornminnesregistret (<http://www.fmis.raa.se/>)

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Arkeologikonsults projektnr:	2018:3088, 2018.3194, 2018:3205,
Länsstyrelsens dnr:	431-1546-2017, 431-5688-2017, 431-1716-2017
Länsstyrelsens beslutsdatum:	2017-04-18, 2018-06-18, 2018-06-18
Uppdragsgivare:	Trafikverket
Uppdragsnr i Fornreg:	201800679, 201800685, 201800686
Län:	Södermanland
Landskap:	Södermanland
Kommun:	Nyköping
Socken:	Svärta, Tystberga
Fastighetsbeteckning:	
Berörda fornlämningar:	
Typ av undersökning:	Arkeologisk utredning (etapp 2)
Utförandetid, fältarbete:	2 maj–30 okt 2018
Inmätningssystem:	RTK-GPS
Koordinatsystem:	Sweref 99TM
Höjdsystem:	RH 2000
Projektledare:	Björn Hjulström
Rapportansvarig:	Björn Hjulström
Fältpersonal:	Björn Hjulström, Johan Klange, Hampus Norrgren, David de Lorenzi Turner, Karolina Karlsson (KM)
Planer och layout:	Samuel Björklund
Kvalitetsgranskning:	Samuel Björklund
¹⁴ C-analyser:	ICA
Makrofossilanalys:	Stefan Gustafsson
Fynd:	Inga fynd tillvaratogs

BILAGA 1. OBJEKTBSKRIVNINGAR

Objektnr	KMR-nr/ RAÄ-nr	Lämningsstyp	Källa	Antikvarisk be- dömning	Objektbeskrivning enligt praxis se RAÄ
SAU 37	L2019:809	Boplats	Utredningsgrävning	Fornlämning	Boplats, ca 60 x 20 m (v-ö), 48 m.ö.h. Vid rutgrävning påträffades slagen flinta och kvarts. Flintmaterialet bestod av 5 splitter varav 3 var eldpåverkade. Kvartsen var bipolär slagen.
SAU 38	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
SAU 41	L2019:812	Boplats	Utredningsgrävning	Fornlämning	Boplats, ca 48 x 25 m (NNV-SSÖ) ca 54 m.ö.h. Vid rutgrävning påträffades slagen kvarts i två koncentrationer. 1 bearbetad bit men i övrigt splitter.
SAU 45	L2019:811	Röjningsröse	Häradsekonomiska kartan 1897-1901 (RAK id J112-66-25), äldre ekonomiska kartan 1958 (RAL J133-9H4f60)	Övrig kulturhistorisk lämning	Odlingsröse, ca 5 m diam och 0,5 m h, av 0,2–0,7 m st stenar. Placerad på berghäll intill äldre åkermark.
AK 3	L2019:824	Fyndplats	Utredningsgrävning	Övrig kulturhistorisk lämning	Fyndplats av 2 kvartsavslag och 2 kvartssplitter. Påträffades vid rutgrävning i samband med arkeologisk utredning 2018.
AK 4	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 5	L2019:825	Boplats	Utredningsgrävning	Fornlämning	Boplats, ca 22 x 6 m (Ö-V) ca 53 m.ö.h. Rkligt med slagen kvarts påträffades vid rutgrävning. 3 slagna med bipolär teknik och 1 med plattformsteknik, övriga svårbedömda. Majoriteten av fynden påträffades i samma ruta.
AK 6	L2019:826	Boplats	Utredningsgrävning	Fornlämning	Boplats, ca 18 x 9 m (N-S), 1 skrapa och flera fragment slagen kvarts. Både bipolär- och plattformsteknik identifierades. Fynden påträffades vid rutgrävning.
AK 9	L2019:827	Fyndplats	Utredningsgrävning	Övrig kulturhistorisk lämning	Fyndplats av 3 kvartsavslag. Påträffades vid rutgrävning i samband med arkeologisk utredning 2018.
AK 12	L2019:828	Fyndplats	Utredningsgrävning	Övrig kulturhistorisk lämning	Fyndplats av 2 kvartsavslag. Påträffades vid rutgrävning i samband med arkeologisk utredning 2018.
AK 19	–	Fornlämningsliknande lämning	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 21	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 25	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 27	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 32	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 46	–	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 49	L1982:7547	Fyndplats	Utredningsgrävning	Övrig kulturhistorisk lämning	Fyndplats av 2 kvartsavslag. 1 påträffades i ytan och 1 vid rutgrävning.
AK 55	–	Lägenhetsbebyggelse	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	Torp, uppgift om. Läge för torpet Förderfart på karta från 1844. Inga synliga lämningar på platsen. Arkeologisk utredning etapp 1 inför Ostlänken 2014 (RAÄ dnr 3.4.2-863-2015). Vid schaktning i samband med arkeologisk utredning etapp 2 år 2018 visade det sig att området påverkat av markberedning. Det fanns inte några spår kvar av torpet.
AK 56	0	Lägenhetsbebyggelse	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	Uppgift om torp (Förderfart) enligt karta från år 1789 (Laga delning, Ekla, 1789, LMS akt C8-5:4). Vid schaktning i samband med arkeologisk utredning etapp 2 år 2018 fanns det inte några spår kvar av byggnader. Det påträffades en mindre koncentration med tegel och rödgods i matjorden.
AK 57	0	Lägenhetsbebyggelse	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	Uppgift om torp (Blindkällan) enligt karta från 1844 (Laga skifte, Ekla, 1844, LMS akt C8-5:6). Vid schaktning i samband med arkeologisk utredning etapp 2 år 2018 visade det sig att området påverkat av markberedning. Det fanns inte några spår kvar av torpet.
AK 58:1	L2019:829	Härd	Utredningsgrävning/C14	Fornlämning	Härd, rund, 1, 6 m diameter med fyllning av kol och skärvig sten. Halva härden utanför schaktet. Vid makrofossilanalys påträffades ett hasselnötsskal som 14C-daterades till 1380 - 1110 f.Kr.

Bilaga 1. Objektbeskrivningar, forts.

Objektnr	KMR-nr/ RAÄ-nr	Lämnings- typ	Källa	Antikvarisk be- dömning	Objektbeskrivning enligt praxis se RAÄ
AK 58:2	L2019:830	Boplatsslämning övrig	Utredningsgräv- ning/C14	Fornlämning	Nedgrävning, ca 1 m x ? (anläggningen gick in i schaktkanten). Kolfnyk från anläggningen 14C-daterades till 1480 - 1660 e.Kr.
AK 71	L1983:5747/ Tystberga 69:1	Grav- och bo- platsområde	Utredningsgrävning/ Inventering, karte- ring/C14	Fornlämning	<p>Grav och boplatssområde, 300 x 180 (NO-SV), bestående av ca 80 fornlämningar. Dessa utgörs av 10 högar, 50 runda stensättningar, 7 skärvstenshögar, 1 skärvstensvall, ca 3 skärvstensförekomster, ca 5 stenkonstruktioner, 2 terrasserings, 2 stensträngar, odlingsrösen, 1 härdar, 1 kokgrop, 5 stolphål och 1 kulturlager. Vid utredning 2018 utökades grav- och boplatssområdet jämfört med tidigare avgränsning (tidigare storlek 160 x 80 m). Gravar påträffades framförallt öst och nordöst om tidigare utbredning medan boplatsslämningar återfanns norr, öster och söder om gravområdet. Vid utredningen 2018 kunde inte alla tidigare registrerade gravar återfinnas men det berodde troligen på växtligheten med högt gräs.</p> <p>Högarna, koncentrerade till höjdens centrala del, är 5-12 m i diameter stora, vanligen 5-8 och 0,5-1,5 m höga, vanligen 0,7-0,8 m. Ca 7 har enstaka eller måttligt med stenar i ytan, 0,05-0,6 m stora. 1 har talrika stenar i ytan, 0,1-0,3 m stora. 1 har block i ytan, 1-1,5 m stora. 1 har mittsten 1x0,2 (NÖ-SV) m och 0,05 m hög. Den största har kantkedja, 0,2-0,4 m hög, av 0,3-1 m långa stenar. Några är kantskadade.</p> <p>De runda stensättningarna är 3-11 m i diameter stora, vanligen 4-7 m, och 0,1-0,6 m höga. Några är osäkra. 2, 8 respektive 10 m i diameter och 0,4 m höga, belägna i områdets NV del, har gles fyllning, delvis övermossad, av 0,2-0,8 m stora stenar. De har kantkedja, 0,3-0,4 m höga, av 0,4-1 m långa stenar. 1, belägen i områdets SV del, 5 m i diameter, är närmast ofylld, bestående av en kantkedja, 0,8-0,3 m hög, av 0,1-1 m långa stenar. Den inre ytan har enstaka 0,2-0,3 m stora stenar. De övriga stensättningarna är övertorvade. Flera är höglignande. De flesta har enstaka, måttligt med, eller talrika stenar i ytan, 0,05-0,6 m stora. Ett par har block i ytan, intill 1 m stora. Ett par enstaka skärvstenar i ytan, är intill 0,1 m stora. 1 har grop i mitten, 1 m i diameter och 0,1 m djup. Några är yt- eller kantskadade.</p> <p>Skärvstenshögar är koncentrerade till områdets centrala och NO liga del, är 3-13 m i diameter stora och 0,2-1,5 m höga. En är oval, 8x6 (80-180 gon) m stor och 0,6 m hög. I ytan enstaka eller talrika stenar varav många är skörbrända, intill 0,4 m stora. 2 har block i mitten, 0,8-1,2 m stora och 0,2-0,4 m höga. 4 har större stenar eller block i kanterna 0,6-1 m stora.</p> <p>Skärvstensvallen? är belägen i områdets S del, är bakbågsformad, 20 m lång (från S till SV), 5 m bred och 0,2-0,8 m hög. Den SÖ delen är högre än övriga delar av vallen. I ytan är talrika skärvstenar, intill 0,2 m stora. Enstaka vanliga stenar ingår, speciellt i kanterna, 0,3-0,8 m stora. Utgörs möjligen av 3 närliggande skärvstenshögar.</p> <p>Skärvstensförekomsterna är belägna i områdets N del och består av ca 3-8 m stora ytor, där talrika skörbrända stenar är synliga, intill 0,2 m stora.</p> <p>I områdets Ö del är gravarna glest belägna. Öster om tidigare begränsning påträffades 3 gravar vid utredning 2018 vilket tyder på att det finns ett stort antal dolda gravar.</p> <p>5 stenkonstruktioner var långsmala (ca 10-20 x 3-4 m, 0,3 m höga) med en stenstorlek på 0,2-0,9 m. 3 stensträngar, ca 10-15 x 2 m.</p> <p>Vid utredning 2018 grävdes inga schakt inom tidigare begränsning av fornlämningen. Boplatsslämningar som påträffades bestod av kulturlager, härdar och stenpackningar. Fynd som påträffades var 1 löpare, norr om vägen, och 1 hästbrodd i anslutning till en stensättning. Ett stolphål i norra delen 14C-daterades till 130 - 350 e.Kr.</p> <p>Området är vårdat och skyltat av Raä.</p>

Bilaga 1. Objektbeskrivningar, forts.

Objektnr	KMR-nr/ RAÄ-nr	Lämningstyp	Källa	Antikvarisk be- dömning	Objektbeskrivning enligt praxis se RAÄ
AK 87	L1983:5030	Område med fossil åkermark	Utredningsgrävning/ Inventering/Kartering	Övrig kulturhistorisk lämning	<p>Inga konstruktioner äldre än sent 1800-tal kunde fastställas vid utredning etapp 2 2018 (Lst dnr 431-5688-2017). Området är åker på Storskifteskartan över Rogsta 1770. Objekt beskrivna som röjningsrösen kunde inte kopplas till åkermarken utan var snarare produkter från en sand/grustäkt. Den äldre åkerytan synlig som stenröjda partier.</p> <p>Äldre beskrivning 2: Fossil åkermark, 90x10-30 m (N-S) bestående av 1 åkeryta och 5 röjningsrösen. Åkerytan i SV är 45x30 m (N-S), med terrasskant åt V och åkerhak mot Ö. Ett odlingsröse SÖ om åkerytan är ca 4 m diam och 0,5 h, två större odlingsrösen NÖ om åkerytan i krönläge är ca 6x3 m resp. 8x5 m och 0,6 resp. 0,3-1,1 m h av i allmänhet 0,4-0,8 m st stenar. Längst i N, intill den moderna åkern är ytterligare 2 röjningsrösen, ca 2,5-4 m i diam och 0,3-0,4 m h, delvis övertorvade. Lämningstyp och geometri ändrat i samband med arkeologisk utredning etapp 1 inför Ostlänken 2014 (RAÄ dnr 3.4.2-863-2015).</p> <p>Äldre beskrivning 1: Odlingsröse, 7-9 m st och 0,9 m h, av 0,2-1 m st stenar.</p>
AK 88:1	L2019:847/ Tystberga 84:1 (L1983:5224, L1983:5223)	Gravfält	Utredningsgrävning/ Inventering/Kartering	Fornlämning	Gravfält, ca 70 x 50 m (N-S) bestående av 8 synliga fornlämningar. Dessa består av 7 stensättningar och 1 stensträng. Stensättningarna är mellan 6 - 10 m i diam och 0,1-0,5 m h. Fyllning av 0,3-0,7 m stora stenar. En har ett mittblock. Stensträngen var flerskiktad och avgränsade höjden med gravarna i väst, 20 m lång (N-S). Ytterligare en enklare mindre stenrad som inte vars ynlig i ytan påträffades i ett schakt i östra delen.
AK 88:2	L2019:1414	Härd	Utredningsgrävning	Fornlämning	Härd, rund, 1,4 m i diameter. Påträffades vid schaktning. Härden innehöll fryk av brända ben. Kol från härden 14C-daterades till 20 f.Kr. 210 e.Kr.
AK 91	L1982:8170	Lägenhetsbyggelse	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	Torp, uppgift om. Plats för torpet Grindstugan enligt kartmaterial. Inga synliga lämningar är bevarade. I en björk 3 m Ö om traktörväg sitter en träskylt med texten: Grindstugan 1737-1787. Tystberga hembygdsförening 1987. Registrerades vid Arkeologisk utredning etapp 1 inför Ostlänken 2014 (RAÄ dnr 3.4.2-863-2015). Vid utredningsgrävning etapp 2 inför Ostlänken 2018 påträffades inga lämningar efter torpet. Den befintliga vägen har rätats ut jämfört med kartmaterialet och möjligen har torplämningarna tagits bort i samband med det (Lst 431-5688-2017).
AK 101	L2019:848	Boplat	Utredningsgrävning/14C	Fornlämning	Boplatsoområde, ca 130 x 100 m (N-S), bestående av härddar, stolphål och nedgrävningar. En koncentration med anläggningar i ett schakt i norra delen av området där det även fanns spår av smidesverksamhet i form av vällslagg. Två härddar daterades till 770 - 980 e.Kr. respektive 720-950 e.Kr.
AK 107	L1983:4849/ Tystberga 309	Fornlämningsliknande lämning	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 108	L1983:4849	Fornlämningsliknande lämning	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 111	-	Boplatläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 113:1	L2019:851	By-/gårdstomt	Utredningsgrävning	Fornlämning	<p>By/gårdstomt, ca 100 x 60 m (NV-SO). 2 spisrösen, 2 stenfundament, 1 husgrund i norr och 2 nedgrävningar.</p> <p>Spisröse 851:2 var rektangulär 2x3 m, 0,2 m hög. Spisröse 851:5 var var c 3 m i diam, 0,2 m hög.</p> <p>Stenfundament 851:3 var 4x2,5 m (N-S). Stenfundament 851:4 var 2 x 0,5 m. Båda stenfundamenten fortsatte in i schaktväggen.</p> <p>Husgrund L1983:4847 (överförd till bytomt/gårdstomt L2019:851) 6x5 m (nö/sv) och intill 0,2 m h, bestående av en gles syllstensrad i SÖ samt två hörnstenar i SV och NV. Övertorvad. Ca 9 m SÖ om husgrunden är en stensättningsliknande stenansamling, närmast rund, ca 4 m i diameter och 0,2 m h och kraftigt övertorvad. Möjligen ett spisröse.</p>

Bilaga 1. Objektbeskrivningar, forts.

Objektnr	KMR-nr/ RAÄ-nr	Lämningsstyp	Källa	Antikvarisk be- dömning	Objektbeskrivning enligt praxis se RAÄ
AK 113:2	L2019:852	Boplats	Utredningsgrävning/14C	Fornlämning	Boplatsområde, 40 x 20 m (NO-SV). I ett schakt påträffades 1 skärvstenslager och 1 härd. Härden 14C-daterades till 250 - 410 e.Kr. Boplatsen sträcker sig över en terrassliknande avsats.
AK 122	L1983:4810/ Tystberga 207:1	Fornlämningsliknande lämning	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	Åkerimpediment med sten från stenröjning samt från vägbygge.
AK 123	L1983:5469/ Tystberga 207:2	Fornlämningsliknande lämning	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	Mindre sandhög. Troligen från en täkt 6 meter norr om objektet.
AK 127	L1982:8138	Fornlämningsliknande lämning	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	Sten från vägbygge.
AK 136	0	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 138	L1982:8153/ Tystberga 362	Fossil åker	Inventering	Övrig kulturhistorisk lämning	Det fanns inte någon kontext som var lämpligt att utredningsgräva för att bedöma åldern på den fossila åkern. Utifrån dess form och läge är det troligt att hör ihop med de ganska omfattande torplämningarna i närområdet. Torpen dateras till sent 1700-tal fram till tidigt 1900-tal och åkern är troligen samtida med dessa.
AK 143	-	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 144	L1982:8176	Tjärdal	Utredningsgrävning/14C	Fornlämning	Tjärdal/ränna, rundat rektangulär, 5x4-4,5 m st (NNV-SSÖ), bestående av en avlång, delvis rämnliknande grop, 3 m l (ÖNÖ-VSV), 1-2,5 m br (bredast i ÖNÖ) och upp till 0,6 m dj. Gropen/rännan är omgiven av en upp till 1,5 m br och 0,2 m h vall. Vid stick med jordsond framkom ett ca 0,1 m tj sotigt lager innehållande träkol. Omedelbart NNÖ om anläggningen ligger en ca 1,5 m st och 0,4 m dj grop som saknar en tydlig vall och sot/kol. Påträffades vid arkeologisk utredning, steg 1, inför Ostlänken 2014 (RAÄ dnr 3.4.2-863-2015).
AK 145	-	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	Vid grävning i samband med etapp 2 utredning 2018 14C-daterades anläggningen till 1660-1950 e.Kr.
AK 146	L2019:853	Fyndplats	Utredningsgrävning	Övrig kulturhistorisk lämning	Fyndplats av 3 kvartsavslag. Ett bipolärt bearbetat och 2 svärbdömda. Påträffades vid rutgrävning i samband med arkeologisk utredning 2018.
AK 147	-	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 148	L2019:860	Boplats	Utredningsgrävning	Fornlämning	Boplats, ca 25 x 15 m (Ö-V). Inom boplatsen påträffades flera bipolärt bearbetade avslag, 1 bipolär kärna och 1 plattformsavslag. Föremålen påträffades i 3 av 11 rutor som grävdes i samband med arkeologisk utredning 2018.
AK 149	-	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 155:1	L2019:6333	Skärvstenshög	Utredningsgrävning/ ¹⁴ C-datering	Fornlämning	Skärvstenshög, rund, cirka 7 meter i diam och 0,3 m h. Övertorvad med i ytan enstaka synliga stenar. Vid ett mindre schakt i samband med utredningsgrävning konstaterades att konstruktionen var ett tunt flak med skärvsten. Inga daterande fynd påträffades. Kol från botten ¹⁴ C-daterades till 1400-1190 f.Kr. (2 sigma).
AK 155:2	L2019:6334	Stensättning	Utredningsgrävning	Fornlämning	Stensättning, rund, 5 m diam och 0,4 m h. Består av måttligt med sten, 0,4-1 m st samt ett markfast block. Tydligt rundad form mot Ö och mer otydlig avgränsning i V. I mitten iaktogs även skörbrända stenar. Ingen kantkedja iaktogs men stenfritt kring stensättningen.
AK 155:3	L2019:6335	Stensättning	Utredningsgrävning	Fornlämning	Stensättning, oval, 5 x 6 m och 0,3 m h. Av 0,4-1,6 m stora stenar. Tydligt rundad form mot Ö och mer otydlig i V. Ingen kantkedja iaktogs men stenfritt runt omkring.
AK 155:4	L2019:6336	Härd	Utredningsgrävning/ ¹⁴ C-datering	Fornlämning	Härd, oval, 1 x 0,7 m, och 0,5 m djup. Fyllning av kol, bränd lera och enstaka skörbrända stenar. Bredvid härden fanns ytterligare en härdrest. Kol ¹⁴ C-daterades till 90 f.Kr.-80 e.Kr.

Bilaga 1. Objektbeskrivningar, forts.

Objektnr	KMR-nr/ RAÄ-nr	Lämningsstyp	Källa	Antikvarisk be- dömning	Objektbeskrivning enligt praxis se RAÄ
AK 155:5	L2019:6337	Härd	Utredningsgrävning/ ¹⁴ C-datering	Fornlämning	Härd, oval, 0,3 x 0,6 m. Kraftigt urlakad och innehöll en mindre mängd kol och skärvsten. ¹⁴ C-daterades till 240-400 e.Kr. (2 sigma).
AK 155:6	L2019:6338	Hägnad	Inventering	Fornlämning	Stensträng, 29 m l (Ö-V), flerskiktad, 1,5-2,5 m br och 0,2-0,4 m h, av 0,4-1,5 m st stenar. Stensträngens funktion oklar. Området söder om stensträngen kan vara en äldre åker. I stensträngens förlängning västerut ansluter den till ett åkerhak.
AK 161	-	Grav- boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 162	-	Uppgift om hög	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 178	-	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 185	-	Boplatsläge		Möjlig fornlämning	
AK 200	-	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 201	-	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 208	L1982:8199	Tjärdal	Utredningsgrävning/ ¹⁴ C	Fornlämning	Tjärdal, rundat rektangulär, 5x4 m st (Ö-V), bestående av en rundad grop, ca 2 m diam och 0,7 m dj, som i V övergår i en mer otydlig ränna, ca 2 m l och 1 m br. Gropen/rännan är omgiven av en vall, intill 2,5 m br och 0,3 m h. . Påträffad vid arkeologisk utredning, steg 1, inför Ostlänken 2014 (RAÄ dnr 3.4.2-863-2015). Vid utredningsgrävning 2018 ¹⁴ C-daterades anläggningen till 1260 - 1390 e.Kr.
AK 215	L2019:861	Fyndplats	Utredningsgrävning	Övrig kulturhistorisk lämning	Fyndplats av 1 kvartsavslag. Troligen bipolärt bearbetat. Påträffades vid rutgrävning i samband med utredning 2018.
AK 216	L2019:862	Fyndplats	Utredningsgrävning	Övrig kulturhistorisk lämning	Fyndplats av 1 kvartsavslag och splitter. Bipolärt bearbetat. Påträffades vid rutgrävning i samband med utredning 2018.
AK 217	-	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 218	-	Övrig kulturhistorisk lämning	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	
AK 227	-	Boplatsläge	Utredningsgrävning	Ej fornlämning	

BILAGA 2. SCHAKTTABELL

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
19	1901	Schakt med indikation	Schaktet grävdes genom kontext 19001 som bestod av en stenvall kring en fördjupning. Det visade sig vara en vall kring en grop i en jordkällare.	

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
21	2101	Schakt utan indikation	0,3 meter matjord bestående av brun siltig lera. Undergrunden gulbrun slitig lera	
21	2102	Schakt utan indikation	0,3 meter matjord på undergrund av gulbrun siltig lera. I norra delen av schaktet var en tydlig förhöjning (terrasskant 21001) som bestod av modernt skräp, radio, tegel, ben m.m.	
21	2103	Schakt utan indikation	Schaktet placerade en bit in på den förhöjda ytan (21001). Schaktet var 0,6 meter djupt och bestod av modernt skräp ned till 0,5 meters djup och sedan 0,1 meter infiltrationsgrus. Området mellan motorvägen och grusväg kraftigt störd och den arkeologiska nivån var ej kvar.	
21	2104	Schakt utan indikation	0,4 meter djupt. I söder mer påförda massor med skräp som i schakt 213 samt något stabiliseringsmaterial med sorterad småsten med 0,3 meters tjocklek.	
21	2105	Schakt utan indikation	0,3 meter matjord bestående av brun siltig lera. Undergrunden gulbrun slitig lera. Berg i undergrunden i södra delen.	
21	2106	Schakt utan indikation	0,3 meter matjord av brun siltig lera på en undergrund av gulbrun siltig lera. Det var något mer humös jord med tegelkross närmast ladan i söder. Undergrunden bestod delvis av berg.	
21	2107	Schakt utan indikation	0,1 meter matjord/grästorv låg ovanpå ett upp till 0,4 meter tjockt lager med slitig lera med småsten, helt fyndtomt. Bedömdes inte som morän men inte som kulturlager. Det lagret låg på steril morän med markfasta stenar. Utfyllnad i en svacka?	
21	2108	Schakt med indikation	Kulturlager till ett djup av 0,3 m. Förhållandevis fyndfattigt led tanke på närhet till historisk bebyggelse. Enstaka tegel, flintgods och spik. Lagret brunare humös lerig silt med småsten.	
21	2109	Schakt utan indikation	0,35 meter djupt lerigt ploglager med en tel tegelkross. Undergrunden bestod brun lera i söder och mer morän inblandad, möjligen glacial lera med grå/svarta skivningar, i norr. Mitt i schaktet gick ett täckdike tvärs över.	
21	2110	Schakt utan indikation	Lerigt ploglager ned till ca 0,3 meter. enstaka tegelkross och en skärva rödgods.	
21	2111	Schakt utan indikation	0,25 meter tjock matjord. Enstaka tegelfragment.	
21	2112	Schakt utan indikation	Matjord 0,15 djupt. En del uppkastad sten från betesmark i norr.	

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
25	2501	Schakt utan indikation	Matjord (0,25 meter) på lera. Tidigare åkermark. Idag skogsplantering. Inga fynd.	
25	2502	Schakt utan indikation	Matjord på lera. Tidigare åker. 0,20 meter djupt. En hästsko framkom vid metalldetektering.	

Bilaga 2. Schakttabell, forts.

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
27	1011	Schakt utan indikation	0,15 m djupt. Grästorv på humös sandig silt. Troligen brukat som åkertäppa. Steril: Gulbeige sandig morän.	
27	1012	Schakt utan indikation	0,15 m djupt. Grästorv på humös sandig silt. Troligen brukat som åkertäppa. Steril: Gulbeige sandig morän.	
27	1013	Schakt utan indikation	0,15 m djupt. Grästorv på humös sandig silt. Troligen brukat som åkertäppa. En mindre nedgrävning tolkat som stolphål påträffades i schaktet. Steril: Gulbeige sandig morän.	
27	1014	Schakt utan indikation	0,2 m djupt. Grästorv på humös sandig silt. Troligen brukat som åkertäppa. Steril: Gulbeige sandig morän.	
27	1015	Schakt utan indikation	0,25 m djupt. Påförda massor brun siltig sand med sten (0,1-0,3 m stora) med inslag av planglas och plaströr. Steril gulbeige sandig morän.	
27	1016	Schakt utan indikation	0,25 m djupt. Påfört grus, ca 0,05 meter tjockt. Därunder brun siltig sand med sten (0,1-0,2 meter stora). Steril: Gulbeige siltig sand med inslag av småsten.	
27	1017	Schakt utan indikation	0,35 m djupt. I norra delen påförda större stenar (0,3 – 0,4 meter stora) och skräp, 0,2 meter tjockt. Stenen var troligen röjd från gårdstomten men storleken på stenarna talar för att det snarare är röjning för gårdsvägen intill än för odling. Därunder ett 0,15 meter tjockt lager med brun humös sandig silt. Steril: Gulbrun sandig morän.	
27	1018	Schakt utan indikation	0,3 m djupt. I norra delen röjningssten (0,15-0,3 meter stora) som ej var synliga i ytan ned till ett djup på 0,3 meter. Därunder ett tunt lager brun humös sandig silt. Steril: Gulbrun sandig morän.	
27	1019	Schakt utan indikation	0,15 m djupt. Brun något humös silt. Troligen ej tidigare odlingsjord. Steril: Beige siltig morän.	

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
32	1001	Schakt utan indikation	Ploglager 0,2 meter, grå siltig lera med enstaka kolfnyk. Steril: gråbeige lera	
32	1002	Schakt utan indikation	Ploglager 0,25 meter, grå siltig lera med inslag av kol. Enstaka småsten. Steril: Gråbeige siltig lera.	
32	1003	Schakt utan indikation	Ploglager 0,2 meter, grå siltig lera med enstaka kolfnyk. Steril: gråbeige lera	
32	1004	Schakt utan indikation	Ploglager 0,25 meter, grå siltig lera med inslag av kol. Steril: Ljusbeige siltig lera med naturlig stenkoncentration i norra delen.	
32	1005	Schakt utan indikation	Ploglager 0,25 meter, grå siltig lera. Steril Gråbeige siltig lera.	
32	1006	Schakt utan indikation	Ploglager 0,3 meter, grå siltig lera. Steril Gråbeige siltig lera.	
32	1007	Schakt utan indikation	Ploglager 0,2 meter, brun sandig morän. Steril: Ljusbrun sandig morän.	
32	1008	Schakt utan indikation	Ploglager 0,2 meter, humös brun lerig silt. Steril: Gråbeige siltig lera.	
32	1009	Schakt utan indikation	Ploglager 0,2 meter, grå siltig lera med inslag av kol. Steril: Siltig lera, stråk med naturligt grus och småsten.	
32	1010	Schakt utan indikation	Ploglager 0,25 meter, grå siltig lera. Steril: Beige, något siltig lera, enstaka småstenar.	

Bilaga 2. Schakttabell, forts.

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
46	4601	Schakt utan indikation	Ploglager cirka 0,3 meter djupt. Ligger på gråbrun varvig glaciallera.	
46	4602	Schakt utan indikation	Ploglager cirka 0,3 meter djupt. Ligger på gråbrun varvig glaciallera.	
46	4603	Schakt utan indikation	Ploglager cirka 0.3 meter. Enstaka sentida järnföremål och tegelkross. Undergrund grå lera med småsten.	Järnföremål från modern jordbruksmaskin.
46	4604	Schakt utan indikation	Ploglager cirka 0,3 meter djupt. Ligger på gråbrun varvig glaciallera.	
46	4605	Schakt utan indikation	0,25 djup. matjord . på varvid lera i söder mer homogen lera i norr. lera.	
46	4606	Schakt utan indikation	Ploglager av beige lerig silt 0,25 meter. Enstaka tegelfnyk och ett modernt järnföremål påträffades i matjorden. Låg på brun undergrund i norr. I södra delen bestod undergrunden av varvig lera på de lägre partierna.	

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
49	4901	Schakt utan indikation	Förman cirka 0.15 meter djup som låg på orangebrun morän. En del kvartsfnyk men inga med mänsklig påverkan påträffades i schaktet.	
49	4902	Schakt utan indikation	Schaktet placerades på en naturlig platå. 0.1 meter förna som låg på berghäll och grusiga morän. Enstaka kvarts men ingen bearbetad.	

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
58	5801	Schakt utan indikation	0,05 m tjock förna på steril sand. Det blev snabbt tydligt att marken banats av vid ett tidigare tillfälle och hela området norr om en äldre väg hade berörts av sandtåkten och undersökningen avbröts.	
58	5802	Schakt med indikation	Matjord av rödbrun siltig sand 0, 35 m djupt. Steril gulbrun eller beige sand. Söder om hård 58001 bestod undergrunden av glacial lera. Även matjorden blev något lerigare mot höjden i sydväst där undergrunden även innehöll mer kol.	Hård 58001
58	5803	Schakt utan indikation	0,25 meter tjock matjord av grå brun siltig sand. Gul sanb i undergrunden.	
58	5804	Schakt med indikation	0.25 djupt o södra delen. Norr om 58002 blev schaktet allt djupare, upp till 0.7 meter. Där var även matjorden något mörkare. Sanden i undergrunden syntes bara på några ställen. Troligen var det påförda massor som fyllt ut naturliga svackor under relativt sen tid.	
58	5805	Schakt med indikation	I norra delen gråsvart sand med en hel del tegelkross, järnföremål och en skärva rödgods i matjorden. Gråsvart i söder och mindre fynd. Troligen nära, eller rent av på torpet, men inga anläggningar eller konstruktioner fanns.	
58	5806	Schakt utan indikation	Påfört grus/singel i sydöstra delen 0.05 meter tjockt. Schaktet var 0.3 djupt med matjord på sand under gruset.	
58	5807	Schakt utan indikation	0,25 meter tjock sandig matjord på gul sand.	
58	5808	Schakt utan indikation	0,25 meter tjock sandig matjord på gul sand.	
58	5809	Schakt utan indikation	0,25 meter tjock sandig matjord på gul sand.	

Bilaga 2. Schakttabell, forts.

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
58	5810	Schakt med indikation	Närmast huset i södra delen var det markberett med hög inblandning av grus och sågat trä i översta lerlagret som låg under 0,25 meter påförd sandig lera. Längre ned och i tvärschaktet sandigsilt 0,25 meter tjockt ovanpå varvig lerig-silt. Inga fynd.	Nedgrävning 58004
58	5811	Schakt utan indikation	Påförda massor i flera horisonter bestående av grus, skräp och sand 0,45 meters djup. Troligen var marken först markberett sedan uppbyggd. Det fanns inga spår av kulturlager ovanpå undergrunden som bestod av lera.	
58	5812	Schakt utan indikation	Påförda massor upp till 2 meter djupt. Stora stenar och en del tegel längst ned. Ovanpå var 0,5 meter sand och överst cirka 1 meter tjockt gruslager.	
58	5813	Schakt utan indikation	0,25 meter djup matjord av brun sand på gul sand. Schaktet placerades ovanför en brant kant på en plåtå. Den kraftiga hade uppstått på grund av att marken var utgrävd och det fanns inga påförda massor. Lite kol men inga fynd.	
58	5814	Schakt med indikation	Schaktet placerades på en liten plan förhöjning. En husvagn stod på större delen av förhöjningen. I schaktet eftersöktes bland annat syllstenar och andra lämningar efter ett torp. Schaktet var 0,25 meter djupt och bestod av grå sand med en del tegel och porslin. Ett stolphål som tolkades som rest efter en telestolpe framkom.	

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
71	7101	Schakt utan indikation	Schaktet placerades i vad som i ytan bedömdes som relativt stenfri mark. 0,2 meter tjock matjord på morän. Inga fynd.	
71	7102	Schakt med indikation	Schaktet placerades där några större stenar stack upp genom torven. Vid schaktning kunde en rund stensättning rensas fram.	Stensättning 71028
71	7103	Schakt med indikation	Schaktet placerades i en moränslutning. Inga tydliga lämningar syntes i ytan men området gav en känsla av att vara stenröjt förutom enstaka större stenar	
71	7105	Schakt utan indikation	0,25 meter tjock matjord på lerig undergrund.	
71	7106	Schakt med indikation	0,25 meter tjock matjord på lerig undergrund. Ett mindre stolphål.	Stolphål 71032
71	7107	Schakt utan indikation	0,25 meter tjock matjord på lerig undergrund.	
71	7108	Schakt utan indikation	0,25 meter sandig brun matjord på glacial lera.	
71	7109	Schakt utan indikation	0,25 meter sandig brun matjord på glacial lera.	
71	7110	Schakt utan indikation	0,25 meter sandig brun matjord på siltig lera.	
71	7111	Schakt med indikation	0,25 meter sandig brun matjord på siltig lera.	
71	7112	Schakt utan indikation	0,25 meter sandig brun matjord på siltig lera.	
71	7113	Schakt utan indikation	0,25 meter sandig brun matjord på siltig lera.	
71	7114	Schakt utan indikation	0,25 meter sandig brun matjord på glacial lera.	
71	7115	Schakt utan indikation	0,25 meter sandig brun matjord på glacial lera.	
71	7116	Schakt med indikation	0,2 meter tjock matjord på gul sand. Något mer kolfnyk i matjorden. Ett stolphål.	Stolphål 71034
71	7117	Schakt med indikation	0,2 meter tjock matjord på gul sand. Något mer kolfnyk i matjorden. Ett stolphål.	Stolphål 71035

Bilaga 2. Schakttabell, forts.

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
71	7118	Schakt med indikation	0,15 meter matjord med en del skärvig sten. I schaktet påträffades både en stenpackning, en härd och ett kulturlager. Det fastställdes inte om stenpackningen var en grav eller om den tillhörde boplatsen. I kulturlagret påträffades en skärva magrad keramik. Keramikerna var spjälkad och kunde inte bedömas annat än som förhistorisk.	Härd 71036, Konstruktion 71037, Lager 71038
71	7119	Schakt med indikation	0,15 meter tjock torv och matjord. I nordöst en småstenspackning (stensättning) med delvis skärvig sten.	Stensättning 71040, En hästbrodd påträffades vid metalldetektering i stenpackningens utkant. Hästbrodden återdeponerades.
71	7120	Schakt med indikation	0,1 meter tjock grästorv. På häll i väst och i övrigt morän. En del skärvig sten i torven. En mörkfärgning med skärvig sten tolkades som kokgrop men kan även vara en härd.	Kokgrop 71039

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
87	8701	Schakt utan indikation		

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
88	8801	Schakt med indikation	0,25 djup med torv och matjord. Vid sidan av stensättning 88002 var det relativt stenfritt med en gulbrun siltig sand i undergrunden.	Stensättning 88002
88	8802	Schakt utan indikation	0,25 meter tjock grästorv och matjord på gulbrun siltig lera.	
88	8803	Schakt utan indikation	0,25 meter tjock grästorv och matjord på gulbrun siltig lera.	
88	8804	Schakt utan indikation	0,25 meter tjock grästorv och matjord på gulbrun siltig lera.	
88	8805	Schakt utan indikation	0,25 meter tjock grästorv och matjord på gulbrun siltig lera.	
88	8806	Schakt utan indikation	0,25 meter tjock grästorv och matjord på gulbrun siltig lera.	
88	8807	Schakt utan indikation	0,15 meter tjock sandig humös matjord på morän.	
88	8808	Schakt med indikation	Schaktet placerades på en plan yta med grästorv uppe på höjden. Flera mindre stensamlingar samt en stenrad fanns i schaktet. Endast stenraden tolkades som en konstruktion.	Stenrad 88003
88	8809	Schakt med indikation	Schaktet placerades klart utanför utredningsområdet eftersom vi bedömde att lämningarna snarare fanns öster om det markerade området. Schaktet var 0,1 meter djupt med grästorv och gråbrun silt. Schaktet lades i anslutning till sten som möjligen var en stensättning. En härd som bland annat innehöll brända ben framkom ganska omgående och schaktningen avbröts. Undergrund av grå silt.	

Bilaga 2. Schakttabell, forts.

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
91	9101	Schakt utan indikation	Lerig matjord 0,25 meter tjock på glacial lera. En hel del tegelkross och järnföremål i matjorden men det skiljde inte ut sig från åkermarken runt omkring.	
91	9102	Schakt utan indikation	Schaktet placerades vid en stenrad som låg utmed vägen. Schaktet avsåg kontrollera om det var syllstenar. Schaktet bestod av sandig grå silt 0,15 djup utan fynd. Stenmaterialet en låg högt och det var ingen syllrad eller torpkonstruktion. Kanske tillkom den när man byggde eller bättrade på vägen.	
91	9103	Schakt utan indikation	Schaktet placerades i en svag sluttning nära en markering för torpet. Inga indikationer påträffades.	
91	9104	Schakt utan indikation	Schaktet placerades i vad som bedömdes som ett något bättre och jämnare läge än de övriga schakten. Dock med större avstånd till torpet enligt rektifiering och den uppsatta skylten. Inga indikationer syntes innan schaktning och inte heller efter schaktning. Grå sandig silt utan fynd	

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
101	10101	Schakt utan indikation	Cirka 0,2-0,3 tjock matjord på morän. En hel del sten.	
101	10102	Schakt utan indikation	Cirka 0,2-0,3 tjock matjord på morän. En hel del sten.	
101	10103	Schakt utan indikation	Schaktet lades i anslutning till röjningssten som antogs kunna ligga ovanpå en stensättning. I söder var det tydligt att det var röjningssten i en avlång vall men det var inte möjligt att bedöma den norra delen utan sökschaktning. Inget som tydde på stensättning påträffades.	
101	10104	Schakt utan indikation	Cirka 0,2-0,3 tjock matjord på morän. En hel del sten.	
101	10105	Schakt utan indikation	Cirka 0,2-0,3 tjock matjord på morän. En hel del sten.	
101	10106	Schakt med indikation	Cirka 0,2-0,3 tjock matjord på morän. En hel del sten.	Härdbotten 101001
101	10107	Schakt utan indikation	Cirka 0,2-0,3 tjock matjord på morän och en del lera.	
101	10108	Schakt med indikation	Cirka 0,2 - 0,3 m tjock matjord. Flera anläggningar påträffades i schaktet. I både norr och söder lämnades schaktet i nivå med kulturlager som inte undersöktes. Bynden tyder på smidesverksamhet men kan även innehålla boplatslämnningar. Härdar, stolphål, lager, skärvigsten, smidesskåla m.m. Mitt i schaktets östra del bestod var ett område ned något ljusare lera. Lerans avgränsningen var ganska rak och det fastställdes inte om det var undergrund eller möjligen ett lager som tillhört en byggnad.	Härd 101009 och 101010; Nedgrävning 101003, 101005, 101006, 101007 och 101008; Stolphål 101002; Lager 101011 och 101012; En smidesskåla påträffades.
101	10109	Schakt med indikation	Cirka 0,2-0,3 meter tjock matjord. Inga anläggningar men det var klart mer kol och bränd lera i övergången till undergrunden än i övriga schakt.	
101	10110	Schakt med indikation	Matjord 0,2 meter tjock på morän. En härd påträffades i schaktet. I norra delen låg schaktet på en stenterrassering som inte kunde bedömmas närmare. Förutom härden kan det ha funnits stolphål men väderförhållandena med lågt stående stol gjorde det svårt att se och härden ansågs räcka för att hjälpa till vid fastställande av fömlämning.	Härd 101014
101	10111	Schakt med indikation	Matjord 0,2 meter tjock på morän. En nedgrävning och ett stolphål påträffades.	Nedgrävning 101015, Stolphål 101016
101	10112	Schakt med indikation	Matjorden mörkbrun 0,2 meter tjock på morän. Schaktet placerades utanför utredningsområdet eftersom vi utifrån våra tidigare schakt bedömde att boplatsen hade en utbredning längre västerut. Redan vid de första schaktningsdragen påträffades en härd som bekräftade antagandet att höjden ingick i boplatsområdet.	Härd 101004
101	10113	Schakt utan indikation	Schaktet placerades på en naturlig terrassering väster och nedanför det som bedömdes som boplatsområde. Inga anläggningar påträffades.	

Bilaga 2. Schakttabell, forts.

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
107	10701	Schakt utan indikation	Schaket lades på objekt 107 som var markerad som möjlig grav. Det visade sig att förhöjningen bestod av påförda jordmassor på en håll. Möjligen hade den tillkommit i samband med vägbygget.	

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
108	10801	Schakt utan indikation	Schaket lades på objekt 108 som var markerad som möjlig grav. Det visade sig att förhöjningen bestod av påförda jordmassor. Möjligen hade den tillkommit i samband med vägbygget.	

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
111	11101	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På varvig grå brun siltig lera.	
111	11102	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera.	
111	11103	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera. Små mängder tegel och kol.	
111	11104	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera. Små mängder tegel och kol.	
111	11105	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera.	
111	11106	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera.	
111	11107	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera.	
111	11108	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera. Små mängder tegel och kol.	
111	11109	Schakt utan indikation	Matjord 0,3 meter djup. På beige siltig lera.	
111	11110	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera. Små mängder tegel och kol.	
111	11111	Schakt utan indikation	Matjord 0,3 meter djup. På beige siltig lera.	
111	11112	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera.	
111	11113	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera.	
111	11114	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera.	
111	11115	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera. Små mängder tegel och kol.	
111	11116	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera.	
111	11117	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera.	
111	11118	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera.	
111	11119	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera.	
111	11120	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera.	
111	11121	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera.	
111	11122	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera.	
111	11123	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera. Små mängder tegel och kol.	
111	11124	Schakt utan indikation	Matjord 0,25 meter djup. På beige siltig lera. Små mängder tegel och kol.	

Bilaga 2. Schakttabell, forts.

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
113	11301	Schakt med indikation	Schaktet lades över en rund låg övertorvad förhöjning. 0,2 meter hög och 4 meter i diameter. Förhöjningen visade sig vara ett spisröse/ugn. Schaktet utvidgades och fler bebyggelselämningar påträffades. Strax utanför stenkonstruktionen påträffades överdelen av en vridkvarn. Det påträffades inga fynd som kunde ge en mer exakt datering. Vid metall-detektering påträffades två spännen men ingen med säker koppling till lämningarna eller med tydlig datering. Byggnaderna finns inte med på några historiska kartor och frånvaron av tegel i spisröset gör att lämningarna troligen ska dateras till medeltid.	Spisröse 113001, Stenkonstruktion 113002, Stenpackning 113003
113	11302	Schakt utan indikation	0,15 meter djupt torv på morän. Inga fynd eller anläggningar.	
113	11303	Schakt utan indikation	Schakt 113003 - 113008 placerades i tidigare åkermark. Matjorden bestod av 0,2 meter tjock stenfri brun grå silt som låg på glacial silt.	
113	11304	Schakt utan indikation	Schakt 113003 - 113008 placerades i tidigare åkermark. Matjorden bestod av 0,2 meter tjock stenfri brun grå silt som låg på glacial silt.	
113	11305	Schakt utan indikation	Schakt 113003 - 113008 placerades i tidigare åkermark. Matjorden bestod av 0,2 meter tjock stenfri brun grå silt som låg på glacial silt.	
113	11306	Schakt med indikation	Schakt 113003 - 113008 placerades i tidigare åkermark. Matjorden bestod av 0,2 meter tjock stenfri brun grå silt som låg på glacial silt.	Nedgrävning 113005 och 113006
113	11307	Schakt utan indikation	Schakt 113003 - 113008 placerades i tidigare åkermark. Matjorden bestod av 0,2 meter tjock stenfri brun grå silt som låg på glacial silt.	
113	11308	Schakt utan indikation	Schakt 113003 - 113008 placerades i tidigare åkermark. Matjorden bestod av 0,2 meter tjock stenfri brun grå silt som låg på glacial silt.	
113	11309	Schakt med indikation	Schaktet placerades på rund mindre förhöjning med 4 synliga stenar. Direkt under torven kom stora mängder bränd lera och en del sten från en konstruktion.	Spisröse 113004
113	11310	Schakt med indikation	Schaktet placerades nära en möjlig odlingsterrass samt en stensamling som kunde vara odlingssten. Förutom den möjliga odlingsstenen påträffades både ett skärvstensflak och en härd.	Ränna 113007, Stensamling 113008, Skärvstensflak 113009, Härd 113010
113	11311	Schakt utan indikation	lerigt ploglager, fd åker och bete. 0,2 m djupt på lerigt undergrund	

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
122	12201	Schakt utan indikation	Schaktet lades utmed en stenkant och upp bland stenen. Det fanns ingen kantkedja. Stenmaterialet låg i ett lager och gav inte intryck av att vara en grav men det bedömdes som att ytterligare ett schakt krävdes för att avgöra.	
122	12202	Schakt utan indikation	Schaktet lades högre upp på höjden med sten. Överst var ett lager med grus och sten som tillkommit i samband med väg-arbeten. Det fanns ingen stenpackning under.	

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
123	12301	Schakt utan indikation	Schaktet lades på objekt 123 som var en gravliknande flack hög. Vid undersökning visade det sig att det inte var en grav. Möjligen kan sanden komma från en mindre sandtäkt 5 meter norr om objektet.	

Bilaga 2. Schakttabell, forts.

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
127	12701	Schakt utan indikation	Mellan vägen och åkern fanns två förhöjningar med mycket sten i ytan. Schakt 12701 lades i den södra stenkoncentrationen. Förhöjningen bestod av påförda massor sten och grus. Troligen från vägarbete.	
	12702	Schakt utan indikation	Schaktet lades i den norra stenkoncentrationen. Även här fanns endast påförda massor sten och grus. Troligen från vägarbete.	

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
136	13601	Schakt utan indikation	0,2 meter djup matjord med orange grå siltig sand på gråbrun undergrund.	
136	13602	Schakt utan indikation	0,2 meter djup matjord med orange grå siltig sand på gråbrun undergrund.	
136	13603	Schakt utan indikation	0,25 meter djup matjord med orange grå siltig sand på gråbrun undergrund.	
136	13604	Schakt utan indikation	0,25 meter djup matjord med orange grå siltig sand på gråbrun undergrund.	
136	13605	Schakt utan indikation	0,20 meter djup matjord med beige grå lera i nordöstra delen och mer beige grå lerig sand i sydvästra delen. I röjningsröset som låg i schaktet påträffades rötegel.	
136	13606	Schakt utan indikation	0,2 meter djup matjord med orange grå siltig sand på gråbrun undergrund.	
136	13607	Schakt utan indikation	0,2 meter djup matjord med beige siltig sand på gråbrun undergrund.	
136	13608	Schakt utan indikation	0,25 meter djup beige grå siltig lera på gråbrun undergrund.	

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
143	14301	Schakt utan indikation	Schakt 14301-14304 placerades i det som bedömdes som det bästa boplatsläget. Schakt 14301 placerades en bit upp i en gip med berg på vardera sida. Ett urval av de övre lagren sållades kontinuerligt. Sandig gulbrun morän som undergrund.	
143	14302	Schakt utan indikation	Sandig morän inom läget. I norr stenig morän och och läget tar slut åt det hållet. De övre lagren sållades kontinuerligt. Gulbrun morän som undergrund	
143	14303	Schakt utan indikation	Sandig morän inom läget. I norr stenig morän och och läget tar slut åt det hållet. De övre lagren sållades kontinuerligt. Gulbrun morän som undergrund	
143	14304	Schakt utan indikation	Sandig morän inom läget. I norr stenig morän och och läget tar slut åt det hållet. De övre lagren sållades kontinuerligt. Gulbrun morän som undergrund	
143	14305	Schakt utan indikation	Schaktet placerades i ett parti som verkade stenfritt och bedömdes som ett bra läge. Ett urval av de övre lagren som bestod av stenig sandig morän sållades kontinuerligt.	
143	14306	Schakt utan indikation	Schaktet placerades i ett parti som bedömdes som bra läge. Vid schaktning visade det sig dock vara väldigt stenig morän och inte ett särskilt bra läge. Ett urval av de övre lagren sållades kontinuerligt.	
143	14307	Schakt utan indikation	Schaktet placerades i ett parti som bedömdes som bra läge. Ett urval av de sandiga men något steniga översta lagren sållades kontinuerligt.	
143	14308	Schakt utan indikation	Schaktet placerades i ett parti som bedömdes som bra läge och verkade stenfritt. Vid avbanning visade det sig vara väldigt stenigt och inget bra läge.	

Bilaga 2. Schakttabell, forts.

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
145	14501	Schakt utan indikation	Schaktet grävdes med dubbel skopbredd. Schaktet bestod av stenig morän. Ej läge.	

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
146	14601	Schakt utan indikation	Schaktet grävdes med dubbel skopbredd. I schaktet var berghäll och stenig morän. Ej läge.	
146	14602	Schakt utan indikation	Schaktet grävdes med dubbel skopbredd. Det bedömdes som ett mycket fint läge. I schaktet fanns främst sandig morän. Inga fynd påträffades.	

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
147	14701	Schakt utan indikation	Schaktet grävdes med dubbel skopbredd. Det var ett något mindre inslag sten än t.ex. 14601 men ändå ett stort inslag och det bedömdes inte som ett bra läge. Stenig sandig morän. något mindre Sten än andra lägen men ändå ett stort inslag.	

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
149	14901	Schakt utan indikation	Schaktet grävdes med dubbel skopbredd. Moränen bestod av småstenig sandig morän. Inga fynd eller anläggningar.	

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggning/fynd
155	15501	Schakt utan indikation	0,15-0,25 m dj. Under matjorden ljusbrun siltig morän med inslag av grus och enstaka stenar, 0,05-0,5 m stora.	
155	15502	Schakt utan indikation	0,2-0,3 m dj. Under matjorden gulbrun siltig morän med inslag av grus och mindre stenar, ca 0,05-0,2 m stora. Dike.	
155	15503	Schakt med indikation	0,05-0,15 m dj. Direkt under torven i NÖ framkom skärvstenshöj KK155002. I SV delen av schaktet tunt matjordslager och där under lerig silt med inslag av kol och stenar , ca 0,05-0,1 m stora.	
155	15504	Schakt med indikation	0,05-0,25 m dj. I SÖ framkom skärvstenshöj KK155002 direkt under torven. I resten av schaktet tunt lager torv/matjord och där under gulbrun siltig morän med inslag av grus och småsten, ca 0,05-0,1 m stora. Enstaka fynd av tegel och flintgods i matjorden.	
155	15505	Schakt utan indikation	0,2 m dj. I botten ljus siltig lera. En del skärvstenar, bränd lera och kol i matjorden och i leran i botten men inga färgningar.	
155	15506	Schakt utan indikation	0,2-0,3 m dj. Under matjorden ljus siltig lera med enstaka småsten. Tvärs över schaktet löper ett åkerhak (155003) och i linje med detta framkom två stenar med en koncentration av kol - troligen rest av åkerkanten.	
155	15507	Schakt utan indikation	0,1-0,15 m dj. Direkt under torv/matjord framkom gulbrun siltig sand med enstaka stenar, ca 0,05-0,2 m stora. Tegel, glasflaska från år 1900 och annat sentida skräp i matjorden.	
155	15508	Schakt med indikation	0,1-0,2 m dj. Längs kanten av stensättning i slänt ner mot åkerkant. Undergrund av ljusbrun siltig sand med enstaka småsten.	
155	15509	Schakt med indikation	0,1-0,2 m dj. Runt kanten av stensättning. Undergrund av ljusbrun siltig sand med inslag av småsten.	
155	15510	Schakt utan indikation	0,2 m dj. Under matjorden ljusbrun silt med enstaka inslag av småsten, ca 0,05 m stora.	

Bilaga 2. Schakttabell, forts.

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggning/fynd
155	15511	Schakt med indikation	0,2-0,3 m dj. Under matjorden gulbrun siltig sand med inslag av småsten, ca 0,05-0,1 m stora. Ett dike, en nedgrävning samt två härdar synliga i sterilen.	
155	15512	Schakt utan indikation	0,15-0,2 m dj. Undergrund av ljus lera i N och morängrus i S. tegel i matjorden.	
155	15513	Schakt utan indikation	0,25 m dj. I botten ljus flammig lera med enstaka inslag av kol, br lera och tegel. känns sekundärt. Schaktet ligger i en sänka och sannolikt har kol och bränd lera transporterats nedåt och samlats här.	
155	15514	Schakt med indikation	0,2 m dj. Undergrund av ljus lera med stråk av grusig morän. I den S delen av schaktet ett par lagerrester och en härd.	anlnr 155011-155014

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggning/fynd
161	16101	Schakt utan indikation	0,3-0,35 m dj. Under matjord ljusbrun lerig silt. Detektorfynd: hästskosöm med rombiskt huvud, ev medeltida.	
161	16102	Schakt med indikation	0,2-0,35 m dj. Under matjorden ljusbrun silt i N och gul siltig sand i S. Enstaka kolstänk. I schaktet framkom 12 störhål samt enstaka årder-/plogspår.	
161	16103	Schakt utan indikation	0,2-0,4 m dj. Under matjord ljusbrun lerig silt. Enstaka inslag av tegel.	
161	16104	Schakt utan indikation	0,2-0,3 m dj. Under matjorden ljusbrun siltig lera. Enstaka inslag av tegel. Dike i N delen av schaktet.	
161	16105	Schakt utan indikation	0,3 m dj. Under matjorden gulbrun siltig sand. I sterilen, parallellt med schaktets längdriktning, löpte flera moderna hjulspår (fynd av plastkabel osv).	
161	16106	Schakt utan indikation	0,35-0,4 m dj. Under matjorden framkom ljusbrun siltig lera. Ett dike i schaktets N del.	
161	16107	Schakt med indikation	0,25 m dj. Under matjorden framkom gulflammig silt med inslag av stenar, ca 0,05-0,1 m stora. Enstaka inslag av kol, bränd lera samt ett fynd av lerklining. I S delen av schaktet påträffades KN161015.	
161	16108	Schakt utan indikation	0,2 m dj. Under matjorden framkom gulflammig silt med inslag av stenar, ca 0,05-0,1 m stora. Enstaka inslag av kol och bränd lera. Ett sentida störhål. Mkt plogspår.	
161	16109	Schakt utan indikation	0,2-0,3 m dj. Under matjord framkom gulflammig sandig silt med roströda och ljusbruna skiftningar. Enstaka inslag av kol och bränd lera. Ett störhål i N.	
161	16110	Schakt utan indikation	0,2-0,3 m dj. Under matjorden framkom gulflammig sandig silt med roströda och ljusbruna skiftningar samt stenar, ca 0,05-0,2 m stora. Mkt plogspår.	
161	16111	Schakt utan indikation	0,3-0,4 m dj. Under matjorden framkom gulflammig sandig silt med roströda och ljusbruna skiftningar samt stenar, ca 0,05-0,2 m stora.	
161	16112	Schakt utan indikation	0,25 m dj. Under matjord framkom gul- och gulflammig silt med enstaka stenar ca 0,05-0,1 m stora. Mkt plogspår.	
161	16113	Schakt utan indikation	0,25-0,9 m dj. Under matjorden framkom gul- och brunflammig silt med mörkare stråk med enstaka stenar, ca 0,05 m stora. Möjligt dike. Plogspår. Schaktet skär terrasskant i V. Här var lagret med matjord/ljusbrun silt upp till 0,5 m tjockt samt enstaka stenar mot botten av terrasskanten. Fynd av tegel djup ner i terrasskantens fyllning.	
161	16114	Schakt utan indikation	0,25-0,4 m dj. Under matjorden framkom gulflammig silt. I SÖ delen framkom en nedgrävning med stenar, kol och tegel, troligen recent. Mkt plogspår.	

Bilaga 2. Schakttabell, forts.

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggning/fynd
161	16115	Schakt utan indikation	0,25-0,35 m dj. Under matjorden framkom gul- och brunflam- mig silt. Inslag av tegel.	
161	16116	Schakt utan indikation	0,5-0,6 m dj. Botten av sluttning, tjockt matjordslager. Under matjorden framkom ljusbrun silt med enstaka stenar, ca 0,05 m stora. Inslag av tegel.	
161	16117	Schakt utan indikation	0,3-0,4 m dj. Under matjorden framkom ljusbrun silt.	
161	16118	Schakt utan indikation	0,3-0,6 m dj. Under matjorden framkom ljusbrun lerig silt med enstaka stenar, ca 0,05 m stora. Inslag av kol och bränd lera, samt tegel. Fynd av tre små, spjälkade fragment av bergartsmagrad svartbrun keramik av förhistorisk karak- tär (återdeponerade). Sluttning med naturliga terrasseringsar. Rikligare ansamlingar av kol på terrasslägen.	
161	16119	Schakt utan indikation	0,25-0,3 m dj. Under matjorden framkom ljusbrun lerig silt med enstaka inslag av kol och stenar, ca 0,05 m stora.	
178	17801	Schakt utan indikation	0,4 m dj. Ljusbrun lerig undergrund. Enstaka skörbrända ste- nar och inslag av bränd lera.	

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggning/fynd
178	17802	Schakt utan indikation	0,5 m dj. Undergrund av ljusbrun, gultonad lera. Enstaka in- slag av kol och bränd lera mot botten.	
178	17803	Schakt utan indikation	0,4 m dj. Undergrund av gråbrun lera. Enstaka inslag av bränd lera mot botten. I Ö delen schaktades till 0,9 m djup till varvig lera för att kontrollera markstratigrafien.	
178	17804	Schakt utan indikation	0,4 m dj. Undergrund av ljusbrun lera. Inslag av bränd lera mot botten. Rikligt med tegel i matjorden.	
178	17805	Schakt utan indikation	0,4 m dj. Undergrund av ljusbrun lera.	
178	17806	Schakt utan indikation	0,4 m dj. Undergrund av ljusbrun lera.	
178	17807	Schakt utan indikation	0,4 m dj. Undergrund av ljusbrun lera.	
178	17808	Schakt utan indikation	0,4 m dj. Undergrund av ljusbrun lera.	
178	17809	Schakt utan indikation	0,4 m dj. Undergrund av ljusbrun lera.	
178	17810	Schakt utan indikation	0,35 m dj. Undergrund av ljusbrun lera. Relativt stort inslag av tegel i matjorden.	
178	17811	Schakt utan indikation	0,4 m dj. Undergrund av ljusbrun lera. Rikliga inslag av te- gel i matjorden.	
178	17812	Schakt utan indikation	0,3 m dj. Undergrund av ljusbrun lera.	
178	17813	Schakt utan indikation	0,3-0,4 m dj. Undergrund av ljusbrun lera, i V kanten ett stråk av grusig morän. Ett dike med tegel och träbitar.	
178	17814	Schakt utan indikation	0,35 m dj. Undergrund av ljusbrun och gulflamlig lera. Rik- ligt med tegel i matjorden.	
178	17815	Schakt utan indikation	0,4-0,55 m dj. Under matjorden ljus lera.	
178	17816	Schakt utan indikation	0,5 m dj. Under matjorden ljus siltig lera med stänk av bränd lera.	
178	17817	Schakt med indikation	0,35 m dj. Under matjorden ljus lera. En grop 178003 cen- tralt i schaktet.	
178	17818	Schakt utan indikation	0,35 m dj. Under matjorden mörk lera med stänk av kol och bränd lera. Enstaka skörbrända stenar.	
178	17819	Schakt utan indikation	0,35 m dj. Under matjorden mörk lera.	
178	17820	Schakt utan indikation	0,4 m dj. Undergrund av ljusbrun lera. Enstaka inslag av kol och bränd lera mot botten.	
178	17821	Schakt utan indikation	0,4 m dj. Undergrund av ljusbrun lera.	
178	17822	Schakt utan indikation	0,4 m dj. Undergrund av ljusbrun lera.	

Bilaga 2. Schakttabell, forts.

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggning/fynd
178	17823	Schakt utan indikation	0,35 m dj. Undergrund av ljusbrun lera.	
178	17824	Schakt utan indikation	0,4 m dj. Undergrund av ljusbrun lera. Schaktbredd 1,8 m.	
178	17825	Schakt utan indikation	0,4 m dj. Undergrund av ljusbrun lera. Schaktbredd 1,6 m.	
178	17826	Schakt utan indikation	0,4 m dj. Undergrund av ljusbrun lera. Schaktbredd 1,7 m.	
178	17827	Schakt utan indikation	0,35 m dj. Undergrund av ljusbrun lera. Schaktbredd 1,6 m.	
178	17828	Schakt utan indikation	0,35 m djup. Undergrund av ljusbrun och gulflammig lera. Schaktbredd 1,8 m.	
178	17829	Schakt utan indikation	0,5 m dj. Undergrund av ljusbrun lera. Schaktbredd 1,8 m.	
178	17830	Schakt utan indikation	0,4 m dj. Undergrund av ljusbrun lera. Schaktbredd 1,85 m.	

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
200	20001			
200	20002			
200	20003			

Objekt	Schakt nr	Indikation	Beskrivning	Anläggningar/fynd
201	20101			

BILAGA 3. RUTTABELL

Objekt	Rutnr.	Storlek	Fynd	Djup (inkl. grässvål)	Fyllning	Observationer/kommentar
SAU 37	223	1m ²	Tre fragmentariska avslag av kvarts	0,15-0,20m	Beige-grå lucker men hårt packad silt med inslag av sten	
SAU 37	224	1m ²		0,20-0,25m	Beigegul siltig sand med inslag av sten ca 0,10-0,30m/diam.	Stor rot tvärs över rutan
SAU 37	225	1m ²		0,15-0,25m	Rödbrungul sand med inslag av grus och sten ca 0,05-0,20m/diam.	
SAU 37	226	1m ²		0,25-0,30m	Rödbrungul sand med inslag av grus och sten ca 0,05-0,15m/diam.	
SAU 37	227	1m ²		0,15-0,30m	Rödbrun siltig sand med lite inslag av grus och sten.	
SAU 37	228	0,5x0,5m		0,30m	Rödbrun siltig sand med lite inslag av grus och sten.	
SAU 37	229	0,5x0,5m		0,20-0,35m	Rödbrun siltig sand med lite inslag av grus och sten.	
SAU 37	230	0,5x0,5m		0,35m	Beige-grå sandig silt med lite inslag av grus och sten.	
SAU 37	231	0,5x0,5m		0,30m	Brungul sand med lite inslag av grus och sten	
SAU 37	232	0,5x0,5m		0,10m	Grå silt och flera stora stenar	Gick inte att komma ner djupare pga sten
SAU 37	233	0,5x0,5m	Tre splitter av kvarts	0,15m	Rödbrungul siltig sand med inslag av lite grus och sten.	Ett par större stenar och en rot i norr och öster
SAU 37	234	0,5x0,5m	Ett fragmentariskt avslag av kvarts	0,25m	Rödbrun sand med lite inslag av grus och sten	
SAU 37	235	1m ²	Två bipolärt slag-na avslag av kvarts, fyra avslag av kvarts osäker slagteknik och två splitter av kvarts	0,25m	Grå sandig silt	Två stora stenar i rutan ca 0,40m/diam.
SAU 37	236	0,5x0,5m	Två bipolärt slag-na avslag i kvarts, nio avslag av kvarts med osäker slagteknik och ett splitter av kvarts	0,30m	Beigegul siltig sand med inslag av grus och sten	Ligger i gammal körväg från skogsmaskin
SAU 37	237	0,5x0,5m	Ett avslag av kvarts	0,30m	Beigegul siltig sand med inslag av grus och sten	
SAU 37	238	0,5x0,5m		0,35m	Beigegul siltig sand med inslag av grus och sten	
SAU 37	239	0,5x0,5m		0,15m	Beigegul sand	Majoriteten av rutan täcks av stora stenar
SAU 37	240	0,5x0,5m		0,20-0,30m	Beigegul sand med inslag av grus och sten	

Bilaga 3. Ruttabell, forts.

Objekt	Rutnr.	Storlek	Fynd	Djup (inkl. grässvål)	Fyllning	Observationer/kommentar
SAU 37	241	0,7x0,5m	Två bipolärt slagna avslag i kvarts, 10 avslag i kvarts med osäker slagteknik, 6 splitter av kvarts och 5 splitter med flinta	0,25m	Beigegul sand med inslag av grus och sten ca 0,06-0,20m/diam.	Fynd av flinta samt rikligt med kvarts. Rutan placerad i körspår från skogsmaskin
SAU 37	242	1m ²		0,10-0,20m	Kompakt beigegrå silt med grus och sten	
SAU 37	243	0,6x0,7m	ett avslag av kvarts bedöms som nodul yta	0,15m	Kompakt beigegrå silt med lite inslag av sten	Flera större stenar i mitten av rutan
SAU 37	244	0,6x0,6m		0,15m	Mörkbrun kompakt lera med sten ca 0,05-0,15m/diam.	
SAU 37	245	0,5x0,5m		0,12-0,15m	Grå silt	Stor sten täckte hela rutan
SAU 38	216	1m ²		0,10-0,20m	Brun fuktig lera	I en sänka mellan två hållar
SAU 38	217	0,5x0,5m		0,20m	Beige lucker sandig silt med enstaka stenar 0,08-0,19m/diam.	
SAU 38	218	0,5x0,5m		0,20m	Beige lucker sandig silt. Ett par större stenar ca 0,10-0,14m/diam.	
SAU 38	219	1m ²		0,15-0,20m	Beige lucker silt med inslag av sten, ca 0,08-0,20m/diam.	En stor sten i södra delen, 0,55m/diam. Troligtvis påförda massor för väg
SAU 38	220	1m ²		0,25m	Brungrå lera	
SAU 38	221	0,5x0,5m		0,20-0,35m	Beige lucker sandig silt	
SAU 38	222	1m ²		0,30m	Beige silt	3 stora stenar i rutan, 0,33-0,40m/diam.
SAU 41	201	1m ²	Tre splitter av kvarts	0,30m	Gulbeige siltig sand med mycket sten, ca 0,06-0,18m/diam	
SAU 41	202	1m ²	Två avslag och tre splitter av kvarts	0,30-0,35m	Gull/rödbrun sand med inslag av sten, ca 0,05-0,25m/diam.	Stora rötter i västra delen
SAU 41	203	1m ²	Ett avslag i kvarts	0,20-0,25m	Gul sand med inslag av grus och sten, ca 0,04-0,25m/diam.	
SAU 41	204	1m ²		0,30-0,35m	Brungrå sandig silt	Stor sten i sydvästra hörnet
SAU 41	205	1m ²		0,15-0,20m	Gul grusig sand med mycket sten. Ca 0,05-0,20m/diam.	Stenen låg tätt och det var svår grävt
SAU 41	206	1m ²		0,15-0,30m	Beige siltig sand med inslag av sten, ca 0,06-0,14m/diam.	
SAU 41	207	1m ²	Ett mindre splitter av kvarts	0,15m	Gull/rödbrun sand med inslag av sten, ca 0,07-0,18m/diam.	
SAU 41	208	1m ²	Två splitter av kvarts	0,13-0,25m	Rödgul grusig sand med inslag av sten, ca 0,07-0,15m/diam.	Två större stenar i den västra delen
SAU 41	209	1m ²	En bit bearbetad kvarts	0,20m	Gul grusig sand med inslag av sten, 0,04-0,12m/diam.	Avlång form pga. stora stenar i västra och norra delen
SAU 41	210	1m ²	Tre avslag och ett splitter av kvarts	0,25m	Gul grusig sand med inslag av sten, ca 0,05-0,20m/diam.	
SAU 41	211	1m ²		0,20-0,30m	Rödgul, lite grusig, sand med inslag av sten ca 0,05-0,30m/diam.	

Bilaga 3. Ruttabell, forts.

Objekt	Rutnr.	Storlek	Fynd	Djup (inkl. grässvål)	Fyllning	Observationer/kommentar
SAU 41	212	1m ²	Två fragmentariska avslag och ett splitter av kvarts,	0,25-0,30m	Beige siltig sand med inslag av sten, ca 0,04-0,27m/diam.	
SAU 41	213	1m ²		0,25-0,30m	Gulröd sand med inslag av sten, ca 0,04-0,30m/diam.	Häll i västra delen
SAU 41	214	1m ²		0,30m	Gulbeige grusig sand med inslag av sten ca 0,06-0,27m/diam. samt lite silt	
SAU 41	215	1m ²		0,27m	Rödgul grusig sand med lite inslag av sten, ca 0,05-0,18m/diam.	Placerad precis norr om UO på en plåtå
AK3	246	1m ²	Två avslag i kvarts	0,30-0,40m	Gul sand med inslag av grus och sten ca 0,06-0,15m/diam.	
AK3	247	0,5x0,5m		0,30m	Mörk rödbrun sand med lite inslag av grus och sten.	
AK3	248	1m ²		0,10-0,25m	Torv och stenblock	Sten direkt under torven
AK3	249	0,8x0,8m		0,30m	Mörk rödbrun sand med lite inslag av grus och sten.	Stor sten i västra delen
AK3	250	1m ²		0,20-0,35m	Mörk rödbrun sand med lite inslag av grus och sten.	En större sten i östra delen ca 0,20m/diam.
AK3	251	0,5x0,5m		0,35m	Gul sand med inslag av sten ca 0,05-0,24m/diam.	Placerad upp i en slänt
AK3	252	1m ²	Två splitter kvarts	0,30-0,35m	Mörk rödbrun sand med enstaka stenar ca 0,12-0,26m/diam.	
AK3	253	1m ²		0,25m	Mörk rödbrun sand med enstaka stenar ca 0,15-0,30m/diam.	2 stycken större stenar mitt i rutan
AK3	254	0,5x0,5m		0,30m	Torv och sten	Under väldigt tjock torv kommer enbart sten
AK3	255	0,5x0,5m		0,30-0,40m	Gul sand med inslag av sten ca 0,04-0,25m/diam.	
AK3	256	1m ²		0,20-0,30m	Mörk rödbrun sand	Ett par större stenar i västra delen ca 0,15m/diam.
AK3	257	0,5x0,5m		0,25m	Mörk rödbrun sand med lite inslag av sten	
AK4	258	0,5x0,5m		0,25m	Rödbrun sand med mycket sten ca 0,05-0,14m/diam.	
AK4	259	1m ²		0,20m	Hård rödbrun sand med mycket sten	
AK4	260	1m ²		0,25m	Rödbrun sand med mycket sten 0,05-0,17m/diam.	Flera stora rötter korsar rutan i norr.
AK4	261	0,8x0,8m		0,30m	Rödbrun sand med mycket sten 0,05-0,40m/diam.	
AK4	262	1m ²		0,35m	Grå/rödbrun sand med mycket sten 0,07-0,30m/diam.	Placerad utanför UO uppe på en liten avsats
AK4	263	1m ²		0,25-0,30m	Gul sand med mycket sten, 0,05-0,20m/diam., samt inslag av grus	
AK4	264	1m ²		0,30-0,35m	Rödbrun sand med mycket sten, 0,06-0,30m/diam., samt inslag av grus	
AK4	265	1m ²		0,25m	Gul sand med mycket sten, 0,05-0,18m/diam., samt inslag av grus	
AK4	266	0,5x0,5m		0,35m	Rödbrun sand med mycket sten, 0,05-0,15m/diam., samt inslag av grus	
AK4	267	1m ²		0,30m	Gul sand med mycket sten, 0,06-0,22m/diam. samt inslag av grus	

Bilaga 3. Ruttabell, forts.

Objekt	Rutnr.	Storlek	Fynd	Djup (inkl. grässvål)	Fyllning	Observationer/kommentar
AK5	268	1m ²		0,25m	Gul grusig och hård sand med inslag av flera stora stenar, ca 0,06-0,25m/diam.	
AK5	269	1m ²		0,25-0,30m	Gul grusig och hård sand med inslag av flera stora stenar, ca 0,06-0,25m/diam.	Stor sten och rot i västra delen
AK5	270	1m ²	Två splitter i kvarts	0,25-0,30m	Gul sand med inslag av silt och enstaka stenar, 0,08-0,12m/diam.	
AK5	271	0,6x0,6m		0,20-0,25m	Rödbrun siltig sand	Mycket rötter
AK5	272	1m ²		0,25m	Gul sand med inslag av silt och grus.	Flera stora stenar över rutan ca 0,15-0,35m/diam. vilket försvarade grävandet
AK5	273	1m ²		0,05m	Torv	Direkt under torven kommer håll
AK5	274	1m ²		0,20-0,25m	Gul sand med lite inslag av silt och grus samt sten ca 0,08-0,25m/diam.	
AK5	275	1m ²	Tre bipolärt slag-na avslag av kvarts, ett avslag i kvarts slaget med plattformsteknik, 27 avslag i kvarts med osäker slagteknik och 28 splitter av kvarts	0,25-0,30m	Gul sand med inslag av lite silt och grus	Rikligt med fynd i stick 1
AK5	276	0,6x0,6m	Ett fragmentariskt avslag i kvarts	0,30m	Gul siltig sand med inslag av grus och sten 0,05-0,15m/diam.	
AK5	277	0,5x0,5m		0,35m	Rödbrun siltig sand med inslag av mindre stenar	
AK5	278	1m ²		0,30m	Rödbrun siltig sand med lite inslag av grus	
AK5	279	0,6x0,6m	Ett fragmentariskt avslag i kvarts	0,25m	Gulbrun siltig sand med inslag av grus och mindre stenar	
AK6	280	1m ²	Ett avslag i kvarts bipolär slagteknik	0,25m	Gulbeige siltig sand med inslag av sten ca 0,05-0,15m/diam.	
AK6	281	0,5x0,5m		0,25m	Gulbeige siltig sand med inslag av sten ca 0,05-0,15m/diam.	Stor rot korsar i väster. Större sten i söder.
AK6	282	1m ²	Ett avslag i kvarts slaget med plattformsteknik, Ett avslag i kvarts med osäker slagteknik	0,25-0,30m	Beige siltig sand med inslag av sten 0,05-0,20m/diam.	
AK6	283	1m ²		0,30m	Ljus röd sand med inslag av sten 0,09-0,30m/diam.	
AK6	284	1m ²	Två avslag i kvarts med bipolär slagteknik, ett avslag med osäker slagteknik	0,20m	Gulbeige siltig sand med inslag av sten 0,05-0,30m/diam.	
AK6	285	1m ²		0,25m	Gulbeige siltig sand med inslag av sten ca 0,04-0,22m/diam.	

Bilaga 3. Ruttabell, forts.

Objekt	Rutnr.	Storlek	Fynd	Djup (inkl. grässvål)	Fyllning	Observationer/kommentar
AK6	286	1m ²	En artefakt i form av skrapa i kvarts, tre bipolära avslag i kvarts, ett avslag med osäker slagteknik, två splitter av kvarts	0,25m	Gulbeige siltig sand med inslag av sten ca 0,04-0,19m/diam.	Fynd av redskap, skrapa.
AK6	287	1m ²		0,20m	Gulbeige siltig sand med inslag av sten 0,04-0,15m/diam.	Tre stora stenar i nordvästra hörnet
AK6	288	1m ²	Ett avslag i kvarts, osäker slagteknik	0,25m	Gulbeige sand med inslag av mycket sten ca 0,05-0,15m/diam.	Placerad precis norr om UO på en plåtå
AK9	289	1m ²		0,20-0,25m	Gulbeige sand med inslag av mycket sten ca 0,08-0,25m/diam.	Två stora rötter som korsar rutan. Håll i sydöstra hörnet.
AK9	290	1m ²		0,25m	Rödbrun sand med inslag av sten ca 0,06-0,20m/diam.	Lite sten i stick 1. Den mesta av stenen påträffades i stick 2
AK9	291	1m ²		0,30m	Gulbeige sand med inslag av ca 0,07-0,26m/diam.	Del av stort stenblock i sydöstra hörnet
AK9	292	1m ²	Två avslag av kvarts, osäker slagteknik	0,15-0,25m	Gulbeige sand med inslag av sten ca 0,07-0,23m/diam.	Flera stora stenar i den norra delen av rutan
AK9	293	1m ²	Ett avslag i kvarts med nodul yta	0,15-0,30m	Rödbrun sand med enstaka mindre stenar	I botten av rutan kommer håll.
AK9	294	1m ²		0,25m	Gulbeige siltig sand med inslag av lite grus	Stor sten i västra delen
AK9	295	1m ²		0,15m	Gulbeige sand med inslag av silt och sten ca 0,06-0,23m/diam.	Inget torvlager, skadad av djur. Svårgrävd pga rötter och stenar över hela rutan
AK9	296	1m ²		0,20m	Gulbeige siltig sand med mycket sten ca 0,05-0,21m/diam.	Stor sten mitt i rutan ca 0,35m/diam.
AK12	297	1m ²		0,20m	Grå lucker lerig silt	
AK12	298	1m ²		0,25m	Beige silt	Placerad i slänten upp mot bergskräon
AK12	299	1m ²		0,20-0,25m	Grå lucker lerig silt	Mot botten av stick 2 framkom vit kompakt lera
AK12	300	1m ²		0,20-0,25m	Beige sandig silt	Placerad i slänten upp mot bergskräon
AK12	301	1m ²		0,20-0,25m	Grå lucker lerig silt	Mot botten av stick 2 framkom vit kompakt lera
AK12	302	1m ²	Två avslag av kvarts osäker slagteknik	0,25m	Grå lucker lerig silt	Mot botten av stick 2 framkom vit kompakt lera. Fynd av kvarts
AK12	303	1m ²		0,30m	Gulbeige sandig silt med inslag av grus och enstaka stenar	
AK12	304	1m ²		0,20-0,23m	Grå lucker lerig silt	Mot botten av stick 2 framkom vit kompakt lera
AK12	305	1m ²		0,25-0,30m	Gulbeige sandig silt med inslag av sten ca 0,05-0,24m/diam.	Placerad upp mot bergskräon
AK12	306	1m ²		0,20-0,25m	Grå lucker lerig silt	Inslag av vit kompakt lera i stick 2
AK12	307	1m ²		0,25m	Grå lucker lerig silt	Inslag av vit kompakt lera i stick 2
AK12	308	1m ²		0,20-0,25m	Gulbeige sandig silt med inslag av enstaka stenar	Ligger upp mot stenblock och berg i dagen
AK12	309	1m ²		0,23m	Grå lucker lerig silt	Mot botten av rutan framkom vit kompakt lera

Bilaga 3. Ruttabell, forts.

Objekt	Rutnr.	Storlek	Fynd	Djup (inkl. grässvål)	Fyllning	Observationer/kommentar
AK12	310	1m ²		0,20-0,23m	Grå lucker lerig silt	Mot botten av rutan framkom vit kompakt lera
AK12	311	1m ²		0,20m	Gulbeige lucker silt	
AK12	312	1m ²		0,20-0,25m	Gråbeige lucker silt	
AK12	313	0,5x0,5m		0,23m	Grå lucker lerig silt	Placerad i början på den nordöstra slänten ner mot lägre mark
AK 49	49:1	1m ²		0,3	Brun siltig sand med småsten och grus.	Grässvålen var uppluckrad med grävmaskin. I botten förekom det större stenar som ej lyftes. Enstaka ej bearbetade kvartsbitar hittades. Över ytan fanns en kraftig rot.
AK 49	49:2	1m ²		0,2	Grusrik morän innehållande små till mellanstora stenar och grovkornig sand.	Grässvålen var uppluckrad med grävmaskin under schaktningen av ytan.
AK 49	49:3	1m ²	1 bipolärtavslag i stick 1	0,25	Brun siltig sand med småsten och grus.	Flera större stenar förekom i rutan som visar antydning till att vara skärviga. Icke bearbetad kvarts hittades.
AK 49	49:4	1m ²		0,2	Undergrunden bestod av sten och grusrik morän med visst slag av större sten.	Myllan borttagen av grävmaskin, visst lager underligande rotmatta kvar.
AK 49	49:5	1m ²		0,15	Myllan borttagen av grävmaskin. Undergrunden var oerhört grusrik med inslag av grovkornig sand.	
AK 49	49:6	1m ²		0,15	Undergrunden utgjordes av stenrik brandgul morän	Grässvålen uppluckrad av grävmaskin men viss mängd rötter fortfarande kvar. Låg inom schakt 4901.
AK 49	49:7	0,5m ²		0,15	Undergrund utgjordes av brandgul morän med rikligt med småsten	Grässvålen uppluckrad av grävmaskin. Låg inom schakt 4902.
AK 145	145:1	1m ²		0,38	Ljusbrun beige grovkornig sand med rikligt med större sten	
AK 145	145:2	1m ²		0,35	gråbrun grusig sand med mindre småsten.	oerhört tjock mylla. En större sten påträffades i rutans mitt.
AK 145	145:3	1m ²		0,15	Under myllan påträffades rikligt med stora orubbliga stenar, gick inte att ta sig ner i rutan.	
AK 145	145:4	1m ²		0,2	Gulbeige gruskornig sand med inslag av större stenar	
AK 145	145:5	1m ²		0,1	Direkt under myllan påträffades bergshäll	
AK 146	146:1	1m ²		0,3	Mörkbrun sandig silt med inslag av grus och småsten.	I grässvålen förekom det kraftiga rötter, småsten och grus. I botten fanns det en större sten i nordväst som ej lyftes.
AK 146	146:2	1m ²		0,04	Grässvål och bergshäll	Direkt under grässvålen kom bergshällen.
AK 146	146:3	1m ²		0,3	Ljusbrun siltig sand med inslag av småsten och grus.	I grässvålen förekom det mindre rötter och sten. Enstaka ej bearbetade kvartsbitar hittades. I botten förekom en mindre koncentration av kol, troligtvis från en tidigare rotbrand.
AK 146	146:4	1m ²		0,3	Ljusbrun till brun siltig sand med inslag av småsten, grus och rötter.	Siltiga sanden blev ljusare mot botten.
AK 146	146:5	1m ²		0,35	Ljusbrun sand med småsten.	I grässvålen förekom det kraftiga rötter och stenar. Enstaka kvartsbitar som inte var bearbetade hittas. I rutan fanns det även antydning till skärviga stenar.

Bilaga 3. Ruttabell, forts.

Objekt	Rutnr.	Storlek	Fynd	Djup (inkl. grässvål)	Fyllning	Observationer/kommentar
AK 146	146:6	1m ²		0,3	Ljusbrun siltig sand med småsten.	I grässvålen fanns kraftiga rötter, samt grus och småsten. Enstaka kvartsbitar hittades dock, ej bearbetade. I botten fanns det en större sten i det nordostliga hörnet som inte lyftes.
AK 146	146:7	1m ²		0,3	Brun sandig silt med småsten.	Under grässvålen kom brun sandig silt med småsten och rötter. Först i botten kom ljusbrun siltig sand med skärvig och icke skärvig sten. Enstaka kvartsbitar som inte var bearbetade. I nordost en större sten som ej lyftes.
AK 146	146:8	1m ²		0,3	Brun siltig sand men inslag av småsten.	I grässvålen förekom det kraftiga rötter och enstaka stenar.
AK 146	146:9	1m ²	1 kvartsavslag	0,3	Brun siltig sand med inslag av småsten.	I grässvålen fanns det mindre rötter, småsten och grus. Kvartsavslag. Dessutom förekom det ej bearbetad kvarts.
AK 146	146:10	1m ²		0,3	Brun siltig sand med småsten.	I grässvålen förekom det kraftiga rötter och mindre stenar.
AK 146	146:11	1m ²		0,27	Rödbrun ljus finkornig sand med inslag av grus och småsten	
AK 146	146:12	1m ²		0,25	Finkorning ljus sand med inslag av grus och mindre sten	
AK 146	146:13	1m ²		0,25	Brungul finkornig sand blandat med grus och småsten	
AK 146	146:14	1m ²		0,27	Ljusblandad grusig sand med inslag av mindre stenar.	
AK 146	146:15	1m ²		0,3	Ljusbeige grusblandad sand med mindre sten.	
AK 146	146:16	1m ²		0,3	Ljusbeige grusblandad sand med mindre sten.	
AK 147	147:1	1m ²		0,27	Orangeröd grusrik sand blandat med mindre och mellanstora moränstenar.	
AK 147	147:2	1m ²		0,27	Brandgul sand med inslag av sten	
AK 147	147:3	1m ²		0,27	I östra delen av rutan påträffades en större smarkfast sten som inte var synlig ovan myllan. I resten av rutan utgjorde undergrunden ljus grusig sand med enstaka mindre stenar.	
AK 147	147:4	1m ²		0,3	En "matta" med större stenar påträffades direkt under myllan. Under dessa framträdde en ljusbrun grusig sand med inslag av mindre sten.	
AK 147	147:5	1m ²		0,25	Grusrik sand med enstaka stenar större än knytnäve.	
AK 147	147:6	1m ²		0,25	Grå sandig grusrik silt de översta 0,05 m. därunder ljusbeige grusig sand med enstaka stenar.	
AK 147	147:7	1m ²		0,3	Ljusbrun siltig sand med inslag av grus.	Direkt inder grässvålen kom den ljusbrunda siltiga sanden. Enstaka bitar kvarts som inte var bearbetad hittades. I botten löpre en kraftig rot genom rutan. Det var lättgrävt.

Bilaga 3. Ruttabell, forts.

Objekt	Rutnr.	Storlek	Fynd	Djup (inkl. grässvål)	Fyllning	Observationer/kommentar
AK 147	147:8	1m ²		0,25	Ljusbrun-orange sandigt grus.	I grässvålen var det flera rötter och stenar varav vissa med antydan till skärviga. Under grässvålen var det ett skick med gråbrun siltig sand. Under detta kom den ljusbrun-oranga sandiga gruset. I det sydostliga hörnet fanns en hop av röda stenar som var skärviga.
AK 147	147:9	1m ²		0,25	Brun siltig sand med inslag av grus och småsten.	Mot botten blev den siltiga sanden ljusare i färgen. Mot det sydvästra hörnet fanns en större sten som ej lyftes. Enstaka kvartsbitar som ej var bearbetade förekom.
AK 148	148:1	1m ²		0,3	Grusrik ljus sand, rikligt med moränsten, enstaka större stenar	
AK 148	148:2	1m ²		0,3	Grusrik ljus sand, rikligt med moränsten, enstaka större stenar	
AK 148	148:3	1m ²		0,3	Undergrund bestående av grusig morän, få stenar större än knytnäve annars ljusorange grovkornig sand	
AK 148	148:4	1m ²		0,3	mindre sten och morängrus däremellan brungul grovkornig sand	
AK 148	148:5	1m ²		0,3	Gulbeige sandig silt med inslag av småsten.	
AK 148	148:6	1m ²		0,3	Ljusbrun sandig grus.	Direkt under grässvålen ett skick med heltäckande gråbrun sandig grus. Under det kom den ljusbruna sandiga gruset. Enstaka ej bearbetade kvartsbitar hittades. Rikligt med sten genom hela rutan.
AK 148	148:7	1m ²		0,3	Ljusbrun siltig sand med inslag av grus.	Enstaka ej bearbetade kvartsbitar hittades. Samt fanns det antydan till skärviga stenar. I grässvålen förekom det rötter och sten.
AK 148	148:8	1m ²	1 kvartsavslag	0,3	Brund siltig sand.	I grässvålen förekom enstaka rötter och stenar. Bruna sanden ljusnade mot botten av rutan. Betydligt färre sten än övriga grävda rutor i detta område. Bearbetad kvarts (stick 1).
AK 148	148:9	1m ²		0,25	Brund siltig sand med småsten.	I grässvålen flera kraftiga rötter. Småsten fanns genomgående genom hela rutan. Enstaka ej bearbetad kvarts förekom.
AK 148	148:10	1m ²	1 kvartsavslag	0,3	Ljusbrun siltig sand.	I grässvålen fanns flera rötter och stenar. Bearbetad kvarts hittades i stick 1.
AK 148	148:11	1m ²		0,25	Ljusbrun siltig sand med inslag av småsten.	Grässvålen innehöll stenar, grus och rötter. I botten påträffades mindre en koncentration av kol.
AK 148	148:12	1m ²	1 kvartsavslag	0,3	Gulbeige sandig silt med inslag av småsten.	Enstaka stenar större än knytnäve
AK 149	149:1	1m ²		0,25	Brun siltig sand med inslag av grus.	I grässvålen få mindre rötter. Antydan till enstaka skärviga stenar. Få bitar kvarts som ej var bearbetade. Mot botten fanns det större stenar som inte lyftes.

Bilaga 3. Ruttabell, forts.

Objekt	Rutnr.	Storlek	Fynd	Djup (inkl. grässvål)	Fyllning	Observationer/kommentar
AK 149	149:2	1m ²		0,25	Grushaltig ljus sand uppblandad med sten av varierande storlek.	Under grässvålen var det stenar, ca 0,03-0,1m stora som täckte rutan. Under dessa stenar kom den bruna siltiga sanden med inslag av grus. Enstaka ej bearbetad kvarts hittades.
AK 149	149:3	1m ²		0,27	Ljusorange sand, väldigt mycket sten och grus, större stenar i rutans sydöstra del.	Botten täcktes av bergshäll som lutade mot söder. Enstaka bitar kvarts förekom som dock ej var bearbetad.
AK 149	149:4	1m ²		0,27	Ljus grusblandad sand med inslag av större stenar	rikligt med större rötter, en tjock som löpte tvärs över rutan.
AK 149	149:5	1m ²		0,3	Brun siltig sand.	
AK 215	215:1	1m ²		0,25	Ljusorange siltig sand med stort inslag av moränen	
AK 215	215:2	1m ²	1 kvartsavslag	0,2	Ljusorange siltig sand med inslag av moränen	
AK 215	215:3	1m ²	Rundad sten	0,3	Överst (stick1) var det brun siltig sand och underst (stick2) var det ljusbrun siltig sand. Samtliga med inslag av grus och småsten	I rutan förekom det mycket rötter. Mot botten fanns en mindre koncentration av kol, troligtvis från en rotbrand. En sten med platt ovan- och undersida med slät rundad kant mättes in. Den hittades i botten av stick 1.
AK 215	215:4	1m ²		0,3	Brun siltig sand med inslag av grus och småsten.	Flera kraftiga rötter förekom i rutan. Inslag av mindre koncentrationer av kol förekom, troligtvis av tidigare rotbrand.
AK 215	215:5	1m ²		0,25	Brun siltig sand med inslag av grus och småsten.	Flera kraftiga rötter förekom i rutan. Enstaka skärvida stenar samt enstaka ej bearbetade kvarts bitar.
AK 215	215:6	1m ²		0,13	Bergshäll påträffas endast 0,05 m under mylla	
AK 215	215:7	1m ²		0,07	Bergshäll påträffad direkt under mylla	
AK 215	215:8	1m ²		0,45	Ljusbrun sandig grus.	Enstaka ej bearbetade kvartsbitar förekom. I botten kom bergshäll som täckte hela rutan. Rutans djup varierande med 0,12 i SV och 0,45 i NÖ pga hållens lutning.
AK 216	216:1	1m ²		0,3	Ljusbrun till ljusgrå siltig sand med inslag av småsten.	Mycket rötter förekom i rutan. Ej bearbetad kvarts förekom samt en mindre koncentration av kol. I botten fanns flera större stenar, varav den ena löpte genom hela rutan och de andra var mot kanterna.
AK 216	216:2	1m ²		0,2	Ljusbrun siltig sand utblandad med större gruspartiklar.	Oerhört tjock rotmatta.
AK 216	216:3	1m ²		0,25	Ljusbrun sand med inslag av grus och småsten.	I rutan förekom enstaka rötter samt antydning till skärvig sten. I botten förekom en mindre koncentration av kol, troligtvis från en rotbrand.
AK 216	216:4	1m ²	1 bipolärt avslag och splitter i kvarts	0,2	Ljusblandad sand med inslag av grus och småsten.	I rutan förekom rötter och antydning till skärvida stenar.
AK 216	216:5	1m ²		0,3	Ljusblandad finkornig sand med inslag av mindre till mellanstora stenar.	Relativt mycket rötter under myllan,
AK 216	216:6	1m ²		0,2	Orageljus sand med inslag av sten	

Bilaga 3. Ruttabell, forts.

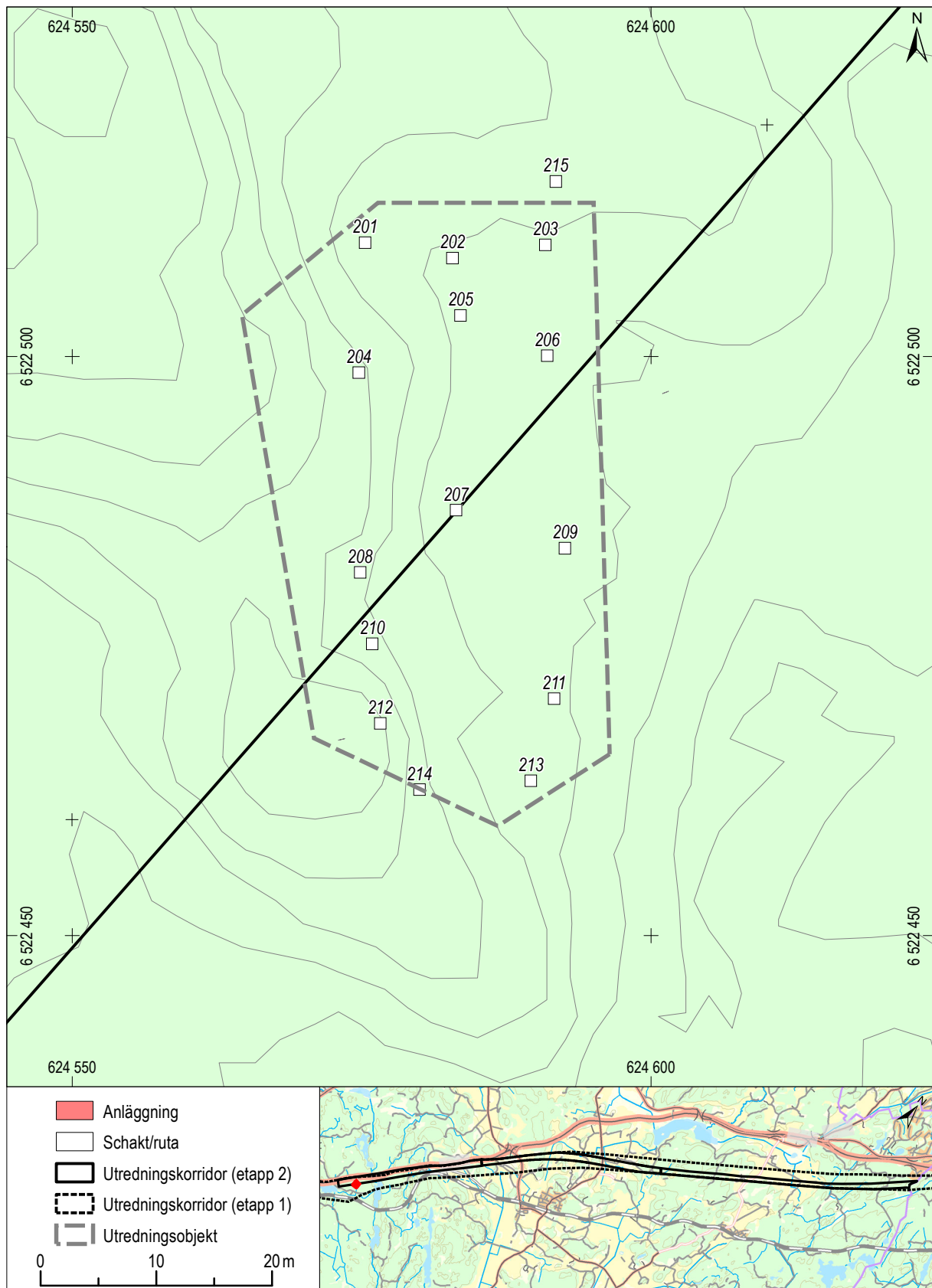
Objekt	Rutnr.	Storlek	Fynd	Djup (inkl. grässvål)	Fyllning	Observationer/kommentar
AK 216	216:7	1m ²		0,25	Ljusbrun siltig sand med inslag av grus och småsten.	Mycket rötter förekom i rutan. Antydning till skärviga stenar. En större bit kvarts hittades dock inga tecken på bearbetning.
AK 216	216:8	1m ²		0,15	Ljusbrun siltig sand, tre större stenar inom rutans utbredning.	
AK 217	217:1	1m ²		0,2	Ljus finkornig silt med inslag av mellanstora stenar.	I rutan påträffades ett antal stenar av skärvig karaktär, verkar dock vara ett resultat av naturlig sprängning än kulturpåverkan.
AK 217	217:2	1m ²		0,2	Siltig sand med stort inslag av små till mellanstora stenar.	Många av stenarna som påträffades uppvisade skärvig karaktär, rutan positionerades intill berghäll och kan ha orsakats av frostsprängning eller vittring.
AK 217	217:3	1m ²		0,25	Ljusbrun till beige siltig sand med småsten.	Myllan tjockare i norra delen av rutan. Mycket rötter genom hela rutan. Ej bearbetad kvarts förekom samt andra bergarter.
AK 217	217:4	1m ²		0,2	Ljusbrun finkornig sand med inslag av större och mellanstora moränstenar.	Myllan bestod här av en tät matta av rötter.
AK 217	217:5	1m ²		0,2	Ljusbrun sand med skärvig sten.	Mycket rötter genom hela rutan. Enstaka ej bearbetad kvarts förekom, samt andra bergarter.
AK 217	217:6	1m ²		0,2	Ljusbrun siltig sand med stor mängd moränsten av olika storlek.	Rutan togs upp strax bortom Objekt 217 avgränsning då en plattliknande yta observerades.
AK 217	217:7	1m ²		0,25	Ljusbrun siltig sand med antydning till skärviga småsten.	Myllan tjockare i södra delen av rutan. Mycket rötter och sten. I botten fanns större (markfast?) sten, samt en mindre koncentration av kol troligtvis från rotbrand.
AK 217	217:8	1m ²		0,3	Ljusbrun siltig sand.	Rötter täckte ungefär tre fjärdedelar av rutan.
AK 277	277:1	1m ²		0,25	Brund siltig sand med inslag av småsten och grus.	I grässvålen förekom enstaka mindre rötter. Mängden grus i rutan ökade i stick 2 jämfört med stick 1. Enstaka kvartsbitar som ej var bearbetade hittades. Mot botten fanns en större sten centrerad i rutan som inte lyftes.
AK 277	277:2	1m ²		0,22	Ljused siltig sand med flera större stenar	
AK 277	277:3	1m ²		0,3	Brun siltig sand med inslag av grus och småsten.	I grässvålen förekom mindre rötter. Under grässvålen var det stenar i olika storlekar, ca 0,1-0,3m, som täckte hela rutan. Under stenarna kom den bruna siltiga sanden. Mot botten i kanterna förekom större stenar som ej lyftes.
AK 277	277:4	1m ²		0,3	Brund siltig sand med inslag av småsten.	I grässvålen fanns det mindre rötter. Mot botten förekom det större stenar som inte lyftes. Enstaka kvartsbitar hittades som ej var bearbetade.
AK 277	277:5	1m ²		0,3	Ljusbrun sand med siltinslag, flera större stenar i rutan.	

Bilaga 3. Ruttabell, forts.

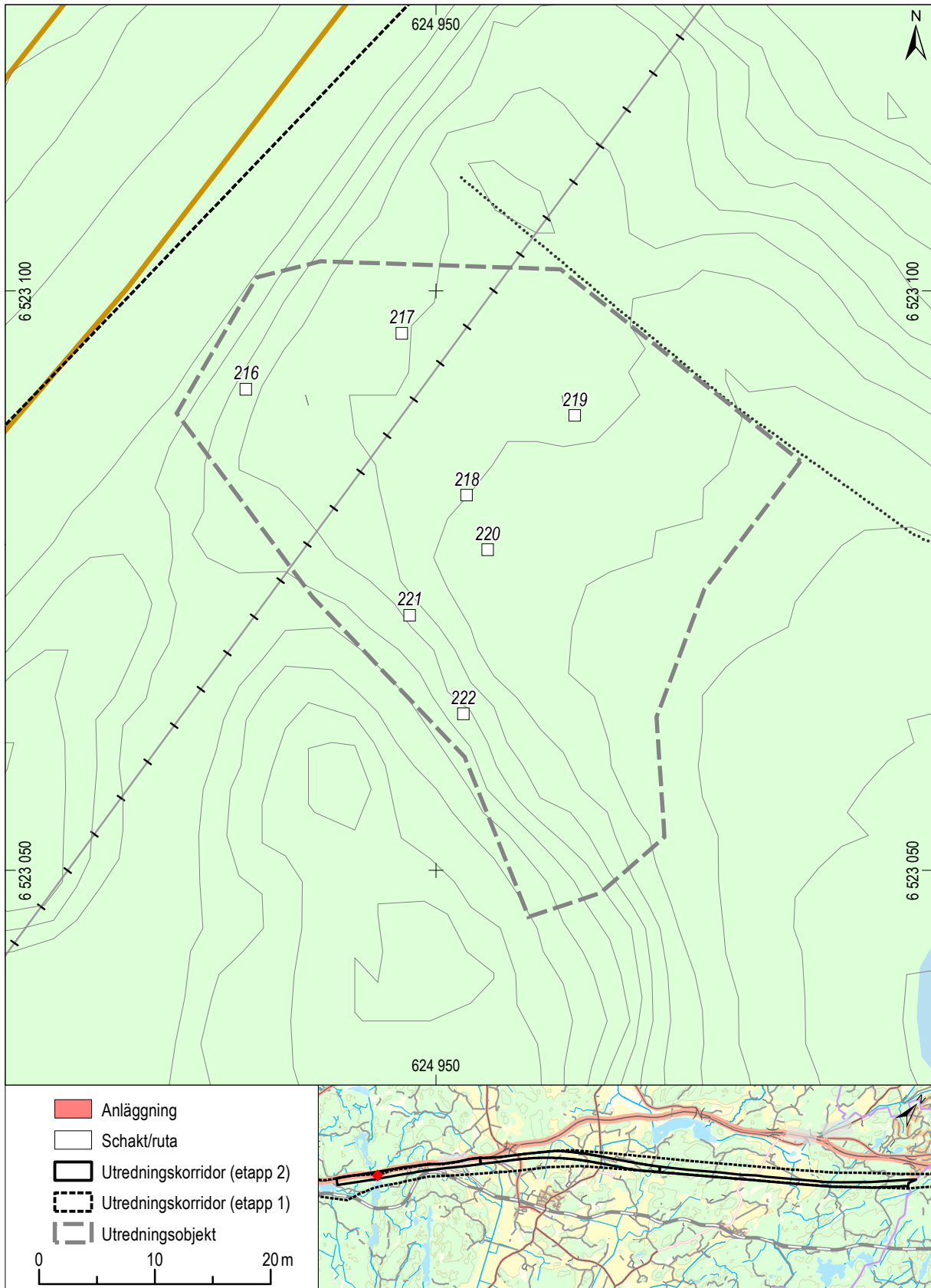
Objekt	Rutnr.	Storlek	Fynd	Djup (inkl. grässvål)	Fyllning	Observationer/kommentar
AK 277	277:6	1m ²		0,3	Överst (stick1) var det heltäckande med sten, ca 0,05-0,07m stora. Underst (stick2) var det ljusbrun siltig sand med inslag av grus.	Direkt under grässvålen var det heltäckande med stenar, både skärviga och icke-skärviga. Under stenarna kom den ljusbruna siltiga sanden, med enstaka ej bearbetade kvartsbitar. I boten mot rutans kanter fanns det flera större stenar som ej lyftes.
AK 277	277:7	1m ²		0,17	Under myllan framträdde ca 0,1 m meter med humösblandad siltig sand därefter påträffades berghäll.	
AK 277	277:8	1m ²		0,3	Ljus finkorning sand blandat med större sten	

BILAGA 4. SCHAKTPLANER

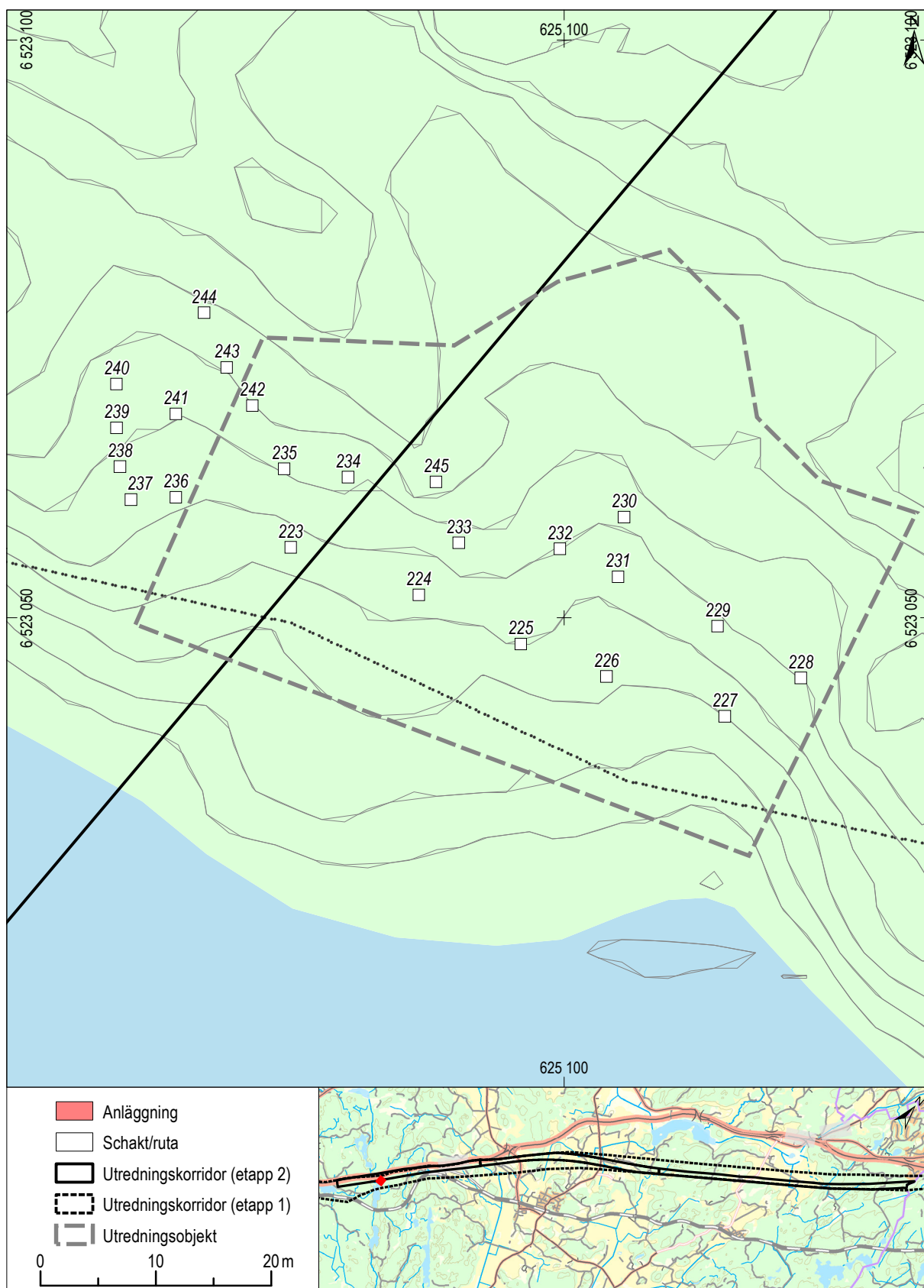
Schaktplanerna redovisar utredningsobjekten från söder till norr, se figurerna 5–7 på sidorna 11–13 för en översikt över objektens läge.

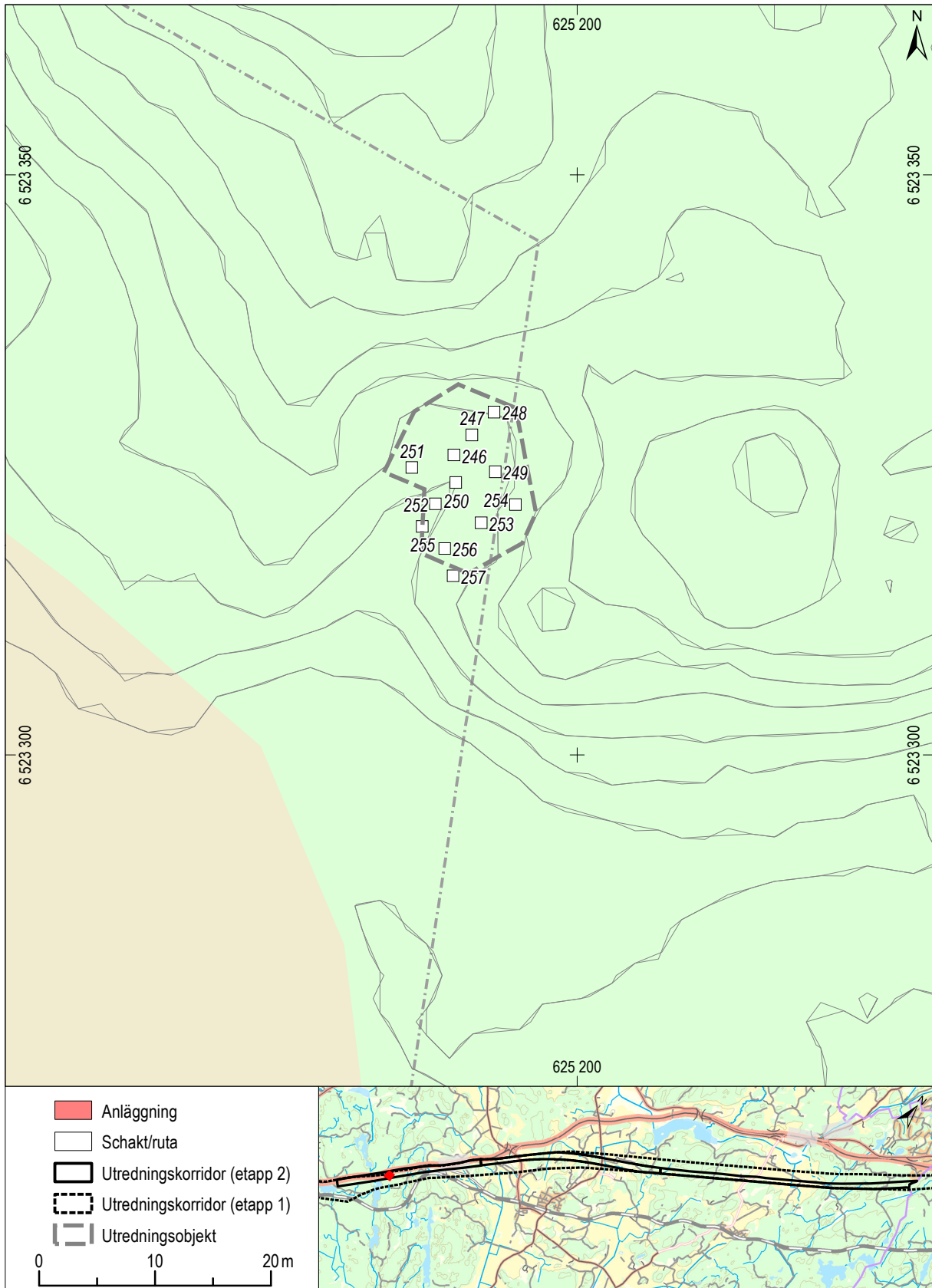

Skala 1:500

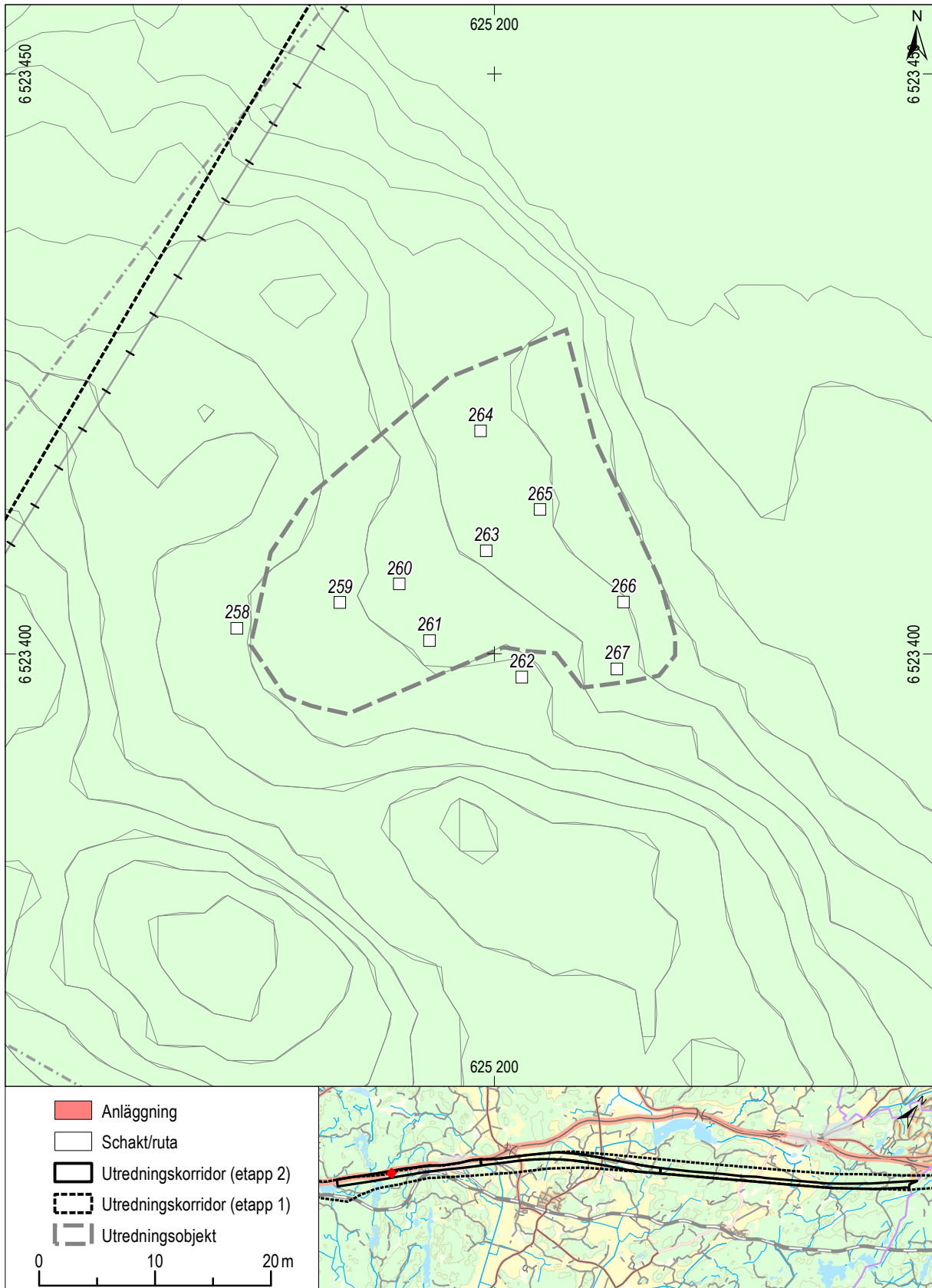

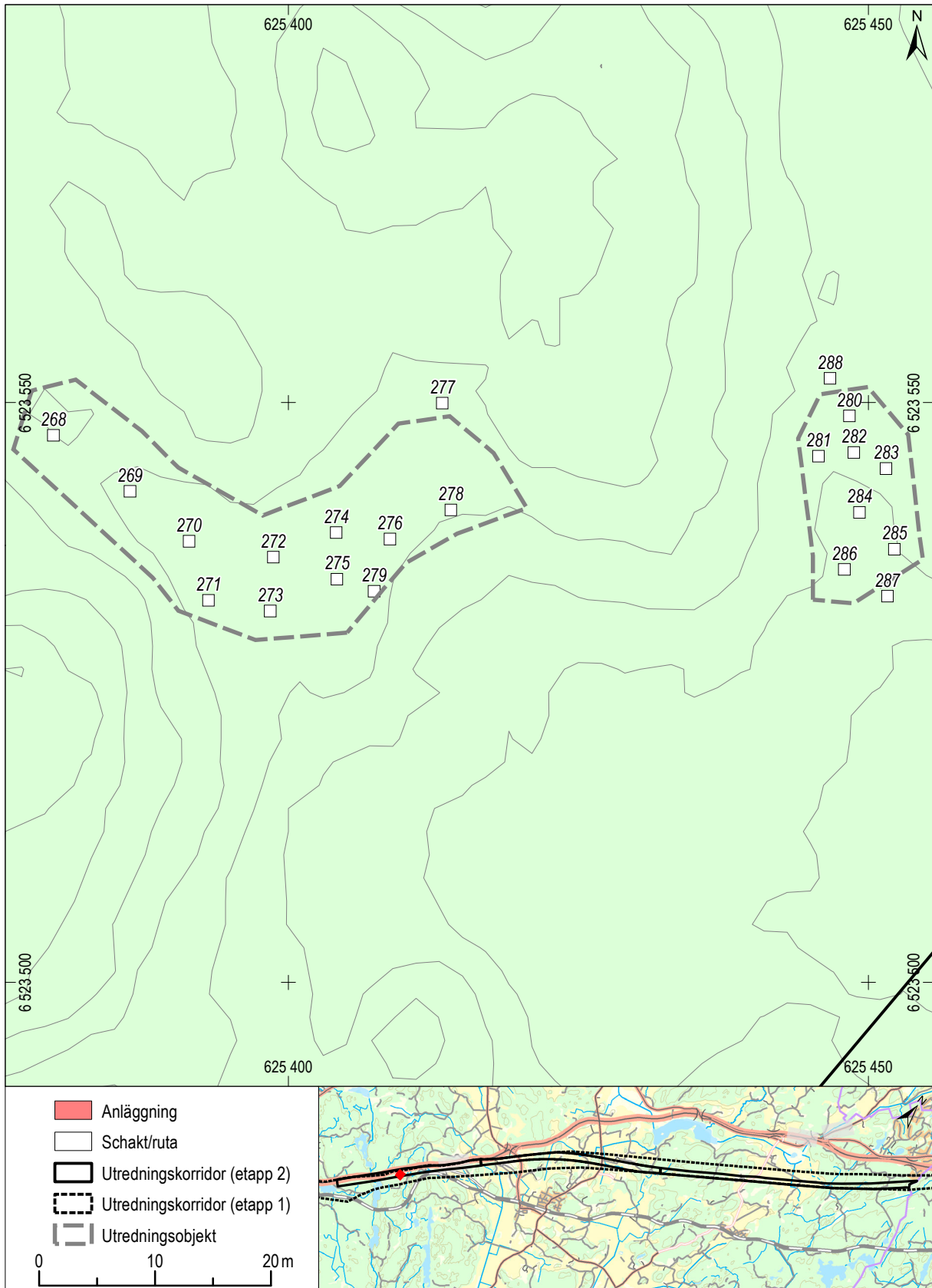
Skala 1:500

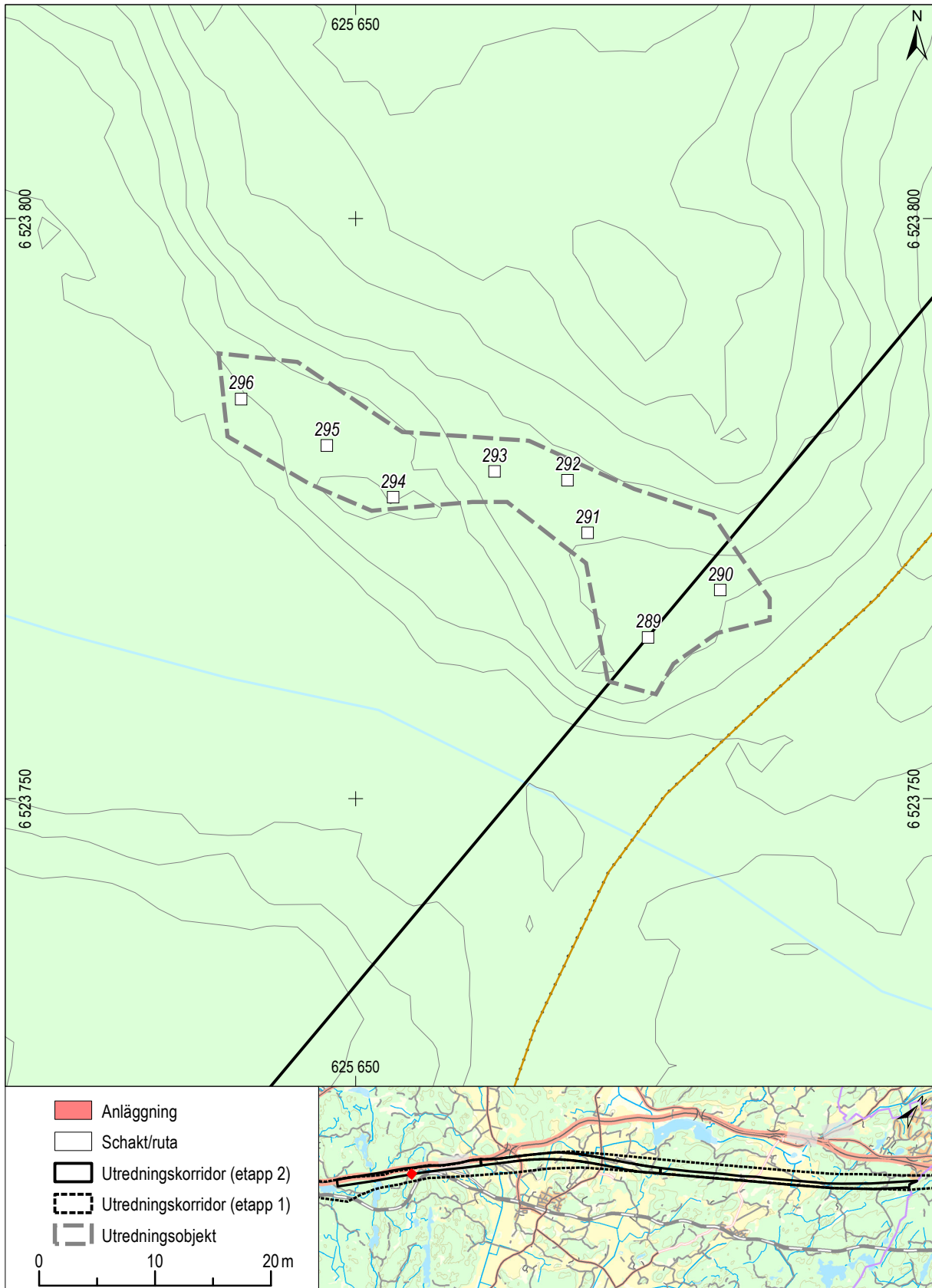

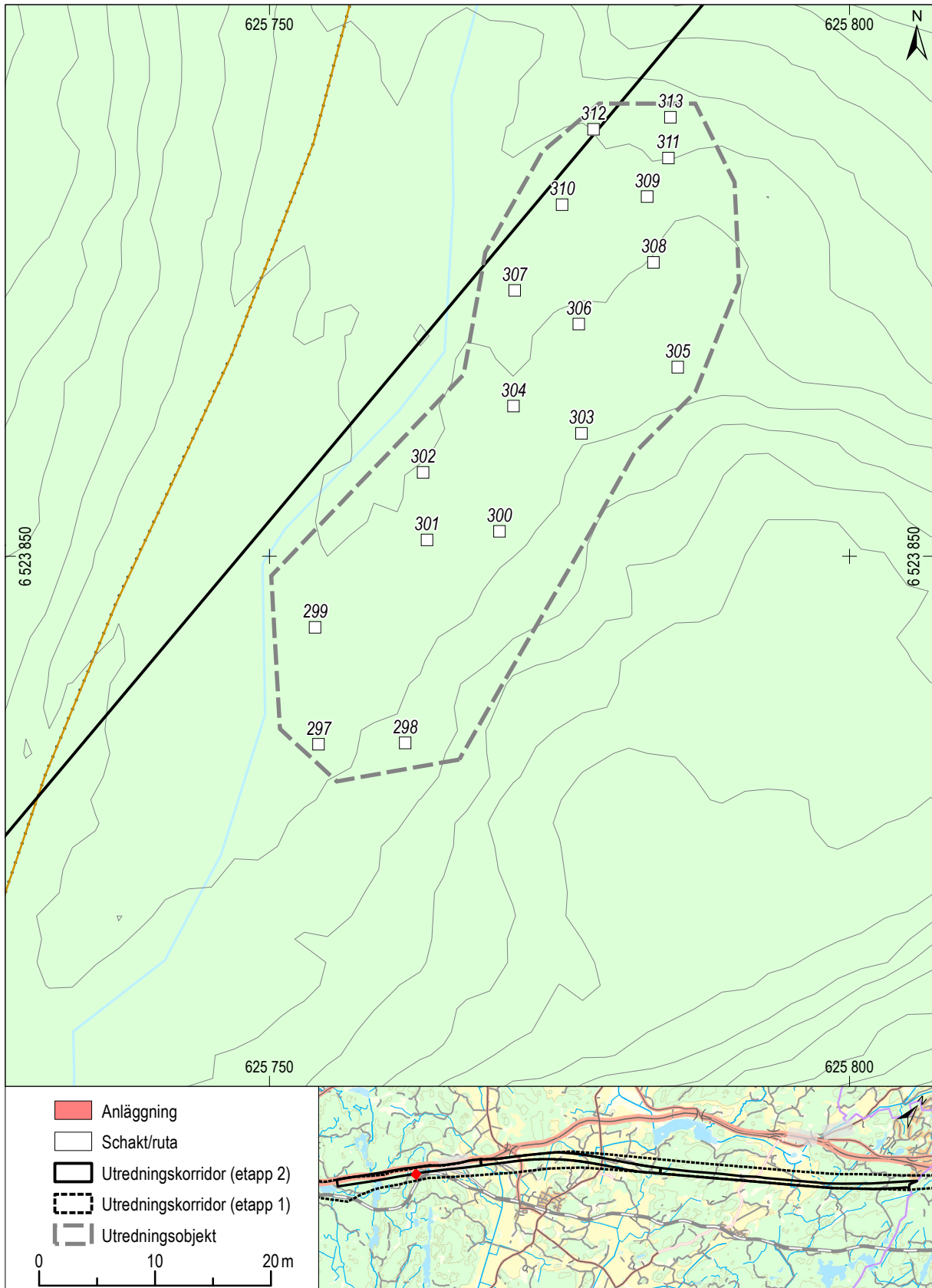
Skala 1:500

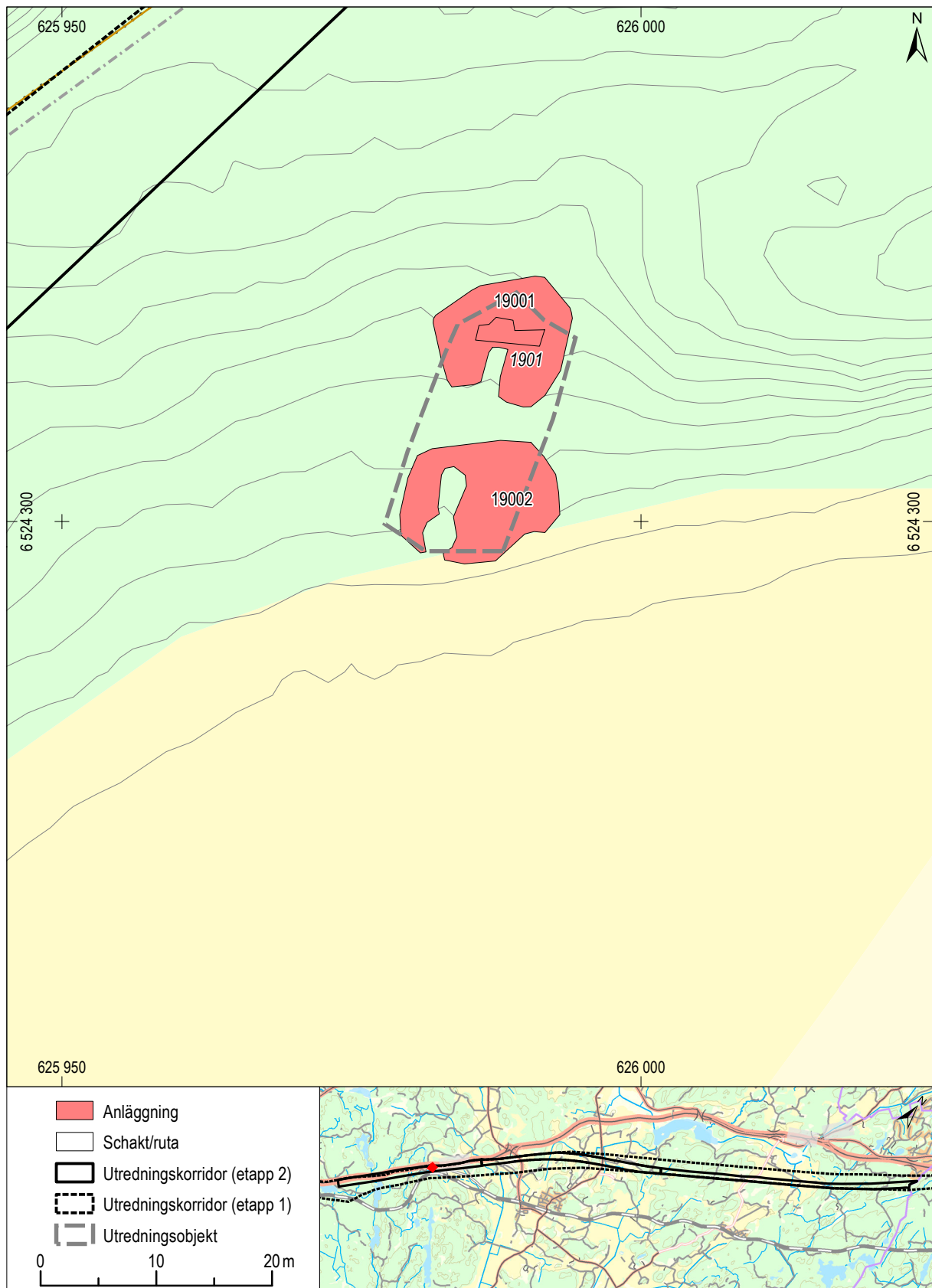

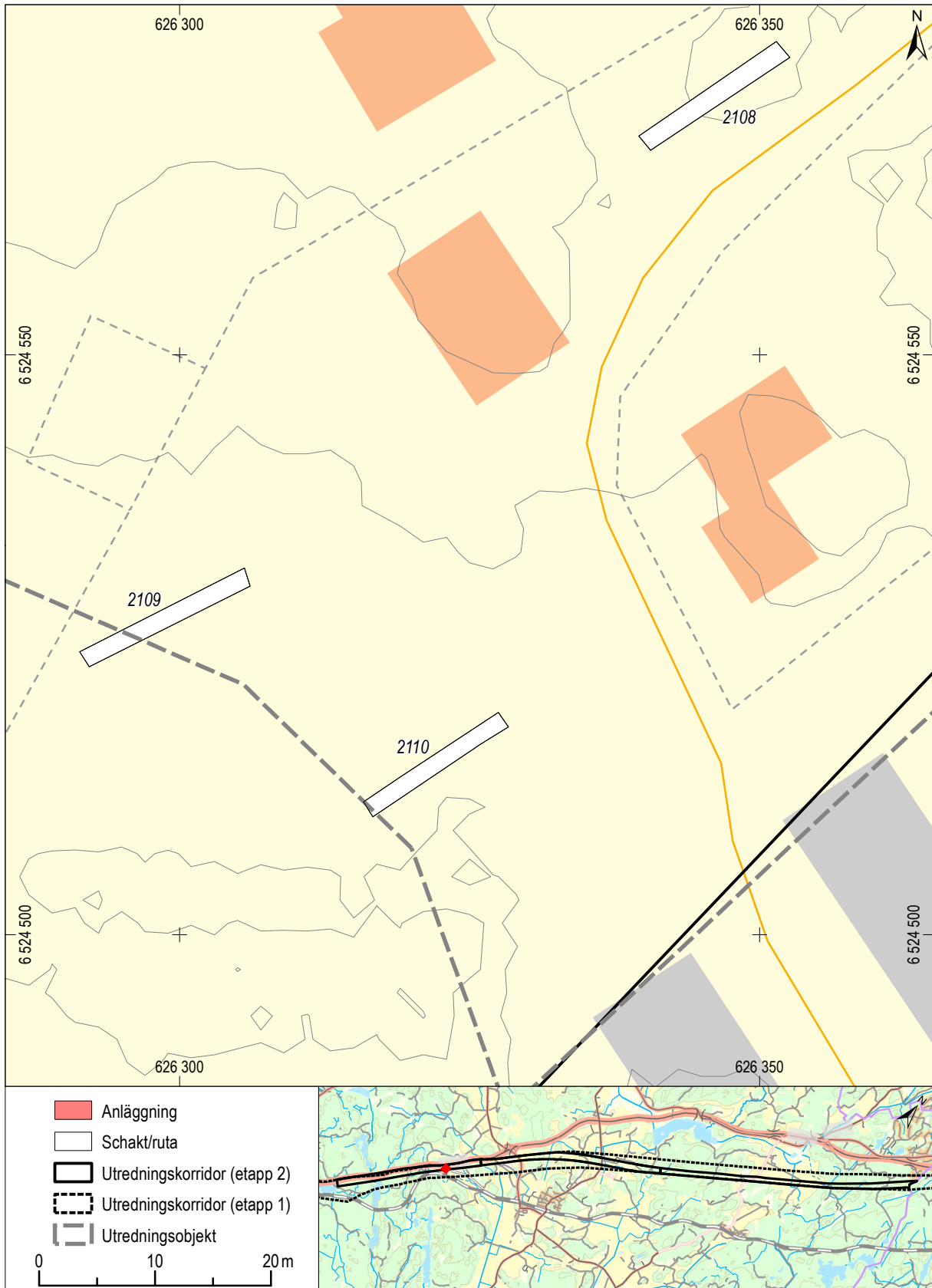
Skala 1:500

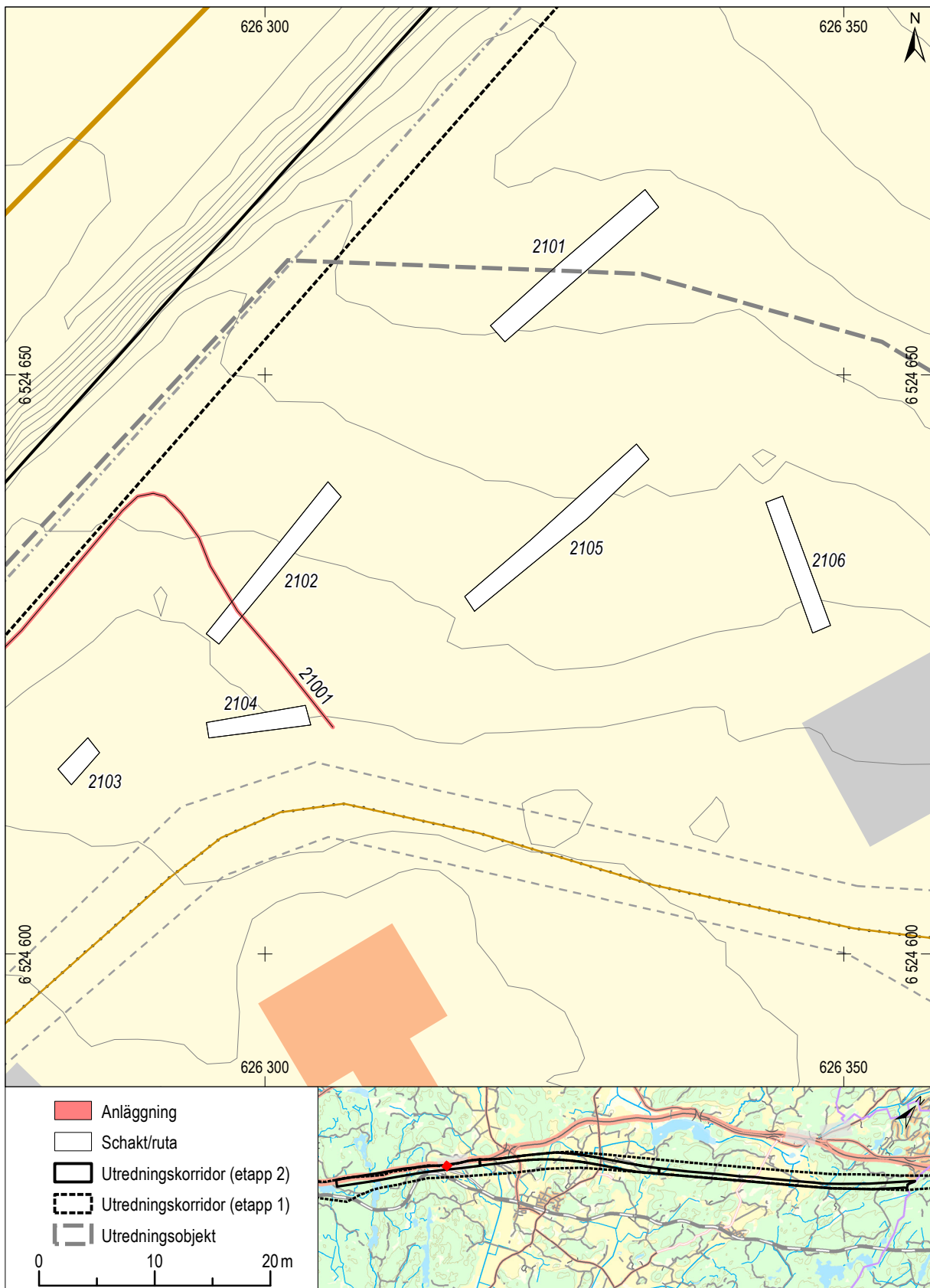

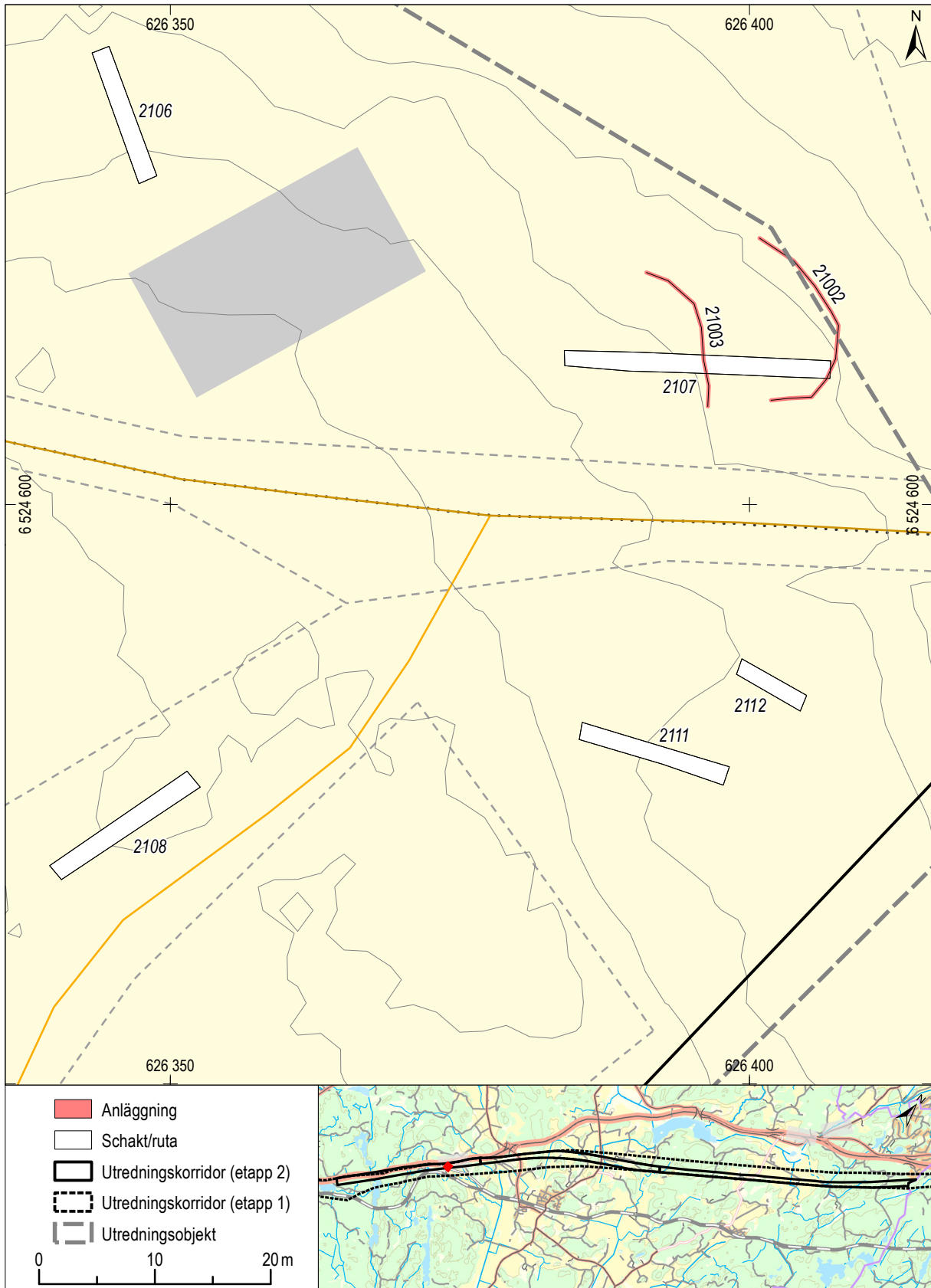

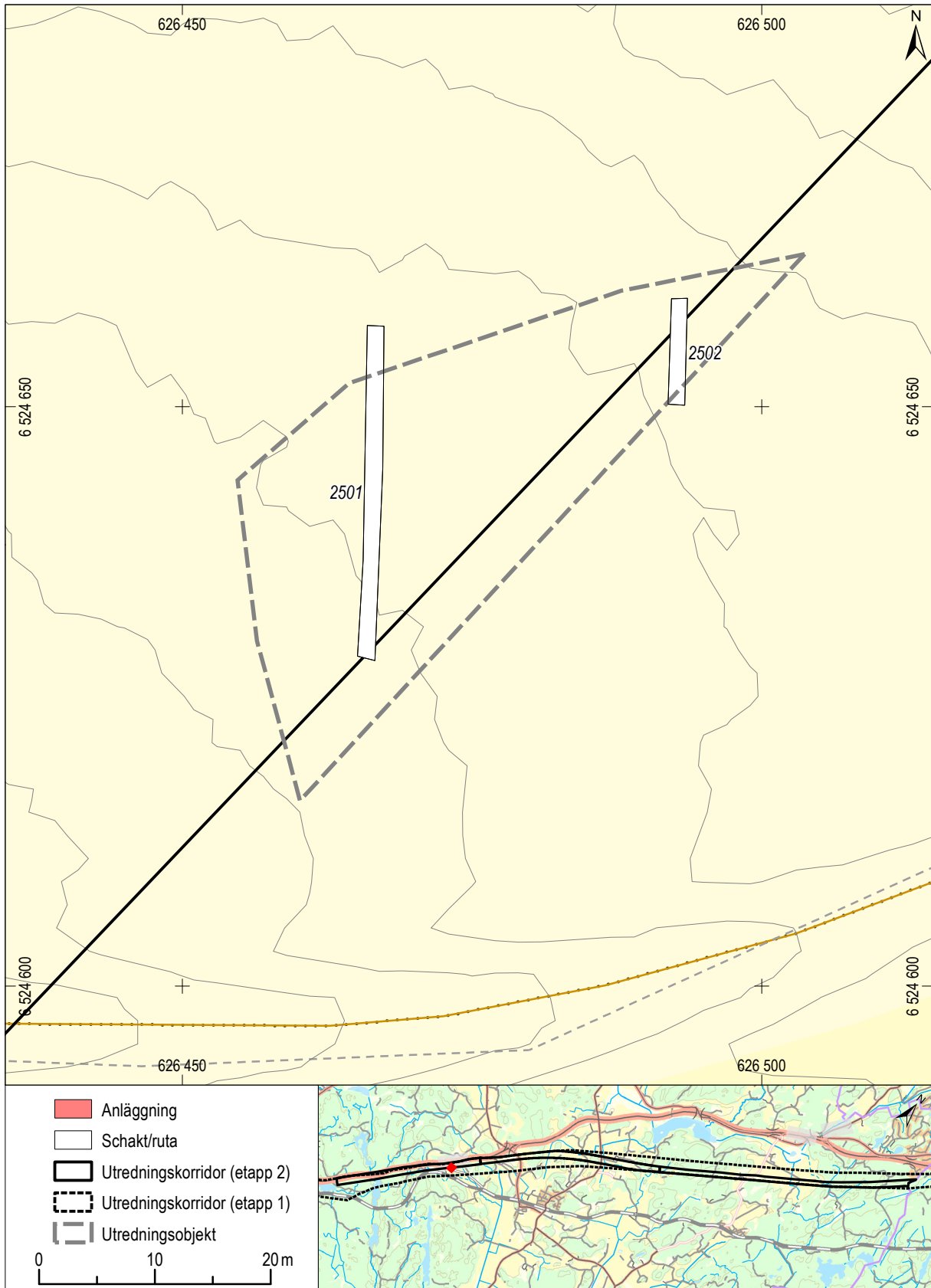
Skala 1:500

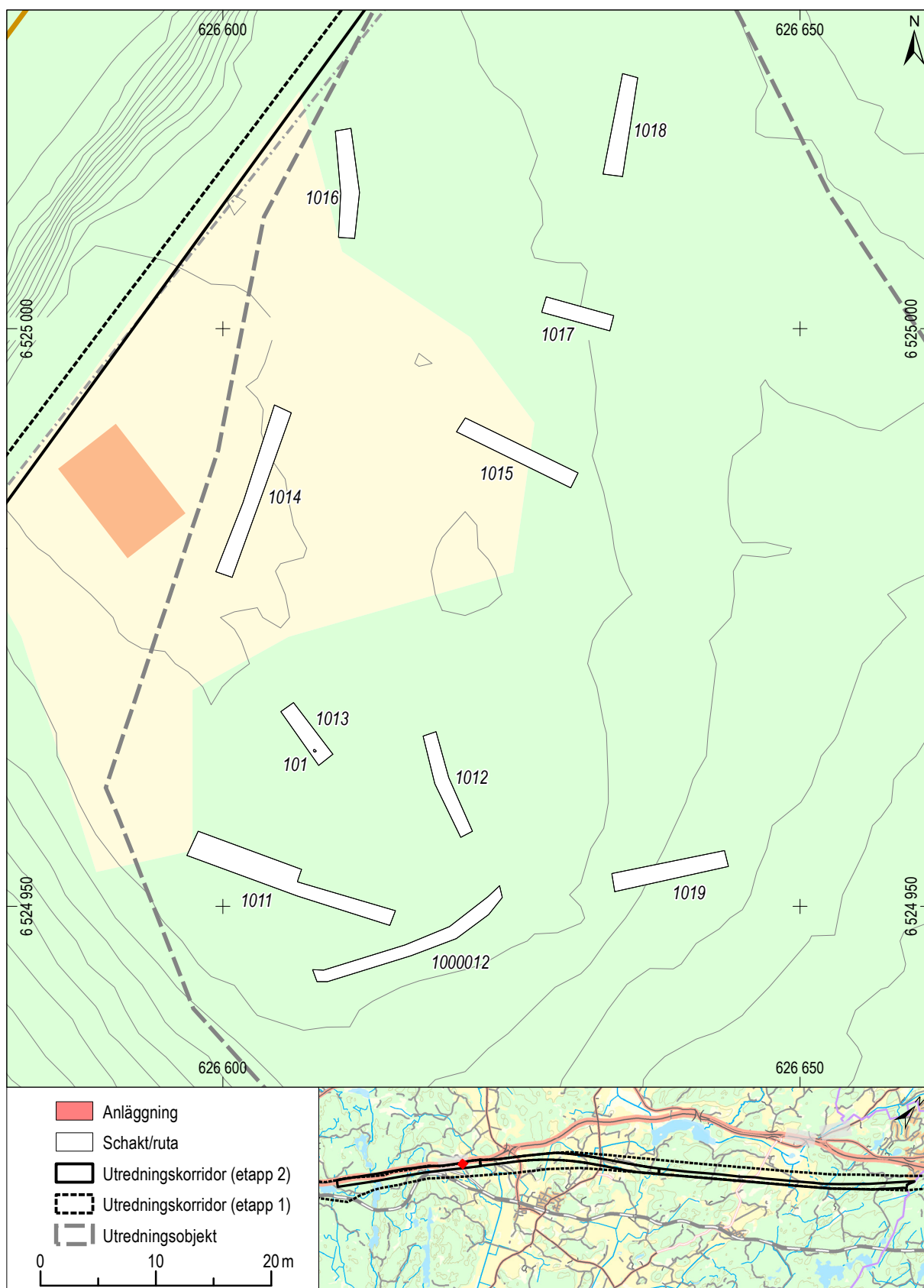

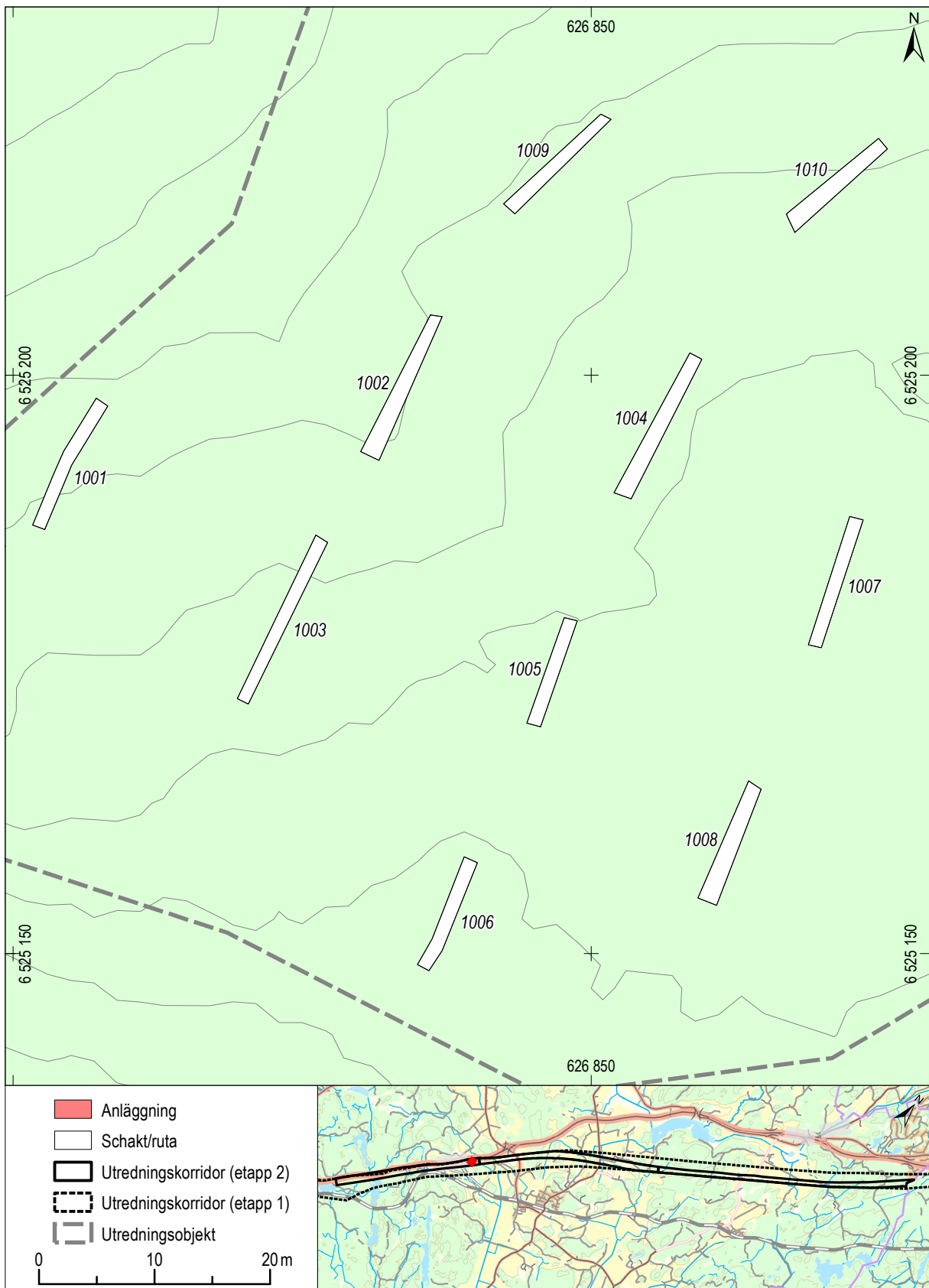
Skala 1:500

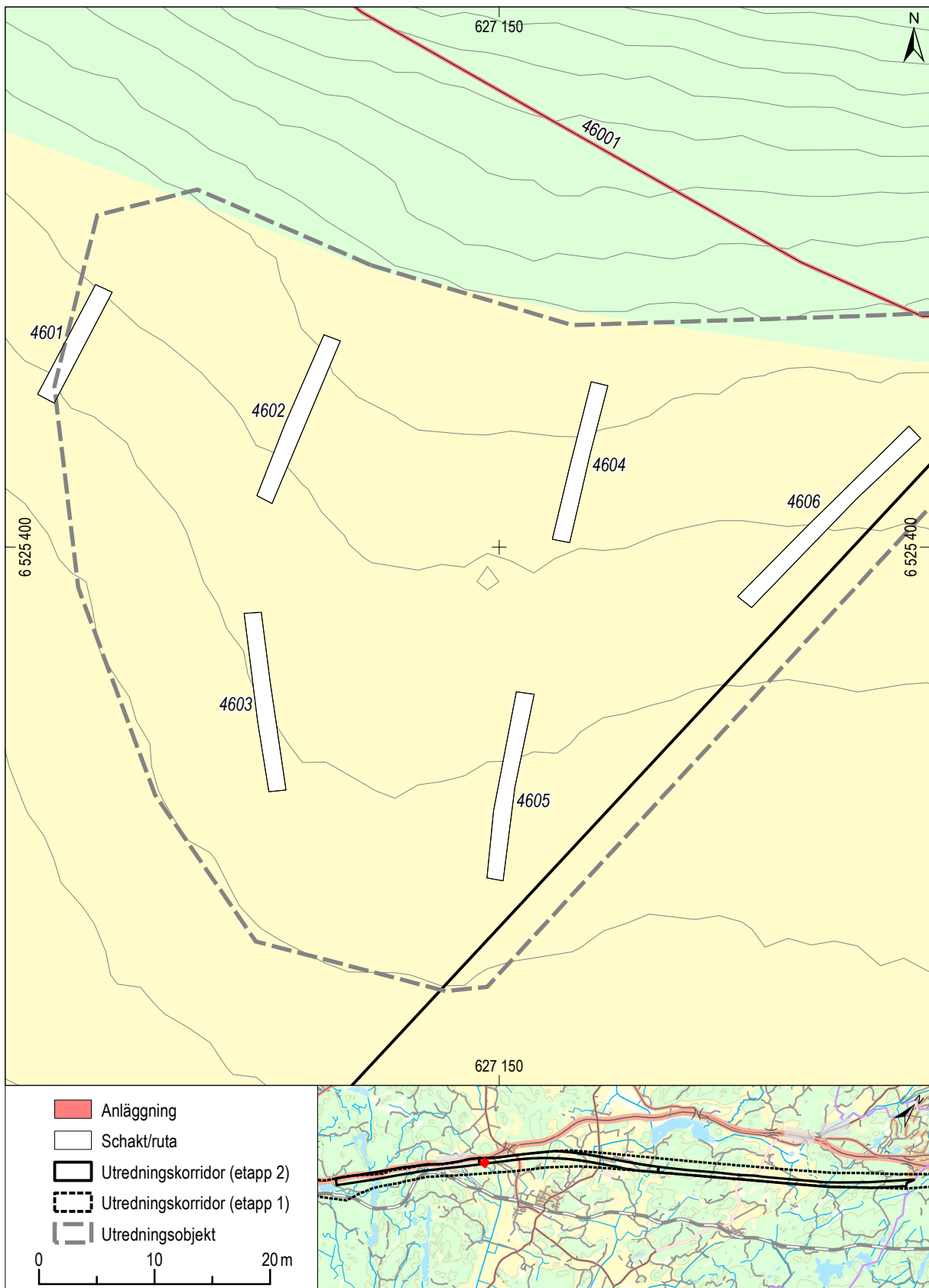

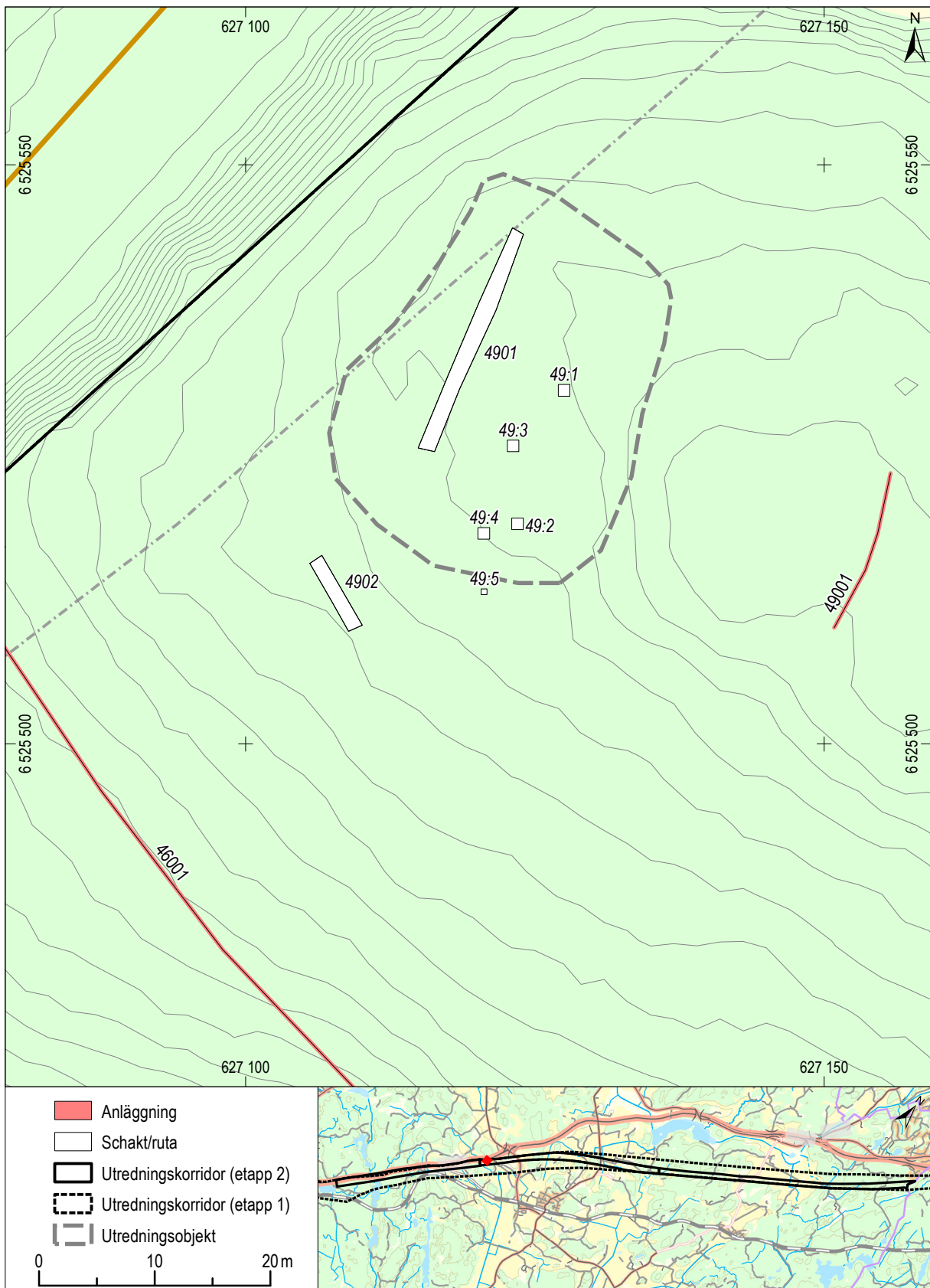

Skala 1:500

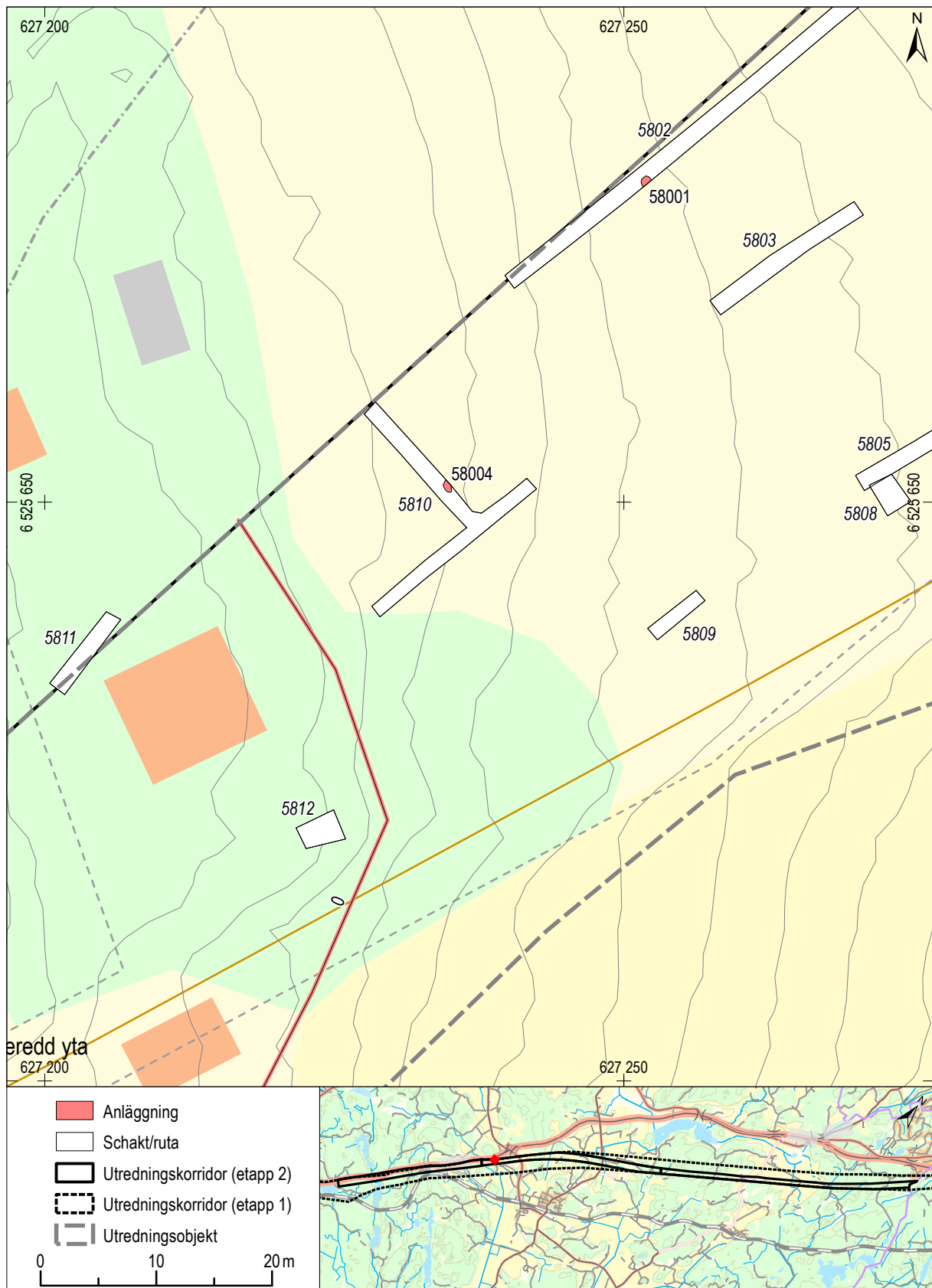

Skala 1:500

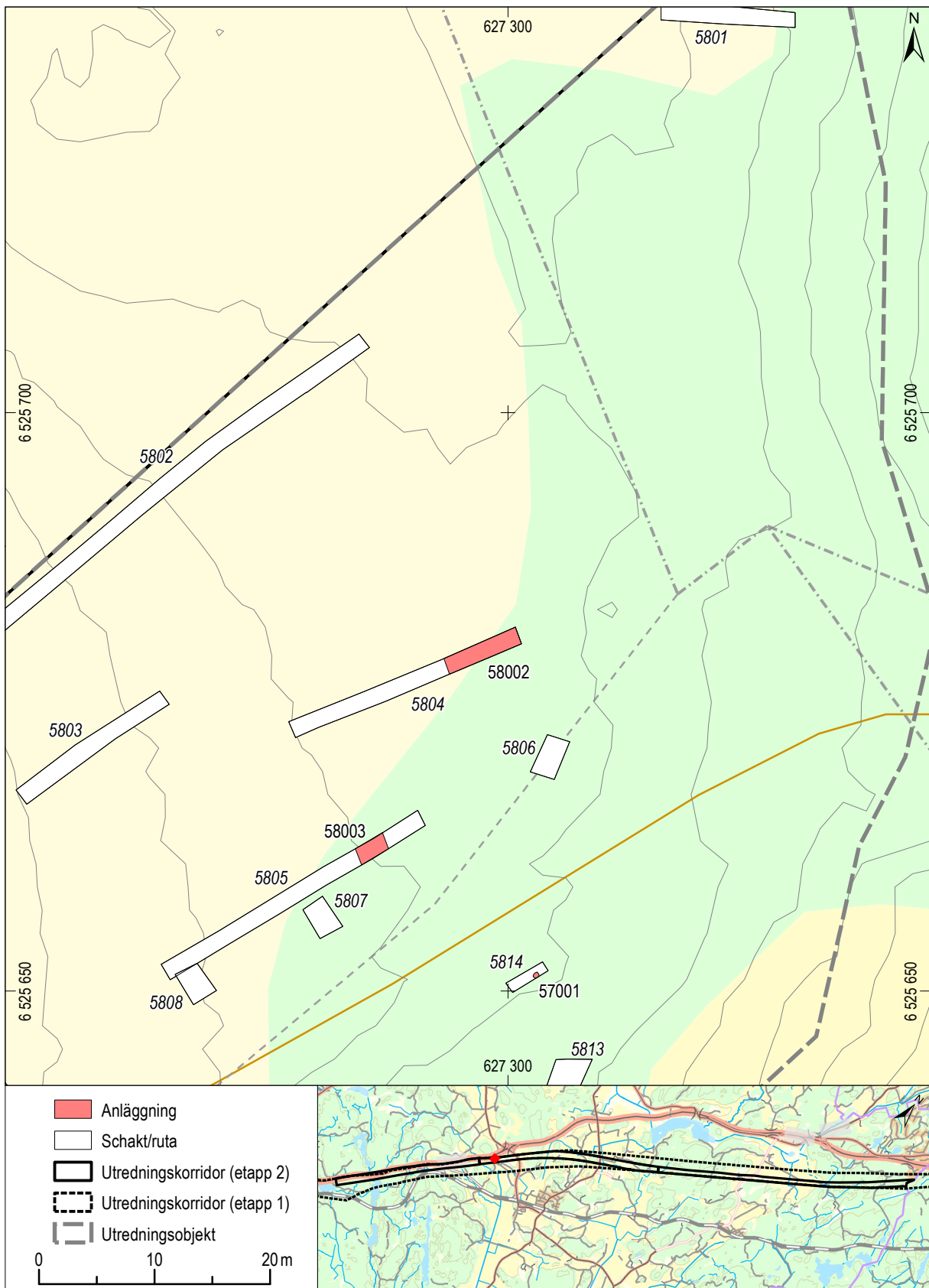

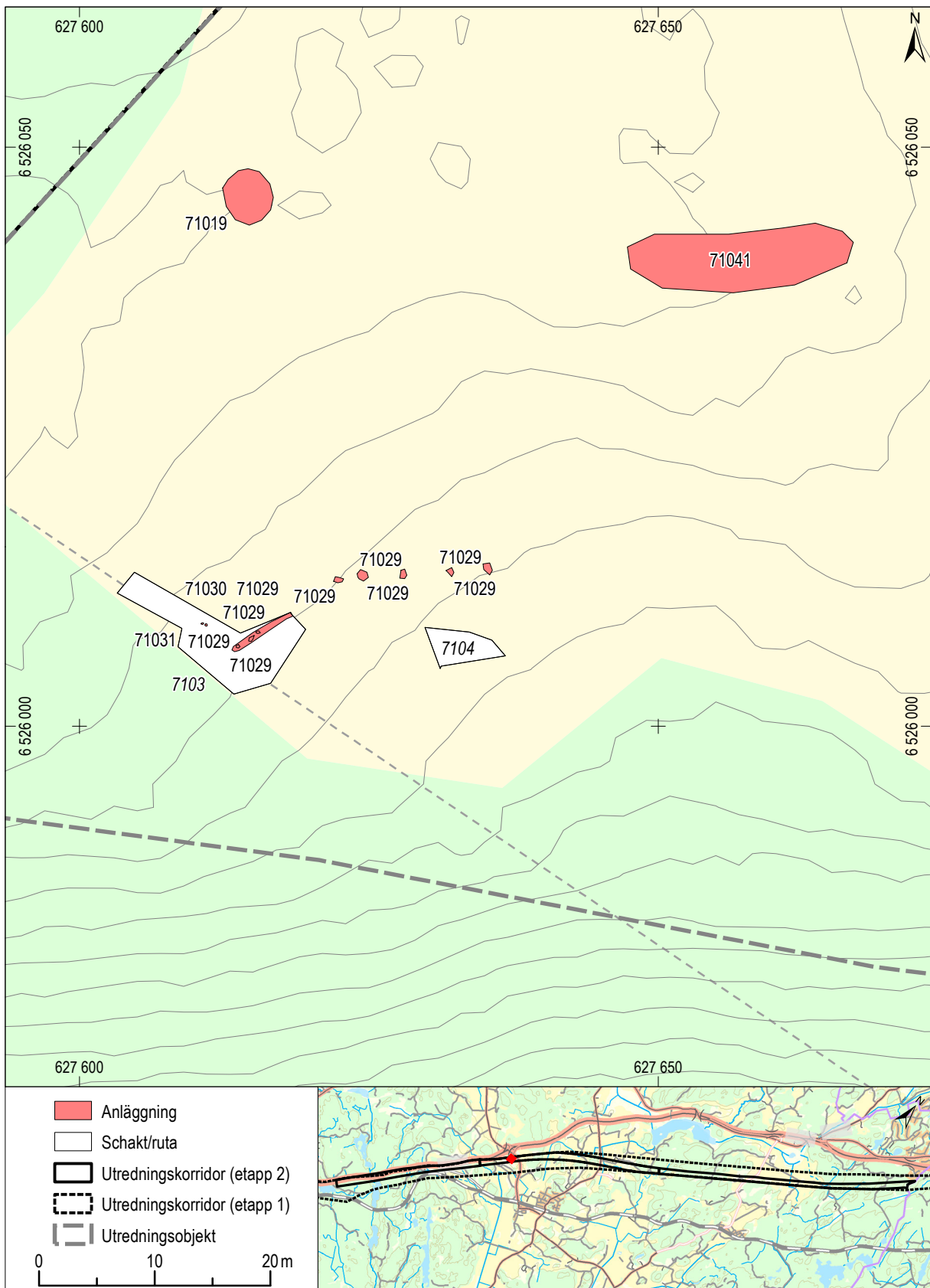

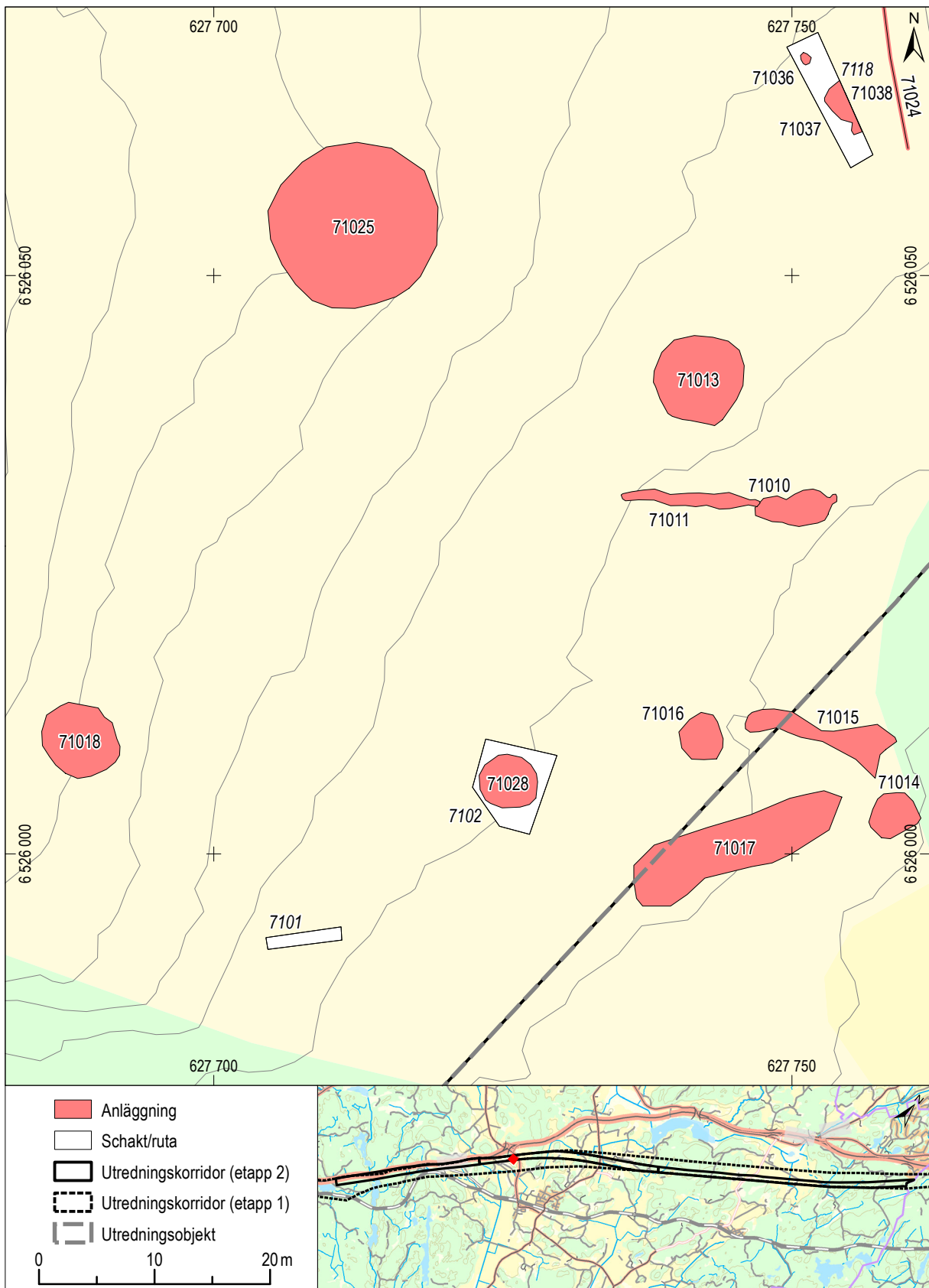
Skala 1:500

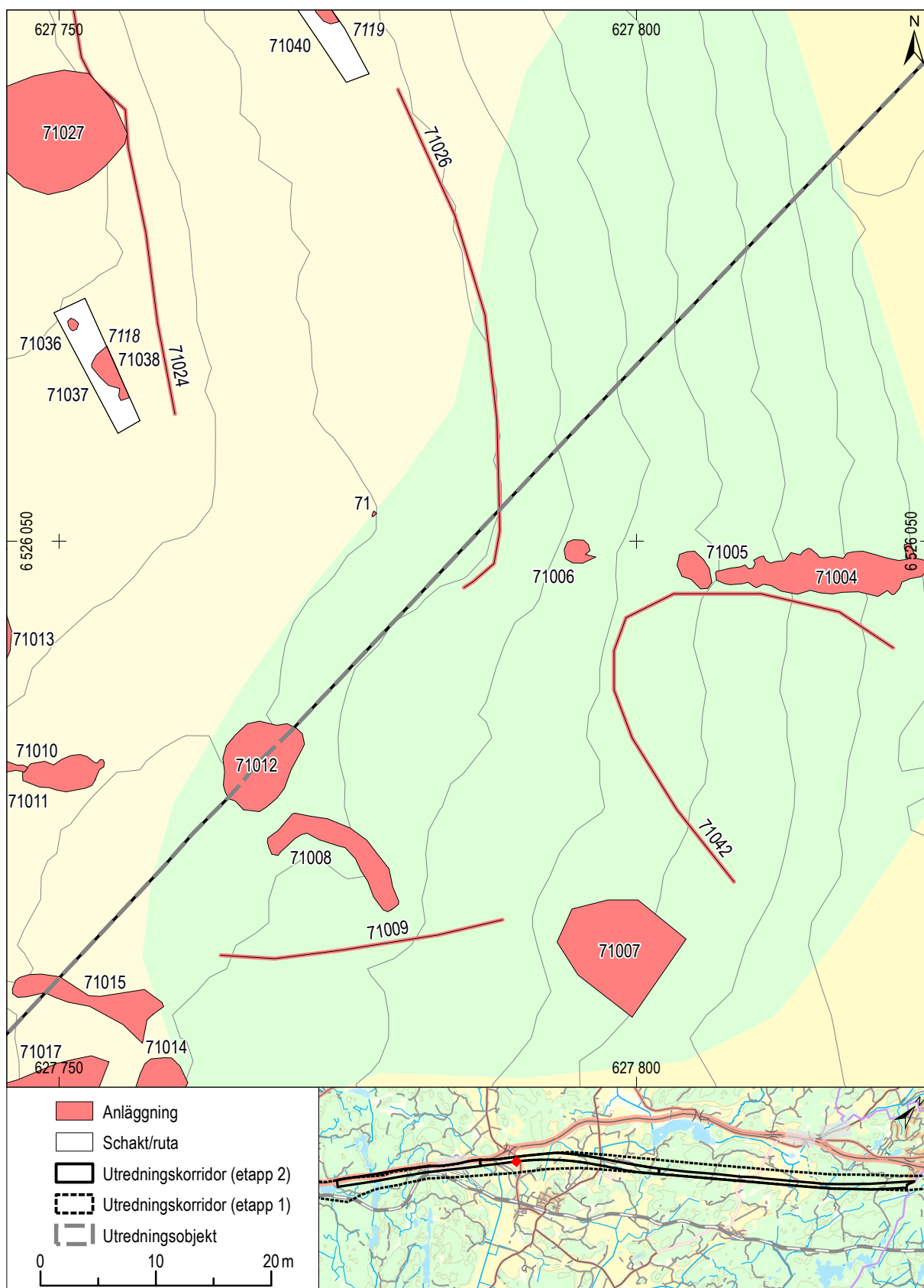

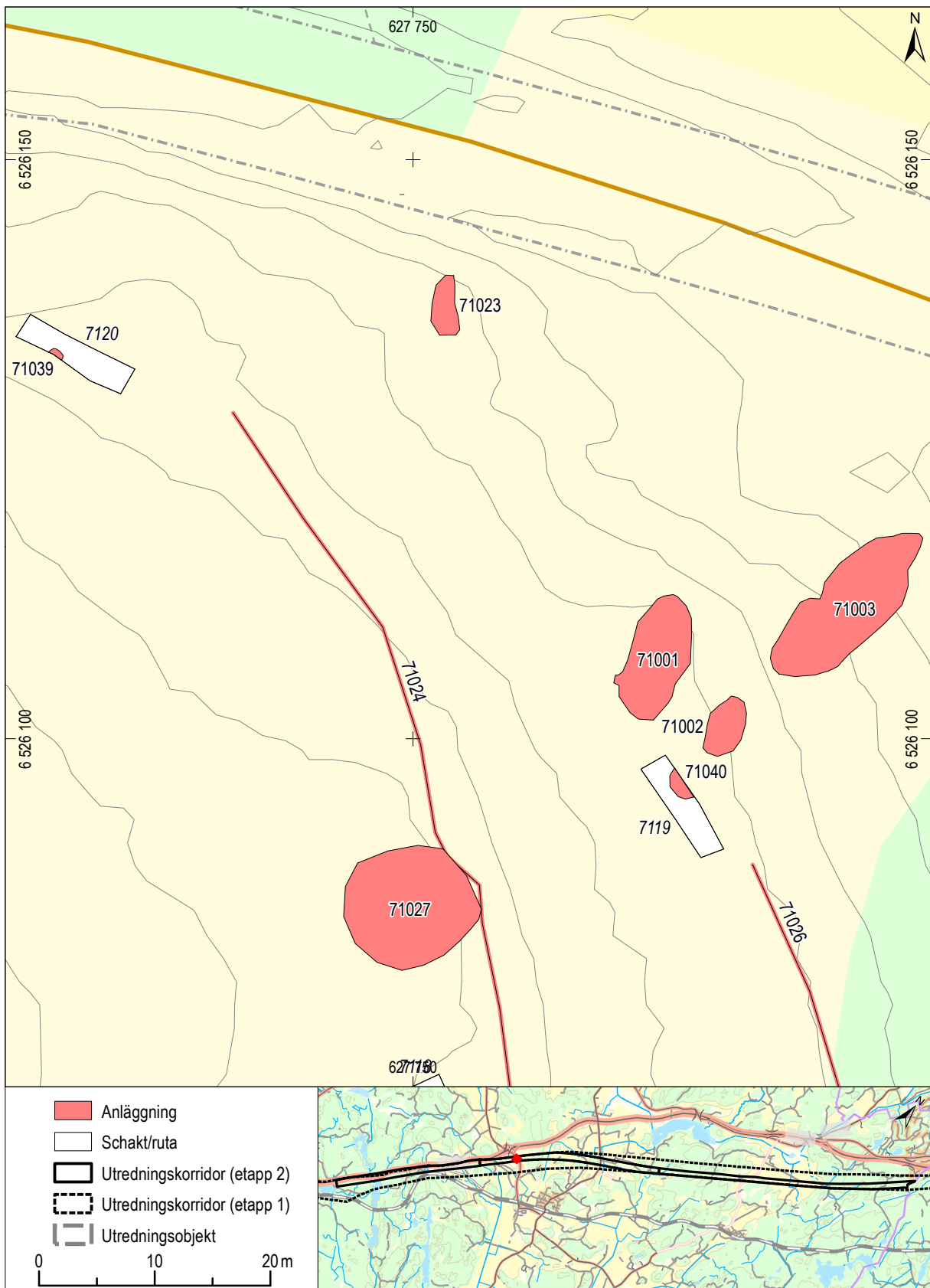
Skala 1:500

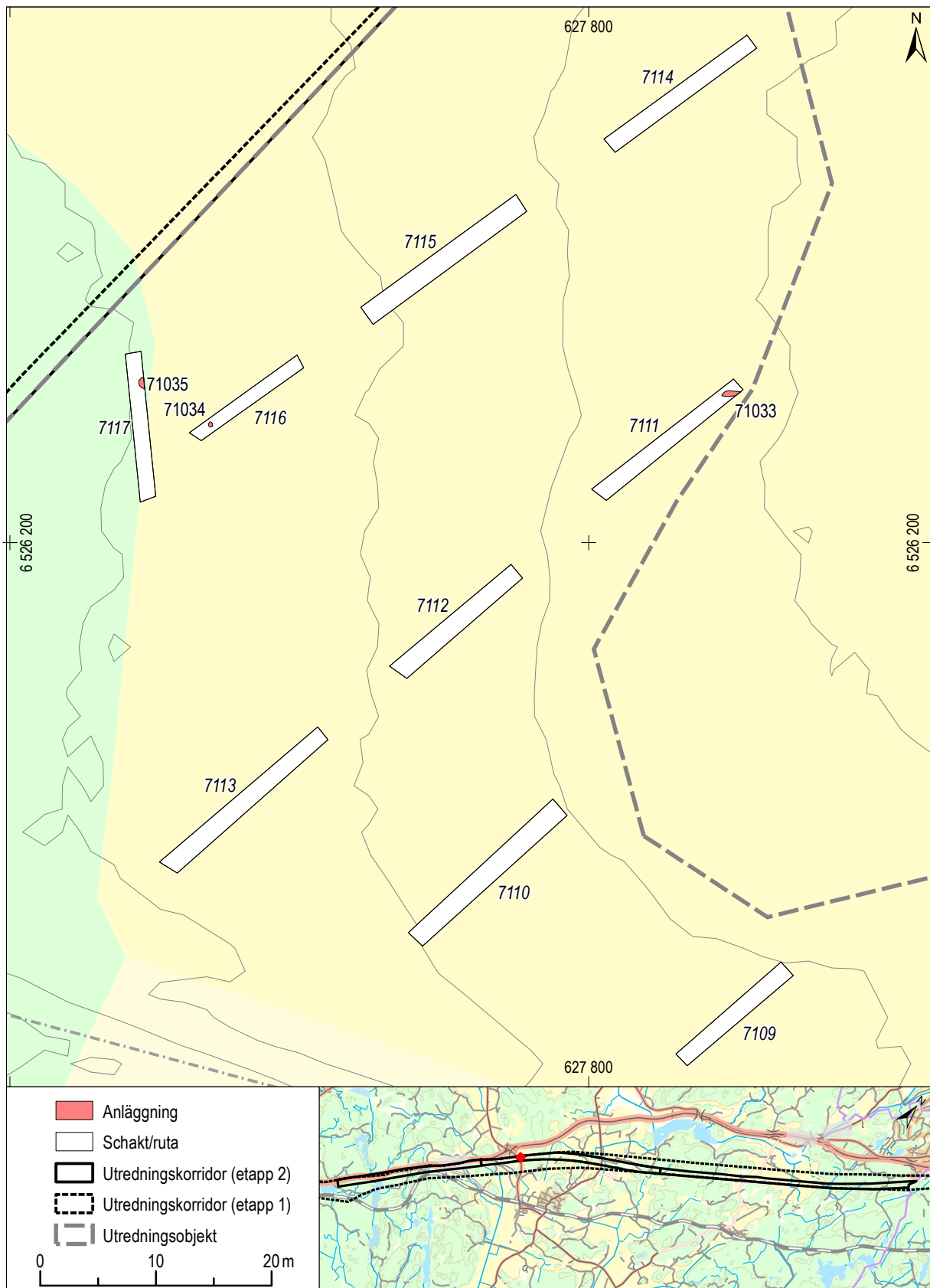

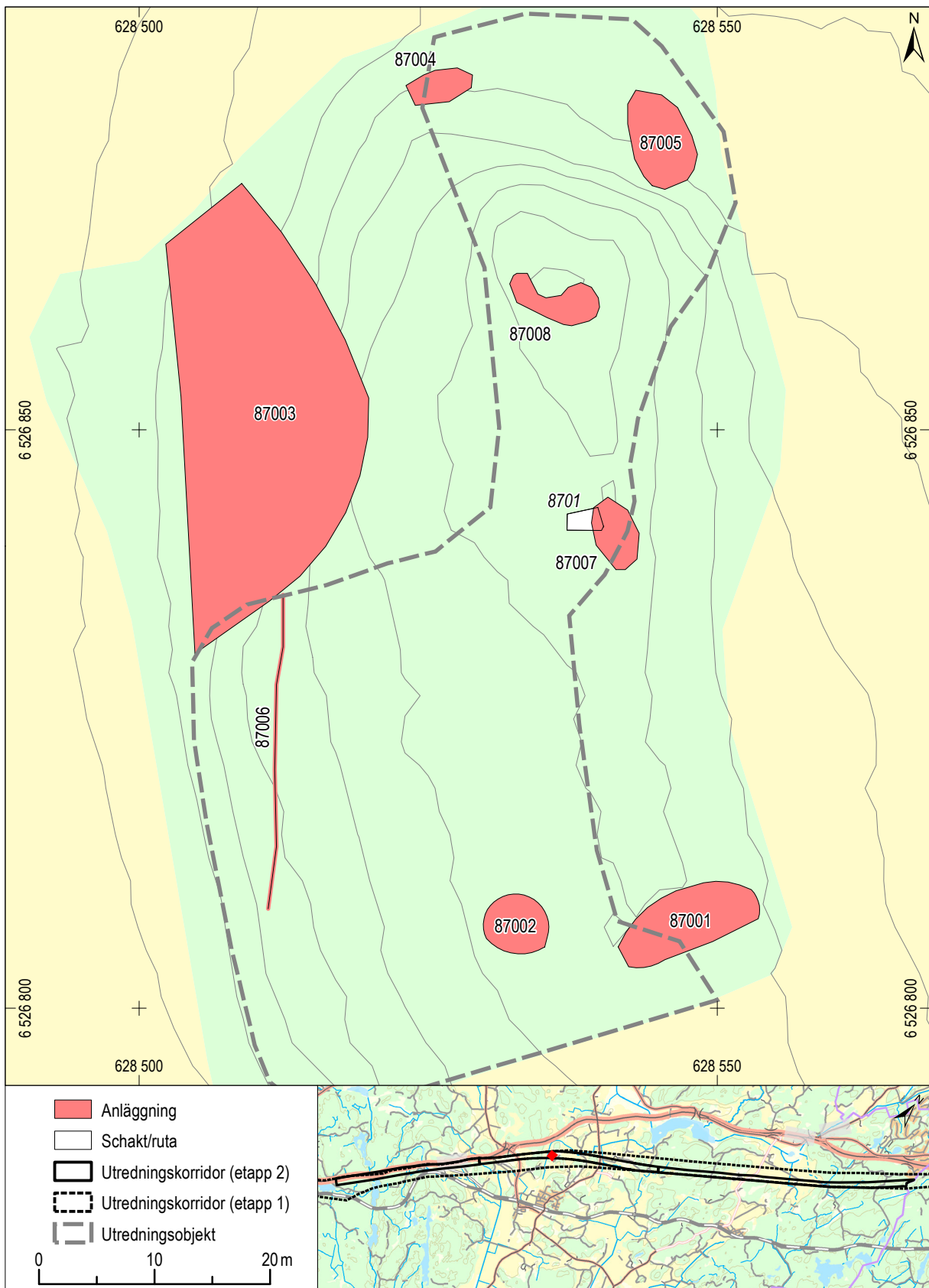

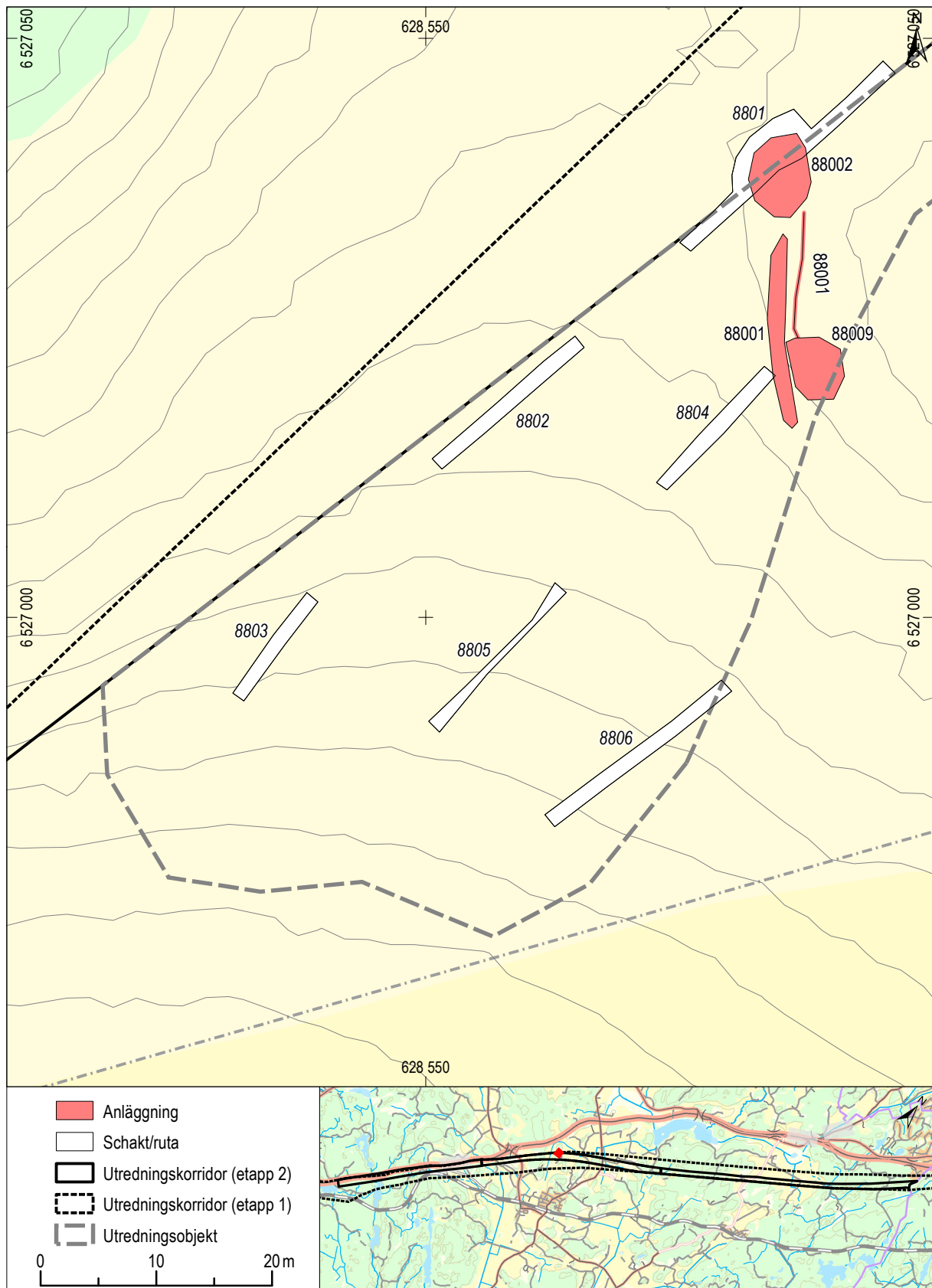

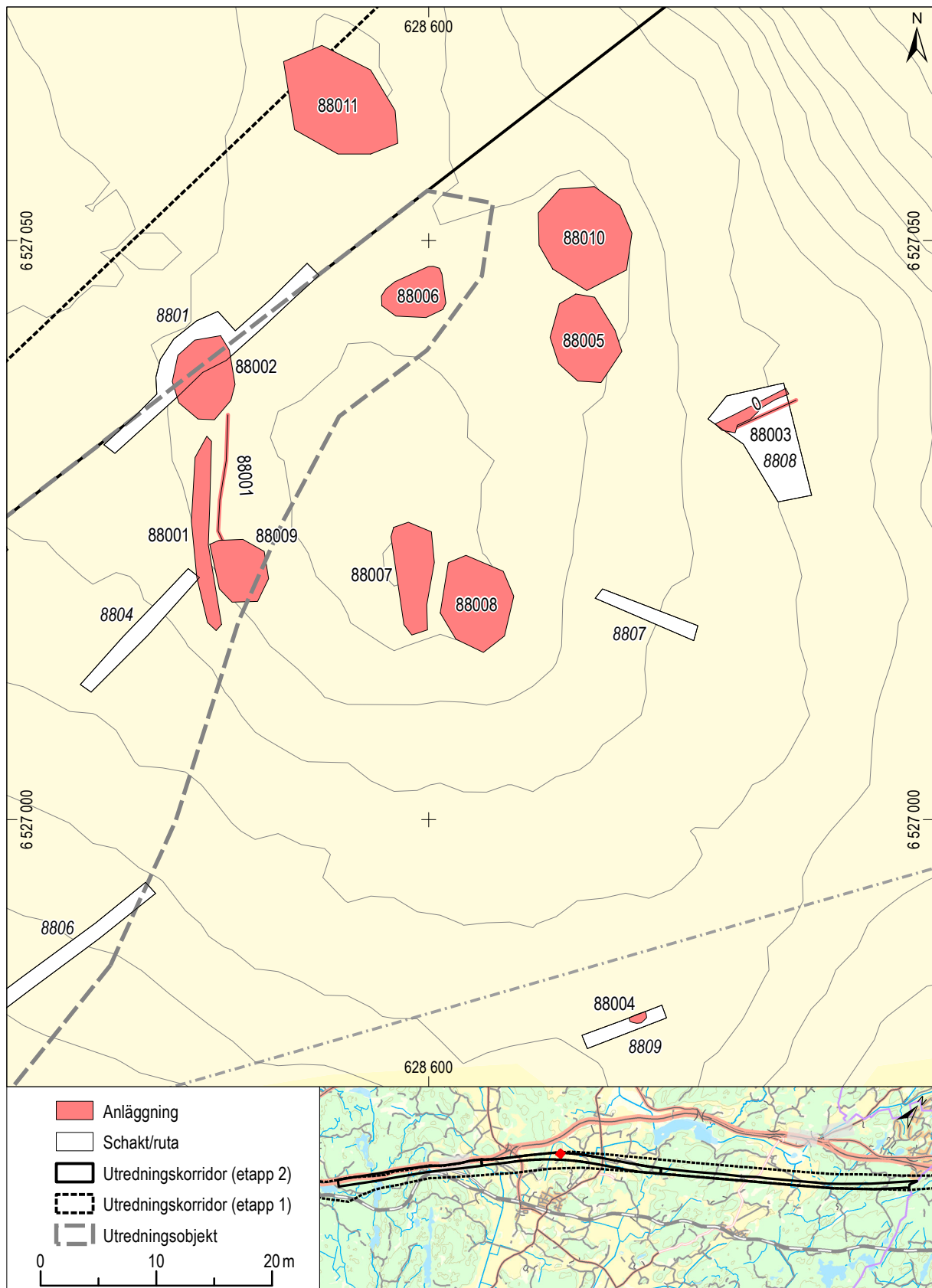

Skala 1:500

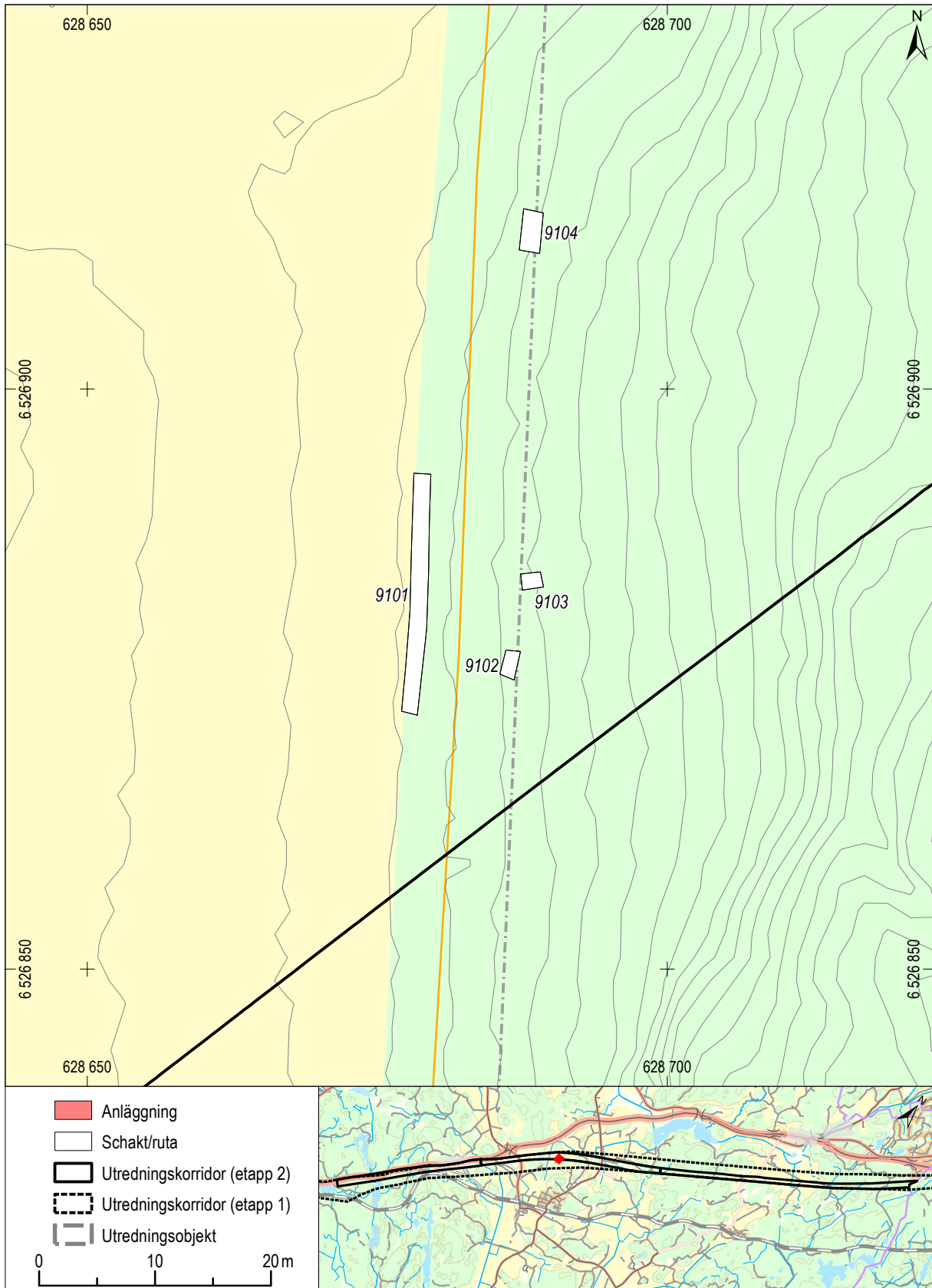

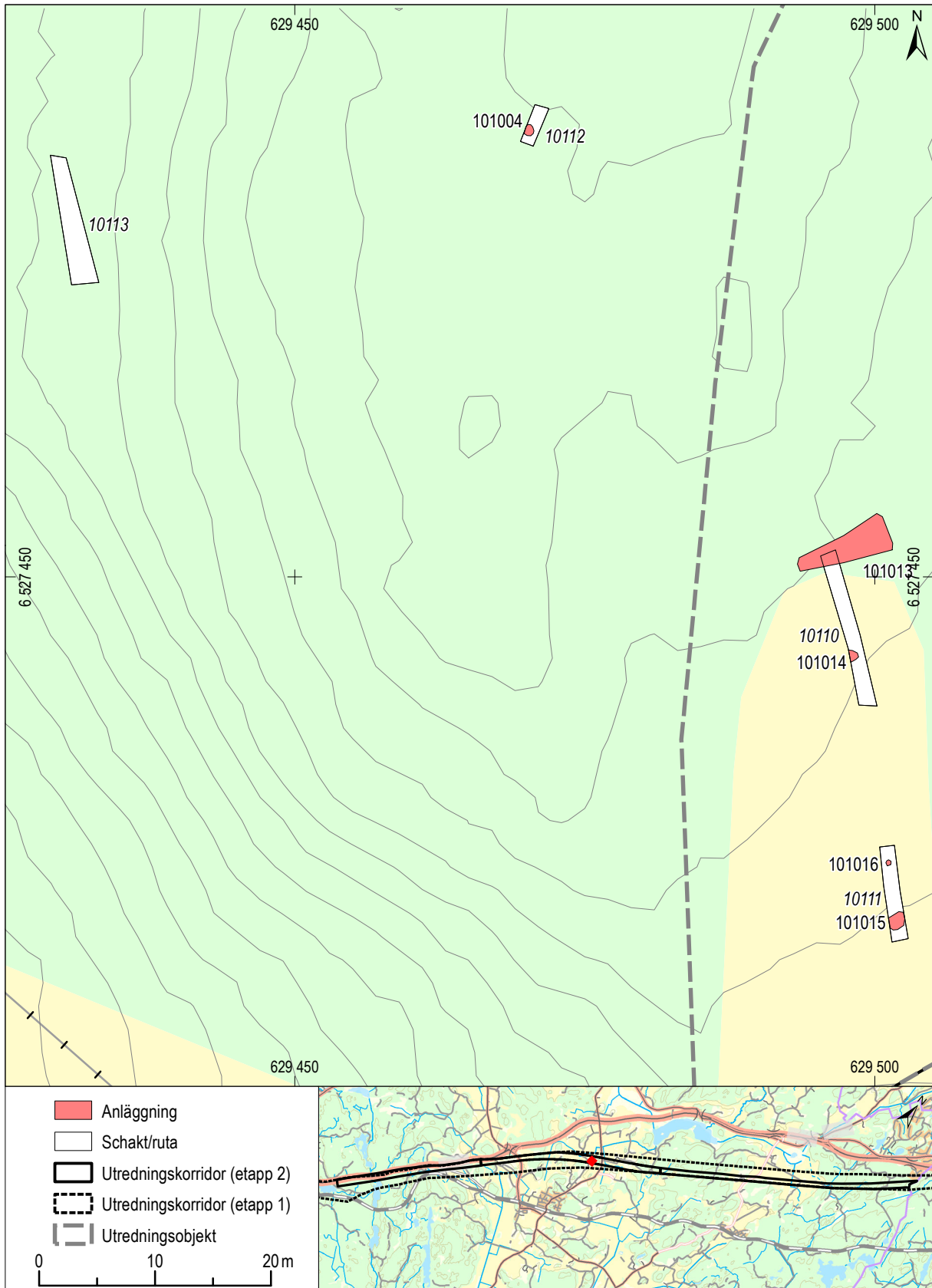

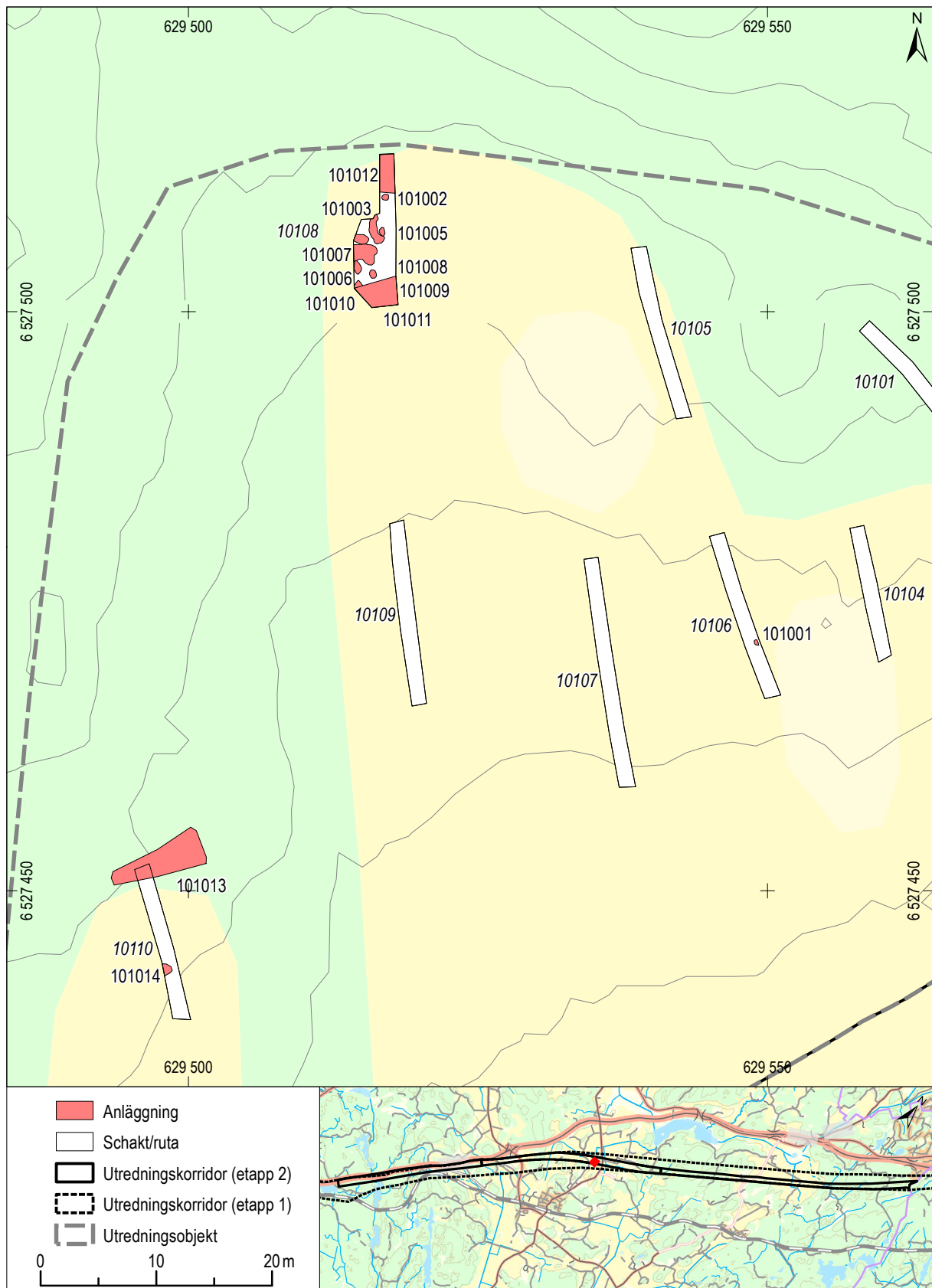

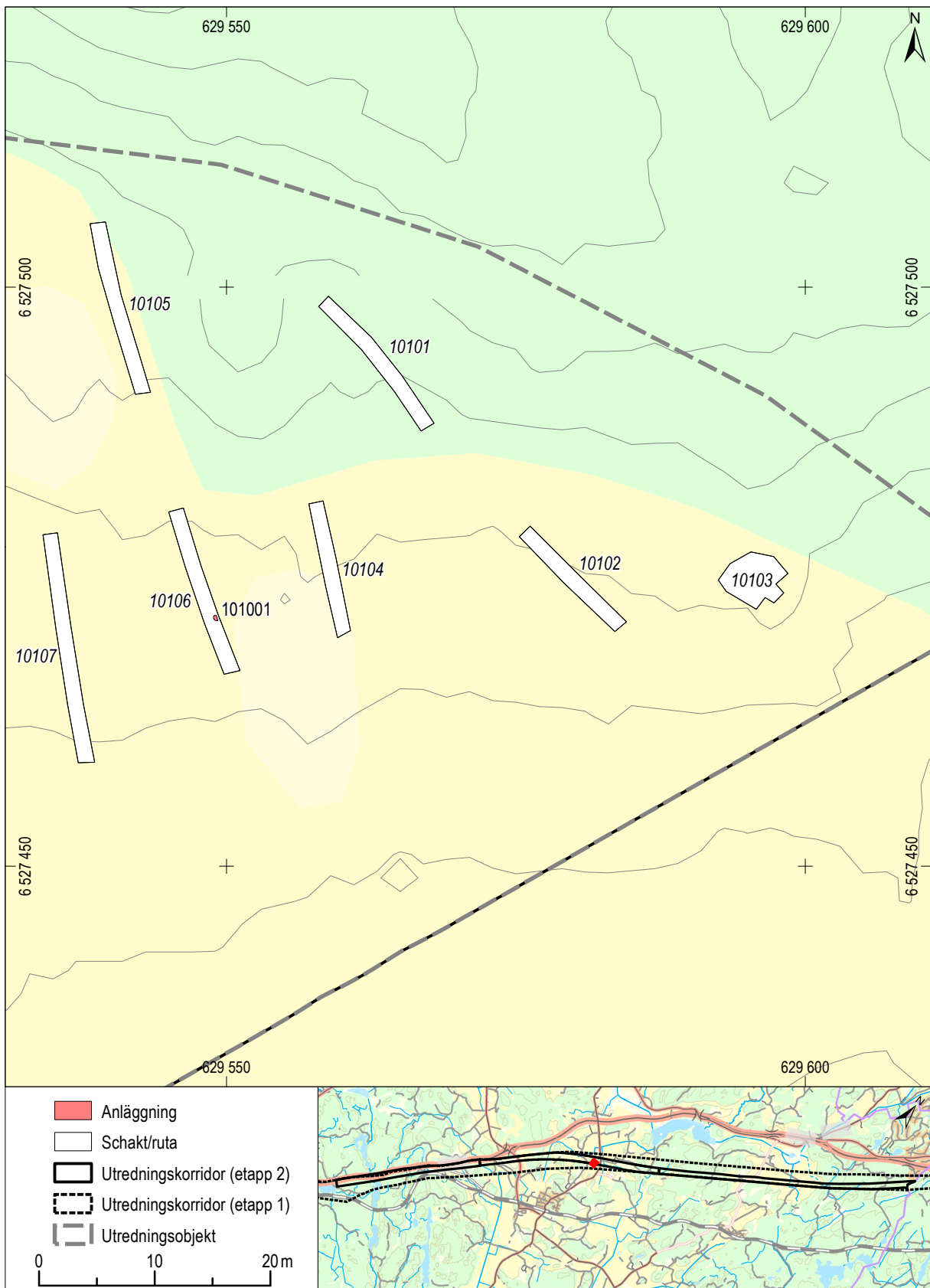
Skala 1:500

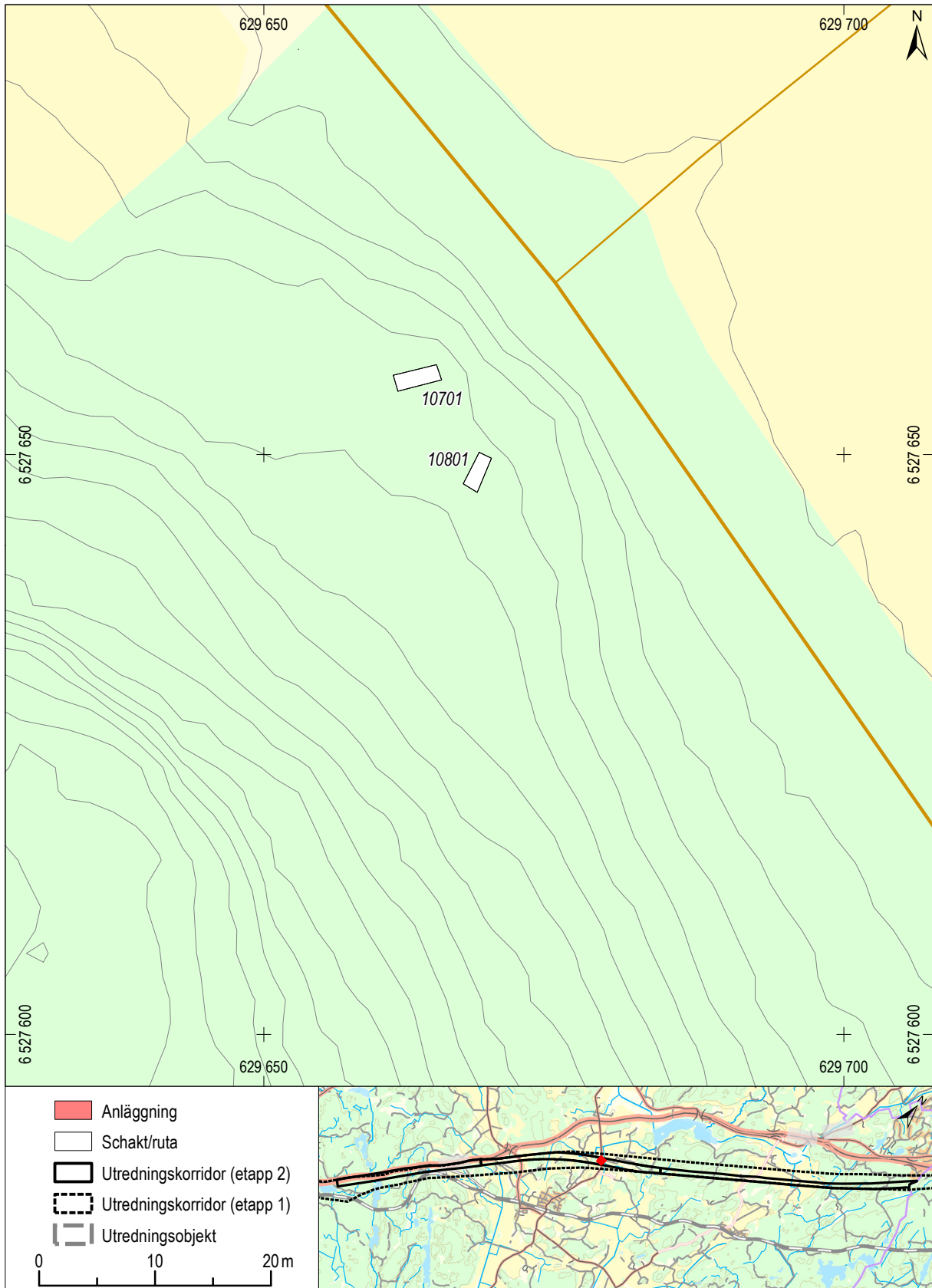

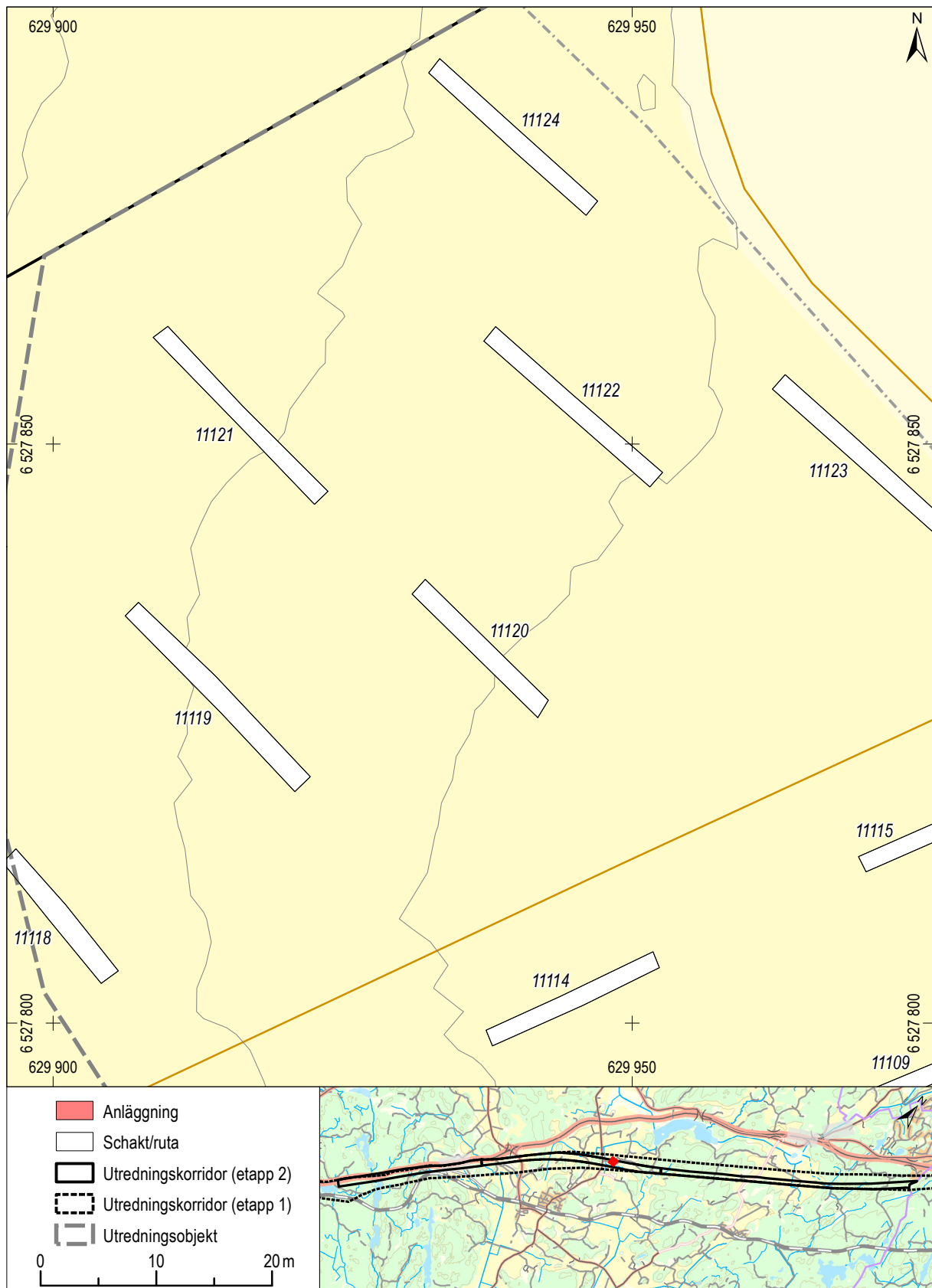
Skala 1:500

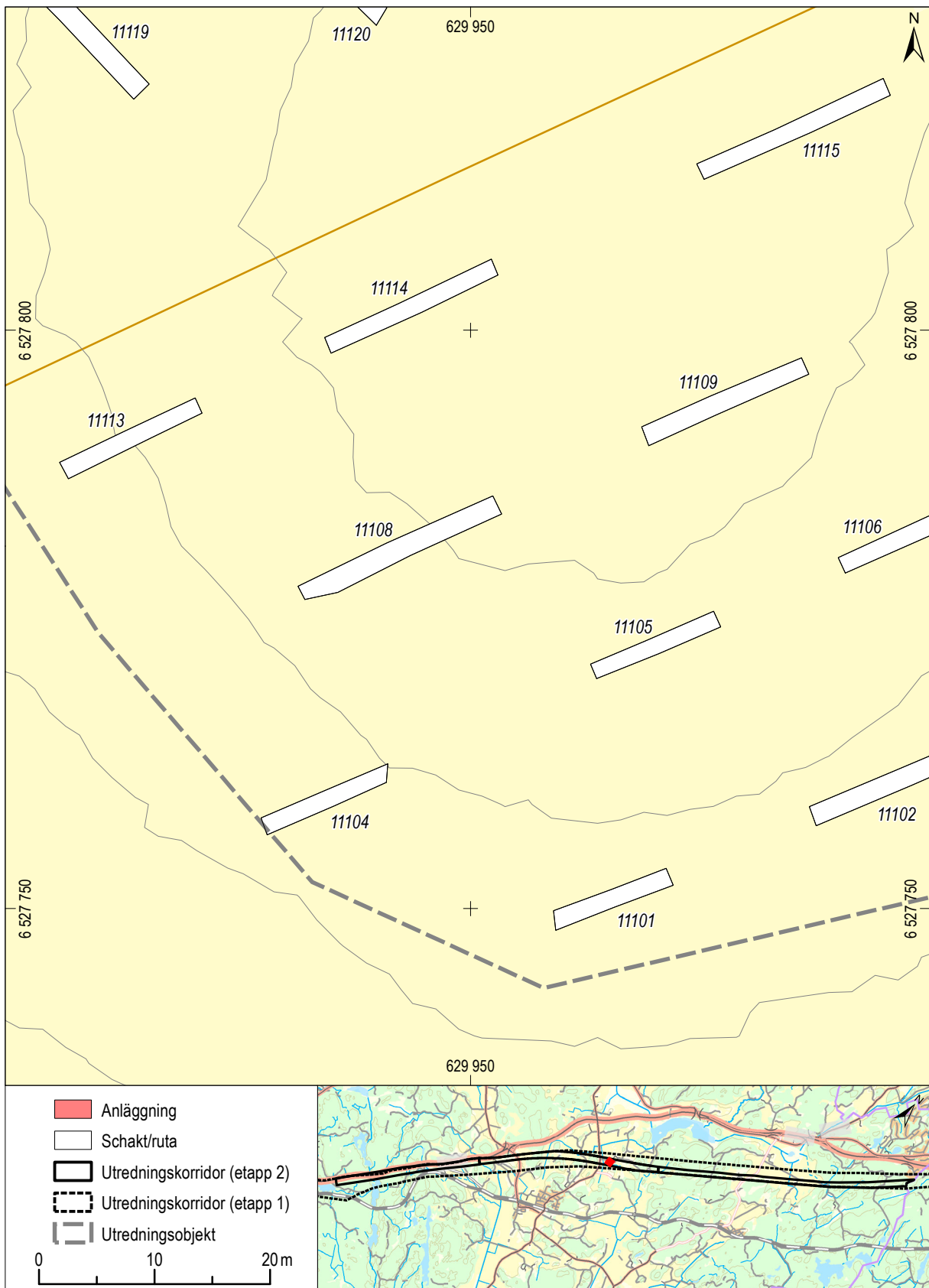

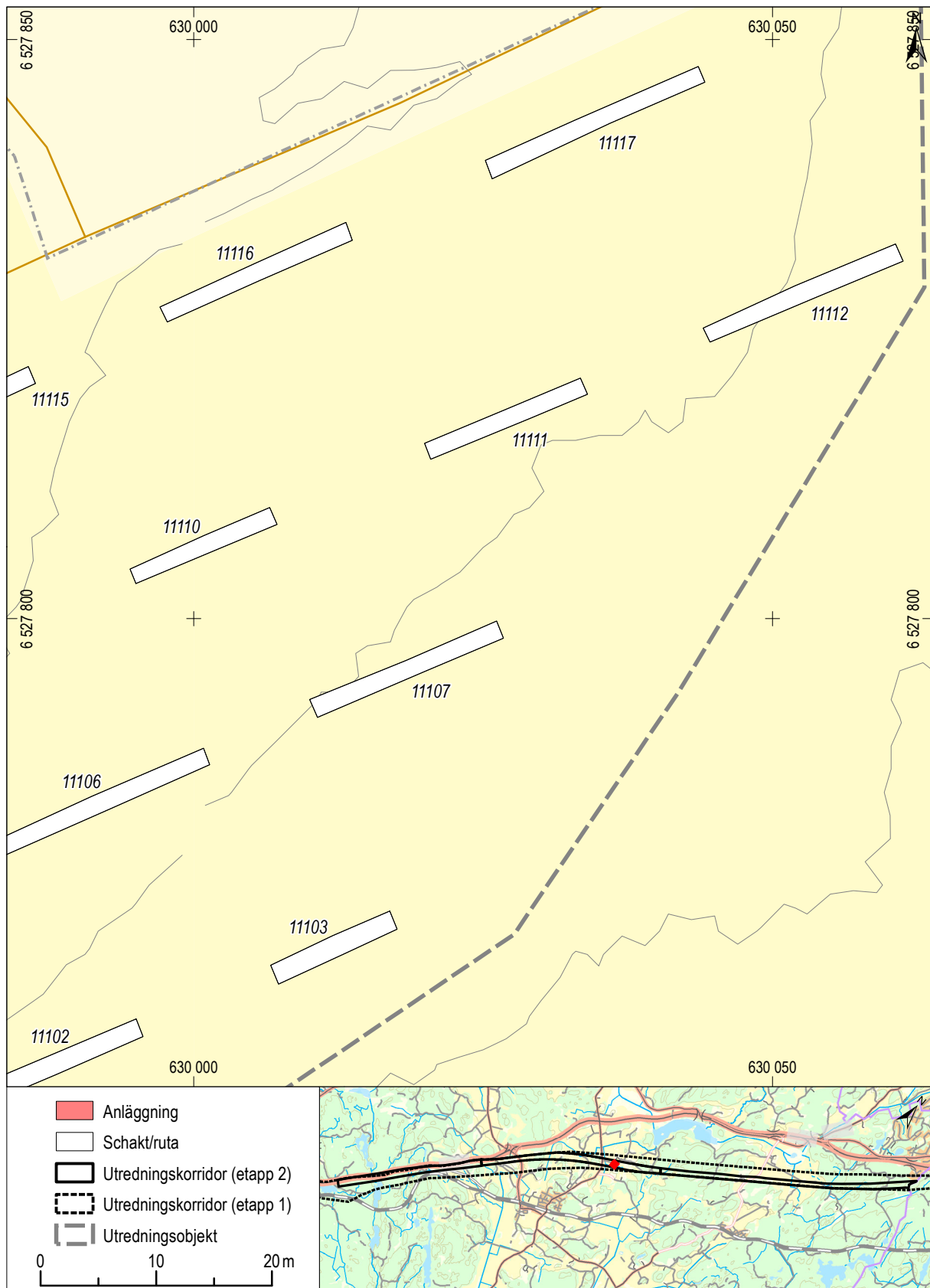

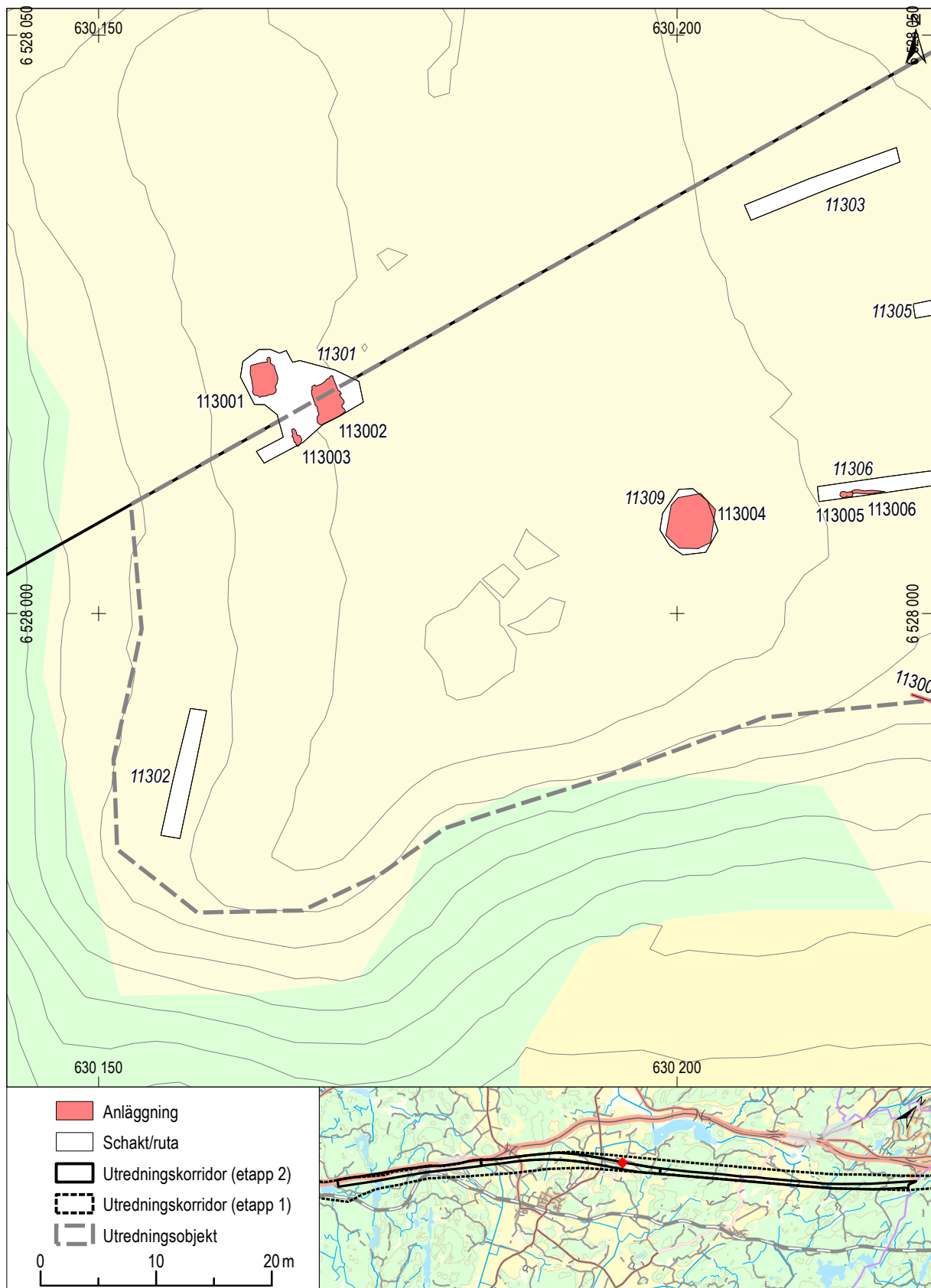
Skala 1:500

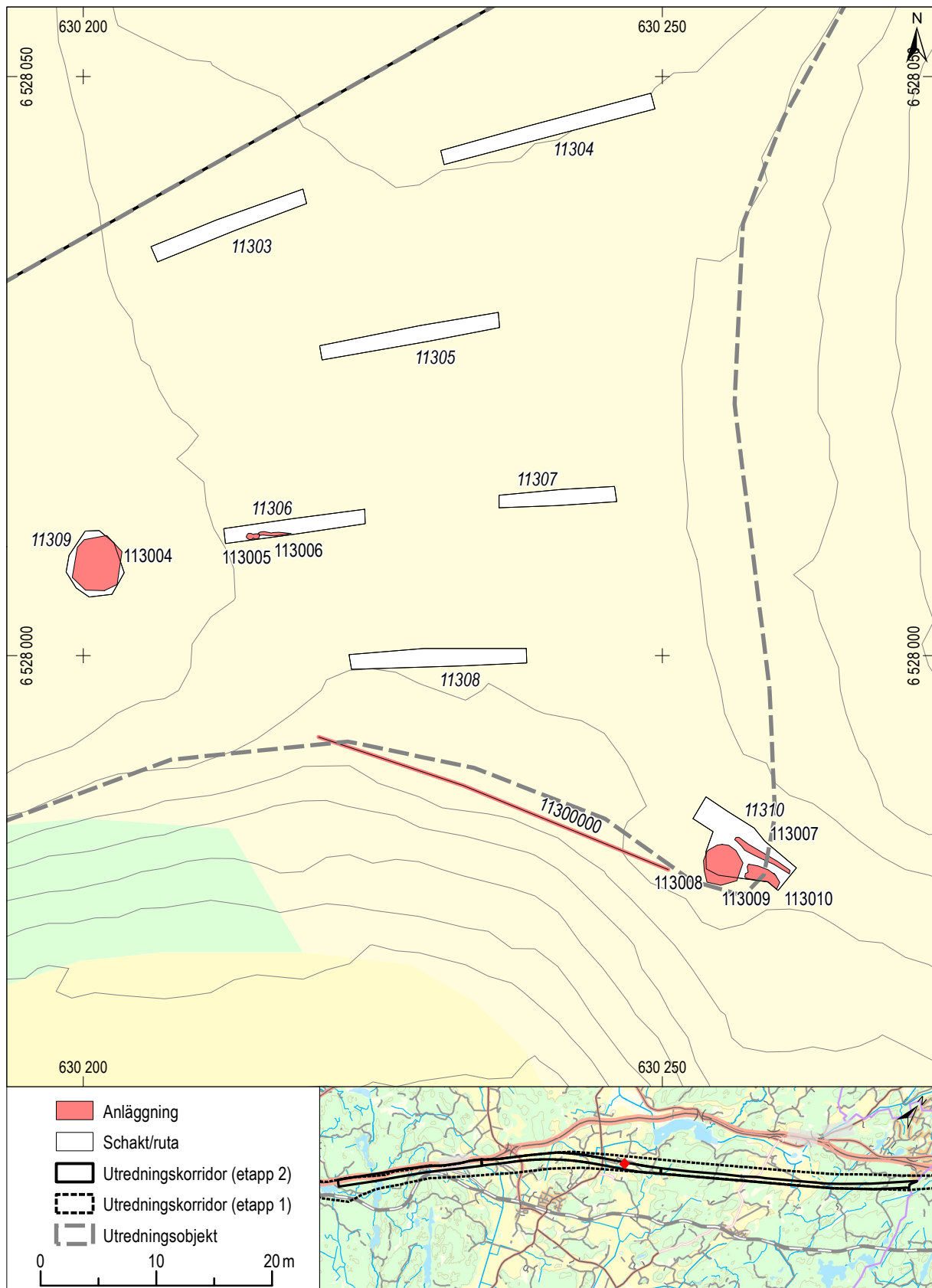

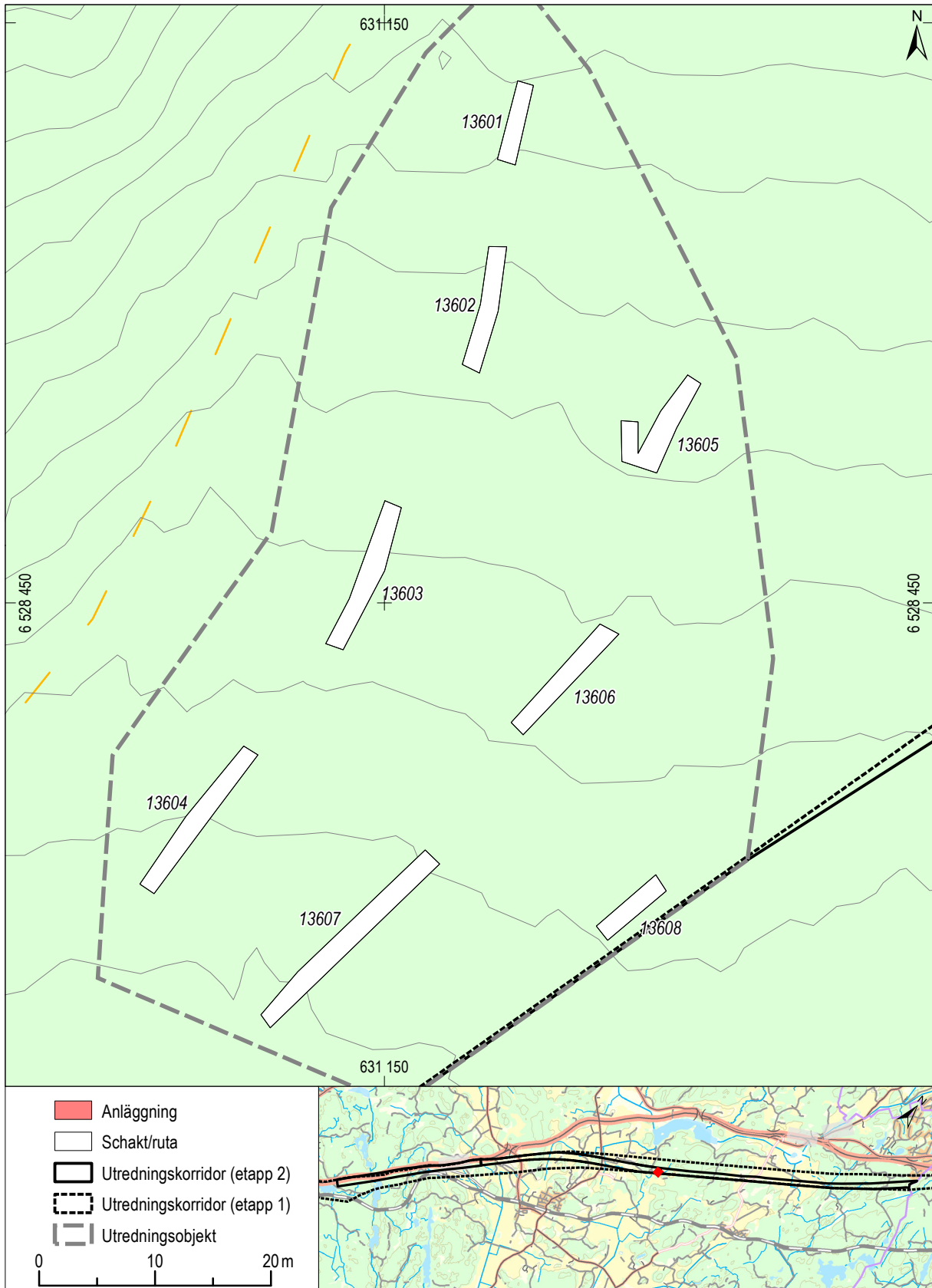

Skala 1:500

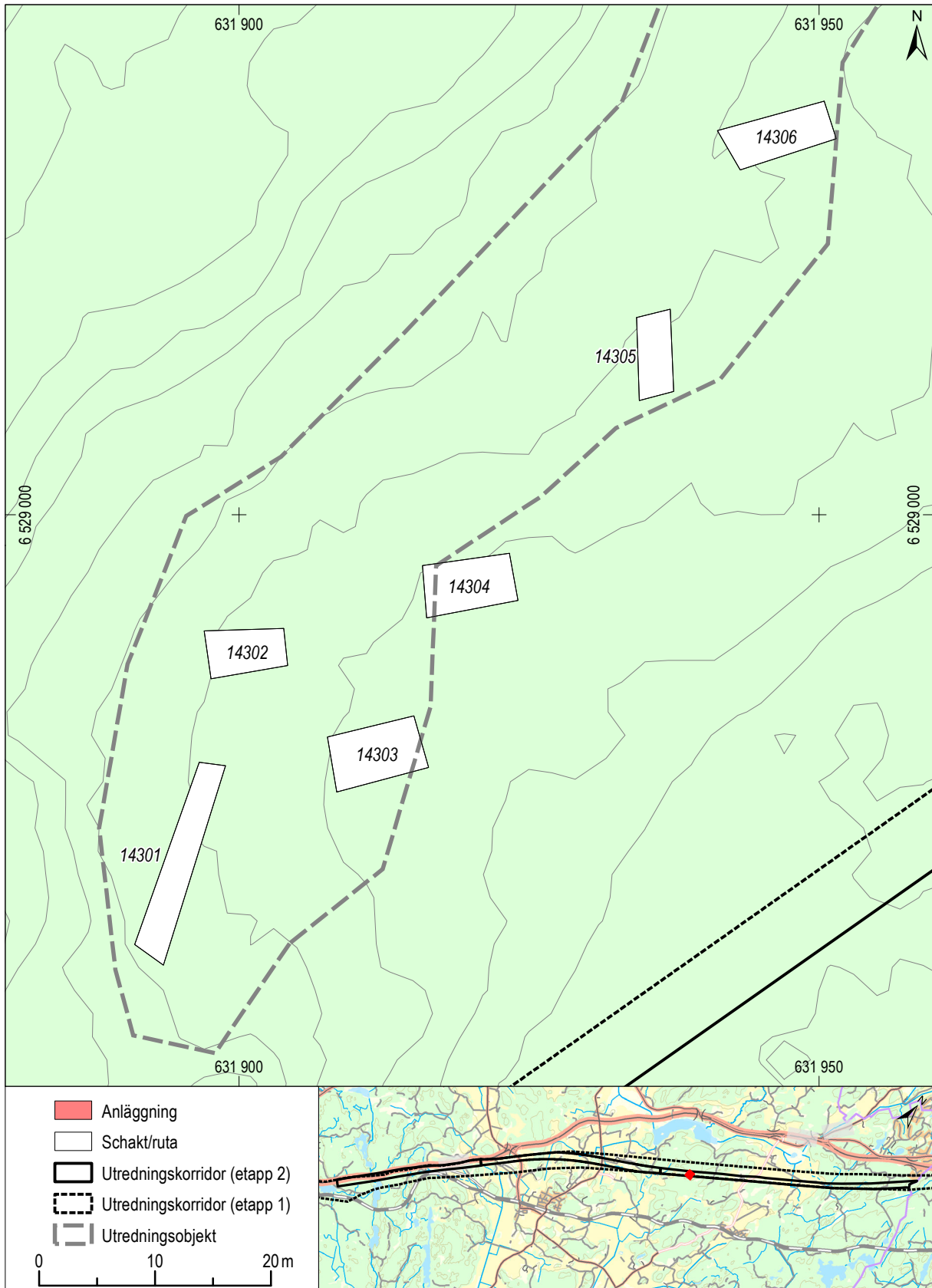

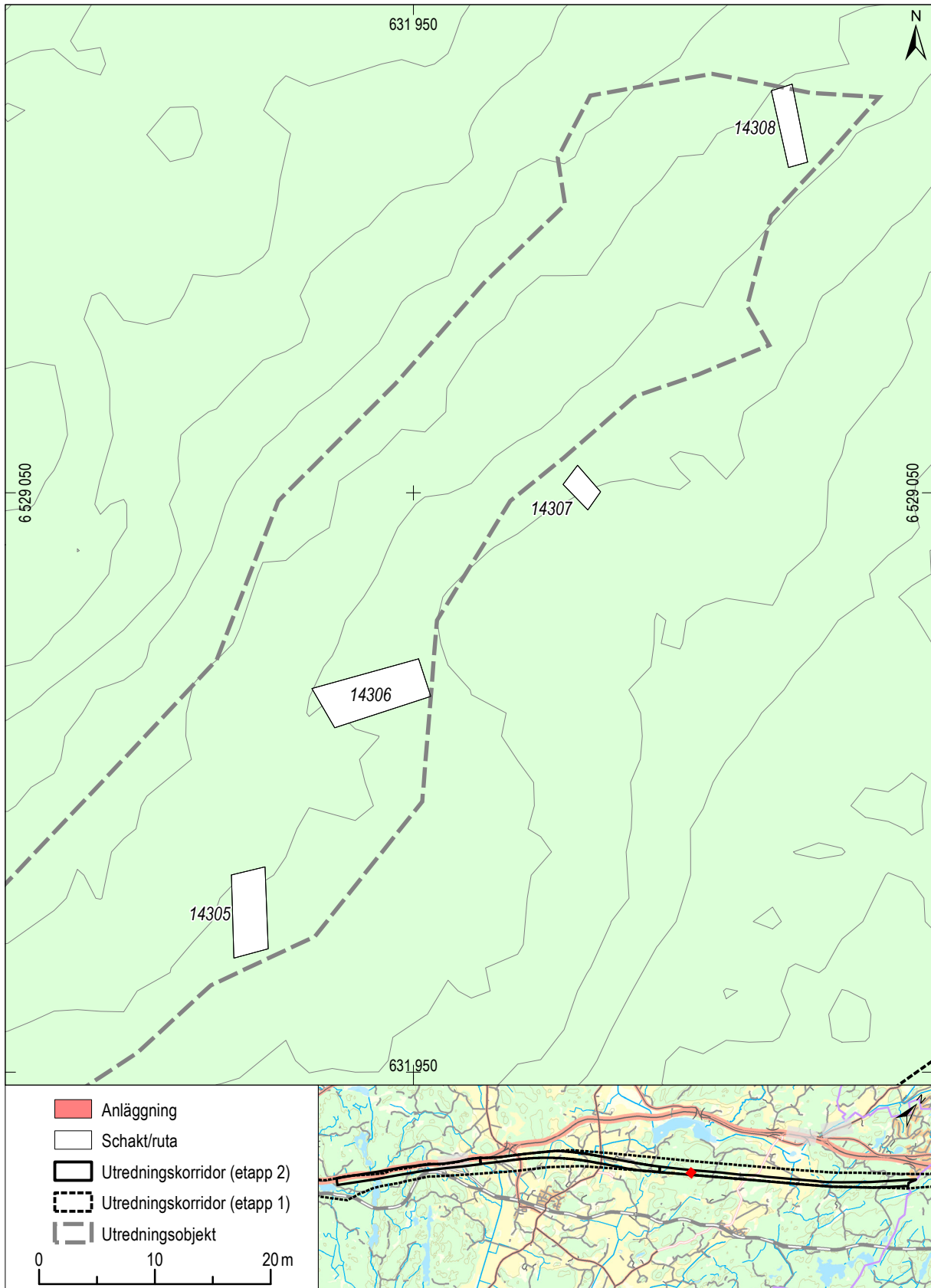
Skala 1:500

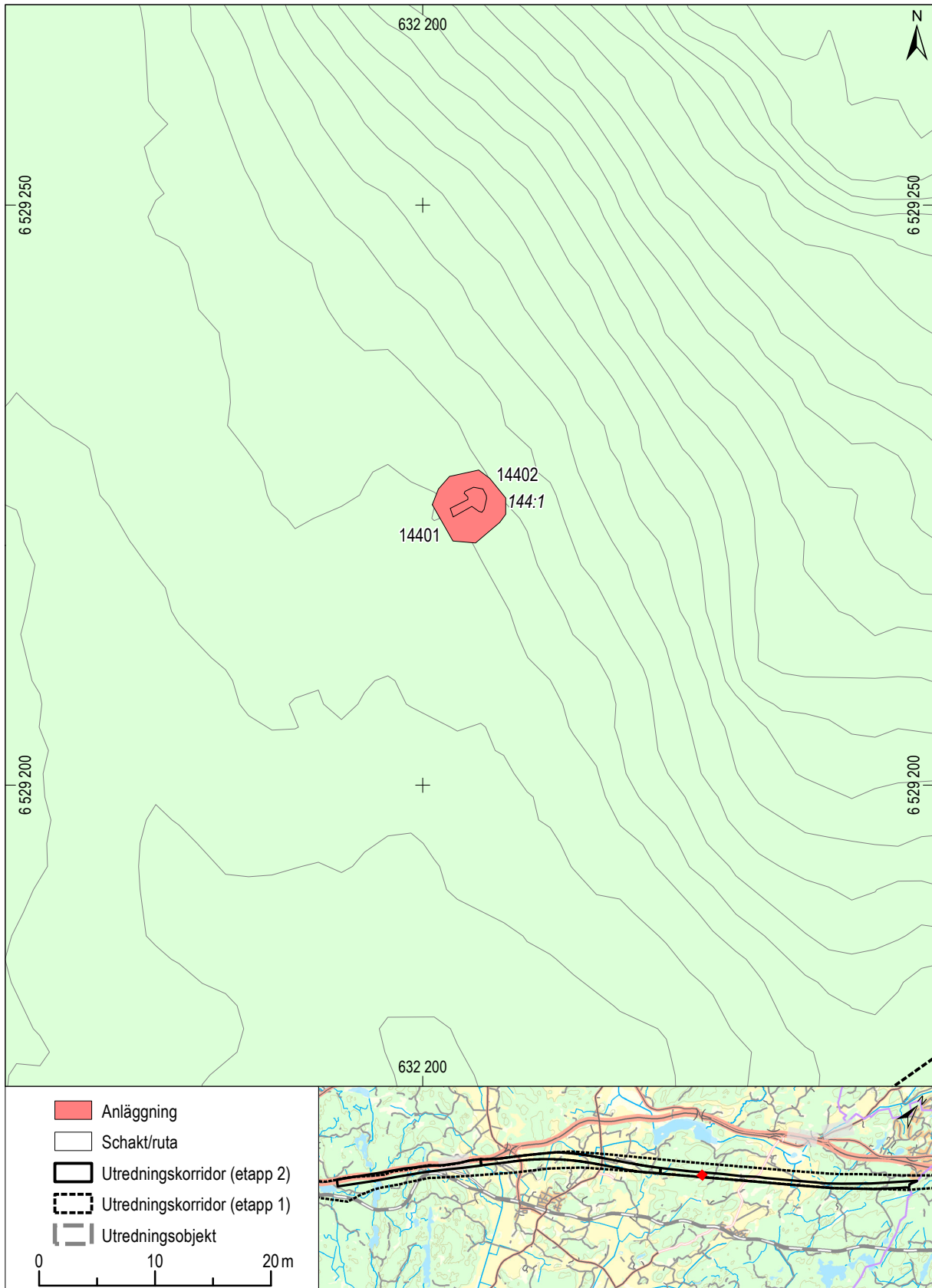

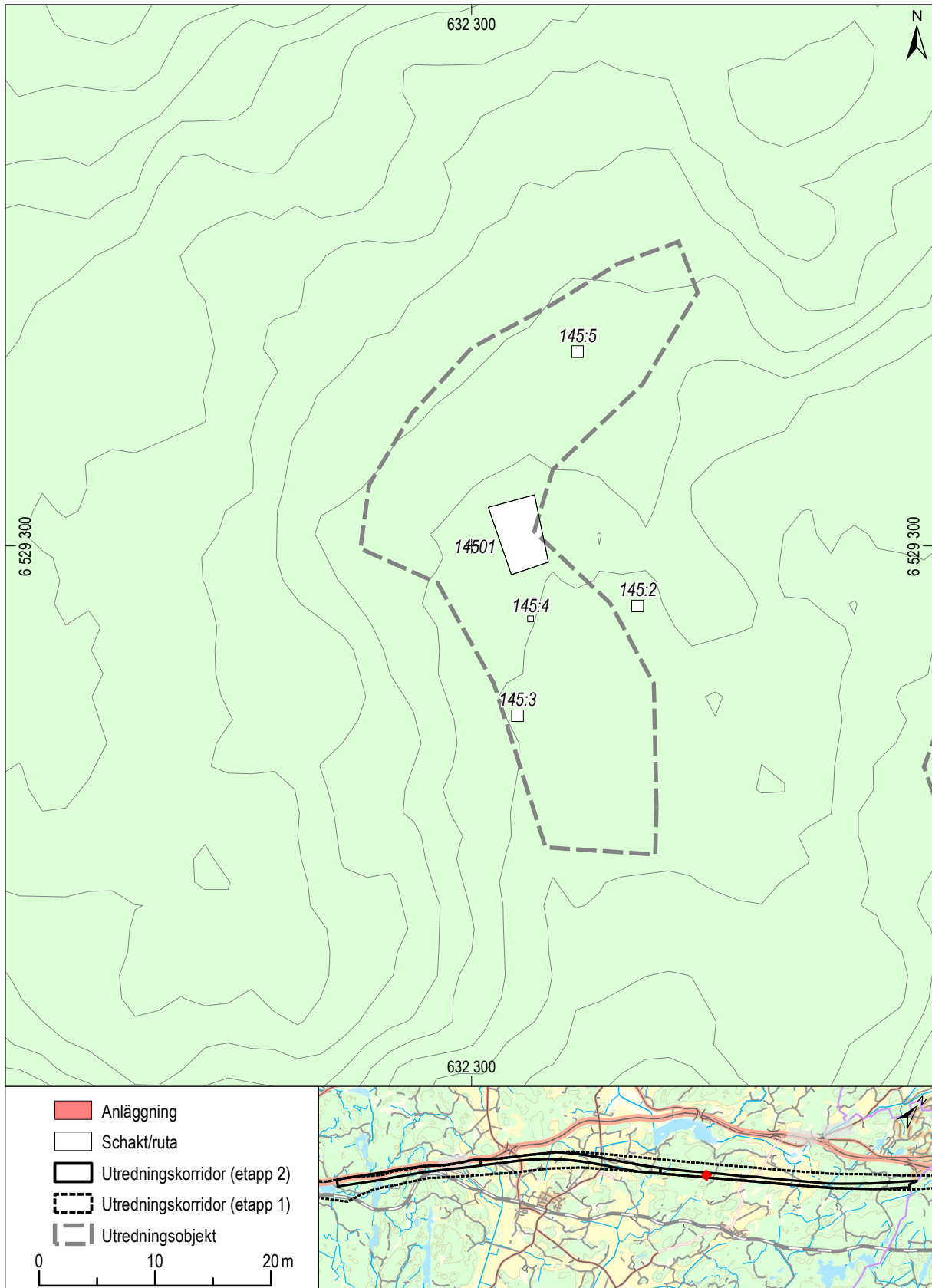

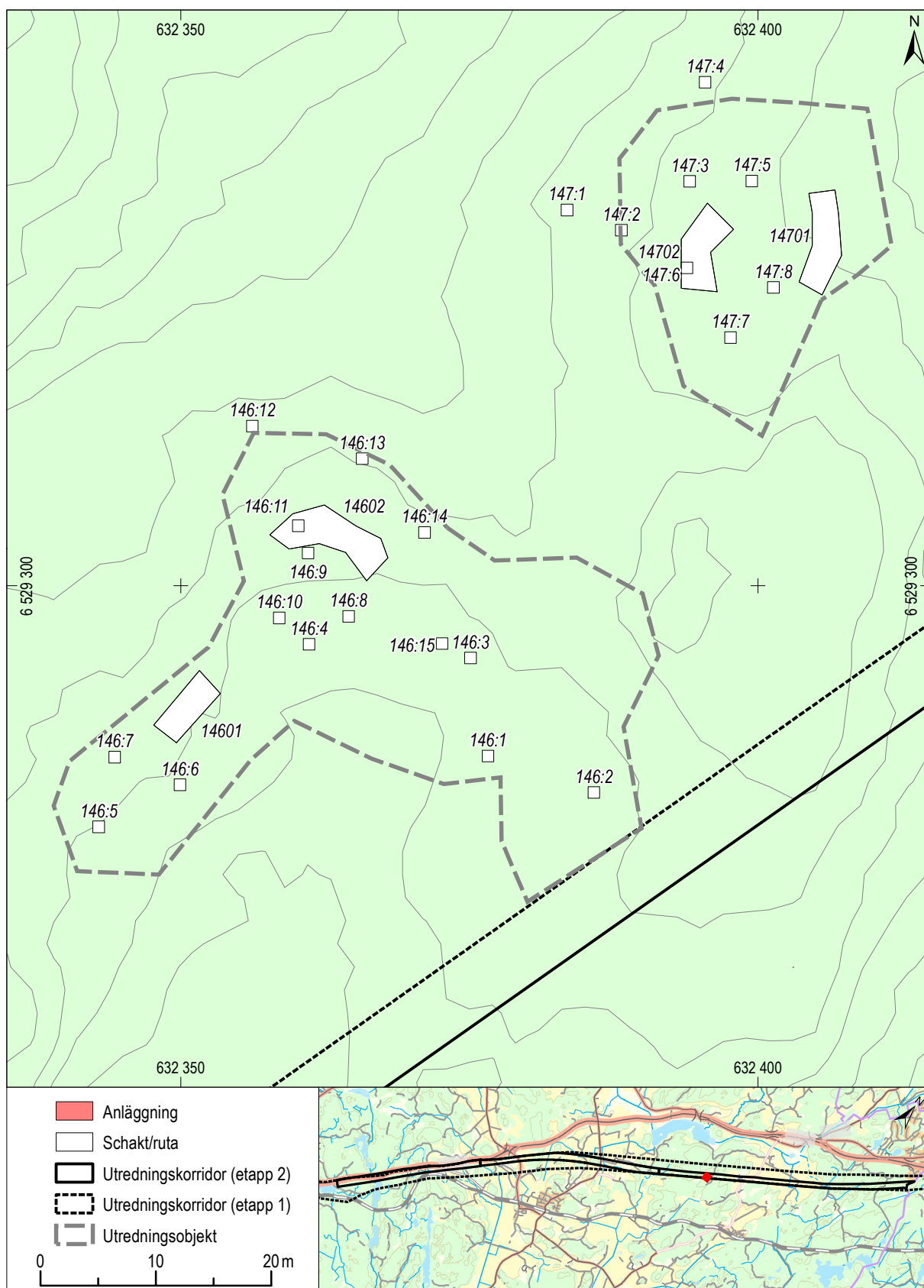
Skala 1:500

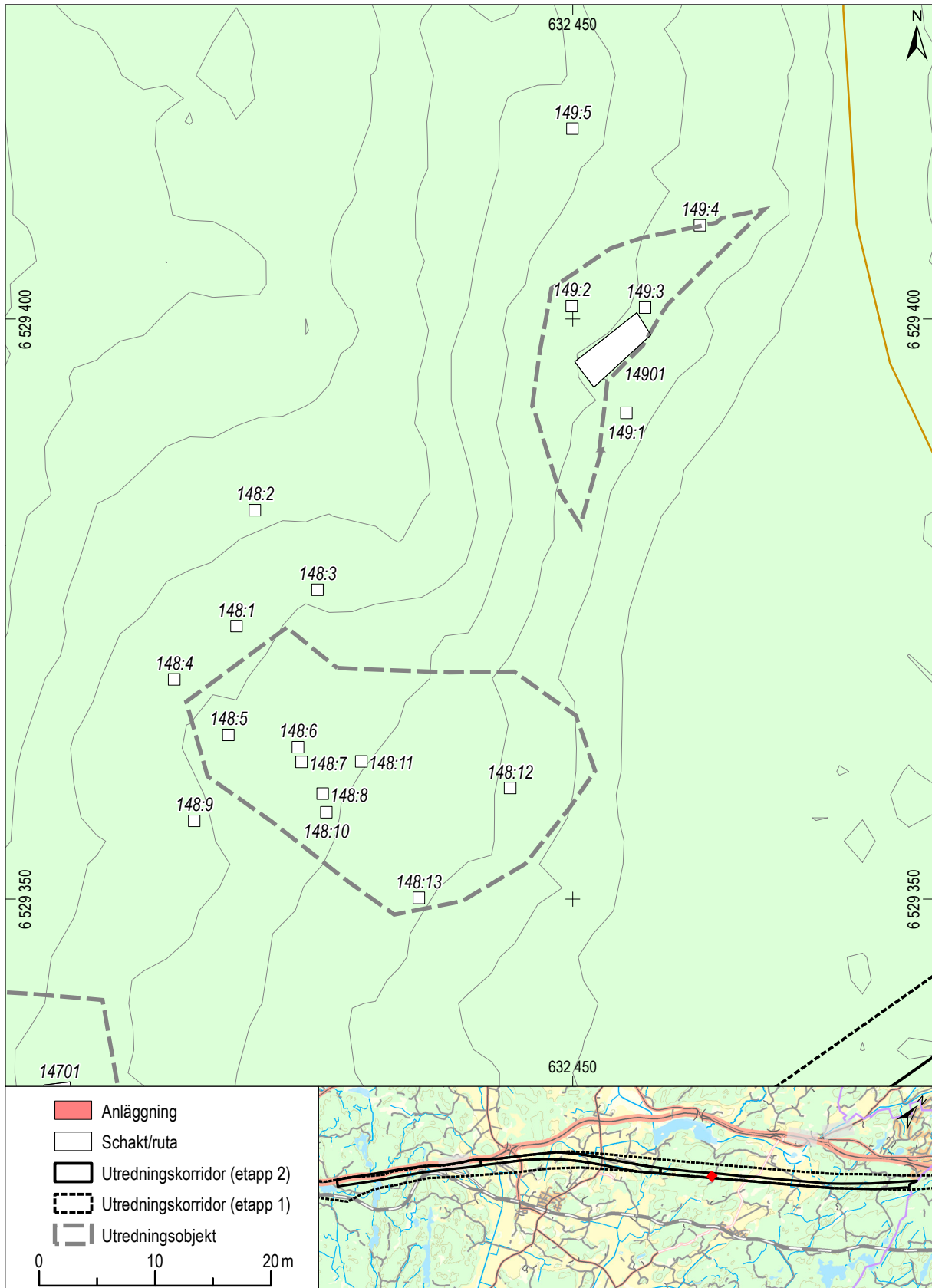

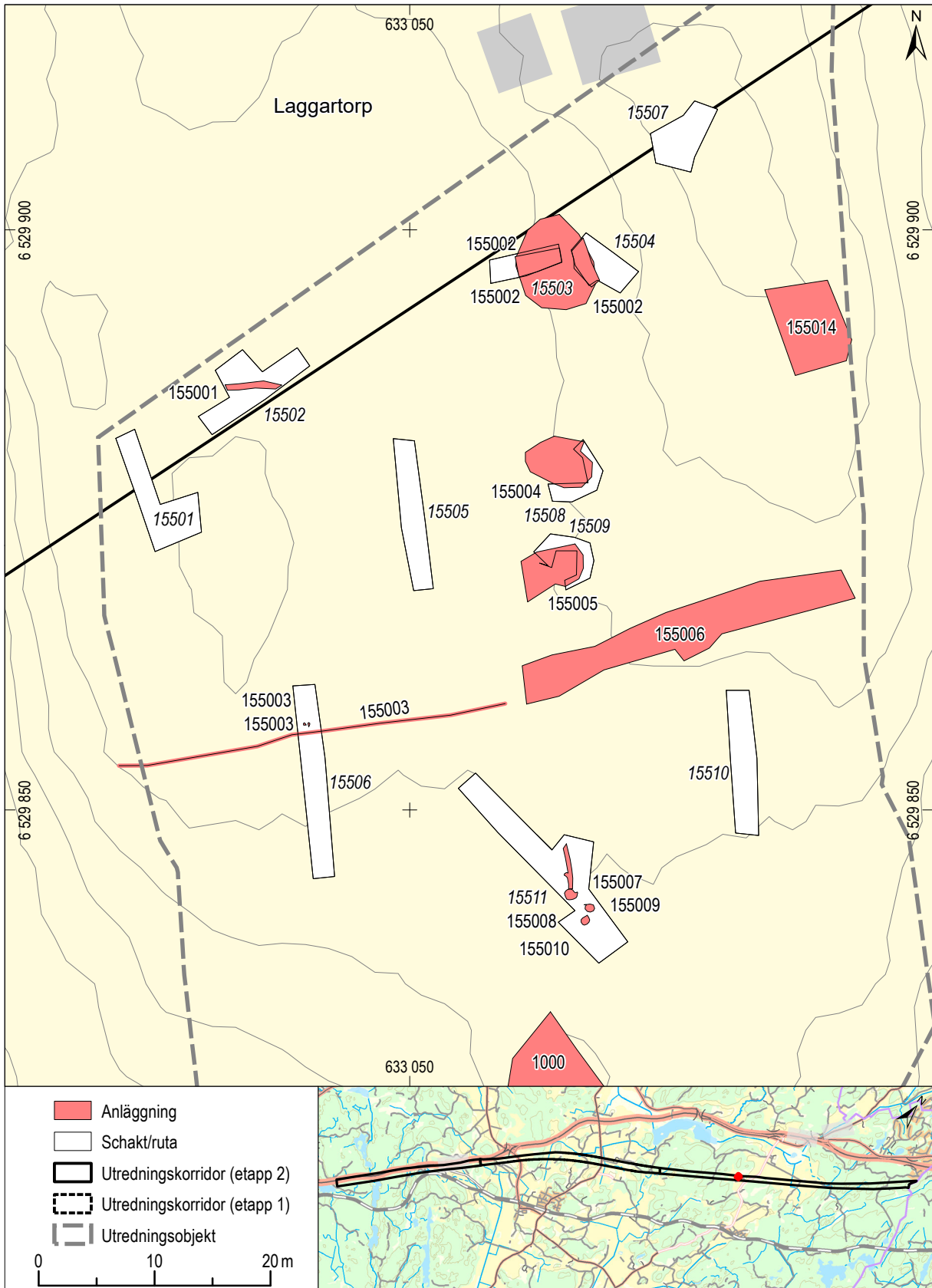

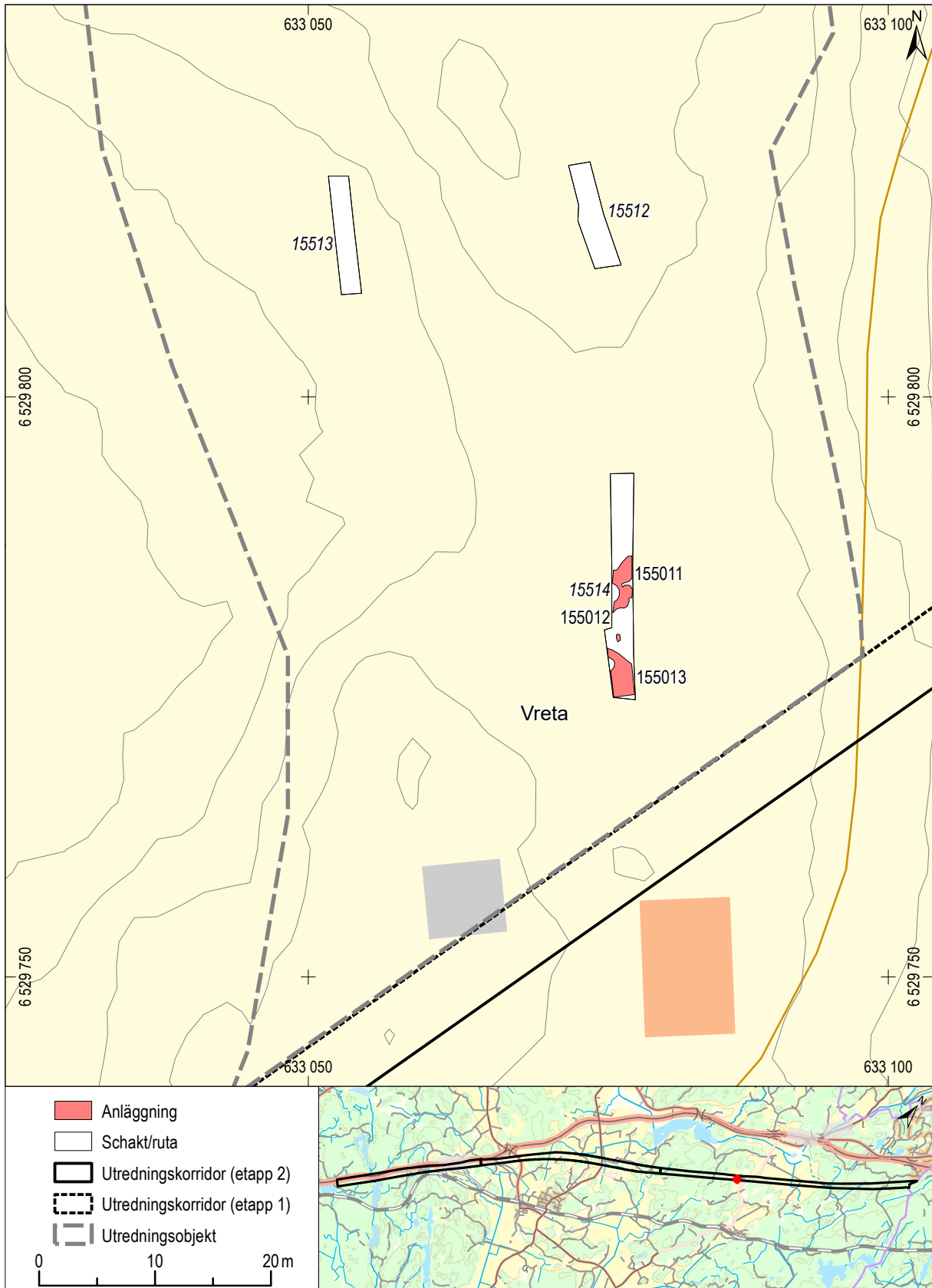

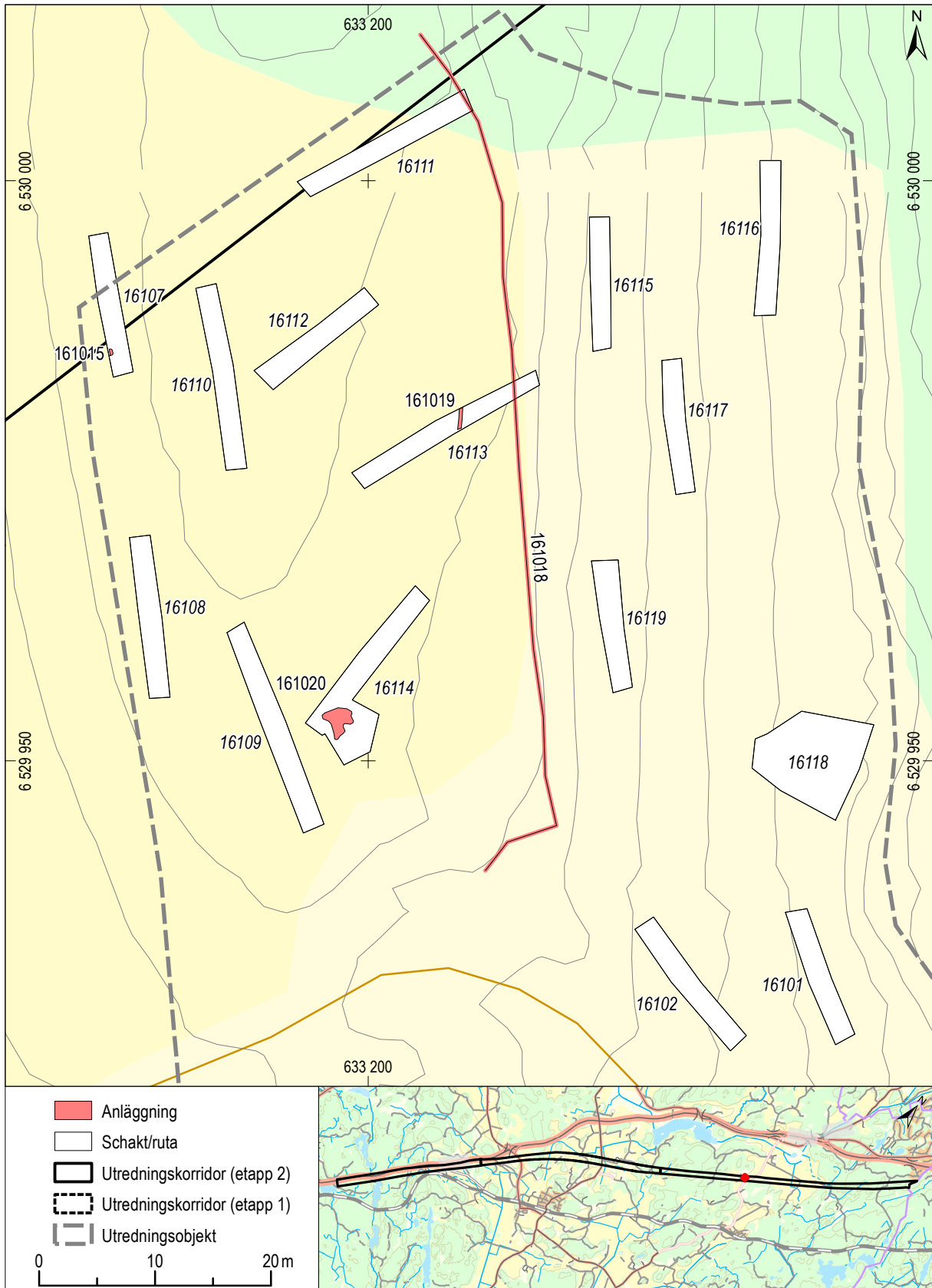

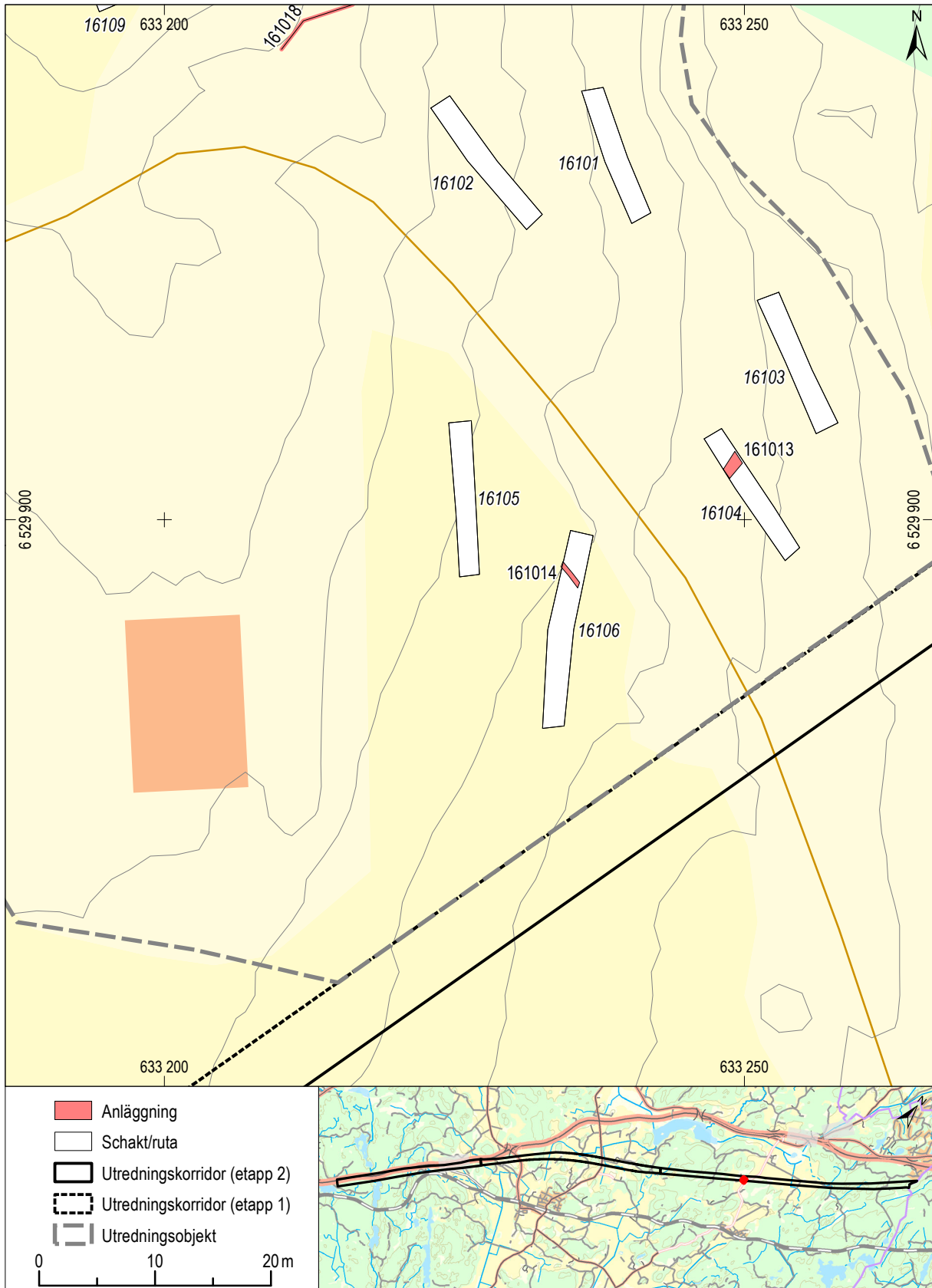

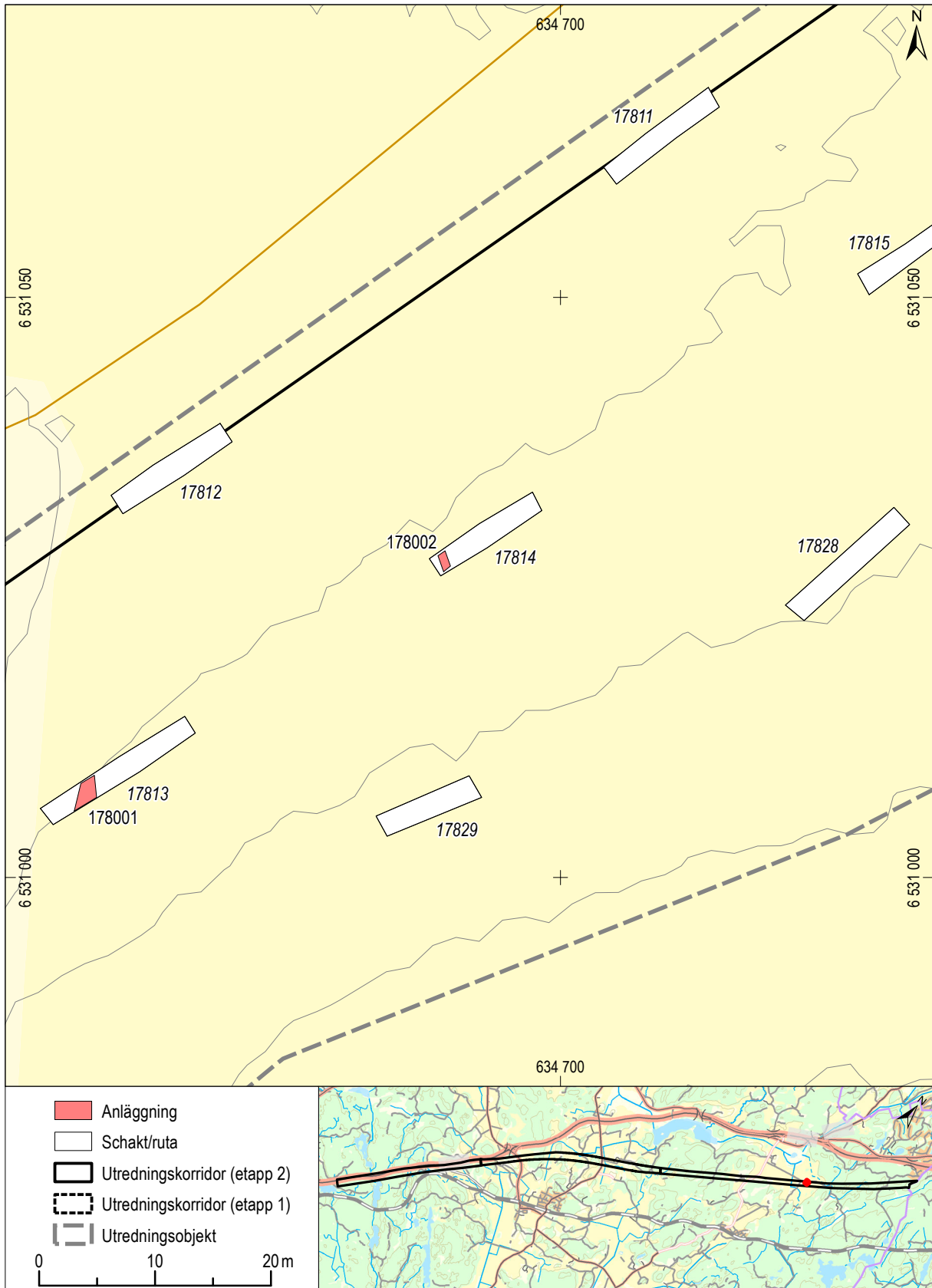
Skala 1:500

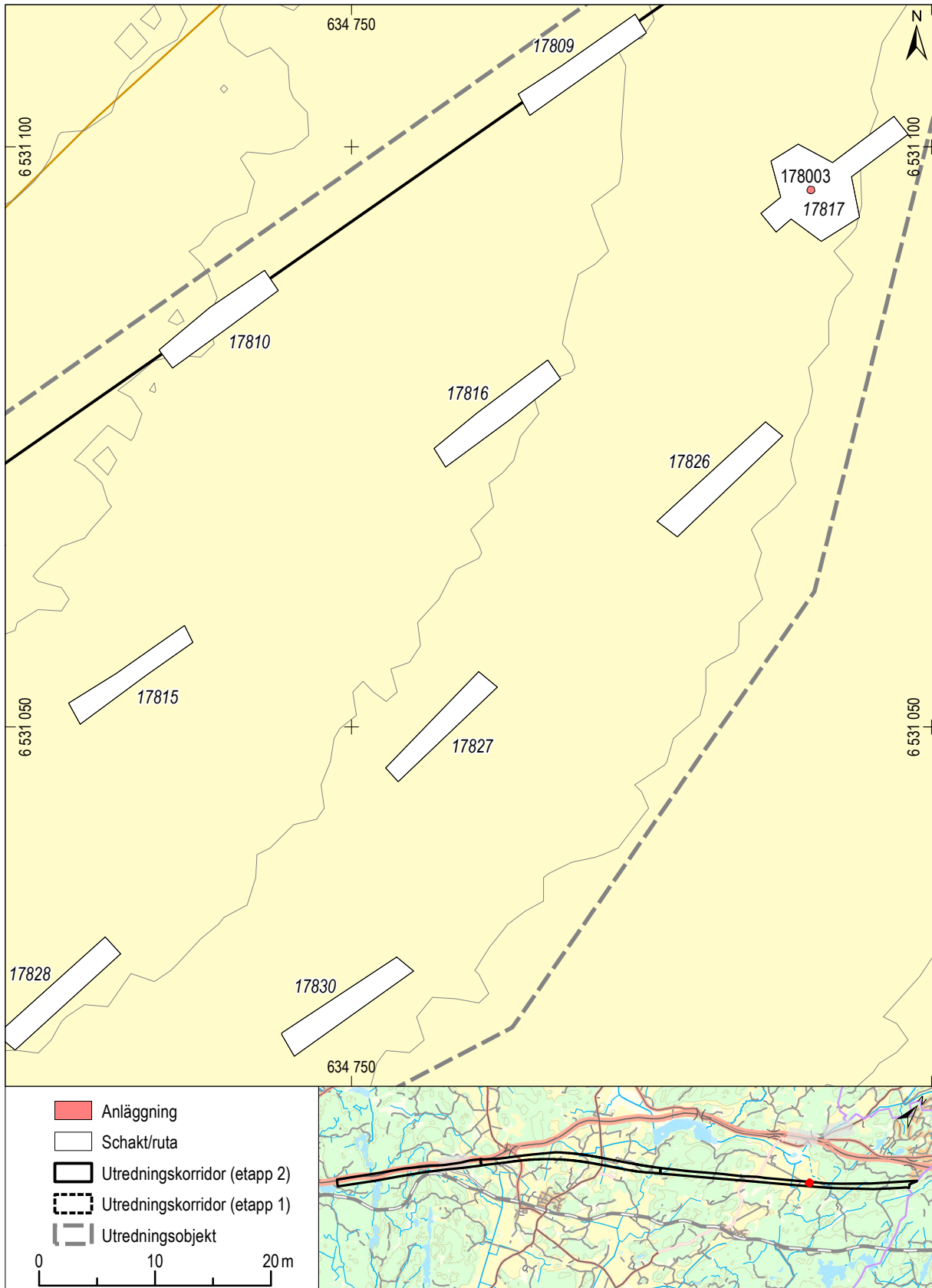

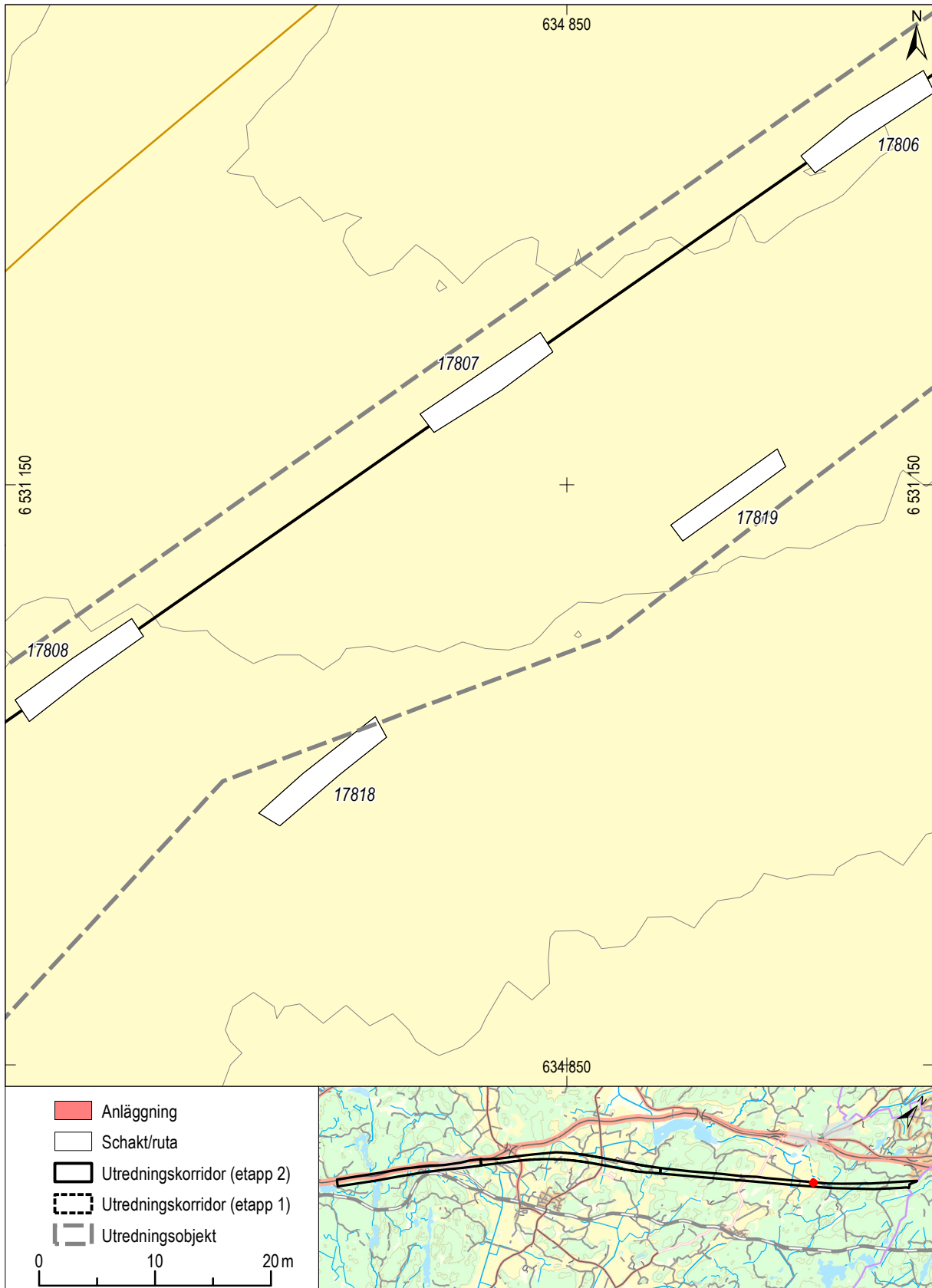

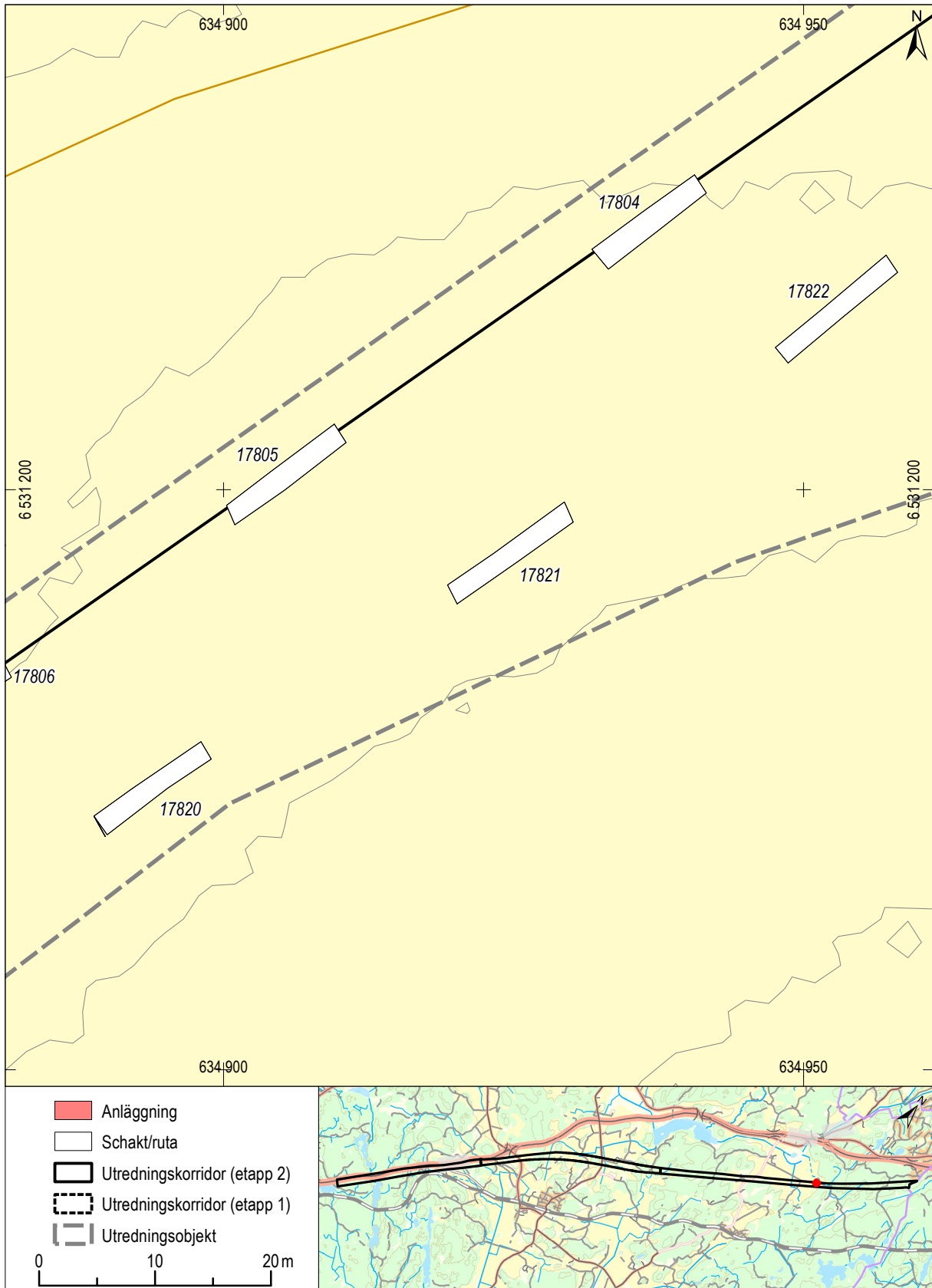

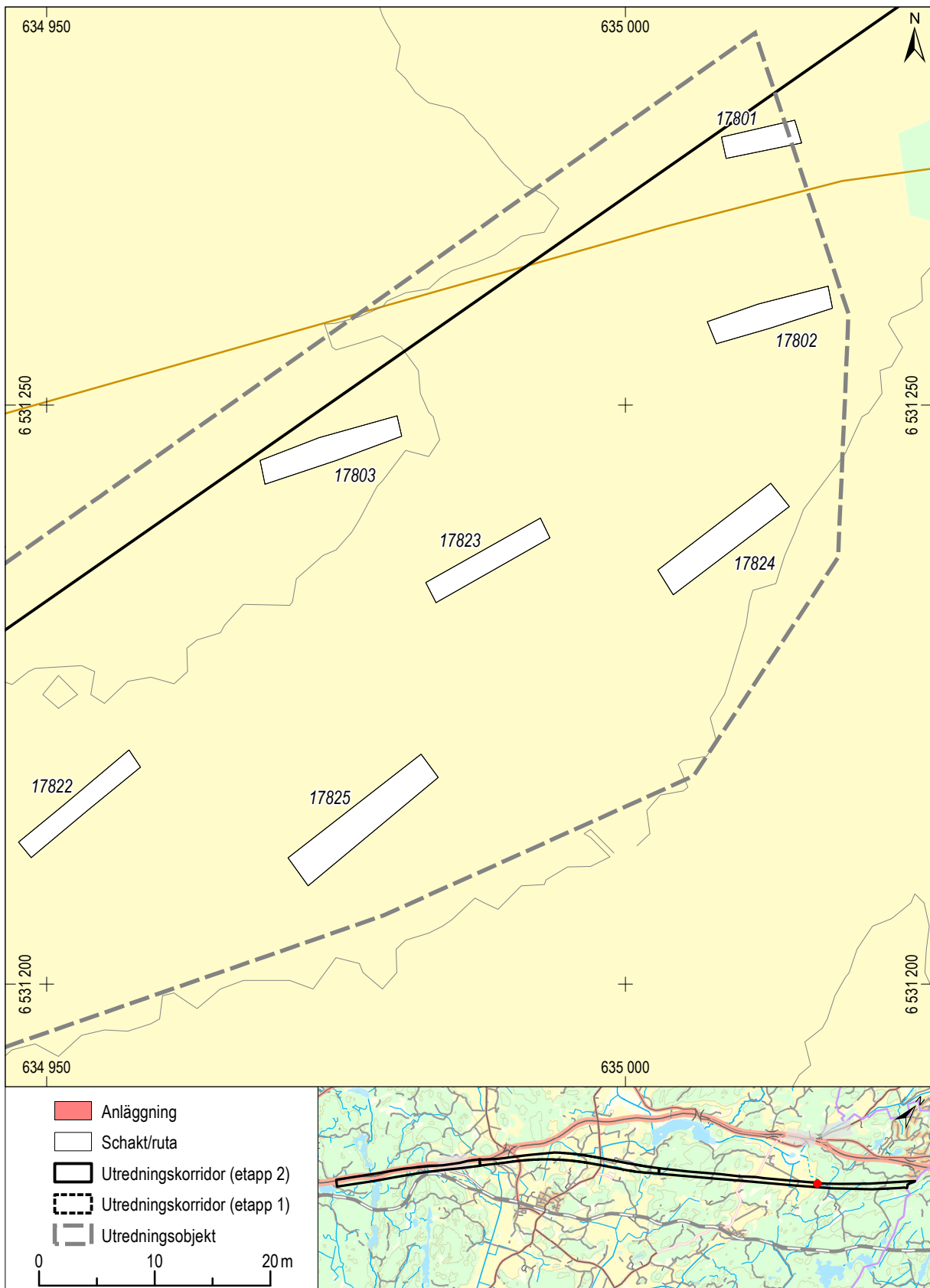

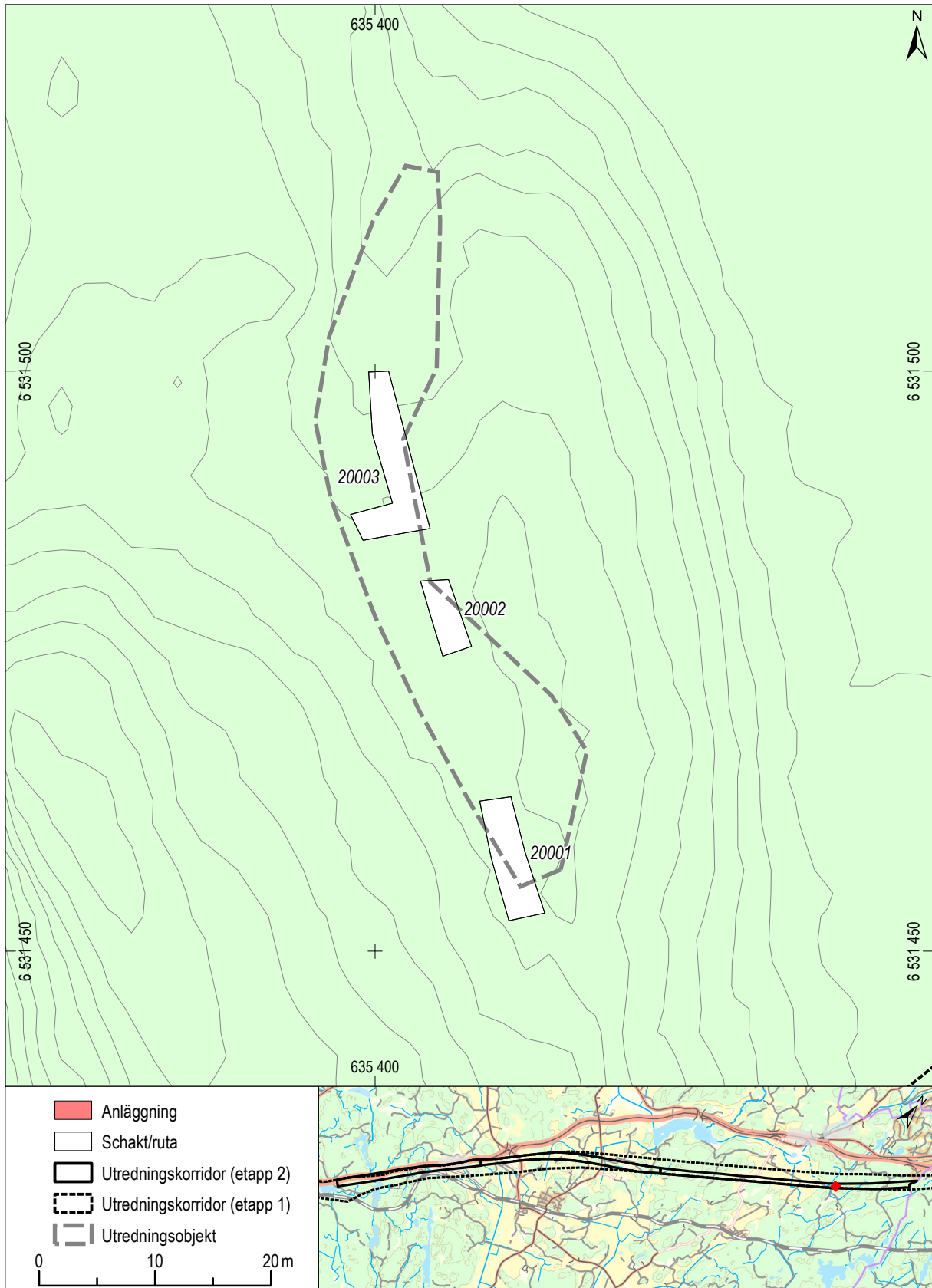

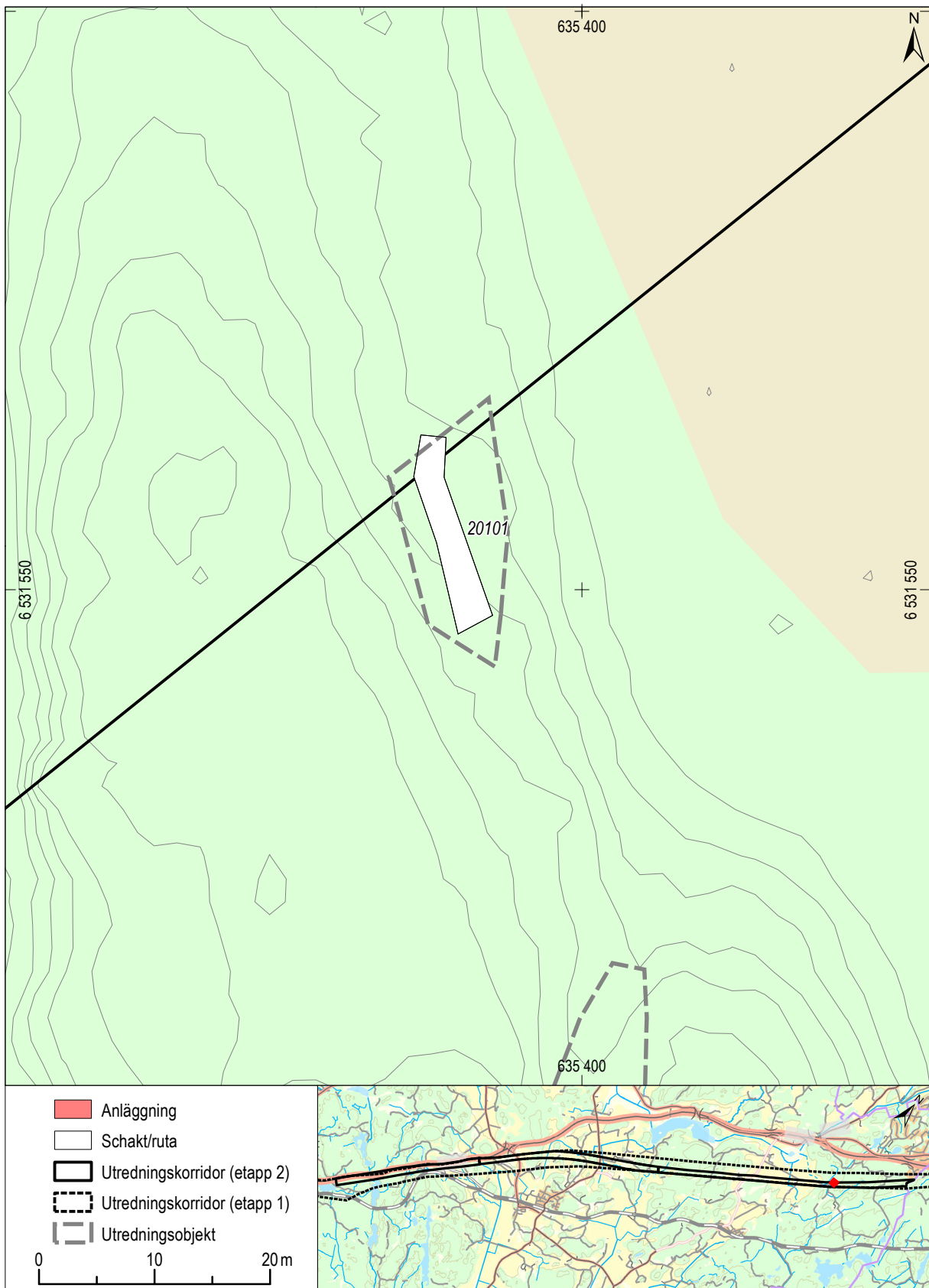

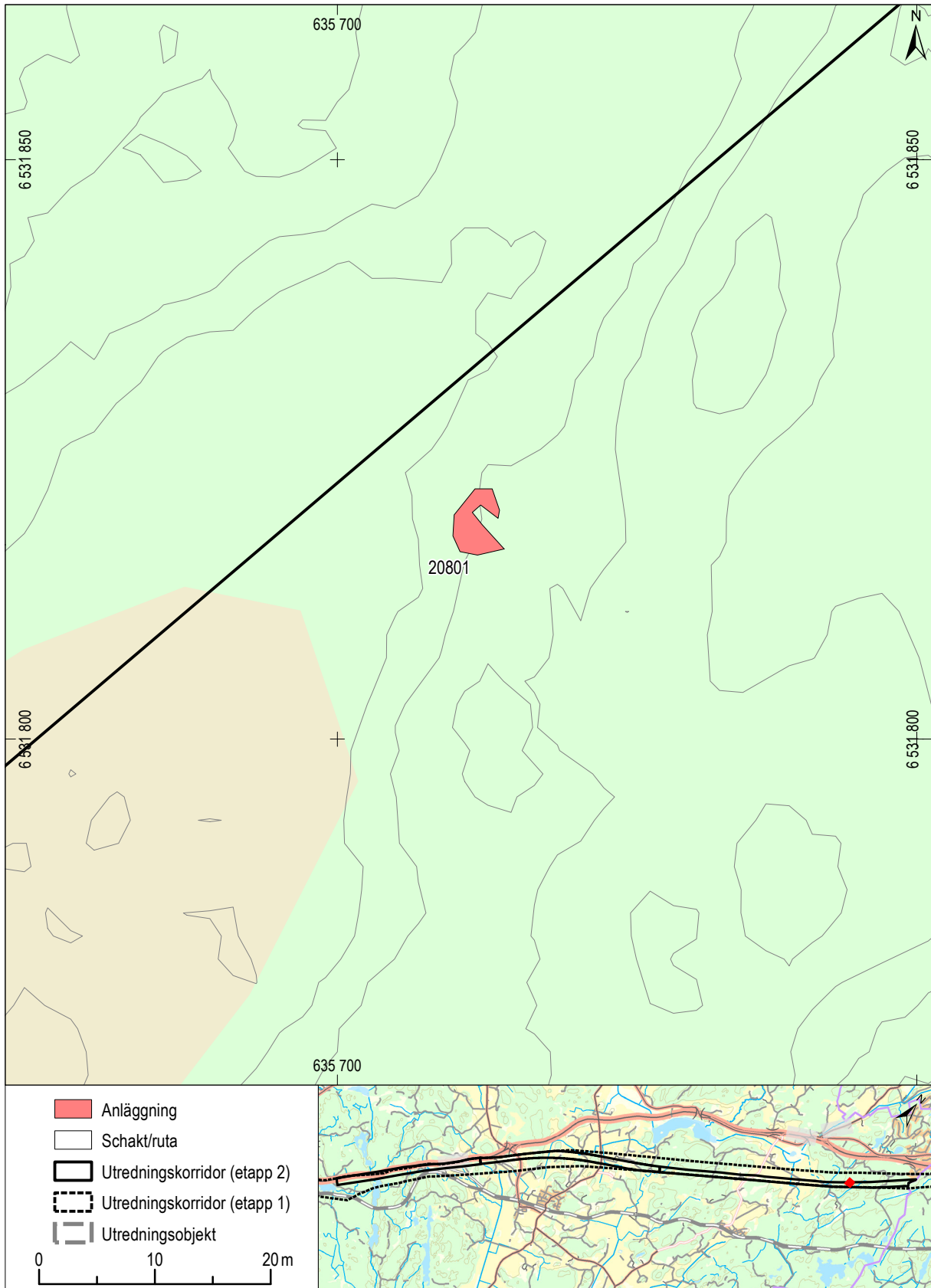

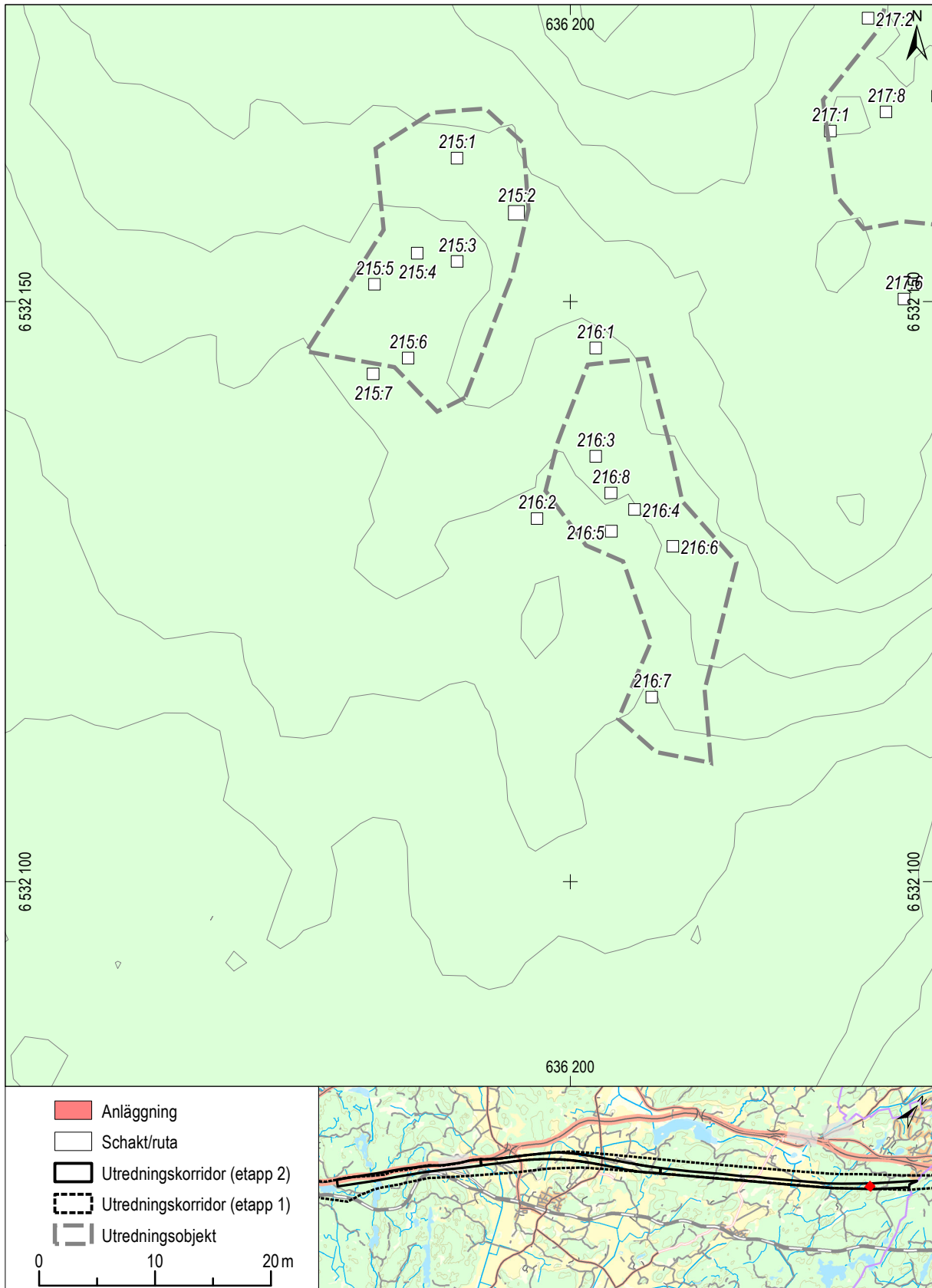

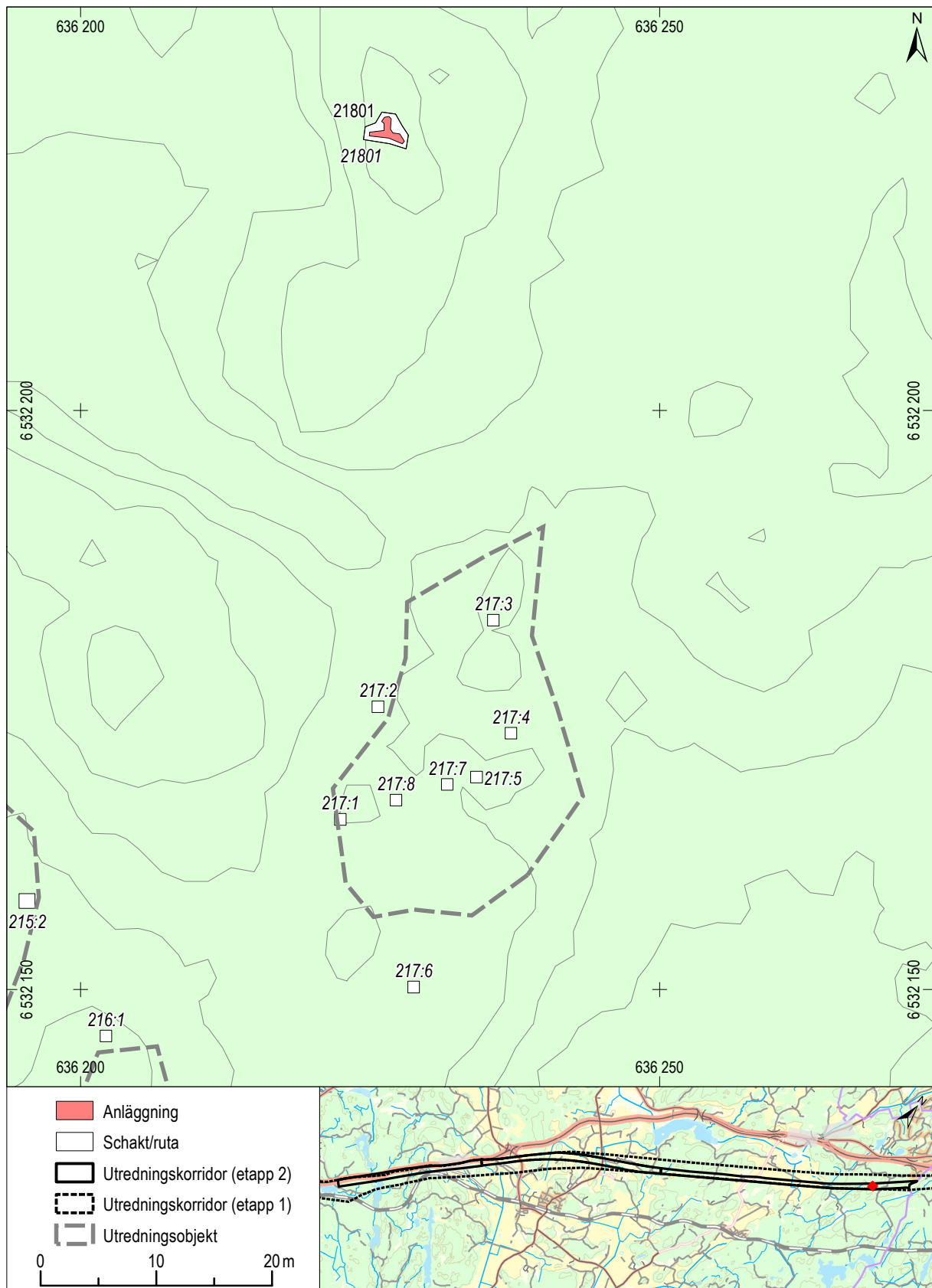
Skala 1:500

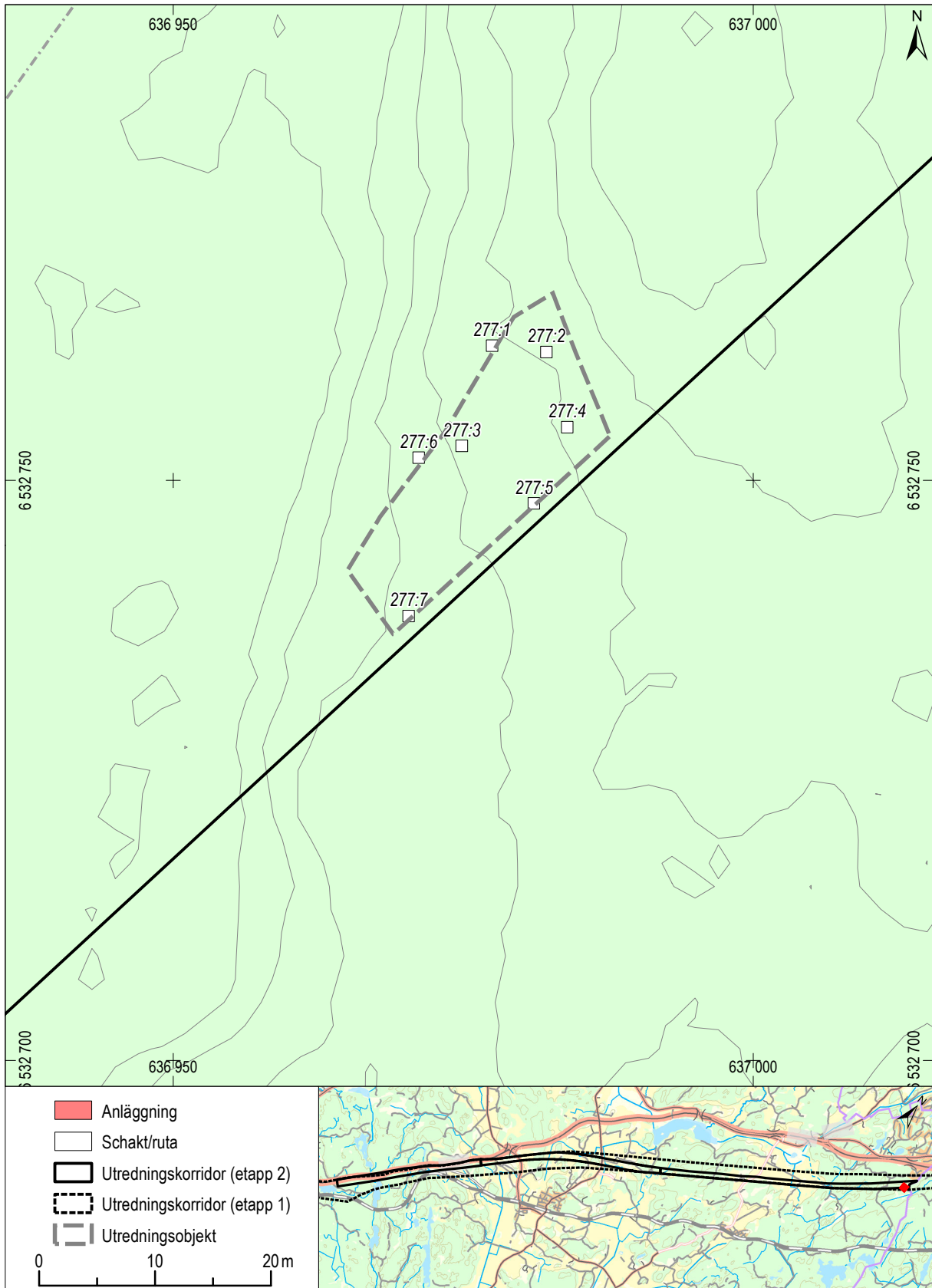

Skala 1:500

Skala 1:500

Skala 1:500

BILAGA 5. ANLÄGGNINGSTABELL

Nr	Typ	Beskrivning
19001	Jordkällare	Markerad som möjligt skärvestensröse. Vid undersökning visade det sig vara en jordkällare/potatisgrop som hade haft ett mindre rum med kallmurade väggar och en öppning mot åkern i sydväst. Kring rummet var ett vall med sten. Gropens djup (källarens) från marknivå var 1 meter. Det fanns tegelkross i fyllningen. Vid detektering påträffades en större rälsaspik men den kom ovanpå stenmaterialet och kunde inte säkert datera jordkällaren. Datering är okänd men en trolig datering är 1800-tal.
19002	Jordkällare	Samma som 1901 men med två gropar. Jordkällaren undersöktes inte. Metalldetektering gav endast en harvpinne men den kom i en kontext som inte säkert daterade jordkällaren.
21001	Påförda massor	Inmätning av kanten av påförda massor. Har troligen snarare med bygget av husen att göra än med bygget av motorvägen.
21002	Terrassering	Förhöjning i åkermarken går ihop med marknivån i söder. Cirka 0,4 meter hög i nordväst.
21003	Terrassering	Mindre förhöjning som går ihop med marknivån i söder. Odlingssten närmast grusvägen.
46001	Vägbank	Vägbank med kraftig terrassering mot söder. 0,1-0,7meter hög. Stenmaterialet i terrassen var generellt mellan 0,1-0,5 meter i diameter.
49001	Kvartsåder	Kvartsåder i nord-sydlig riktning. Delvis överväxt och främst synlig vid två rotvältor. Ådern var upp till 0,5 meter bred men oftast något smalare. I och kring rotvältorna fanns en hel del kvarts men inga tydliga avslag.
57001	Stolphål	Modernt stolphål med lös fyllning. Kanske till äldre el/-telestolpe.
58001	Härd	Härd, 0,6 meter i diameter. Kol och skärvig sten. Halva härden inom schaktet. Hasselnötsskal från härden 14C-daterades till 1380 - 1110 e.Kr.
58002	Lager	Påförda massor av grus och grå sand med kol. Svackan som fyllts ut var troligen främst naturligt men på sina ställen var kanterna skarpare och indikerade att det kan vara en nedgrävning som fyllts igen. En sentida taktegelskärva påträffades ytligt och hela fyllningen gav ett sent intryck..
58003	Lager	Mörkare matjord med en något större koncentration med tegel och järnskrot.
58004	Nedgrävning	Avlång mörkfärgning (1 meter) med enstaka stenar och kolfnyk. Anläggningen gick in i schaktväggen och bredden gick inte att bedöma. Fyllningen något mer grå än matjorden. Kol från anläggningen 14C-daterades till 1480-1660 e.Kr.
71001	Stenkonstruktion	Avlång stensättning, cirka 11 x 6 meter. Stenstorleken generellt mellan 0,3 - 0,9 meter. Viss tendens till kantkedja. En del av den översta stenen var kantig och en del hade även borrhål i sig. Stensamlingen har använts som stentåkt under sen tid men det är inte känt vad den var ursprungligen.
71002	Stenkonstruktion	Avlång stensättning. 0,3 m hög. Enstaka större stenar (1,1-1,4 m) men de flesta 0,2-0,5 i diameter. Den ligger i samma riktning som 71003 och kan höra samman med denna. Vid undersökning av schakt 7119 påträffades en grav som gick in i schaktväggen i riktning mot 71003.
71003	Stenkonstruktion	Långsmal flack stensättning, 19 x 5 meter. 0,3 meter hög. Mot norr går den utanför stängslet och har troligen delvis förstörts av parkeringsplatsen. Stenmaterialet var blandat men de var generellt mellan 0,25-0,9 meter i diameter. Längsidorna var ganska raka men var rundad i södra änden. En del kantig sten i toppen tyder på att en del sten kan ha brutits under senare tid.
71004	Stenkonstruktion	Flack stensättning. 20 x 5 meter. som bredast mot åkern där den även är avklippt, smalast i väster där den liknar en tvåradig stensträng. Stenstorleken 0,3-0,9 meter. Kantiga stenar mot sydost.
71005	Skärvestensflak	Koncentration av småsten som sticker upp genom grästorven. En del skärvig sten.
71006	Stenkongregation	Stenkongregation med sten lagd på sten i den centrala delen. I övrigt kunde objektet inte avgränsas. Det finns tendenser till att den fortsätter med en stenad såväl mot sydost som mot öst. Stenmaterialet var cirka 0,3-0,6 meter i diameter.
71007	Röjningssten	Röjningssten från åker. Den kan ha ett äldre ursprung och senare använts som röjningsröse men det var inte möjligt att bedöma.
71008	Stensträng	Böjd stensträng. Ca 15 x 2 m, 0,3 meter hög. Stenmaterialet var både ett och tvåskiktat med stenar i storleken 0,3-0,9 meter i diameter. Terrasserad mot nordväst. Innesluter en plan yta i sydväst.
71009	Dike/hålväg	Dike alternativt hålväg. Cirka 0,2 meter djup och 0,5 meter bred försänkning.
71010	Röjningssten	Röjningssten? Stenmaterialet består av kantiga huggna stenar. En del stenar ser nedsjunkna ut och ligger möjligen i en nedgrävning. Hör troligen ej samman med gravfältet.
71011	Stensträng	Cirka 11 meter lång stenrad som verkar utgå från 71010. Stenen ligger något nedsjunkna. Det finns inga tecken på att stenmaterialet skulle vara hugget.
71012	Stensättning	Stenkongregation. Möjlig grav alternativt röjningssten. Stenkongregationen var 9 x 7 meter i diameter och bestod av markfasta stora stenar (1,4 m) som var omgivna av påförda mindre stenar. Stenmaterialet var 0,3-0,5 meter i diameter. Cirka 0,5 meter hög.

Bilaga 5. Anläggningstabell, forts.

Nr	Typ	Beskrivning
71013	Stensättning	Låg stensättning. Endast en del sten utmed kanten var synliga. Stenmaterialet 0,5 - 0,7 meter. Troligen grav och inte röjningssten.
71014	Röjningsröse	Röjningsröse. Stenkonstruktionen var svårbedömd. Möjligen stensättning i botten. Ytterkanten var skarp men ingen kantkedja syntes.
71015	Stensträng	Stensträng/låg stenvall. Ca 12 x 2 m. Stenmaterial med rundade stenar i storleken 0,4-0,8 meter i diameter. I ändarna låg större, troligen markfasta, stenar.
71016	Röjningsröse	Stenkongregationen registrerades som röjningsröse men en grav kan inte uteslutas. Stenmaterialet bestod av rundad sten 0,3-0,7 meter i diameter med en höjd av 0,5 meter.
71017	Område med omplockad sten	I området fanns flera större stenar som ibland låg koncentrerade och ibland med lite avstånd. Flera tydligt kantiga stenar tyder på att materialet var omplockat. Troligen odlingssten eller täktsten.
71018	Stensättning	Flack stensättning. 6 meter i diameter med ett stenmaterial mellan 0,3-0,5 meter i diameter.
71019	Stensättning	Runt stencirkel. Ovanligt tydlig kantkedja jämfört med andra gravar. En yngre förbättring?
71020	Schakt med indikation	Sankt parti med en del stående vatten. Enligt markägaren urgrävt under andra halvan av 1900-talet.
71021	Schakt med indikation	Tydlig nedgrävning. Eventuellt del av ett äldre vattenhål.
71022	Stensättning	Stor stensättning. Den yttersta av de synliga mot nordväst.
71023	Stenkonstruktion	6 meter lång stenrad som skärs av vägen i norr. Stenmaterialet bestod främst av övertorvade 0,3 - 0,5 meter stora stenar.
71024	Terrasskant	Placeringen följer den naturliga topografin men den verkar vara något påbyggd och stenröjd ovanför terrasskanten.
71025	Hög	Hög, 1,7 meter hög
71026	Terrasskant	Placeringen följer den naturliga topografin men den verkar vara något påbyggd. Ytan ovanför är något stenröjd.
71027	Stensättning	Övertorvad stensättning som ligger på terrasskanten 71024.
71028	Stensättning	Tre större stenar syntes i ytan. Schakt 7102 placerades i anslutning till stenarna Vid avtorvning kunde en relativt rund stensättning avgränsas. De större stenarna var 0,6-1,5 meter i diameter. Några markfasta men de flesta påförda. Tolkningen är att det är en grav då det inte ligger i anslutning till någon uppenbar odlingsmark och röjningssten inte är trolig.
71029	Stenrad	Enkel stenrad som blev synlig först vid schaktning. Stenarna ligger inte särskilt tätt men åtminstone två stenar stod på högkant och var därmed med säkerhet displacerade av människan. Flertalet stenar var svåra att skilja från moränen. Strax öster om schaktet låg ytterligare några stenar som låg på en rad i slutningen. Den kan dock inte beskrivas som terrasserad.
71030	Stolphål	Rund mörkfärgning 0,15 m diameter. 0,25 cm djupt. En del kol.
71043	Hög	En av de yttersta av de synliga gravhögar mot nordväst.
71031	Stolphål	Rund mörkfärgning. Liknar 71030
71032	Stolphål	Stolphål med fyllning av brunrå lerig silt. 0,18 m diameter. 0,12 djup. Rund med skålad botten.
71033	Rännormad nedgrävning	Långsmal diffus anläggning bestående av brun sand med ett klart högre kol inslag än undergrunden. oklar funktion. 0,45 x 1,2 meter och 0,1 meter djup. Fortsätter in i schaktkanten.
71034	Stolphål	0,4 m diameter. mörkbrun sand med kolfnyk, 0,35 djup skålform.
71035	Stolphål	Stolphål. 1 meter i diameter. Går in i schaktkanten.
71036	Hård	Rund hård med skärvsten.
71037	Stenkongregation	Under torven låg ett flak med småsten (0,1-0,15 meter i diameter). Stenen låg ovanpå ett mörkt humöst lager (71038). Anläggningen påminde en del om stensättningen 71040.
71038	Lager	Humös grå siltig lera med kolfnyk. Kontexten undersöktes inte men den verkar gå in under stenkongregationen 71037. Det kan även vara fyllning i en nedgrävning även om ingen tydlig nedgrävningsskant iaktogs.
71039	Kokgrop	Nedgrävning med svart jord, kol och skärvig sten.
71040	Stensättning	Ett stenflak med mindre, jämnhöjda stenar (0,05-0,1 meter i diameter) som låg i flera skikt. En del av stenen var skörbränd. I ytterkanten kom en hästbrodd vid detektering som återdeponerades. Övriga utslag med metalldetektor inom stenflaket undersöktes inte.
71041	Skärvstensvall	Skärvstensvall
71042	Stenröjd yta	En yta som var relativt stenröjd och jämn. Har troligen bearbetats men i vilket syfte kunde inte fastställas vid utredningen.

Bilaga 5. Anläggningstabell, forts.

Nr	Typ	Beskrivning
87001	Röjningssten	Röjningssten i en bred lång rad utmed åkermarken. Stenen bestod av blandade storlekar. Storleken på en del av stenarna tyder på att åtminstone de översta har kommit dit i modern tid.
87002	Sandhög	Rund hög med sand. 6 meter i diameter och toppig form. Öster om högen syns en äldre infartsväg som ser ut att ha använts för att schakta in jord till högen.
87003	Täkt	Urschaktat område. Täkt.
87004	Röjningssten	Stenkonzentration både i slutningen och närmast åkern. Stenstorleken 0,4 - 0,8. Många ligger löst och ger ett sent intryck. Eftersom många ligger en bit upp i slutningen kan de även höra samman med täktverksamheten.
87005	Stenkonzentration	Stensamling mellan åkermark och berg i dagen. Bland stenmaterialet finns ett betongrör som ligger i nivå med de flesta stenarna.
87006	Vägbank	Äldre körväg. Har säkert använts vid täktverksamheten men den verkar även skäras av sandtaget men det kan ha skett vid ett sent tillfälle.
87007	Röjningssten	Stenröse, 7 x 3 meter. Både natursten och sprängsten. Stenmaterialet i blandad storlek 0,3- 1 meter. Låg på en av de högsta punkterna men det fanns ingen uppenbar åkermark i närheten. Vid undersökning låg stenen löst och sten på sen utan jord eller torvinblandning. Tolkas som att det har en sen tillkomst men om det hör samman med täktverksamheten eller om det är ett röjningsröse kunde inte fastslås.
87008	Röjningssten	Halvmåneformad stenkonzentration. Både natursten och sprängsten. Möjligen har det blivit omplockat och använts som jaktvärn. Stenkonzentrationen ligger på högsta punkten relativt lågt från närmaste åkermark vilket inte gör det troligt som röjningsröse. Troligen samma datering som 88007. Möjligen hör båda samman med täktverksamheten.
88001	Stenrad	Stenrad med 0,5-1 m stora stenar placerade med ett inbördes avstånd av 0,3 - 1 meter utmed en cirka 15 meter lång sträcka. Flera är övertorvade och längden kunde inte säkerställas. Hör möjligen samman med gravfältet som en gravhög. Väster om stenraden var relativt stenfri och utgjordes av tidigare vall eller åker. Intrycket av stenraden är dock att den snarare ska kopplas samman med förhistoriska aktiviteter än en sentida stenröjning.
88002	Stensättning	Rund, 7 m diameter. Stenmaterialet 0,5-0,9 meter i diameter. En möjlig knacksten. Stenarna i ungefär samma storlek som de i stensträngen 8801. Troligen stensättning.
88003	Stenrad	Stenrad som blev synlig först vid schaktning. Inte lika kraftig som 88001. Det var en enkelrad som bestod av stenar i storleken 0,4-0,5 meter i diameter. Vissa stod på kant och andra låg ned.
88004	Härd	Härd, 1,5 m diameter. Endast halva inom utredningsschaktet. Kol och skärvig sten. En del brända ben. Anläggningen 14C-daterades till 20 f.Kr. - 210 e.Kr. Det går inte att utesluta att det är en grav.
88005	Stensättning	Oval 7 x 6 m. Övertorvad och svåravgränsad. Antydning till kantkedja.
88006	Stensättning	Rund, 5 meter i diameter, i anslutning till block. Blockgrav.
88007	Stensättning	Oval 8x4 m. Svåravgränsad på grund av att den är övertorvad.
88008	Stensättning	Rund 5 m diameter och 0,3 m hög. Övertorvad med enstaka stenar i ytan 0,1-0,3 m. I N är ett block. Kantkedja delvis synlig. Tidigare Tystberga 84:1.
88009	Stensättning	Rund 8 m i diameter. I anslutning till stenrad.
88010	Stensättning	Rund, 8 m diam och 0,2 m hög. Delvis övermossad och lätt övertorvad. Kantkedja delvis synlig. Tidigare Tystberga 84:2.
88011	Stensättning	Oval, 11 x 8 m. De flesta stenarna stora och verkar vara markfasta. Bland dessa och framförallt i kanterna fanns flera mindre mindre stenar som var påförda vilket tyder på att det kan vara ytterligare en blockig stensättning.
101001	Härdbotten	Härd med tunt lager kol och enstaka sten.
101002	Stolphål	Stenskott stolphål. Grå brun silt med en del sten. 0,5 meter i diameter.
101003	Nedgrävning	Avlång nedgrävning med brungrå silt och kolfnyk. Nedgrävning går fram mot en sten. I södra delen en smidesskåla. Ej utslag med detektorn. Vällsand?
101004	Härd	Kol och skärvig sten. Cirka 1 meter i diameter
101005	Härd	Nedgrävning med sot och en del skärvig sten. Ej avgränsad mot 101003
101006	Nedgrävning	Brungrå silt med en del kolfnyk
101007	Nedgrävning	Nedgrävning kring sten. Innehåller en del sand som påminner om vällsand.
101008	Nedgrävning	Nedgrävning med bland annat en del bränd lera.
101009	Härd	Skörbränd sten och kol.
101010	Härd	Kol och skärvig sten. Ej helt framtagna mot söder.
101011	Lager	Lager i södra delen av 10108. Lagret undersöktes inte.
101012	Lager	Lager i norra delen av schakt 10108. Lagret undersöktes inte

Bilaga 5. Anläggningstabell, forts.

Nr	Typ	Beskrivning
101013	Terrass	Stensatt kant. Eventuellt odlingssten men kan vara äldre terrass. I den sydöstra delen som sammanföll med schaktet framkom en slaggbit.
101014	Härd	Kol och skärvsten.
101015	Nedgrävning	Flammig fyllning, både ljusare och mörkare lerig silt. Slagg kom i matjorden ovanpå nedgrävningen
101016	Stolphål	Fyllning av gråbrun lerig silt. Inga stenar i ytan.
113001	Spisröse	Spisröset syntes som 2,5 x 2,5 m rund 0,2 meter förhöjning. När spisröset påträffades rensades det endast fram. Vid framrensning fick det en mer rektangulär form. I botten var en stenpackning med cirka 0,2-0,5 meter stora stenar. På stenpackningen låg en stor mängd bränd lera. Den mesta som påträffades var raseringsmaterial men möjligen låg en del på ursprunglig plats. Ingen lera som tolkades som tegel påträffades.
113002	Stenfundament	Stenfundamentet avgränsades inte söderut eller österut. Stenmaterialet var både runt och kantigt. I anslutning till stenfundamentet men utanför själva stenläggningen låg två fragment, med passning, från en överliggare till en rotationskvam. Möjligen fundament till ett hus. Dock ingen tydlig syll. Stenmaterialet täcker istället en cirka 4 x 2,5 meter stor yta.
113003	Stenpackning	Stenpackningen var helt övertorvad och hade en mer långsmal form än 113003. Stenmaterialet bestod av både rundade och kantiga stenar. Främst 0,1 - 0,3 meter men enstaka större stenar. Stenpackningen verkar ligga parallellt med 113002 och kan tillhöra samma konstruktion.
113004	Spisröse	Spisröse, 3 m diam, 0,2 m h välvd förhöjning. Direkt under torven framkom stora mängder bränd lera och stenar som ingick i en konstruktion. Inga fynd som tillhörde spisröset påträffades vid detektering. Spisröse eller ugn. Avsaknaden av tegel gör att det kan vara en medeltida konstruktion.
113005	Nedgrävning	Nedgrävning, möjligen två stolphål som sitter ihop. Schaktets västra del går upp på impedimentet och det ligger en del odlingssten mellan den tidigare åkern och impedimentet. Stolphålen verkade komma under odlingsstenen.
113006	Nedgrävning	Rännformad avlång nedgrävning. Kanterna var inte skarpa men fyllningen var mer humös än undergrunden.
113007	Ränna	Avlång nedgrävning med skärvsten.
113008	Stensamling	Delvis övertorvad stenkoncentration. Kan vara odlingssten från en intilliggande stenröjd yta. Eller så hör den samman med anläggningarna med skärvsten.
113009	Skärvstensflak	skärvstensflak med små stenar, samma stenmaterial som i 113007. En del kol. Anläggningen är inte avgränsad och fortsätter in i schaktkanten.
113010	Härd	Koncentration med sot och svartjord i skärvstensflak. 14C-prov togs
138001	Vägbank	Vägbank. Tillfixad och använd i modern tid men troligen ett ursprung i samband med torpen. Vägbanken är kraftigt uppbyggd vid 138002
138002	Kraftigt uppbyggd vägbank	uppbyggd vägbank. stenen kommer från åkermarken. mest rundade stenar med olika storlek, 0,3- 1,3. övermossade och beväxt med träd, max 40 år. konstruktionen ger intryck av att dateras till sent 1800-tal tidigt 1900- tal. i slutning men 2 meter
138003	Stenmur	Stenmur, består troligen av röjningssten från åker söder om stenvallen. 138003 var 3 - 5 meter bred och 0,5-1,5 meter hög. Den bestod av ett större inslag kantiga stenar än vad vägbanken gjorde. Den har troligen tillkommit efter vägen även om mycket av stenmaterialet är likartat. Röjning för åkermark, eller möjligen inför skogsplantering? tidigt 1900- tal?
138005	Terrassering	Terrassering i naturlig slutning mellan torpet och vägen. Upp till 2 meter hög men delvis i slutning. stenmaterial 0,2 - 1,1.
138006	Stenröjd yta	Plan stenröjd yta i anslutning till torpet.
138007	Husgrund	Rektangulär husgrund cirka 9 x 6 meter. Långbrostugan, 1743-1916
138008	Jordkällare	Källarens inre har fint bevarad kallmurning. Kring källaren är övertorvad stenvall. Ingång ned i slutningen
138009	Odlingsröse	Odlingsröse 8 meter i diameter. Det hör troligen samman med röjning för åker / bete vid torpen. Blandat stenmaterial men främst naturligt rundade stenar. 0,2 - 0,5 meter i diameter. I kanten av odlingsröset grävdes ett schakt där det framkom ett täckdiketegelrör.
138010	Stenröjd yta	Fossil åker. Omgiven av terrasserings respektive diken.
155001	Dike	Dike med mörkbrun grusig silt. Inslag av tegel och småsten.
155002	Skärvstenshöj	Skärvstenshöj bestående av skarpkantade, porösa skärvstenar, ca 0,01-0,2 m stora (merparten ca 0,05-0,1 m). Svag välvning, snarare som skärvstensflak, oval/rundad form, ca 7 m i diameter. Enstaka inslag av bränd lera. Även enstaka bitar av tegel och porlin i ytan. Belägen i S-slutning mellan åkerkant och högre morän- och bergsimpediment.
155003	Åkerhak	Åkerhak synligt som 0,1 m nivåskillnad. I linje med denna åkerkant framkom två stenar, ca 0,3 m stora, samt en koncentration av kol.
155004	Stensättning	Möjlig stensättning belägen i slutning, mot åkerkant. Tydligt rundad form mot slänten i Ö, mer utdragen (påford odlingssten?) mot åkern i V. Uppskattad diameter ca 5 m. Består av större stenar, ca 0,4-1 m stora, samt ett markfast block. I stensättningens fyllning i N framkom också skörbrända stenar, ca 0,05-0,1 m stora. Fynd av spik, klackjärn och plåtbitar vid metalldetektering.

Bilaga 5. Anläggningstabell, forts.

Nr	Typ	Beskrivning
155005	Stensättning	Möjlig stensättning belägen i sluttning ner mot åkermark. Mer tydligt rundad form mot backen i Ö, mer utdragen/otydlig begränsning ner mot odlingsmarken i V (påförd odlingssten?). Uppskattad diameter ca 5-6 m. Består av 0,4-1,6 m stora stenar.
155006	Stensträng	Stensträng med 0,4-1,5 m stora stenar i långsmal Ö-V vall i svag sluttning ner mot åkermark. Stensträngen löper i linje med det åkerhak (155003) som fortsätter ut i åkermarken åt V.
155007	Dike	Oregelbunden, långsmal form, ca 0,4-0,6 m brett. Fyllning av ljusbrun siltig sand med inslag av grus och småsten. Ansluter i SV mot nedgrävning.
155008	Nedgrävning	Oregelbunden/rundad nedgrävning, ca 1x0,9 m stor. Fyllning av ljusbrun silt med inslag av kol, bränd lera och enstaka småsten. Anläggningen har undersökts till ca 50% och var 0,35 m djup och oregelbunden/skålförmad i profil. I SÖ ansluter diket 155007.
155009	Härd	Oregelbunden/rundad härd, ca 1x0,7 m stor. Rikligt med kolrester i mitten av anläggningen, i övrigt fyllning av ljusbrun silt med inslag av kol och bränd lera. Enstaka skörbrända stenar, ca 0,05 m stora, synliga i ytan.
155010	Härd	Oregelbunden/rundad härd, ca 0,65x0,8 m stor. Fläckvis rikligt med kol och sot, fyllning i övrigt bestående av ljusbrun silt med inslag av kol och bränd lera samt enstaka skörbrända stenar, ca 0,05-0,1 m stora.
155011	lager	Blek och urlakad lagerrest, endast mågot mörkare än omgivande steril. Innehåller kol, bränd lera och skärvsten i måttliga mängder, samt lite tegel. Ca 0,02 m tjockt
155012	härdbotten	Liten härdbotten med kol och skärvsten. Ca 0,3 x 0,6 m stor.
155013	kulturlager	Tunn lagerrest med kol, br lera och skärvsten. Inslag av tegel. Något tjockare i S där den är ca 0,04 m tjock. Rejält urlakat.
155014	husgrund	Stengrund för mindre byggnad, ca 5 x 6 m. Överväxt med gräs och mossor. Tydliga syllrader i n, ö och s byggda av naturligt förmad gråsten i stl 0,25-0,4 m. Metallutslag med detektor indikerar sen tid, mkt gammalt järnskrot.
161001	Störhål	0,05 m i diameter. Fyllning av ljusbrun, matjordsliknande silt.
161002	Störhål	0,05 m i diameter. Fyllning av ljusbrun, matjordsliknande silt.
161003	Störhål	0,05 m i diameter. Fyllning av ljusbrun, matjordsliknande silt samt rester av en trästör.
161004	Störhål	0,05 m i diameter. Fyllning av ljusbrun, matjordsliknande silt.
161005	Störhål	0,05 m i diameter. Fyllning av ljusbrun, matjordsliknande silt.
161006	Störhål	0,05 m i diameter. Fyllning av ljusbrun, matjordsliknande silt.
161007	Störhål	0,08 m i diameter. Fyllning av ljusbrun, matjordsliknande silt.
161008	Störhål	0,07 m i diameter. Fyllning av ljusbrun, matjordsliknande silt.
161009	Störhål	0,05 m i diameter. Fyllning av ljusbrun, matjordsliknande silt.
161010	Störhål	0,05 m i diameter. Fyllning av ljusbrun, matjordsliknande silt.
161011	Störhål	0,05 m i diameter. Fyllning av ljusbrun, matjordsliknande silt.
161012	Störhål	0,05 m i diameter. Fyllning av ljusbrun, matjordsliknande silt.
161013	Dike	0,9 m brett dike. Ö-V riktning.
161014	Dike	0,35 m brett dike. NÖ-SV riktning.
161015	Nedgrävning	Oval nedgrävning, endast halva synlig, fortsätter in under schaktkanten i V. Längd: 0,55 m. Synlig bredd: 0,27 m. Djup: 0,2 m. Fyllning av ljusbrun silt med inslag av bränd lera och kol, samt enstaka stenar, ca 0,05 m stora. Rundad nedgrävning i profil.
161016	Störhål	0,08 m i diameter. Ljusbrun silt samt bevarat trä från stören.
161017	Störhål	0,07 m i diameter. Ljusbrun, matjordslik fyllning med mkt rötter. Troligen sentida. I linje med störhål 161016?
161018	Terrasskant	Terrassering i N-S riktning i odlingsmark. Terrasskanten har formen av en sluttande jordvall åt Ö och ansluter till plan odlingsyta åt V. Förstärkt naturligt terrassläge. Som mest ca 2 m hög. Skär diagonalt över den gamla landsvägen i NÖ. Röningssten längs terrasskanten i N och NÖ. Fynd av tegel djupt vid schaktning (S16113). Troligen sentida.
161019	Dike	N-S riktning, 0,3 m brett.
161020	Nedgrävning	Nedgrävning med porös, ljusbrun silt och stenar, ca 0,1-0,3 m stora, samt inslag av tegel. Kolfläckar, troligtvis rotbrand. Bredvid nedgrävningen observerades ett kähphål för en kvadratisk stagkäpp. Fynd av brända ben.
178001	Dike	Dike i N-S riktning i S17813. Tegel och träbitar i fyllningen.
178002	Dike	Dike med inslag av tegel och enstaka stenar.
178003	Grop	Grop, 0,7 m i diameter, 0,15 m djup. Blek och urlakad fyllning av brungrå lera med enstaka stänk av kol och bränd lera. Rundad botten.

BILAGA 6. ¹⁴C- OCH VEDARTSANALYS

ICA ID	Objekt	Anläggningsnummer	Dateringsmaterial	Datering (BP)	Kalibrerad 2 sigma
18C/1227	AK 58	58001	Hasselnöts-skal	2980 ± 30	1380 - 1110 f.Kr.
18C/1228	AK 58	58004	Tall	300 ± 30	1480 - 1660 e.Kr.
18C/1229	AK 88	88004	Björk	1910 ± 30	20 f.Kr. - 210 e.Kr.
18C/1230	AK 71	71035	Björk	1770 ± 30	130 - 350 e.Kr.
18C/1231	AK 101	101010	Tall	1190 ± 30	720 - 950 e.Kr.
18C/1232	AK 101	101001	Ek	1150 ± 30	770 - 980 e.Kr.
18C/1233	AK 113	113010	Tall	1700 ± 30	250 - 410 e.Kr.
18C/1236	AK 144		Gran	140 ± 30	1660-1950 e.Kr.
18C/1237	AK 208		Gran	700 ± 30	1260 - 1390 e.Kr.
19C/1084	AK 155	155002	Tall	3030 ± 30	1400 - 1190 f.Kr.
19C/1085	AK 155	155012	Tall	1720 ± 30	240 - 400 e.Kr.
19C/1086	AK 155	155010	Ek	2000 ± 30	90 f.Kr. - 80 e.Kr.

BILAGA 7. RESULTAT AV ARKEOLOGISK UTREDNING ETAPP 1 OCH 2

Objektnr	Lämningsnr (KMR)	RAÄ-nr (FMIS)	Lämnings typ	Antikvarisk bedömning
SAU 37	L2019:809		Boplats	Fornlämning
SAU 41	L2019:812		Boplats	Fornlämning
SAU 45	L2019:811		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 3	L2019:824		Fyndplats	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 5	L2019:825		Boplats	Fornlämning
AK 6	L2019:826		Boplats	Fornlämning
AK 9	L2019:827		Fyndplats	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 12	L2019:828		Fyndplats	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 14	L1982:7602	Tystberga 350	Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 16	L1982:7529	Tystberga 343	Färdvägssystem	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 19	L1982:7502	Tystberga 336	Fornlämningsliknande lämning	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 20	L1982:7503	Tystberga 337	Färdväg	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 22	L1982:7506	Tystberga 340	Bytomt/gårdstomt	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 23	L1983:5999	Tystberga 281:1	Fyndplats	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 26	L1982:7578	Bogsta 147	Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 28-29	L1982:7598	Bogsta 149	Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 31	L1985:4610	Bogsta 67:1	Fyndplats	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 48	L1985:7547	Bogsta 144	Fyndplats	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 50	L1982:7549	Bogsta 145	Gränsmärke	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 54	L1982:7635	Bogsta 151	Plats med tradition	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 58:1	L2019:829		Härd	Fornlämning
AK 58:2	L2019:830		Boplatslämning övrig	Fornlämning
AK 68	L1983:5508	Tystberga 232:1	Boplats	Fornlämning
AK 71	L1983:5747	Tystberga 69:1	Grav- och boplatsoområde	Fornlämning
AK 72	L1982:7548	Tystberga 345	Gränsmärke	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 84	L1983:5663	Tystberga 228:1	Stensättning	Fornlämning
AK 85	L1983:5662	Tystberga 228:2	Stensättning	Fornlämning
AK 87	L1983:5030		Område med fossil åkermark	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 88:1	L2019:847 (L1983:5224, L1983:5223)	Tystberga 84:1	Gravfält	Fornlämning
AK 88:2	L2019:1414		Härd	Fornlämning
AK 92	L1983:5371	Tystberga 191:1	Gravfält	Fornlämning
AK 100	L1982:8127	Tystberga 355	Brunn/kalkkälla	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 101	L2019:848		Boplatsoområde	Fornlämning
AK 102	L1983:5941	Tystberga 108:1	Stensättning	Fornlämning
AK 103	L1983:5340	Tystberga 109:1	Gravfält	Fornlämning
AK 104	L1983:5942	Tystberga 110:1	Stensättning	Fornlämning
AK 105	L1983:5943	Tystberga 111:1	Fängstgrop	Fornlämning
AK 113:1	L2019:851		Bytomt/gårdstomt	Fornlämning
AK 113:2	L2019:852		Boplatsoområde	Fornlämning
AK 114	L1983:5318	Tystberga 59:1	Gravfält	Fornlämning
AK 115	L1983:5952	Tystberga 60:1	Bytomt/gårdstomt	Fornlämning
AK 117	L1983:4848	Tystberga 308:1	Lägenhetsbebyggelse	Fornlämning

Bilaga 7. Samtliga objekt, forts.

Objektnr	Lämningsnr (KMR)	RAÄ-nr (FMIS)	Lämnings typ	Antikvarisk bedömning
AK 119	L1982:8142	Tystberga 361	Färdvägssystem	Fornlämning
AK 124	L1983:4809	Tystberga 207:4	Stensättning	Fornlämning
AK 125	L1983:5470	Tystberga 207:3	Stensättning	Fornlämning
AK 126	L1983:5471	Tystberga 207:5	Stensättning	Fornlämning
AK 128	L1983:4839	Tystberga 206:1	Stensättning	Fornlämning
AK 129	L1983:5592	Tystberga 218:1	Lägenhetsbebyggelse	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 130	L1982:8140	Tystberga 360	Färdvägssystem	Fornlämning
AK 131	L1983:5853	Tystberga 54:1	Stensättning	Fornlämning
AK 132	L1983:5591	Tystberga 217:1	Lägenhetsbebyggelse	Fornlämning
AK 133	L1983:5854	Tystberga 55:1	Stensättning	Fornlämning
AK 134	L1983:5257	Tystberga 55:2	Stensättning	Fornlämning
AK 135	L1983:4947	Tystberga 239:1	Stensättning	Fornlämning
AK 137	L1983:4813	Tystberga 211:1	Lägenhetsbebyggelse	Fornlämning
AK 138	L1982:8153	Tystberga 362	Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 144	L1982:8176		Tjärdal	Fornlämning
AK 146	L2019:853		Fyndplats	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 148	L2019:860		Boplats, stenålder	Fornlämning
AK 150	L1984:7104	Lästringe 112:1	Lägenhetsbebyggelse	Fornlämning
AK 153	L1982:8186	Lästringe 174	Hällristning	Fornlämning
AK 155:1	L2019:6333		Skärvstenshöj	Fornlämning
AK 155:2	L2019:6334		Stensättning	Fornlämning
AK 155:3	L2019:6335		Stensättning	Fornlämning
AK 155:4	L2019:6336		Härd	Fornlämning
AK 155:5	L2019:6337		Härd	Fornlämning
AK 155:6	L2019:6338		Hägnad	Fornlämning
AK 160	L1982:8133	Lästringe 191	Vägbank	Fornlämning
AK 164	L1984:6003	Lästringe 159:1	Hällristning	Fornlämning
AK 165	L1982:8195	Lästringe 180	Hällristning	Fornlämning
AK 169	L1984:6104	Lästringe 82:1	Stensättning	Fornlämning
AK 170	L1982:8164	Lästringe 166	Hällristning	Fornlämning
AK 172	L1982:8166	Lästringe 168	Brott/täkt	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 173	L1984:7716	Lästringe 109:1	Stensättning	Fornlämning
AK 174	L1982:8175	Lästringe 171	Brott/täkt	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 176	L1984:5840	Lästringe 16:1	Stensättning	Fornlämning
AK 177	L1982:8187	Lästringe 175	Bytomt/gårdstomt	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 184	L1984:7079	Lästringe 142:1	Industri övrig	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 185			Boplatsläge	Möjlig fornlämning (ej tillträde till marken vid utredning)
AK 186			Lägenhetsbebyggelse	Övrig kulturhistorisk lämning (ej tillträde till marken vid utredning)
AK 197	L1982:8135	Lästringe 193	Dammvall	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 198	L1982:8132	Lästringe 190	Dammvall	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 208	L1982:8199	Lästringe 184	Tjärdal	Fornlämning

Bilaga 7. Samtliga objekt, forts.

Objektnr	Lämningsnr (KMR)	RAÄ-nr (FMIS)	Lämningstyp	Antikvarisk bedömning
AK 215	L2019:861		Fyndplats	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 216	L2019:862		Fyndplats	Övrig kulturhistorisk lämning
AK 224	L1982:8198	Lästringe 183	Boplats	Fornlämning
AK 225	L1982:8120	Lästringe 186	Boplats	Fornlämning
AK 230	L1982:8174	Lästringe 170	Boplats	Fornlämning

Den arkeologiska utredningen etapp 1 och 2 har inom det i denna rapport aktuella utredningsområdet sammanlagt resulterat i:

- 56 fornlämningar
- 31 övrig kulturhistorisk lämning
- 1 möjlig fornlämning (kvarstår då marktillträde nekats)

Ovanstående tabell är en sammanställning av samtliga lämningar som konstaterats inom det i denna rapport aktuella utredningsområdet. För en detaljerad redovisning av de lämningar som konstaterades redan vid arkeologisk utredning etapp 1, se Björklund & Hed Jakobsson 2015.

BILAGA 8. KVARTÄRGEOLOGISK ANALYS

Kvartärgeologisk analys av fornsjö-mosse

Intill Fyndplats (övrig kulturhistorisk lämning) **L2019:824** (AK 3)

Håkan Ranheden

Kärret/mossen har strödda trä eller buskinslag av tall, björk och salixarter. Bland örterna märks främst ett par olika starrarter (*Carex flava-coll* och *C. lasiocarpa*), sjöfräken (*Equisetum fluviatile*), tåg (*Juncus cf. filiformis*), vattenklöver, tranbär och sileshår. Vitmos-sor täcker större delen av kärrets/mossens markyta.

Borrhål 1 (nordvästra delen):

0-28 cm: Sphagnumtorv övergående i kärrtorv nedåt, låghumifierad.

28-50 cm: Kärrtorv med strårester av starr övergående i grovdetritusgyttja nedåt.

50-62 cm: Findetritusgyttja.

62-80 cm: Lergyttja övergående i gyttjeler med flera mörka band (sulfidband) nedåt.

80-85 cm: Utpräglad mörkt sulfidbandslager i gyttjeleran.

85-100 cm: Gyttjeler i lite mer grå ton.

Borrhål 2 (10 meter mot SV från första hålet).

0-15 cm: Sphagnumtorv, låghumifierad.

15-50 cm: Kärrtorv, medelhumifierad med strårester av starr.

50-85 cm: Kärrtorv övergående i grovdetritusgyttja.

100-110 cm: Findetritusgyttja, grön-brun till färgen.

110-120 cm: Grovdetritusgyttja, något grönare än ovan.

120-130 cm: Findetritusgyttja övergående i lergyttja och blir snabbt mer grågrön till färgen.

130-140 cm: Lergyttja, grågrön till färgen.

140-200 cm: Gyttjeler, allt gråare nedåt. Sandlager vid 170 cm.

Borrhål 3 (20 meter mot SV från första hålet).

0-10 cm: Sphagnumtorv, låghumifierad.

10-47 cm: Kärrtorv, låg-medelhumifierad.

47-60 cm: Kärrtorv, höghumifierad snart övergående i grovdetritusgyttja.

60-144 cm: Stegvis övergång till brunare findetritusgyttja.

144-158 cm: Findetritusgyttja med övergående färg från gråbrun till gröngrå nedåt.

158-178 cm: Lergyttja-gyttjeler med färgövergång till allt mer grå.

1788-200 cm: Mer grå gyttjeler-postglacial lera.

Borrhål 4 (30 meter mot SV från första hålet).

0-10 cm: Sphagnumtorv, låghumifierad.

10-38 cm: Kärrtorv, medelhumifierad med starrester.

38-53 cm: Grovdetritusgyttja med mörka sulfidband.

53-75 cm: Findetritusgyttja, tämligen mörkbrun med sulfidband.

75-105 cm: Findetritusgyttja, något mer ljusbrun än ovan.

105-134 cm: Övergående till lergyttja-gyttjeler och färgövergång mot mer grågrön-gröngrå.

134-137 cm: Sandlager.

137-200 cm: Gyttjeler – postglacial lera med färgskiftning gröngrå/grå nedåt.

Borrhål 5 (40 meter mot SV från första hålet).

0-10 cm: Sphagnumtorv, låghumifierad.

10-45 cm: Kärrtorv, medelhumifierad med strårester av starr.

45-64 cm: Kärrtorv – grovdetritusgyttja.

64-84 cm: Grovdetritusgyttja med sulfidband.

84-92 cm: Grovdetritusgyttja övergående i findetritusgyttja.

92-103 cm: Ganska skarp övergång till tydligt gröngrå gyttjelera.

103-135 cm: Gröngrå gyttjelera.

135 cm: Stopp.

Kommentar

Som framgår av lagerbeskrivningarna ovan så anger dessa en ganska typisk fornsjölagerföljd där olika typer sediment överlagras av torv. Platsen har en gång utgjort en havsvik som grundats upp och isolerats från havet och därmed blivit till en mycket liten sjö. Detta finns sannolikt representerat någon stans i gyttjeleran och skulle kunna identifieras genom diatoméstudier av lagerföljden. Det sandlager som noterats i ett par av borrhålen är återsedimenterade erosionsrester från lokalt mer högbelägna strandpartier där havets vågor eroderat dessa varefter det eroderade materialet avsatts en liten bit ut i det dåvarande vattnet. Spåren av sjöns isolering från havet bör således finnas en bit ovanför detta sandlager.

Lergyttjan och gyttjan ovan dessa lager representerar sjöstadiet och det allt grundare vattnet visar sig också i den successiva övergången från findetritusgyttja till grovdetritusgyttja där det uppgrundande vattnets vegetation format allt större del av den avsatta gyttjan.

Så småningom har den avsatta gyttjan med dess olika växtdelar fått sjön att grundas upp helt och vilket representeras i övergången gyttja/torv. Detta illustrerar i många fall den mest betydelsefulla förändringen i den forna sjön miljöförhållanden, liksom även vad materialen i lagerföljden främst representerar. Nu då ingen vattenyta fanns var det främst den strikt lokala vegetationens växtdelar som kom att inlagras i varje lateral del av lagerföljden och denna gräns associeras ofta med mer eller mindre långvarig dynamik i relationen avsättning och erosion av organiskt material. Inte sällan finner man en mer eller mindre skarp hitatus just i detta parti av lagerföljden.

När man ser på det nuvarande kärret/mossens markyta är detta också något som man kan ana pågår även i nutid. Platsen är ett mellanting mellan kärr och mosse (främst mosse dock) med vegetation av salixarter, björk och tall samt vattenklöver, sjöfräken (*Equisetum fluviatile*), tåg (*Juncus cf. filiformis*) och ett par olika starrarter (*Carex flava*-typ och *C. lasiocarpa*), alla antydande snarare ett kärr med relativt näringsrikt markvatten. Här finns dock även en del mer utpräglade mossearter som sileshår, tranbär och förstås som redan nämnts i listan ovan, vitmossor.

Ur ett mer geologiskt perspektiv bör man dock betrakta platsen som en mosse eftersom den övre delen av lagerföljden består av vitmosstorv även om den möjligen gränsar till att vara lite väl tunn för att uppfylla SGU:s kriterier för en mosse.

Platsens lämplighet för våtmarksarkeologi bör kunna finnas i det faktum att lagergränsen mellan sediment och torv förekommer här. Det vill säga att det en gång funnits en strand, både mot havet och mot en sjö, och där en mänsklig verksamhet kan ha förekommit. De intressanta lagren för undersökning bör därmed vara främst gränsen mellan sediment och torv liksom även den övre delen av grovdetritusgyttjan vilken representerar strandnära vegetation och eventuell verksamhet.

För eventuella paleoekologiska studier bör det här också finnas bra material och den ovan nämnda gränsen mellan sediment och torv tycks här med viss reservation inte vara förknippat med något mer tydligt materialbortfall. Gränsen mellan grovdetritusgyttja och torv förefaller nämligen inte vara så skarp att man misstänker erosion av material i lagerföljden.

Rapporter från Arkeologikonsult 2020:3205